

ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอิสระกรุงเทพมหานคร

BANGKOK FREE INDIVIDUAL TOURIST SERVICE CENTER

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

ภาควิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญา
สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณิกา สวัสดิ์ศิริ

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผศ.พงศ์สันต์ สุวรรณะขภู

ประธานคณะกรรมการ

ผศ.โอชกร ภาคสุวรรณ

กรรมการ

ผศ.รุ่งโรจน์ วงศ์มหาศิริ

กรรมการ

อาจารย์ธีรชัย ลีสุพลานนท์

กรรมการ

ดร.มนสิณี อรรถวานิช

กรรมการและเลขานุการ

.....

อาจารย์ทรรศนีย์ ลีตระกูล

อาจารย์ที่ปรึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความสามารถจากอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ทรงศนีย์ ลีตระกูล ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำชี้แนะ ช่วยแก้ปัญหาตลอดจนให้ความรู้และประสบการณ์ที่ดีต่อข้าพเจ้า

ขอขอบคุณนายดำรงค์ เพชรโรภาส นางเครือมาศ เพชรโรภาส คุณพ่อคุณแม่ นางสาวเจษฎ์สิดา ฐิติคุณอลงกรณ์ และครอบครัวที่คอยเป็นแรงผลักดัน ให้กำลังใจและกำลังใจ ก่อหนุนในการเรียนในขณะนี้โดยตลอดมา

ขอขอบคุณอาจารย์ศักดิ์ชัย ยวงตระกูล อาจารย์วัชรพงษ์ ประสานเกลียว ผศ.ดร.ปนายุไชยรัตนานนท์ ที่ให้คำปรึกษาและแนะนำความคิดเห็นต่างๆในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ รวมถึงอาจารย์ทุกท่านในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ที่ให้ความรู้และความเอ็นดูตลอดระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา

ขอขอบคุณพี่น้องๆรหัส 32 และ 89 ทุกคน สำหรับแรงกายและแรงใจที่คอยช่วยเหลือ สนับสนุน เป็นแรงผลักดันที่สำคัญที่ทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณเพื่อนๆพี่น้องๆทุกคนที่ให้ทั้งคำปรึกษา กำลังกาย และกำลังใจที่ดี ตลอดช่วงเวลาที่ได้ศึกษาที่นี้จนถึงวิทยานิพนธ์ ทุกการช่วยเหลือแม้เพียงเล็กน้อยก็มีส่วนที่ทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จและทำให้ชีวิตนักศึกษาในรั้วคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์แห่งนี้สำเร็จผ่านไปได้ด้วยดีตลอดระยะเวลา 5 ปีมานี้ค่ะ

นางสาวอริสา เพชรโรภาส

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล นางสาวอริสา เพชรโรภาส
วันเดือน ปี เกิด 18 ธันวาคม 2537
ที่อยู่ 7/126 หมู่บ้านอารีนาการ์เด้นท์ ซอยสวนสยาม 24 แขวงคันนายาว
เขตคันนายาว กทม. 10230
ประวัติการศึกษา 2549 โรงเรียนโสมมาภานุสรณ์
2555 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

โครงการศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอิสระ กรุงเทพมหานคร อยู่ในความดูแลของกรุงเทพมหานคร เป็นศูนย์กลางการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ หรือ One Stop Service ไม่ว่าจะเป็นบริการความช่วยเหลือเบื้องต้นเมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับการเดินทาง ทั้งในกรณีทั่วไปและกรณีฉุกเฉิน บริการที่พักพิงฉุกเฉินเมื่อเกิดปัญหา บริการข้อมูลเบื้องต้นทั้งพื้นฐานและเชิงลึก เพื่อเพิ่มองค์ความรู้ให้กับนักท่องเที่ยว เป็นจุดพักการเดินทางและจุดเชื่อมต่อไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ และเป็นสถานที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเดินทางในกรุงเทพมหานคร เพื่อนำความคิดเห็นมาปรับปรุงและพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป โดยโครงการนี้ถือทางเลือกที่ดีสำหรับการเริ่มต้นที่จะส่งเสริมและรองรับการท่องเที่ยวอิสระในประเทศ ส่งผลให้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวอิสระลดน้อยลง และในขณะเดียวกันก็จะทำให้นักท่องเที่ยวมั่นใจในการเดินทางท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครมากขึ้น ซึ่งจะสามารถช่วยส่งเสริมให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครพัฒนาไปอย่างมีประสิทธิภาพ

โครงการศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอิสระ กรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่บริเวณถนนพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร โดยที่ตั้งโครงการติดกับจุดเชื่อมต่อการคมนาคมทั้ง สถานีรถไฟฟ้าพญาไท สถานี Airport Raillink พญาไท และสถานีรถไฟพญาไท ซึ่งความน่าสนใจของที่ตั้งโครงการนี้คือบริบทโดยรอบที่ตั้งโครงการที่มีผลต่อการเข้าถึงของนักท่องเที่ยวอิสระที่สามารถเข้ามาใช้บริการได้อย่างสะดวก สามารถมองเห็นได้ง่าย และมีปริมาณนักท่องเที่ยวจำนวนมาก โดยที่ดินโครงการมีขนาด 1 ไร่ 3 งาน 56 ตารางวา หรือ 3,024 ตารางเมตร โครงการประกอบด้วยส่วนบริการความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยวอิสระ ส่วนบริการข้อมูลนักท่องเที่ยว ร้านค้า ส่วนนิทรรศการ ห้องสมุด โรงอาหาร ห้องพักพิงฉุกเฉิน ส่วนสำนักงานบริหารโครงการ ส่วนสนับสนุนโครงการ และพื้นที่จอดรถ อาคารมีความสูง 7 ชั้น โดยจัดให้ชั้นใต้ดินเป็นที่จอดรถ ชั้น 1 จะประกอบด้วยส่วนบริการความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ซึ่งเปิดให้บริการ 24 ชั่วโมง และร้านค้าที่จำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ชั้น 2 ประกอบด้วยส่วนบริการข้อมูลนักท่องเที่ยวและพื้นที่ประชาสัมพันธ์ของผู้ประกอบการท่องเที่ยว ชั้น 3 ประกอบด้วยส่วนนิทรรศการและร้านจำหน่ายของที่ระลึก ชั้น 4 ประกอบด้วยร้านอาหาร ส่วนรับประทานอาหารและห้องสมุด ชั้น 5 คือพื้นที่ของส่วนสำนักงาน ชั้น 6 คือพื้นที่ของส่วนห้องพักพิงฉุกเฉิน และชั้น 7 คือจุดชมวิวดาดฟ้า หรือ Observation Deck รวมพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดภายในโครงการ 8,210 ตารางเมตร

เนื่องจากที่ตั้งโครงการที่ตั้งอยู่ใจกลางเมือง มีความแออัดทั้งมลภาวะทางเสียงและทัศนียภาพที่ถูกลบบังจากสถานีรถไฟ จึงออกแบบให้อาคารมีระยะห่างจากตัวสถานีเพื่อเพิ่มพื้นที่สาธารณะประโยชน์ และพื้นที่สีเขียวให้กับเมือง แนวความคิดในการออกแบบรูปทรงอาคาร ต้องการที่จะแสดงถึงความต้อนรับความเป็นมิตรและสามารถมองเห็นได้ง่ายจากระยะไกล มุ่งเน้นที่จะสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้บริการในโครงการกับคนสัญจรบริเวณสถานีรถไฟพญาไทโดยรอบโครงการ โดยแสดงเส้นสายของเส้นทางการเดินภายใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาคารให้เห็นได้อย่างชัดเจนจากภายนอกผ่านทางรูปทรงและวัสดุของอาคาร เพื่อที่โครงการจะสื่อสารกับ
คนสัญจรโดยรอบโครงการให้เข้าใจถึงพื้นที่การใช้งานภายในโครงการผ่านจากสายตาและดึงดูดให้คน
สัญจรโดยรอบโครงการเข้ามาใช้บริการในโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ.....	I
สารบัญตาราง.....	IV
สารบัญรูปภาพ.....	V
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาของโครงการ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์โครงการ.....	4
1.3 วัตถุประสงค์การศึกษาโครงการ.....	4
1.4 ขอบเขตการศึกษาและวิธีการศึกษาโครงการ.....	4
บทที่ 2 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโครงการ.....	5
2.1 คำนิยามและความหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงการ.....	5
2.1.1 การท่องเที่ยว.....	5
2.1.2 นักท่องเที่ยวอิสระ.....	7
2.2 ความเป็นไปได้โครงการ.....	8
2.2.1 จุดแข็งและจุดอ่อนของการท่องเที่ยวอิสระในกรุงเทพมหานคร.....	8
2.2.2 แบบแผน นโยบาย และแนวทางการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร.....	10
2.2.3 สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร.....	13
2.2.3.1 แนวโน้มการท่องเที่ยว.....	13
2.2.3.2 เศรษฐกิจการท่องเที่ยวอิสระกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน.....	17
2.2.3.3 กลุ่มนักท่องเที่ยวอิสระ.....	18
2.2.3.4 แหล่งสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในกรุงเทพมหานคร.....	19
2.2.3.5 เส้นทางการคมนาคมในกรุงเทพมหานคร.....	23
2.3 แนวทางและรูปแบบการดำเนินงานของโครงการ.....	29
2.3.1 การให้บริการและช่วยเหลือนักท่องเที่ยวอิสระ.....	29
2.3.2 การเผยแพร่ความรู้และข้อมูลการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร.....	29
2.3.3 การส่งเสริมการท่องเที่ยวอิสระในกรุงเทพมหานคร.....	30
บทที่ 3 การศึกษารายละเอียดของผู้ใช้โครงการ.....	31
3.1 ศึกษาโครงสร้างการบริหารองค์กรและการจัดส่วนงานของโครงการ.....	31
3.1.1 ศึกษาโครงสร้างผังองค์กรโครงการ.....	31

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.2	การจัดส่วนงานของโครงการ.....	35
3.2	ประเภทผู้ใช้โครงการ.....	37
3.2.1	ผู้ใช้บริการโครงการ.....	37
3.2.2	ผู้ให้บริการโครงการ.....	37
3.3	การวิเคราะห์พฤติกรรมและการคาดการณ์ปริมาณผู้ใช้บริการโครงการ.....	38
3.3.1	การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้บริการโครงการ.....	38
3.3.2	การคาดการณ์ปริมาณและสรุปจำนวนผู้ใช้บริการโครงการ.....	42
3.4	การวิเคราะห์พฤติกรรมและจำนวนผู้ให้บริการโครงการ.....	44
3.4.1	การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ให้บริการโครงการ.....	44
3.4.2	สรุปอัตรากำลังและหน้าที่ของผู้ให้บริการโครงการ.....	45
บทที่ 4	การศึกษาและวิเคราะห์อาคารตัวอย่าง.....	52
4.1	เกณฑ์ในการเลือกศึกษาอาคารตัวอย่าง.....	52
4.2	การศึกษาและวิเคราะห์อาคารตัวอย่างในประเทศ.....	53
4.2.1	ประตูเมืองภูเก็ต (Phuket Gateway).....	53
4.2.2	นิทรรศน์รัตนโกสินทร์.....	56
4.3	การศึกษาและวิเคราะห์อาคารตัวอย่างต่างประเทศ.....	60
4.3.1	Asakusa Culture and Tourism Center, Japan.....	60
4.3.2	Fazer Visitor Center, Finland.....	63
4.3.3	Visitor Center Emscher Village, Germany.....	66
บทที่ 5	การศึกษาองค์ประกอบโครงการ.....	70
5.1	การศึกษาและกำหนดรายละเอียดองค์ประกอบโครงการ.....	70
5.2	พื้นที่ใช้สอยภายในโครงการ.....	81
5.3	ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโครงการ.....	93
บทที่ 6	การกำหนดและวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ.....	96
6.1	หลักเกณฑ์และแนวความคิดในการพิจารณาที่ตั้งโครงการ.....	96
6.2	การพิจารณาเลือกที่ตั้ง.....	98
6.2.1	การพิจารณาเลือกที่ตั้งระดับย่านที่ตั้ง.....	98
6.2.2	การพิจารณาเลือกตำแหน่งที่ตั้งโครงการ.....	107
6.3	การวิเคราะห์ศักยภาพที่ตั้งโครงการ.....	115
บทที่ 7	การศึกษารออกแบบทางสถาปัตยกรรม.....	125
7.1	การออกแบบเพื่อมวลชน (Universal Design).....	125

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.2 การออกแบบเพื่อสื่อความหมาย	128
7.3 แนวทางในการเลือกใช้วัสดุที่ใช้ในโครงการ.....	131
บทที่ 8 การศึกษางานระบบที่เกี่ยวข้อง.....	132
8.1 ระบบโครงสร้างอาคาร.....	132
8.1.1 โครงสร้างหลักอาคาร.....	132
8.1.2 โครงสร้างหลังคา.....	133
8.1.3 โครงสร้างผนัง.....	133
8.2 งานระบบประกอบอาคาร.....	134
8.2.1 ระบบไฟฟ้าและแสงสว่าง.....	134
8.2.2 ระบบสุขาภิบาล.....	135
8.2.3 ระบบปรับอากาศ.....	138
8.2.4 ระบบป้องกันอัคคีภัยและดับเพลิง.....	138
8.2.5 ระบบขนส่งในอาคาร.....	141
8.2.6 ระบบการสื่อสาร.....	142
8.2.7 ระบบรักษาความปลอดภัย.....	143
8.2.8 ระบบกำจัดขยะ.....	145
บทที่ 9 ผลงานการออกแบบ.....	146
9.1 แนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรม.....	146
9.2 ผลงานการออกแบบสถาปัตยกรรม.....	147
9.3 หน้าที่ของสถาปัตยกรรม.....	156
ภาคผนวก.....	ผ-1
บรรณานุกรม	

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ตารางแสดงจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ในปี 2557 และ 2558.....	14
2.2 ตารางแสดงรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างประเทศในปี 2557 และ 2558.....	15
3.1 แสดงการกำหนดผู้ให้บริการโครงการจากวัตถุประสงค์โครงการ	31
3.2 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครปีพ.ศ. 2556-2559.....	42
3.3 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครแบ่งตามพฤติกรรมการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2559.....	42
3.4 แสดงการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เข้ามาใช้บริการ.....	43
3.5 แสดงจำนวนผู้ใช้บริการศูนย์บริการนักท่องเที่ยวทุกจุดในกรุงเทพมหานคร ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2559 - เดือนกันยายน พ.ศ. 2560.....	43
3.6 แสดงอัตรากำลังและตำแหน่งหน้าที่ของผู้ให้บริการโครงการ.....	45
3.7 สรุปจำนวนบุคลากรในแต่ละช่วงเวลาทำการ.....	51
5.1 แสดงการกำหนดองค์ประกอบจากบุคลากรในโครงการ.....	70
5.2 แสดงการกำหนดองค์ประกอบจากวัตถุประสงค์โครงการ.....	73
5.3 แสดงการศึกษาองค์ประกอบจากอาคารตัวอย่าง.....	74
5.4 แสดงองค์ประกอบ รายละเอียด และองค์ประกอบย่อยของโครงการ.....	75
5.5 แสดงองค์ประกอบโครงการและพื้นที่สอยของโครงการ.....	87
6.1 แสดงตารางวิเคราะห์คะแนนการพิจารณายานที่ตั้งโครงการ.....	106
6.2 แสดงข้อมูลที่ตั้งโครงการที่ 1.....	109
6.3 แสดงข้อมูลที่ตั้งโครงการที่ 2.....	110
6.4 แสดงข้อมูลที่ตั้งโครงการที่ 3.....	112
6.5 แสดงตารางวิเคราะห์คะแนนการพิจารณาที่ตั้งโครงการ.....	114

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ภาพแสดงเส้นทางการเดินทางของรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน.....	25
2.2 ภาพแสดงเส้นทางการเดินทางของรถไฟฟ้าใต้ดิน.....	25
2.3 ภาพแสดงเส้นทางการเดินทางของเรือโดยสารแม่น้ำเจ้าพระยา และเรือโดยสารประจำทางในคลอง.....	28
3.1 แสดงโครงสร้างองค์การของกองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร.....	33
3.2 แสดงโครงสร้างองค์การของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ส่วนด้านสินค้าและธุรกิจการท่องเที่ยว.....	34
3.3 แสดงโครงสร้างองค์การของโครงการ.....	35
3.4 แสดงอัตราส่วนผู้ใช้โครงการแต่ละส่วน.....	51
4.1 แสดงประติมากรรมกระดองเต่ากับไขทะเล.....	54
4.2 แสดงประติมากรรมเสาศิลา.....	54
4.3 แสดงถึงการอยู่ร่วมกันระหว่างอาคารกับธรรมชาติ.....	55
4.4 แสดงโถงต้อนรับและประชาสัมพันธ์ของอาคารนิทรรศน์รัตนโกสินทร์.....	57
4.5 แสดงนิทรรศการและทางสัญจรของอาคารนิทรรศน์รัตนโกสินทร์.....	57
4.6 แสดงนิทรรศการสง่าศรีสถาปัตยกรรม.....	59
4.7 แสดงการแบ่งตัวอาคารและ Facade ระแนงไม้.....	61
4.8 แสดงพื้นที่การใช้งานในแต่ละส่วนของอาคาร.....	62
4.9 แสดงGlasshouse ภายในอาคาร.....	64
4.10 แสดงผังอาคารที่มีแนวคิดในการจัดแบบ Free Plan.....	64
4.11 แสดงผ้าไม้ที่นำวัสดุท้องถิ่นมาใช้.....	65
4.12 แสดงแนวความคิดในการออกแบบ Visitor Center Emscher Village.....	66
4.13 แสดงความหลากหลายของ Overhead Plane.....	67
4.14 แสดงความหลากหลายของวัสดุพื้น.....	67
4.15 แสดงการเรียงลำดับพื้นที่การใช้งาน.....	68
5.1 แสดงพื้นที่ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ต่อ1คน.....	81
5.2 แสดงพื้นที่เตียงพักพื้น.....	82
5.3 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้งโครงการ.....	93
5.4 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนศูนย์บริการนักท่องเที่ยว.....	93

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.5 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนนิทรรศการ.....	94
5.6 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนสำนักงาน.....	94
5.7 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนงานระบบและซ่อมบำรุง.....	95
6.1 แสดงกรอบพื้นที่การศึกษายานที่ตั้งโครงการ.....	98
6.2 แสดงเส้นทางคมนาคมระบบขนส่งสาธารณะในกรุงเทพมหานคร.....	99
6.3 แสดงพื้นที่ที่นำมาพิจารณาเลือกยานที่ตั้งโครงการ.....	99
6.4 แสดงแผนที่จุดเชื่อมการคมนาคมจากสนามบินกับระบบขนส่งสาธารณะ ในบริเวณพื้นที่พิจารณา.....	100
6.5 แสดงแผนที่จุดเชื่อมต่อการคมนาคมระบบขนส่งสาธารณะในบริเวณพื้นที่พิจารณา.....	101
6.6 แสดงแผนที่เส้นทางคมนาคมระบบขนส่งสาธารณะในบริเวณพื้นที่พิจารณา.....	101
6.7 แสดงแผนที่จำนวนศูนย์บริการท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่พิจารณา.....	102
6.8 แสดงแผนที่สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญบริเวณพื้นที่พิจารณา.....	103
6.9 แสดงแผนที่จำนวนโฮสเทลบริเวณพื้นที่พิจารณา.....	103
6.10 แสดงแผนที่ตำแหน่งสถานพยาบาลและสถานีตำรวจบริเวณพื้นที่พิจารณา.....	104
6.11 แสดงแผนที่บอกเอกลักษณ์ประจำพื้นที่พิจารณา.....	104
6.12 แสดงแผนที่ระบุจุดเสี่ยงอันตรายบริเวณพื้นที่พิจารณา.....	105
6.13 แสดงแผนที่พื้นที่ยานที่ตั้งโครงการทั้ง 3 พื้นที่.....	107
6.14 แสดงแผนที่ที่ตั้งโครงการทั้ง 3 ที่ตั้งโครงการ.....	108
6.15 แสดงแผนที่ที่ตั้งโครงการที่ 1.....	108
6.16 แสดงแผนที่ที่ตั้งโครงการที่ 2.....	110
6.17 แสดงแผนที่ที่ตั้งโครงการที่ 3.....	112
6.18 แสดงแผนที่ที่ตั้งโครงการ.....	115
6.19 แสดงการเดินทางโดยแอร์พอร์ตลิงค์.....	116
6.20 แสดงการเดินทางโดยรถไฟฟ้ามหานคร.....	116
6.21 แสดงการเดินทางโดยรถไฟสายตะวันออก.....	117
6.22 แสดงการเดินทางโดยรถยนต์และรถรับจ้างสาธารณะ.....	118
6.23 แสดงมุมมองทัศนียภาพในแต่ละจุดบริเวณโครงการ.....	119
6.24 แสดงทัศนียภาพหมายเลข 1.....	119
6.25 แสดงทัศนียภาพหมายเลข 2.....	120
6.26 แสดงทัศนียภาพหมายเลข 3.....	120
6.27 แสดงทัศนียภาพหมายเลข 4.....	121

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.28 แสดงทัศนียภาพหมายเลข 5.....	121
6.29 แสดงทัศนียภาพหมายเลข 6.....	122
6.30 แสดงบริบทรอบโครงการ.....	123
6.31 แสดงทิศทางลมและแดดรอบที่ตั้งโครงการ.....	124
7.1 แสดงทางลาดสำหรับผู้พิการที่ใช้รถเข็น.....	126
7.2 แสดงการออกแบบผังห้องน้ำผู้พิการ.....	127
7.3 แสดงระยะทางเดินภายในอาคารสำหรับผู้พิการที่ใช้รถเข็น.....	127
7.4 แสดงระยะการออกแบบเคาน์เตอร์สำหรับผู้พิการ.....	127
7.5 แสดงทางลาดขอบถนนสำหรับผู้พิการที่ใช้รถเข็น.....	128
7.6 แสดงป้ายบอกทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ.....	128
7.7 แสดงตัวอย่างการออกแบบป้ายบอกทิศทางภายในอาคาร.....	130
7.8 แสดงตัวอย่างการออกแบบสัญลักษณ์บอกตำแหน่งพื้นที่ในโครงการ.....	130
8.1 แสดงโครงสร้างพื้น Post Tension และการก่อสร้างพื้น Post Tension.....	133
8.2 แสดงการทำงานของระบบจ่ายน้ำประปาลง (Down Feed Distribution System.....	136
8.3 แสดงบำบัดน้ำเสียแบบเติมอากาศ.....	137
8.4 แสดงเครื่องดับจับความร้อนชนิด Fixed Equipment และ Rate of Rise.....	139
8.5 แสดงเครื่องดับจับควัน (Smoke Detector).....	139
8.6 แสดงอุปกรณ์เตือนอัคคีภัยแบบใช้มือกด.....	139
8.7 แสดงตู้สายฉีดน้ำดับเพลิง (Fire Hose Cabinet).....	140
8.8 แสดงหัวกระจายน้ำดับเพลิงชนิดหัวงาย หัวคว่ำและชนิดติดกำแพง.....	141
8.9 แสดงลิฟต์โดยสารและลิฟต์บริการ.....	142
8.10 แสดงตู้ Server Rack เก็บข้อมูล.....	143
8.11 แสดงโทรทัศน์วงจรปิด (Close Circuit Television : CCTV).....	144
9.1 แสดงความเป็นมาของโครงการ.....	146
9.2 แสดงขั้นตอนการออกแบบ Mass Form อาคาร.....	146
9.3 แสดงผังบริเวณ.....	147
9.4 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 1.....	147
9.5 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 2.....	148
9.6 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 3.....	148
9.7 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 4.....	149
9.8 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 5.....	149

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9.9 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 6.....	150
9.10 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 7.....	150
9.11 แสดงรูปตัด A.....	151
9.12 แสดงรูปตัด B.....	151
9.13 แสดงรูปด้านอาคาร.....	152
9.14 แสดงทัศนียภาพภายนอกโครงการ.....	153
9.15 แสดงทัศนียภาพภายในโครงการ.....	154
9.16 แสดงโครงสร้างและ Detail อาคาร.....	155
9.17 แสดงหุ่นจำลอง.....	156
9.18 แสดงหุ่นจำลอง (2)	157

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงและนครที่มีประชากรมากที่สุดของประเทศไทย เป็นศูนย์กลางการปกครอง การศึกษา การคมนาคมขนส่ง การพาณิชย์ การสื่อสารและความเจริญของประเทศ เป็นจุดศูนย์กลางเพื่อเชื่อมต่อไปยังภูมิภาคต่าง ๆ อีกทั้งเป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่โดดเด่น สถาปัตยกรรมที่สวยงาม แหล่งสถานที่ท่องเที่ยวที่ตอบโจทย์การท่องเที่ยวในทุกรูปแบบ เป็นเมืองที่รวบรวมความสวยงามของวัฒนธรรมอดีตและปัจจุบันได้อย่างลงตัว ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกมุมโลก และถูกจัดอันดับ Top 100 City Destinations Ranking เป็นเมืองท่องเที่ยวอันดับ 2 รองจากฮ่องกง โดยบริษัทวิจัย Euromonitor International ของอังกฤษ ประจำปี 2558¹

สถานการณ์ปัจจุบัน จากรายงานภาวะเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ฉบับที่ 7 จำนวนนักท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร มีแนวโน้มเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ จากสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา² รวมถึงรายได้จากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติในปี 2559 เท่ากับ 1,950,698.94 ล้านบาท³ ซึ่งเป็นรายได้อันดับต้นๆของประเทศ จึงทำให้เห็นถึงความสำคัญที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เจริญเติบโตยิ่งขึ้น

จากแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย มีทั้งจุดแข็ง จุดอ่อนและศักยภาพในการพัฒนาตามวงจรการท่องเที่ยว หนึ่งในจุดอ่อนคือปัจจัยเรื่องความสะดวกสบายและความปลอดภัยในการท่องเที่ยว³ ซึ่งมาตรฐานยังอยู่ในระดับต่ำ เกิดอาชญากรรม อุบัติเหตุและการหลอกลวงนักท่องเที่ยวบ่อยครั้ง ซึ่งการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 132 ในด้านความปลอดภัย³ จากผลการสำรวจทัศนคติและความพึงพอใจของ

¹ Euromonitor International, "City Destination Ranking," Top 100 City Destination Ranking : 4, 2015

² กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, "รายได้จากนักท่องเที่ยว," รายงานภาวะเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ฉบับที่ 7 : 89-90, 2560

³ คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ "สถานการณ์ แนวโน้ม และทิศทางการท่องเที่ยว," แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 : 24-25, 2560

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ในปี พ.ศ. 2558⁴ จำนวน 5,053 คน หนึ่งในปัจจัยที่ได้คะแนนความคิดเห็นต่ำ ได้แก่ ความปลอดภัยและจำนวนศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ซึ่งลักษณะของศูนย์บริการนักท่องเที่ยวกรุงเทพในปัจจุบัน เป็นร้านขนาดเล็ก อยู่กระจายตัวตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้บริการข้อมูลและข่าวสารการท่องเที่ยวที่จำเป็น รับเรื่องร้องเรียนของนักท่องเที่ยวเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน บริการจำหน่ายบัตรโดยสารและบริการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เป็นการบริการพื้นฐานสำหรับนักท่องเที่ยวทั่วไป กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้มีการจัดตั้งศูนย์แก้ไขปัญหาการหลอกลวงและช่วยเหลือนักท่องเที่ยวขึ้นหลายจังหวัด เช่นจังหวัดภูเก็ต จังหวัดกระบี่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จังหวัดเชียงราย จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับเมืองการท่องเที่ยวอันดับ 1 อย่างกรุงเทพมหานคร² เพื่อเป็นจุดศูนย์กลางในการช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เป็นสถานที่พักพิงฉุกเฉินให้กับนักท่องเที่ยวเมื่อมีปัญหา แก้ไขปัญหาการถูกลอกลวง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ที่ดีให้กับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว อีกหนึ่งปัจจัยคือ การทบทวนประสบการณ์การท่องเที่ยวหลังจากเดินทางกลับ จำนวนข้อความแสดงความคิดเห็นเชิงบวกผ่านสื่อออนไลน์ยังอยู่ในระดับต่ำ เมื่อเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวขาเข้าพบว่ามีเพียง 120 ข้อความต่อนักท่องเที่ยวต่างชาติ 1,000 คนบน TripAdvisor³ ซึ่งความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเป็นข้อมูลสำคัญที่จะทำให้ทราบถึงปัญหาจากผู้ที่มีประสบการณ์ตรง และมีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวรายอื่นในการเดินทางมาเยือนประเทศไทย

การท่องเที่ยวอิสระ หรือ Foreign Individual Tourism (FIT)⁵ เป็นลักษณะการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวจัดการวางแผนการเดินทางด้วยตัวเอง มีความเป็นส่วนตัวสูง สามารถควบคุมเวลาในการท่องเที่ยว เลือกคุณภาพบริการได้ตามความต้องการ เหมาะสมกับงบประมาณของตนเอง ต้องการค้นพบประสบการณ์แปลกใหม่ ให้ความสำคัญกับเรื่องราวที่เกิดขึ้นระหว่างทาง ซึ่งต่างกับการเดินทางกับบริการนำเที่ยวทั่วไปที่มีระยะเวลาและตารางการเดินทางที่จำกัด ไม่สามารถเลือกสถานที่ท่องเที่ยวได้ ทำให้เกิดโอกาสที่จะพบประสบการณ์แปลกใหม่ได้ยาก ในขณะที่ข้อเสียของการท่องเที่ยวอิสระ คือในกรณีที่นักท่องเที่ยวไม่คุ้นเคยกับเส้นทางหรือสถานที่ท่องเที่ยว อาจก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องของการเสียเวลาและเสียค่าใช้จ่ายเกินความจำเป็น ซึ่งพบว่ามีนักท่องเที่ยว ประมาณนี้ 30% ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด⁶ ส่วนใหญ่เป็นชาวยุโรป และมีแนวโน้มจะท่องเที่ยวในแถบเอเชียแปซิฟิกสูงขึ้น

⁴ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2560. ผลสำรวจทัศนคติและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ. http://www.mots.go.th/ewf_news.php?nid=6989

⁵ ชวัลนุช อุทยาน. 2560. พฤติกรรมนักท่องเที่ยว. <https://touristbehaviour.wordpress.com/3/>

⁶ นารทชนก อยู่จำรัส. 2560. เหตุผลที่โรงแรมควรบุกตลาด F.I.T. <https://smartfinder.asia/th/เหตุผลที่โรงแรมควรบุกตลาด>

ปัจจุบันนักท่องเที่ยวประเภทอิสระ ในประเทศไทยมีจำนวนมากขึ้น อันเนื่องมาจากจำนวนธุรกิจโฮสเทล หรือที่พักราคาประหยัดมีโอกาสดีใหม่เพิ่มมากกว่า 10% ซึ่งนักท่องเที่ยวประเภทอิสระกว่าร้อยละ 64 ใช้บริการโฮสเทล⁷ หรือที่พักราคาประหยัด เน้นการท่องเที่ยวที่ประหยัด การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะและเข้าพักใกล้สถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งในกรุงเทพมหานครมีสถานที่ท่องเที่ยวที่ตอบโจทย์นักท่องเที่ยวอิสระอยู่มากมาย เช่น จตุจักร ถนนข้าวสาร ย่านเยาวราช ย่านสีลม เป็นต้น อีกทั้งในปัจจุบันมีสายการบินราคาถูกเพิ่มมากขึ้น เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในทุกระดับ และมีเทคโนโลยีที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยวที่สะดวกรวดเร็วเพิ่มขึ้นมากมายโดยไม่ต้องพึ่งบริการนำเที่ยวแบบหมู่คณะอีกต่อไป เช่น Trip Adviser เว็บไซต์ท่องเที่ยวที่ใหญ่ที่สุดในโลก, Take me Tour เว็บไซต์สื่อกลางระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนพาเที่ยวในพื้นที่, Local Pillow เป็นเว็บไซต์จองโฮมสเตย์หรือที่พักท้องถิ่น, The Trip Packer แพลตฟอร์มสังคมของคนรักการท่องเที่ยวในประเทศไทย เป็นต้น การเดินทางท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครจึงเป็นเรื่องที่ง่ายขึ้นสำหรับนักท่องเที่ยวที่ไม่ต้องการวางแผนมาก หากแต่ข้อมูลบางประเภทเป็นเพียงความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวด้วยกัน ซึ่งอัตราส่วนความน่าเชื่อถือน้อย หรืออาจถูกบิดเบือนเพื่อผลประโยชน์ของตน อีกทั้งเป็นการให้บริการแค่ข้อมูลพื้นฐาน ขาดความรู้เรื่องแหล่งท่องเที่ยวบางจุดที่บุคคลในพื้นที่เท่านั้นที่ทราบ สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระที่มีการเดินทางด้วยตัวเอง จึงมีความต้องการในบริการด้านอื่นเพิ่มเติมนอกเหนือจากศูนย์บริการนักท่องเที่ยวทั่วไปที่ให้บริการเพียงแค่ข้อมูลพื้นฐาน ไม่สามารถให้บริการสาธารณะเมื่อเกิดกรณีฉุกเฉิน สถานที่พักพียงเมื่อเกิดปัญหา หรือข้อมูลเชิงลึกสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระที่จำเป็นต้องทราบเมื่อเดินทางในกรุงเทพมหานครได้

ด้วยเหตุผลข้างต้นที่กล่าวมาและแนวทางการพัฒนา ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา³ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวระดับอาเซียน จึงสมควรที่จะจัดตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอิสระกรุงเทพมหานครขึ้น เพื่อเป็นศูนย์กลางการติดต่อช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหาให้กับนักท่องเที่ยว รวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่มีประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมให้ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ส่งเสริมการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมที่เป็นเสน่ห์ในแต่ละชุมชน เพิ่มพื้นที่สาธารณะเพื่อส่งเสริมการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวด้วยกันและประสานงานกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ภายในกรุงเทพมหานคร เพื่อสะดวกในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและรองรับนักท่องเที่ยวที่มีปริมาณมากขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต

⁷ เดลินิวส์. 2560. โฮสเทล ดาวรุ่งธุรกิจท่องเที่ยวปี 59. <https://www.dailynews.co.th/article/372785>

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อเป็นศูนย์กลางการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา ประสานงานระหว่างนักท่องเที่ยวอิสระกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเป็นสถานที่พักพิงฉุกเฉินในกรณีที่เกิดปัญหาแก่นักท่องเที่ยวอิสระ
2. เพื่อเป็นศูนย์กลางการให้ความรู้และข้อมูลทั้งพื้นฐานและเชิงลึกของการท่องเที่ยวอิสระในกรุงเทพมหานคร เพื่อเพิ่มองค์ความรู้ให้กับนักท่องเที่ยว
3. เพื่อเป็นจุดพักพิงของนักท่องเที่ยวและบริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นแก่นักท่องเที่ยวอิสระ อีกทั้งเป็นจุดเชื่อมต่อไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ
4. เพื่อเป็นจุดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทัศนคติของนักท่องเที่ยวอิสระทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่มีต่อการเดินทางในกรุงเทพมหานคร เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาด้านการท่องเที่ยวต่อไป

1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษาโครงการ

1. เพื่อศึกษาสภาพสังคมและปัญหาการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวประเภทนักท่องเที่ยวอิสระ
3. เพื่อศึกษาสภาพสังคมและเอกลักษณ์ของชุมชนที่มีศักยภาพในด้านการท่องเที่ยวอิสระ

1.4 ขอบเขตและวิธีการศึกษาโครงการ

1. ศึกษาและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเส้นทางท่องเที่ยวและการคมนาคมในกรุงเทพมหานคร
2. ศึกษารูปแบบและความแตกต่างระหว่างนักท่องเที่ยวทั่วไปกับนักท่องเที่ยวอิสระ
3. ศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวอิสระที่มีต่อการสื่อสารระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนท้องถิ่น

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโครงการ

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโครงการศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอิสระกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาข้อมูลต่างๆที่มีความสัมพันธ์กับโครงการ เพื่อนำไปวิเคราะห์และสรุปรายละเอียดต่างๆของโครงการ โดยจะศึกษาและรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

2.1 คำนิยามและความหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

2.1.1 การท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว ตามนิยามขององค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism organization : W.T.O.) ดังนี้ "Tourism comprises the activities of the person traveling to and staying in places outside their usual environment for not more than one consecutive year for leisure, business and other purpose." จากความหมายนี้สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวหมายถึง การเดินทางของบุคคลจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว (ต่อเนื่องกันไม่มากกว่า 1 ปี) เดินทางด้วยความสมัครใจ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ติดต่อธุรกิจ แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและวัตถุประสงค์ใดๆก็ได้ แต่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพ หรือหารายได้

การท่องเที่ยวเป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยไปยังสถานที่อื่น เป็นการใช้เวลาว่างเพื่อแสวงหาความสุข ผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยและความเครียด ทำให้เกิดความรู้สึกสนุกสนานและประสบการณ์ใหม่จากสถานที่ที่เปลี่ยนไป การท่องเที่ยวเป็นเสมือนกลไกที่ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับชุมชนท้องถิ่น เปิดโอกาสให้มีการเรียนรู้วัฒนธรรมแต่ละฝ่าย อีกทั้งก่อให้เกิดรายได้ไหลเวียนของเศรษฐกิจภายในประเทศ

2.1.1.1 ประเภทของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวมีหลายประเภท การแบ่งประเภทการท่องเที่ยว สามารถแบ่งได้เป็น 3 วิธีใหญ่ๆ คือ การแบ่งตามสากล การแบ่งตามลักษณะการจัดการเดินทาง และการแบ่งตามจุดหมายหมายของการเดินทาง¹

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. "ประเภทจัดนำเที่ยว," 1-27, 2560

1) การแบ่งตามสากล ได้แก่การแบ่งโดยใช้ประเทศเป็นตัวกำหนด

- การท่องเที่ยวภายในประเทศ เป็นการท่องเที่ยวของผู้ที่อาศัยอยู่ภายในประเทศของตนเอง หรือภายในประเทศนั้น ๆ

- การท่องเที่ยวเข้ามาในประเทศ เป็นการเดินทางของผู้ที่มีถิ่นพำนักอาศัยที่อื่นเดินทางเข้ามาเที่ยวภายในประเทศอื่น

- การท่องเที่ยวนอกประเทศ คือ การเดินทางของผู้ที่มีถิ่นพำนักอยู่ในประเทศหนึ่งเดินทางออกไปเที่ยวยังต่างประเทศ

2) การแบ่งตามวัตถุประสงค์ของการเดินทาง ได้แก่การแบ่งโดยพิจารณาจากกิจกรรมที่เกิดขึ้น

- การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือการท่องเที่ยวและเยี่ยมชม

สถานที่แสดงถึงความเป็นวัฒนธรรม เช่น การชมโบราณสถาน

โบราณวัตถุ ปราสาท พระราชวัง วัด รวมถึงประเพณีและวิถีการดำเนิน

ชีวิตของบุคคลในแต่ละยุคสมัย

- การท่องเที่ยวเพื่อจับจ่ายใช้สอย คือการท่องเที่ยวเพื่อซื้อสินค้าหรือการช้อปปิ้ง ตามศูนย์การค้าหรือตลาดต่างๆ

- การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา คือการท่องเที่ยวที่มีการเรียนรู้เกิดขึ้น ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง มิใช่การเรียนรู้จากตำรา เช่น การเข้าชมพิพิธภัณฑ์ การทำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ในชุมชนต่างๆ เป็นต้น

- การท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือการเดินทางในพื้นที่ชุมชนเกษตรกรรม เช่น สวน สมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์ และสัตว์เลี้ยง รวมถึงแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่างๆ

- การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือการเดินทางไปในสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติ

- การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ คือรูปแบบการท่องเที่ยวที่ผสมผสานในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ หรือแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ โดยมีกิจกรรมเพื่อการรักษาสุขภาพเป็นกิจกรรมสำคัญของการท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวสปา การบำบัดรักษาสุขภาพสุขภาพ

- การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ คือการเดินทางเพื่อประกอบธุรกิจหรือการประกอบการต่างๆ เช่น เดินทางไปเยี่ยมเยียนลูกค้า หรือดูผลงานและได้ไปท่องเที่ยวในท้องถิ่นนั้นๆประมาณ 1-2 วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

โครงการศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอิสระ กรุงเทพมหานคร อยู่ในความดูแลของกรุงเทพมหานคร เป็นศูนย์กลางการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยว หรือ One Stop Service ไม่ว่าจะเป็นบริการความช่วยเหลือเบื้องต้นเมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับการเดินทาง ทั้งในกรณีทั่วไปและกรณีฉุกเฉิน บริการที่พักพิงฉุกเฉินเมื่อเกิดปัญหา บริการข้อมูลเบื้องต้นทั้งพื้นฐานและเชิงลึก เพื่อเพิ่มองค์ความรู้ให้กับนักท่องเที่ยว เป็นจุดพักการเดินทางและจุดเชื่อมต่อไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ และเป็นสถานที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเดินทางในกรุงเทพมหานคร เพื่อนำความคิดเห็นมาปรับปรุงและพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป โดยโครงการนี้ถือทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับการเริ่มต้นที่จะส่งเสริมและรองรับการท่องเที่ยวอิสระในประเทศ ส่งผลให้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวลดน้อยลง และในขณะเดียวกันก็จะทำให้นักท่องเที่ยวมั่นใจในการเดินทางท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครมากขึ้น ซึ่งจะสามารถช่วยส่งเสริมให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครพัฒนาไปอย่างมีประสิทธิภาพ

โครงการศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอิสระ กรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่บริเวณถนนพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร โดยที่ตั้งโครงการติดกับจุดเชื่อมต่อการคมนาคมทั้ง สถานีรถไฟพญาไท สถานี Airport Raillink พญาไท และสถานีรถไฟพญาไท ซึ่งความน่าสนใจของที่ตั้งโครงการนี้คือบริบทโดยรอบที่ตั้งโครงการที่มีผลต่อการเข้าถึงของนักท่องเที่ยวที่สามารถเข้ามาใช้บริการได้อย่างสะดวก สามารถมองเห็นได้ง่าย และมีปริมาณนักท่องเที่ยวจำนวนมาก โดยที่ดินโครงการมีขนาด 1 ไร่ 3 งาน 56 ตารางวา หรือ 3,024 ตารางเมตร โครงการประกอบด้วยส่วนบริการความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว ส่วนบริการข้อมูลนักท่องเที่ยว ร้านค้า ส่วนนันทนาการ ห้องสมุด ร้านอาหาร ห้องพักพิงฉุกเฉิน ส่วนสำนักงานบริหารโครงการ ส่วนสนับสนุนโครงการ และพื้นที่จอดรถ อาคารมีความสูง 7 ชั้น โดยจัดให้ชั้นใต้ดินเป็นที่จอดรถ ชั้น 1 จะประกอบด้วยส่วนบริการความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ซึ่งเปิดให้บริการ 24 ชั่วโมง และร้านค้าที่จำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยว ชั้น 2 ประกอบด้วยส่วนบริการข้อมูลนักท่องเที่ยวและพื้นที่ประชาสัมพันธ์ของผู้ประกอบการท่องเที่ยว ชั้น 3 ประกอบด้วยส่วนนันทนาการและร้านจำหน่ายของที่ระลึก ชั้น 4 ประกอบด้วยร้านอาหาร ส่วนรับประทานอาหารและห้องสมุด ชั้น 5 คือพื้นที่ของส่วนสำนักงาน ชั้น 6 คือพื้นที่ของส่วนห้องพักพิงฉุกเฉิน และชั้น 7 คือจุดชมวิวดาดฟ้า หรือ Observation Deck รวมพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดภายในโครงการ 8,210 ตารางเมตร

เนื่องจากที่ตั้งโครงการที่ตั้งอยู่ใจกลางเมือง มีความแออัดทั้งมลภาวะทางเสียงและทัศนียภาพที่ถูกบดบังจากสถานีรถไฟฯ จึงออกแบบให้อาคารมีระยะห่างจากตัวสถานีเพื่อเพิ่มพื้นที่สาธารณะประโยชน์ และพื้นที่สีเขียวให้กับเมือง แนวความคิดในการออกแบบรูปทรงอาคาร ต้องการที่จะแสดงถึงความต้อนรับความเป็นมิตรและสามารถมองเห็นได้ง่ายจากระยะไกล มุ่งเน้นที่จะสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้บริการในโครงการกับคนสัญจรบริเวณสถานีรถไฟฯ โดยรอบโครงการ โดยแสดงเส้นสายของเส้นทางการเดินภายใน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาคารให้เห็นได้อย่างชัดเจนจากภายนอกผ่านทางรูปทรงและวัสดุของอาคาร เพื่อที่โครงการจะสื่อสารกับ
คนสัญจรโดยรอบโครงการให้เข้าใจถึงพื้นที่การใช้งานภายในโครงการผ่านจากสายตาและดึงดูดให้คน
สัญจรโดยรอบโครงการเข้ามาใช้บริการในโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ.....	I
สารบัญตาราง.....	IV
สารบัญรูปภาพ.....	V
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาของโครงการ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์โครงการ.....	4
1.3 วัตถุประสงค์การศึกษาโครงการ.....	4
1.4 ขอบเขตการศึกษาและวิธีการศึกษาโครงการ.....	4
บทที่ 2 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโครงการ.....	5
2.1 คำนิยามและความหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงการ.....	5
2.1.1 การท่องเที่ยว.....	5
2.1.2 นักท่องเที่ยวอิสระ.....	7
2.2 ความเป็นไปได้โครงการ.....	8
2.2.1 จุดแข็งและจุดอ่อนของการท่องเที่ยวอิสระในกรุงเทพมหานคร.....	8
2.2.2 แบบแผน นโยบาย และแนวทางการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร.....	10
2.2.3 สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร.....	13
2.2.3.1 แนวโน้มการท่องเที่ยว.....	13
2.2.3.2 เศรษฐกิจการท่องเที่ยวอิสระกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน.....	17
2.2.3.3 กลุ่มนักท่องเที่ยวอิสระ.....	18
2.2.3.4 แหล่งสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในกรุงเทพมหานคร.....	19
2.2.3.5 เส้นทางการคมนาคมในกรุงเทพมหานคร.....	23
2.3 แนวทางและรูปแบบการดำเนินงานของโครงการ.....	29
2.3.1 การให้บริการและช่วยเหลือนักท่องเที่ยวอิสระ.....	29
2.3.2 การเผยแพร่ความรู้และข้อมูลการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร.....	29
2.3.3 การส่งเสริมการท่องเที่ยวอิสระในกรุงเทพมหานคร.....	30
บทที่ 3 การศึกษารายละเอียดของผู้ใช้โครงการ.....	31
3.1 ศึกษาโครงสร้างการบริหารองค์กรและการจัดส่วนงานของโครงการ.....	31
3.1.1 ศึกษาโครงสร้างผังองค์กรโครงการ.....	31

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.2	การจัดส่วนงานของโครงการ.....	35
3.2	ประเภทผู้ใช้โครงการ.....	37
3.2.1	ผู้ใช้บริการโครงการ.....	37
3.2.2	ผู้ให้บริการโครงการ.....	37
3.3	การวิเคราะห์พฤติกรรมและการคาดการณ์ปริมาณผู้ใช้บริการโครงการ.....	38
3.3.1	การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้บริการโครงการ.....	38
3.3.2	การคาดการณ์ปริมาณและสรุปจำนวนผู้ใช้บริการโครงการ.....	42
3.4	การวิเคราะห์พฤติกรรมและจำนวนผู้ให้บริการโครงการ.....	44
3.4.1	การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ให้บริการโครงการ.....	44
3.4.2	สรุปอัตรากำลังและหน้าที่ของผู้ให้บริการโครงการ.....	45
บทที่ 4	การศึกษาและวิเคราะห์อาคารตัวอย่าง.....	52
4.1	เกณฑ์ในการเลือกศึกษาอาคารตัวอย่าง.....	52
4.2	การศึกษาและวิเคราะห์อาคารตัวอย่างในประเทศ.....	53
4.2.1	ประตูเมืองภูเก็ต (Phuket Gateway).....	53
4.2.2	นิทรรศรัตนโกสินทร์.....	56
4.3	การศึกษาและวิเคราะห์อาคารตัวอย่างต่างประเทศ.....	60
4.3.1	Asakusa Culture and Tourism Center, Japan.....	60
4.3.2	Fazer Visitor Center, Finland.....	63
4.3.3	Visitor Center Emscher Village, Germany.....	66
บทที่ 5	การศึกษาองค์ประกอบโครงการ.....	70
5.1	การศึกษาและกำหนดรายละเอียดองค์ประกอบโครงการ.....	70
5.2	พื้นที่ใช้สอยภายในโครงการ.....	81
5.3	ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโครงการ.....	93
บทที่ 6	การกำหนดและวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ.....	96
6.1	หลักเกณฑ์และแนวความคิดในการพิจารณาที่ตั้งโครงการ.....	96
6.2	การพิจารณาเลือกที่ตั้ง.....	98
6.2.1	การพิจารณาเลือกที่ตั้งระดับย่านที่ตั้ง.....	98
6.2.2	การพิจารณาเลือกตำแหน่งที่ตั้งโครงการ.....	107
6.3	การวิเคราะห์ศักยภาพที่ตั้งโครงการ.....	115
บทที่ 7	การศึกษาการออกแบบทางสถาปัตยกรรม.....	125
7.1	การออกแบบเพื่อมวลชน (Universal Design).....	125

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.2 การออกแบบเพื่อสื่อความหมาย	128
7.3 แนวทางในการเลือกวัสดุที่ใช้ในโครงการ.....	131
บทที่ 8 การศึกษางานระบบที่เกี่ยวข้อง.....	132
8.1 ระบบโครงสร้างอาคาร.....	132
8.1.1 โครงสร้างหลักอาคาร.....	132
8.1.2 โครงสร้างหลังคา.....	133
8.1.3 โครงสร้างผนัง.....	133
8.2 งานระบบประกอบอาคาร.....	134
8.2.1 ระบบไฟฟ้าและแสงสว่าง.....	134
8.2.2 ระบบสุขาภิบาล.....	135
8.2.3 ระบบปรับอากาศ.....	138
8.2.4 ระบบป้องกันอัคคีภัยและดับเพลิง.....	138
8.2.5 ระบบขนส่งในอาคาร.....	141
8.2.6 ระบบการสื่อสาร.....	142
8.2.7 ระบบรักษาความปลอดภัย.....	143
8.2.8 ระบบกำจัดขยะ.....	145
บทที่ 9 ผลงานการออกแบบ.....	146
9.1 แนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรม.....	146
9.2 ผลงานการออกแบบสถาปัตยกรรม.....	147
9.3 ทุนจำลองสถาปัตยกรรม.....	156
ภาคผนวก.....	ผ-1
บรรณานุกรม	

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ตารางแสดงจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ ในปี 2557 และ 2558.....	14
2.2 ตารางแสดงรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างประเทศในปี 2557 และ 2558.....	15
3.1 แสดงการกำหนดผู้ให้บริการโครงการจากวัตถุประสงค์โครงการ	31
3.2 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครปีพ.ศ. 2556-2559.....	42
3.3 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครแบ่งตามพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2559.....	42
3.4 แสดงการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เข้ามาใช้บริการ.....	43
3.5 แสดงจำนวนผู้ใช้บริการศูนย์บริการนักท่องเที่ยวทุกจุดในกรุงเทพมหานคร ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2559 - เดือนกันยายน พ.ศ. 2560.....	43
3.6 แสดงอัตรากำลังและตำแหน่งหน้าที่ของผู้ให้บริการโครงการ.....	45
3.7 สรุปจำนวนบุคลากรในแต่ละช่วงเวลาทำการ.....	51
5.1 แสดงการกำหนดองค์ประกอบจากบุคลากรในโครงการ.....	70
5.2 แสดงการกำหนดองค์ประกอบจากวัตถุประสงค์โครงการ.....	73
5.3 แสดงการศึกษาองค์ประกอบจากอาคารตัวอย่าง.....	74
5.4 แสดงองค์ประกอบ รายละเอียด และองค์ประกอบย่อยของโครงการ.....	75
5.5 แสดงองค์ประกอบโครงการและพื้นที่สอยของโครงการ.....	87
6.1 แสดงตารางวิเคราะห์คะแนนการพิจารณายานที่ตั้งโครงการ.....	106
6.2 แสดงข้อมูลที่ตั้งโครงการที่ 1.....	109
6.3 แสดงข้อมูลที่ตั้งโครงการที่ 2.....	110
6.4 แสดงข้อมูลที่ตั้งโครงการที่ 3.....	112
6.5 แสดงตารางวิเคราะห์คะแนนการพิจารณาที่ตั้งโครงการ.....	114

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ภาพแสดงเส้นทางการเดินทางของรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน.....	25
2.2 ภาพแสดงเส้นทางการเดินทางของรถไฟฟ้าใต้ดิน.....	25
2.3 ภาพแสดงเส้นทางการเดินทางของเรือโดยสารแม่น้ำเจ้าพระยา และเรือโดยสารประจำทางในคลอง.....	28
3.1 แสดงโครงสร้างองค์กรของกองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร.....	33
3.2 แสดงโครงสร้างองค์กรของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ส่วนด้านสินค้าและธุรกิจการท่องเที่ยว.....	34
3.3 แสดงโครงสร้างองค์กรของโครงการ.....	35
3.4 แสดงอัตราส่วนผู้ใช้โครงการแต่ละส่วน.....	51
4.1 แสดงประติมากรรมกระดองเต่ากับไขทะเล.....	54
4.2 แสดงประติมากรรมเสาศิลา.....	54
4.3 แสดงถึงการอยู่ร่วมกันระหว่างอาคารกับธรรมชาติ.....	55
4.4 แสดงโถงต้อนรับและประชาสัมพันธ์ของอาคารนิทรรศน์รัตนโกสินทร์.....	57
4.5 แสดงนิทรรศการและทางสัญจรของอาคารนิทรรศน์รัตนโกสินทร์.....	57
4.6 แสดงนิทรรศการสง่าศรีสถาปัตยกรรม.....	59
4.7 แสดงการแบ่งตัวอาคารและ Facade ระแนงไม้.....	61
4.8 แสดงพื้นที่การใช้งานในแต่ละส่วนของอาคาร.....	62
4.9 แสดงGlasshouse ภายในอาคาร.....	64
4.10 แสดงผังอาคารที่มีแนวคิดในการจัดแบบ Free Plan.....	64
4.11 แสดงผ้าไม้ที่นำวัสดุท้องถิ่นมาใช้.....	65
4.12 แสดงแนวความคิดในการออกแบบ Visitor Center Emscher Village.....	66
4.13 แสดงความหลากหลายของ Overhead Plane.....	67
4.14 แสดงความหลากหลายของวัสดุพื้น.....	67
4.15 แสดงการเรียงลำดับพื้นที่การใช้งาน.....	68
5.1 แสดงพื้นที่ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ต่อ1คน.....	81
5.2 แสดงพื้นที่เตียงพักพื้น.....	82
5.3 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้งโครงการ.....	93
5.4 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนศูนย์บริการนักท่องเที่ยว.....	93

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.5 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนนิทรรศการ.....	94
5.6 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนสำนักงาน.....	94
5.7 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนงานระบบและซ่อมบำรุง.....	95
6.1 แสดงกรอบพื้นที่การศึกษายานที่ตั้งโครงการ.....	98
6.2 แสดงเส้นทางคมนาคมระบบขนส่งสาธารณะในกรุงเทพมหานคร.....	99
6.3 แสดงพื้นที่ที่นำมาพิจารณาเลือกย่านที่ตั้งโครงการ.....	99
6.4 แสดงแผนที่จุดเชื่อมการคมนาคมจากสนามบินกับระบบขนส่งสาธารณะ ในบริเวณพื้นที่พิจารณา.....	100
6.5 แสดงแผนที่จุดเชื่อมต่อการคมนาคมระบบขนส่งสาธารณะในบริเวณพื้นที่พิจารณา.....	101
6.6 แสดงแผนที่เส้นทางคมนาคมระบบขนส่งสาธารณะในบริเวณพื้นที่พิจารณา.....	101
6.7 แสดงแผนที่จำนวนศูนย์บริการท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่พิจารณา.....	102
6.8 แสดงแผนที่สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญบริเวณพื้นที่พิจารณา.....	103
6.9 แสดงแผนที่จำนวนโฮสเทลบริเวณพื้นที่พิจารณา.....	103
6.10 แสดงแผนที่ตำแหน่งสถานพยาบาลและสถานีตำรวจบริเวณพื้นที่พิจารณา.....	104
6.11 แสดงแผนที่บอกเอกลักษณ์ประจำพื้นที่พิจารณา.....	104
6.12 แสดงแผนที่ระบุจุดเสี่ยงอันตรายบริเวณพื้นที่พิจารณา.....	105
6.13 แสดงแผนที่พื้นที่ย่านที่ตั้งโครงการทั้ง 3 พื้นที่.....	107
6.14 แสดงแผนที่ที่ตั้งโครงการทั้ง 3 ที่ตั้งโครงการ.....	108
6.15 แสดงแผนที่ที่ตั้งโครงการที่ 1.....	108
6.16 แสดงแผนที่ที่ตั้งโครงการที่ 2.....	110
6.17 แสดงแผนที่ที่ตั้งโครงการที่ 3.....	112
6.18 แสดงแผนที่ที่ตั้งโครงการ.....	115
6.19 แสดงการเดินทางโดยแอร์พอร์ตลิงค์.....	116
6.20 แสดงการเดินทางโดยรถไฟฟ้ามหานคร.....	116
6.21 แสดงการเดินทางโดยรถไฟสายตะวันออก.....	117
6.22 แสดงการเดินทางโดยรถยนต์และรถรับจ้างสาธารณะ.....	118
6.23 แสดงมุมมองทัศนียภาพในแต่ละจุดบริเวณโครงการ.....	119
6.24 แสดงทัศนียภาพหมายเลข 1.....	119
6.25 แสดงทัศนียภาพหมายเลข 2.....	120
6.26 แสดงทัศนียภาพหมายเลข 3.....	120
6.27 แสดงทัศนียภาพหมายเลข 4.....	121

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.28 แสดงทัศนียภาพหมายเลข 5.....	121
6.29 แสดงทัศนียภาพหมายเลข 6.....	122
6.30 แสดงบริบทรอบโครงการ.....	123
6.31 แสดงทิศทางลมและแดดรอบที่ตั้งโครงการ.....	124
7.1 แสดงทางลาดสำหรับผู้พิการที่ใช้รถเข็น.....	126
7.2 แสดงการออกแบบผังห้องน้ำผู้พิการ.....	127
7.3 แสดงระยะทางเดินภายในอาคารสำหรับผู้พิการที่ใช้รถเข็น.....	127
7.4 แสดงระยะการออกแบบเคาน์เตอร์สำหรับผู้พิการ.....	127
7.5 แสดงทางลาดขอบถนนสำหรับผู้พิการที่ใช้รถเข็น.....	128
7.6 แสดงป้ายบอกทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ.....	128
7.7 แสดงตัวอย่างการออกแบบป้ายบอกทิศทางภายในอาคาร.....	130
7.8 แสดงตัวอย่างการออกแบบสัญลักษณ์บอกตำแหน่งพื้นที่ในโครงการ.....	130
8.1 แสดงโครงสร้างพื้น Post Tension และการก่อสร้างพื้น Post Tension.....	133
8.2 แสดงการทำงานของระบบจ่ายน้ำประปาลง (Down Feed Distribution System.....	136
8.3 แสดงบดน้ำเสียแบบเติมอากาศ.....	137
8.4 แสดงเครื่องดับจับความร้อนชนิด Fixed Equipment และ Rate of Rise.....	139
8.5 แสดงเครื่องดับจับควัน (Smoke Detector).....	139
8.6 แสดงอุปกรณ์เตือนอัคคีภัยแบบใช้มือกด.....	139
8.7 แสดงตู้สายฉีดน้ำดับเพลิง (Fire Hose Cabinet).....	140
8.8 แสดงหัวกระจายน้ำดับเพลิงชนิดหัวหงาย หัวคว่ำและชนิดติดกำแพง.....	141
8.9 แสดงลิฟต์โดยสารและลิฟต์บริการ.....	142
8.10 แสดงตู้ Server Rack เก็บข้อมูล.....	143
8.11 แสดงโทรทัศน์วงจรปิด (Close Circuit Television : CCTV).....	144
9.1 แสดงความเป็นมาของโครงการ.....	146
9.2 แสดงขั้นตอนการออกแบบ Mass Form อาคาร.....	146
9.3 แสดงผังบริเวณ.....	147
9.4 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 1.....	147
9.5 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 2.....	148
9.6 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 3.....	148
9.7 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 4.....	149
9.8 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 5.....	149

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9.9	แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 6.....	150
9.10	แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 7.....	150
9.11	แสดงรูปตัด A.....	151
9.12	แสดงรูปตัด B.....	151
9.13	แสดงรูปด้านอาคาร.....	152
9.14	แสดงทัศนียภาพภายนอกโครงการ.....	153
9.15	แสดงทัศนียภาพภายในโครงการ.....	154
9.16	แสดงโครงสร้างและ Detail อาคาร.....	155
9.17	แสดงหุ่นจำลอง.....	156
9.18	แสดงหุ่นจำลอง (2)	157

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงและนครที่มีประชากรมากที่สุดของประเทศไทย เป็นศูนย์กลางการปกครอง การศึกษา การคมนาคมขนส่ง การพาณิชย์ การสื่อสารและความเจริญของประเทศ เป็นจุดศูนย์กลางเพื่อเชื่อมต่อไปยังภูมิภาคต่าง ๆ อีกทั้งยังเป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่โดดเด่น สถาปัตยกรรมที่สวยงาม แหล่งสถานที่ท่องเที่ยวที่ตอบโจทย์การท่องเที่ยวในทุกรูปแบบ เป็นเมืองที่รวบรวมความสวยงามของวัฒนธรรมอดีตและปัจจุบันได้อย่างลงตัว ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกมุมโลก และถูกจัดอันดับ Top 100 City Destinations Ranking เป็นเมืองท่องเที่ยวอันดับ 2 รองจากฮ่องกง โดยบริษัทวิจัย Euromonitor International ของอังกฤษ ประจำปี 2558¹

สถานการณ์ปัจจุบัน จากรายงานภาวะเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ฉบับที่ 7 จำนวนนักท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร มีแนวโน้มเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ จากสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา² รวมถึงรายได้จากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติในปี 2559 เท่ากับ 1,950,698.94 ล้านบาท³ ซึ่งเป็นรายได้อันดับต้นๆของประเทศ จึงทำให้เห็นถึงความสำคัญที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เจริญเติบโตยิ่งขึ้น

จากแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย มีทั้งจุดแข็ง จุดอ่อนและศักยภาพในการพัฒนาตามวงจรการท่องเที่ยว หนึ่งในจุดอ่อนคือปัจจัยเรื่องความสะดวกสบายและความปลอดภัยในการท่องเที่ยว³ ซึ่งมาตรฐานยังอยู่ในระดับต่ำ เกิดอาชญากรรม อุบัติเหตุและการหลอกลวงนักท่องเที่ยวบ่อยครั้ง ซึ่งการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 132 ในด้านความปลอดภัย³ จากผลการสำรวจทัศนคติและความพึงพอใจของ

¹ Euromonitor International, "City Destination Ranking," Top 100 City Destination Ranking : 4, 2015

² กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, "รายได้จากนักท่องเที่ยว," รายงานภาวะเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ฉบับที่ 7 : 89-90, 2560

³ คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ "สถานการณ์ แนวโน้ม และทิศทางการท่องเที่ยว," แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 : 24-25, 2560

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ในปี พ.ศ. 2558⁴ จำนวน 5,053 คน หนึ่งในปัจจัยที่ได้คะแนนความคิดเห็นต่ำ ได้แก่ ความปลอดภัยและจำนวนศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ซึ่งลักษณะของศูนย์บริการนักท่องเที่ยวกรุงเทพในปัจจุบัน เป็นร้านขนาดเล็ก อยู่กระจายตัวตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้บริการข้อมูลและข่าวสารการท่องเที่ยวที่จำเป็น รับเรื่องร้องเรียนของนักท่องเที่ยวเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน บริการจำหน่ายบัตรโดยสารและบริการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เป็นการบริการพื้นฐานสำหรับนักท่องเที่ยวทั่วไป กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้มีการจัดตั้งศูนย์แก้ไขปัญหาการล่อลวงและช่วยเหลือนักท่องเที่ยวขึ้นหลายจังหวัด เช่นจังหวัดภูเก็ต จังหวัดกระบี่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จังหวัดเชียงราย จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับเมืองการท่องเที่ยวอันดับ 1 อย่างกรุงเทพมหานคร² เพื่อเป็นจุดศูนย์กลางในการช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เป็นสถานที่พักพิงฉุกเฉินให้กับนักท่องเที่ยวเมื่อมีปัญหา แก้ไขปัญหาการถูกล่อลวง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ที่ดีให้กับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว อีกหนึ่งปัจจัยคือ การทบทวนประสบการณ์การท่องเที่ยวหลังจากเดินทางกลับ จำนวนข้อความแสดงความคิดเห็นเชิงบวกผ่านสื่อออนไลน์ยังอยู่ในระดับต่ำ เมื่อเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวขาเข้าพบว่ามีเพียง 120 ข้อความต่อนักท่องเที่ยวต่างชาติ 1,000 คนบน TripAdvisor³ ซึ่งความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเป็นข้อมูลสำคัญที่จะทำให้ทราบถึงปัญหาจากผู้ที่มีประสบการณ์ตรง และมีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวรายอื่นในการเดินทางมาเยือนประเทศไทย

การท่องเที่ยวอิสระ หรือ Foreign Individual Tourism (FIT)⁵ เป็นลักษณะการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวจัดการวางแผนการเดินทางด้วยตัวเอง มีความเป็นส่วนตัวสูง สามารถควบคุมเวลาในการท่องเที่ยว เลือกคุณภาพบริการได้ตามความต้องการ เหมาะสมกับงบประมาณของตนเอง ต้องการค้นพบประสบการณ์แปลกใหม่ ให้ความสำคัญกับเรื่องราวที่เกิดขึ้นระหว่างทาง ซึ่งต่างกับการเดินทางกับบริการนำเที่ยวทั่วไปที่มีระยะเวลาและตารางการเดินทางที่จำกัด ไม่สามารถเลือกสถานที่ท่องเที่ยวได้ ทำให้เกิดโอกาสที่จะพบประสบการณ์แปลกใหม่ได้ยาก ในขณะที่ข้อเสียของการท่องเที่ยวอิสระ คือในกรณีที่นักท่องเที่ยวไม่คุ้นเคยกับเส้นทางหรือสถานที่ท่องเที่ยว อาจก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องของการเสียเวลาและเสียค่าใช้จ่ายเกินความจำเป็น ซึ่งพบว่ามีนักท่องเที่ยว ประเภทนี้ 30% ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด⁶ ส่วนใหญ่เป็นชาวยุโรป และมีแนวโน้มจะท่องเที่ยวในแถบเอเชียแปซิฟิกสูงขึ้น

⁴ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2560. ผลสำรวจทัศนคติและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ. http://www.mots.go.th/ewt_news.php?nid=6989

⁵ ชวัลนุช อุทยาน. 2560. พฤติกรรมนักท่องเที่ยว. <https://touristbehaviour.wordpress.com/3/>

⁶ นารทชนก อยู่จำรัส. 2560. เหตุผลที่โรงแรมควรบุกตลาด F.I.T. <https://smartfinder.asia/th/เหตุผลที่โรงแรมควรบุกตลาด>

ปัจจุบันนักท่องเที่ยวประเภทอิสระ ในประเทศไทยมีจำนวนมากขึ้น อันเนื่องมาจากจำนวนธุรกิจโฮสเทล หรือที่พักราคาประหยัดมีโอกาสเปิดใหม่เพิ่มมากกว่า 10% ซึ่งนักท่องเที่ยวประเภทอิสระกว่าร้อยละ 64 ใช้บริการโฮสเทล⁷ หรือที่พักราคาประหยัด เน้นการท่องเที่ยวที่ประหยัด การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะและเข้าพักใกล้สถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งในกรุงเทพมหานครมีสถานที่ท่องเที่ยวที่ตอบใจนักท่องเที่ยวอิสระอยู่มากมาย เช่น จตุจักร ถนนข้าวสาร ย่านเยาวราช ย่านสีลม เป็นต้น อีกทั้งในปัจจุบันมีสายการบินราคาถูกเพิ่มมากขึ้น เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในทุกระดับ และมีเทคโนโลยีที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยวที่สะดวกรวดเร็วเพิ่มขึ้นมากมายโดยไม่ต้องพึ่งบริการนำเที่ยวแบบหมู่คณะอีกต่อไป เช่น Trip Adviser เว็บไซต์ท่องเที่ยวที่ใหญ่ที่สุดในโลก, Take me Tour เว็บไซต์สื่อกลางระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนพาเที่ยวในพื้นที่, Local Pillow เป็นเว็บไซต์จองโฮมสเตย์หรือที่พักท้องถิ่น, The Trip Packer แพลตฟอร์มสังคมของคนที่รักการท่องเที่ยวในประเทศไทย เป็นต้น การเดินทางท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครจึงเป็นเรื่องที่ง่ายขึ้นสำหรับนักท่องเที่ยวที่ไม่ต้องการวางแผนมาก หากแต่ข้อมูลบางประเภทเป็นเพียงความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวด้วยกัน ซึ่งอัตราส่วนความน่าเชื่อถือน้อย หรืออาจถูกบิดเบือนเพื่อผลประโยชน์ของตน อีกทั้งเป็นการให้บริการแค่ข้อมูลพื้นฐาน ขาดความรู้เรื่องแหล่งท่องเที่ยวบางจุดที่บุคคลในพื้นที่เท่านั้นที่ทราบ สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระที่มีการเดินทางด้วยตัวเอง จึงมีความต้องการในบริการด้านอื่นเพิ่มเติมนอกเหนือจากศูนย์บริการนักท่องเที่ยวทั่วไปที่ให้บริการเพียงแค่อข้อมูลพื้นฐาน ไม่สามารถให้บริการสาธารณะเมื่อเกิดกรณีฉุกเฉิน สถานที่พักเพียงเมื่อเกิดปัญหา หรือข้อมูลเชิงลึกสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระที่จำเป็นต้องทราบเมื่อเดินทางในกรุงเทพมหานครได้

ด้วยเหตุผลข้างต้นที่กล่าวมาและแนวทางการพัฒนา ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา³ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวระดับอาเซียน จึงสมควรที่จะจัดตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอิสระกรุงเทพมหานครขึ้น เพื่อเป็นศูนย์กลางการติดต่อช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหาให้กับนักท่องเที่ยว รวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่มีประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมให้ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ส่งเสริมการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมที่เป็นเสน่ห์ในแต่ละชุมชน เพิ่มพื้นที่สาธารณะเพื่อส่งเสริมการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวด้วยกันและประสานงานกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ภายในกรุงเทพมหานคร เพื่อสะดวกในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและรองรับนักท่องเที่ยวที่มีปริมาณมากขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต

⁷ เติลินวส์. 2560. โฮสเทล ดาวรุ่งธุรกิจท่องเที่ยวปี 59. <https://www.dailynews.co.th/article/372785>

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อเป็นศูนย์กลางการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา ประสานงานระหว่างนักท่องเที่ยวอิสระ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเป็นสถานที่พักพิงฉุกเฉินในกรณีที่เกิดปัญหากับนักท่องเที่ยวอิสระ
2. เพื่อเป็นศูนย์กลางการให้ความรู้และข้อมูลทั้งพื้นฐานและเชิงลึกของการท่องเที่ยวอิสระในกรุงเทพมหานคร เพื่อเพิ่มองค์ความรู้ให้กับนักท่องเที่ยว
3. เพื่อเป็นจุดพักพิงของนักท่องเที่ยวและบริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นแก่นักท่องเที่ยวอิสระ อีกทั้งเป็นจุดเชื่อมต่อไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ
4. เพื่อเป็นจุดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทัศนคติของนักท่องเที่ยวอิสระทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่มีต่อการเดินทางในกรุงเทพมหานคร เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาด้านการท่องเที่ยวต่อไป

1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษาโครงการ

1. เพื่อศึกษาสภาพสังคมและปัญหาการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวประเภทนักท่องเที่ยวอิสระ
3. เพื่อศึกษาสภาพสังคมและเอกลักษณ์ของชุมชนที่มีศักยภาพในด้านการท่องเที่ยวอิสระ

1.4 ขอบเขตและวิธีการศึกษาโครงการ

1. ศึกษาและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเส้นทางท่องเที่ยวและการคมนาคมในกรุงเทพมหานคร
2. ศึกษารูปแบบและความแตกต่างระหว่างนักท่องเที่ยวทั่วไปกับนักท่องเที่ยวอิสระ
3. ศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวอิสระที่มีต่อการสื่อสารระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนท้องถิ่น

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโครงการ

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโครงการศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอิสระกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาข้อมูลต่างๆที่มีความสัมพันธ์กับโครงการ เพื่อนำไปวิเคราะห์และสรุปรายละเอียดต่างๆของโครงการ โดยจะศึกษาและรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

2.1 คำนิยามและความหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

2.1.1 การท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว ตามนิยามขององค์การท่องเที่ยวโลก (World Tourism organization : W.T.O.) ดังนี้ "Tourism comprises the activities of the person traveling to and staying in places outside their usual environment for not more than one consecutive year for leisure, business and other purpose." จากความหมายนี้สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวหมายถึง การเดินทางของบุคคลจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว (ต่อเนื่องกันไม่มากกว่า1ปี) เดินทางด้วยความสมัครใจ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ติดต่อธุรกิจ แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและวัตถุประสงค์ใดๆก็ได้ แต่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพ หรือหารายได้

การท่องเที่ยวเป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยไปยังสถานที่อื่น เป็นการใช้เวลาว่างเพื่อแสวงหาความสุข ผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยและความเครียด ทำให้เกิดความสุขสนุกสนานและประสบการณ์ใหม่จากสถานที่ที่เปลี่ยนไป การท่องเที่ยวเป็นเสมือนกลไกที่ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับชุมชนท้องถิ่น เปิดโอกาสให้มีการเรียนรู้วัฒนธรรมแต่ละฝ่าย อีกทั้งก่อให้เกิดรายได้ไหลเวียนของเศรษฐกิจภายในประเทศ

2.1.1.1 ประเภทของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวมีหลายประเภท การแบ่งประเภทการท่องเที่ยว สามารถแบ่งได้เป็น 3 วิธีใหญ่ๆ คือ การแบ่งตามสากล การแบ่งตามลักษณะการจัดการเดินทาง และการแบ่งตามจุดหมายของการเดินทาง¹

¹ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา."ประเภทจัดนำเที่ยว,"1-27, 2560

1) การแบ่งตามสากล ได้แก่การแบ่งโดยใช้ประเทศเป็นตัวกำหนด

- การท่องเที่ยวภายในประเทศ เป็นการท่องเที่ยวของผู้ที่อาศัยอยู่ภายในประเทศของตนเอง หรือภายในประเทศนั้น ๆ
- การท่องเที่ยวเข้ามาในประเทศ เป็นการเดินทางของผู้ที่มีถิ่นพำนักอาศัยที่อื่นเดินทางเข้ามาเที่ยวภายในประเทศอื่น
- การท่องเที่ยวนอกประเทศ คือ การเดินทางของผู้ที่มีถิ่นพำนักอยู่ในประเทศหนึ่งเดินทางออกไปเที่ยวยังต่างประเทศ

2) การแบ่งตามวัตถุประสงค์ของการเดินทาง ได้แก่การแบ่งโดยพิจารณาจากกิจกรรมที่เกิดขึ้น

- การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือการท่องเที่ยวและเยี่ยมชมสถานที่แสดงถึงความเป็นวัฒนธรรม เช่น การชมโบราณสถาน โบราณวัตถุ ปราสาท พระราชวัง วัด รวมถึงประเพณีและวิถีการดำเนินชีวิตของบุคคลในแต่ละยุคสมัย
- การท่องเที่ยวเพื่อจับจ่ายใช้สอย คือการท่องเที่ยวเพื่อซื้อสินค้าหรือการช้อปปิ้ง ตามศูนย์การค้าหรือตลาดต่างๆ
- การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา คือการท่องเที่ยวที่มีการเรียนรู้เกิดขึ้น ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง มิใช่การเรียนรู้จากตำรา เช่น การเข้าชมพิพิธภัณฑ์ การทำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ในชุมชนต่างๆ เป็นต้น
- การท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือการเดินทางในพื้นที่ชุมชนเกษตรกรรม เช่น สวน สมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์ และสัตว์เลี้ยง รวมถึงแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่างๆ
- การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือการเดินทางไปในสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติ
- การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ คือรูปแบบการท่องเที่ยวที่ผสมผสานในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ หรือแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ โดยมีกิจกรรมเพื่อการรักษาสุขภาพเป็นกิจกรรมสำคัญของการท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวสปา การบำบัดรักษาสุขภาพสุขภาพ
- การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ คือการเดินทางเพื่อประกอบธุรกิจหรือการประกอบการต่างๆ เช่น เดินทางไปเยี่ยมเยียนลูกค้า หรือดูแลงาน และได้ไปท่องเที่ยวในท้องถิ่นนั้นๆประมาณ 1-2 วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) การแบ่งตามลักษณะการจัดการเดินทาง

- การท่องเที่ยวแบบหมู่คณะ (Group Inclusive Tour : GIT) เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวซื้อรายการนำเที่ยว (Package Tour) จากบริษัทนำเที่ยว โดยเดินทางท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่งมาเยือนสถานที่นั้นเป็นครั้งแรก
- การเดินทางแบบอิสระ (Foreign Individual Tourism : FIT) เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยววางแผนจัดการเดินทางด้วยตนเองทุกอย่าง หรือการใช้บริการของบริษัทนำเที่ยวในการอำนวยความสะดวกบางส่วน เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่คุ้นเคยกับสถานที่นั้นดีแล้ว

2.1.1.2 การเดินทางอิสระ

เป็นลักษณะการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยววางแผนจัดการการเดินทางด้วยตัวเองทุกอย่างหรือการใช้บริการของบริษัทนำเที่ยวในการอำนวยความสะดวกบางส่วน เช่น การจองบัตรโดยสารเครื่องบิน การจองที่พัก เป็นต้น ซึ่งการวางแผนสถานที่ท่องเที่ยวและตารางเวลาในการเดินทางทั้งหมดเป็นความรับผิดชอบของนักท่องเที่ยวเอง

เหตุผลที่นักท่องเที่ยวนิยมเลือกเดินทางในรูปแบบการเดินทางอิสระ

- มีความเป็นส่วนตัวสูง เพราะเดินทางคนเดียวหรือในกลุ่มนักท่องเที่ยวที่รู้จักกันเป็นอย่างดี
- สามารถยืดหยุ่นเวลาได้ตามความต้องการ เนื่องจากเป็นผู้กำหนดตารางเวลาเอง จึงสามารถเลือกทั้งสถานที่ที่อยากไปและเวลาในการท่องเที่ยวแต่ละวันได้
- ต้องการการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพมากกว่าปริมาณแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ไป ได้ใช้เวลากับสถานที่ท่องเที่ยวที่สนใจเรียนรู้วัฒนธรรมได้อย่างลึกซึ้งหรือพูดคุยกับคนในท้องถิ่นอย่างเต็มที่ เนื่องจากสามารถกำหนดเวลาด้วยตนเองได้

2.1.2 นักท่องเที่ยวอิสระ

นักท่องเที่ยวอิสระ คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางตามแผนการเดินทางของตัวเอง โดยไม่พึ่งบริษัทนำเที่ยว เดินทางคนเดียว กลุ่มเพื่อน คู่รัก หรือแบบครอบครัว อยู่ในกลุ่มวัยรุ่นถึงวัยกลางคน รักอิสระ ท่องเที่ยวในกำหนดการของตนเองโดยศึกษาข้อมูลผ่านทางอินเทอร์เน็ตในการตัดสินใจเลือกสถานที่และตารางเวลา มีทักษะทางด้านภาษาและ

เทคโนโลยีพอสมควร ต้องการท่องเที่ยวในรูปแบบการเรียนรู้มากกว่าการท่องเที่ยวแบบจับจ่ายใช้สอย (Shopping) บางส่วนจัดการทุกอย่างด้วยตนเองทั้งหมด บางส่วนใช้บริการบริษัทนำเที่ยวในการจองตั๋วโดยสารหรือตัวรถเช่าชมต่างๆ แต่กำหนดการเที่ยวด้วยตนเอง

นักท่องเที่ยวอิสระครอบคลุมนักท่องเที่ยวทุกประเภทที่เดินทางด้วยตัวเอง ซึ่งแบ่งได้ดังนี้ (เรียบเรียงโดยผู้เขียนวิทยานิพนธ์)

- Backpacker² เป็นนักท่องเที่ยวที่เน้นการเดินทางแบบประหยัด ทั้งค่าเดินทางและที่พัก เกล็ดลักษณะคือการสะพายเป้ใบใหญ่เดินทางตามเส้นทางท่องเที่ยวที่ได้วางไว้และใช้บริการขนส่งสาธารณะเป็นหลัก

- Flashpacker² เป็นนักท่องเที่ยวประเภทใหม่ มีงบประมาณการท่องเที่ยวมากกว่า Backpacker ใช้บริการรถรับ-ส่งเพื่อความความสะดวกสบายมากกว่าการใช้บริการรถขนส่งสาธารณะ มีทักษะด้านภาษาและการใช้สื่อมัลติมีเดีย

- Poshpacker³ เป็นนักท่องเที่ยวอิสระที่มีงบประมาณในการท่องเที่ยวค่อนข้างสูง มีรูปแบบการท่องเที่ยวที่หรูหราและมีสไตล์มากกว่านักเดินทางท่องเที่ยวอิสระประเภทอื่น

2.2 ความเป็นไปได้ของโครงการ

2.2.1 จุดแข็งและจุดอ่อนของการท่องเที่ยวอิสระในกรุงเทพมหานคร⁴

กรุงเทพมหานครเป็นจุดหมายอันดับต้นๆที่นักท่องเที่ยวอิสระจะนึกถึง แต่ถึงอย่างนั้นกรุงเทพมหานครก็ไม่ได้มีความพร้อมสมบูรณ์ในการรับรองการเดินทางของนักท่องเที่ยวอิสระ โดยจุดอ่อนและจุดแข็งของการเดินทางท่องเที่ยวอิสระในกรุงเทพมหานครมีดังนี้

² กรุงเทพธุรกิจ. 2560. Flashpacking vs Backpacking?

<http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/627444>

³ Maz Gould. 2560. Are you a Backpacker, Flashpacker or a Poshpacking ?

<http://over50sflashpackingdiaries.blogspot.com/2015/11/are-you-backpacker-flashpacker-or.html>

⁴ คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ “สถานการณ์ แนวโน้ม และทิศทางการท่องเที่ยว,” แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 : 9-10, 2560

1) จุดแข็งของการท่องเที่ยวอิสระในกรุงเทพมหานคร

- กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่มีเอกลักษณ์ในด้านวิถีชีวิตของคนท้องถิ่นในแต่ละย่าน ทำให้มีแหล่งท่องเที่ยวที่รองรับนักท่องเที่ยวอิสระเป็นจำนวนมาก เช่น ถนนข้าวสาร ย่านสีลม เป็นต้น
- กรุงเทพมหานครเป็นเมืองเก่าแก่อายุยาวนานถึง 235 ปี⁵ ทำให้มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจจำนวนมาก ถือเป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยวอันล้ำค่าที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวอิสระที่ชอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจำนวนมาก
- การคมนาคมในกรุงเทพมหานครมีความหลากหลายและราคาถูกเมื่อเทียบกับประเทศท่องเที่ยวอื่น ซึ่งนักท่องเที่ยวอิสระส่วนใหญ่ใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ อีกทั้งเป็นเส้นทางที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวด้วย
- ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทยที่เหมาะสมสำหรับเป็นศูนย์กลางการพัฒนาการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ และกรุงเทพมหานครก็เป็นจุดศูนย์กลางการท่องเที่ยวไปยังภูมิภาคอื่น
- ด้วยเอกลักษณ์ของคนไทย คือรอยยิ้มและความเป็นกันเอง จึงทำให้มีโอกาสในการพูดคุยพบปะระหว่างนักท่องเที่ยวอิสระกับคนในท้องถิ่นมีจำนวนมาก

2) จุดอ่อนของการท่องเที่ยวอิสระในกรุงเทพมหานคร

- กรุงเทพมหานครมีภาพลักษณ์ด้านลบเรื่องความปลอดภัย การเอารัดเอาเปรียบและหลอกลวงนักท่องเที่ยว การค้ามนุษย์ รวมถึงระบบสาธารณสุขและสุขอนามัยของนักท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่น
- เนื่องจากการท่องเที่ยวอิสระไม่พึ่งบริษัทนำเที่ยว จึงมีแนวโน้มการถูกหลอกลวงและเป็นเหยื่ออาชญากรรมมากกว่านักท่องเที่ยวแบบอื่น
- ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานในการรองรับนักท่องเที่ยวอิสระ และปัญหาการขาดแคลนบุคลากรในการดูแลนักท่องเที่ยว
- คุณภาพของระบบการคมนาคมในกรุงเทพมหานครยังต่ำ มีปัญหาด้านการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงระบบขนส่งมวลชน และขาดเส้นทางที่เชื่อมไปยังแหล่งท่องเที่ยวรอง

⁵ กรุงเทพมหานคร. <https://th.wikipedia.org/wiki/กรุงเทพมหานคร>

- ทักษะทางภาษาต่างประเทศของคนในท้องถิ่นยังต่ำ ทำให้เกิดปัญหาในการสื่อสารระหว่างนักท่องเที่ยวอิสระและคนในท้องถิ่น

2.2.2 แบบแผน นโยบาย และแนวทางการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร⁶

จากแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2560-2564 ได้เล็งเห็นถึงการเติบโตอย่างรวดเร็วของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยมีปัจจัยมาจากเศรษฐกิจโลกที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทยดังนี้ “ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลกที่เติบโตอย่างมีดุลยภาพบนพื้นฐานความเป็นไทย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม และกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน” จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคือ 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ด้านการท่องเที่ยว ให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

เป้าประสงค์

- เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืน คงไว้ซึ่งความสวยงามและอัตลักษณ์ความเป็นไทย

- เพื่อชักจูงให้นักท่องเที่ยวจากหลากหลายกลุ่มมีความสนใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวและใช้จ่ายใช้สอยมากขึ้น

- เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชนและอุตสาหกรรมในท้องถิ่น ทั้งอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการพัฒนา

- ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการให้ครอบคลุมทุกรูปแบบการท่องเที่ยว

- ส่งเสริมนวัตกรรมด้านการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว และพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยการให้ความรู้และการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

- พัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดและพื้นที่ที่มีศักยภาพที่ยังไม่ได้ได้รับความนิยม เช่น การสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่และเพิ่มความหลากหลายของกิจกรรมในพื้นที่ต่างๆ

⁶ คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ “วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนา,” แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 : 24-36, 2560

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อ รองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

เป้าประสงค์

- นักท่องเที่ยวมีความสะดวกสบายมากขึ้นในการเดินทางเข้าสู่ประเทศไทย เพื่อรองรับปริมาณนักท่องเที่ยวที่จะเติบโตอย่างต่อเนื่อง

- นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่ต่างๆ ทั้งในตัวเมืองและชนบทอย่างสะดวกสบายมากขึ้น ซึ่งส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวของประเทศในวงกว้างมากขึ้น เพื่อส่งเสริมการสร้างรายได้และกระจายรายได้ให้กับชุมชนและท้องถิ่นต่างๆ ทั่วภูมิภาค

- นักท่องเที่ยวอิสระ มีความสะดวกสบายมากขึ้นในการวางแผนและการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย
แนวทางการพัฒนา

- พัฒนาลสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว เช่น ป้ายบอกทางและป้ายสาธารณะ จัดทำแผนที่ท่องเที่ยวให้ครบทุกแหล่ง เพิ่มจุดบริการ Free - WIFI พัฒนาลสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวให้ปราศจากอุปสรรคสำหรับคนทั้งมวล (Tourism for all) ได้แก่ ห้องน้ำคนพิการ ทางลาด รววจับ เป็นต้น

- จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ท่องเที่ยว สนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์เพื่อป้องกันและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เช่น กล้องวงจรปิด เครื่องแปลภาษา เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการพัฒนา

เป้าประสงค์

- ประชาชนทุกภาคส่วนมีความรู้ความเข้าใจและความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและพัฒนาสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนา

- เปิดโอกาสให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสินค้าและบริการบนพื้นฐานของมรดกและวัฒนธรรมท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวไทยผ่านการตลาด เฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมวิถีไทยและการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว

เป้าประสงค์

- นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในการเดินทางสู่ประเทศไทยมากขึ้น
- ประเทศไทยมีภาพลักษณ์เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพและขอยอดนิยมของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย
- นักท่องเที่ยวมีความเข้าใจในอัตลักษณ์ของประเทศไทยและอัตลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นเพิ่มขึ้น
- คนไทยนิยมการท่องเที่ยวภายในประเทศมากขึ้น

แนวทางการพัฒนา

- เสริมสร้างภาพลักษณ์ คุณภาพ และความปลอดภัยให้กับประเทศไทย
- ส่งเสริมการตลาดเฉพาะกลุ่ม เพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวและกระตุ้นการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวกลุ่มต่างๆ
- ส่งเสริมเอกลักษณ์ของประเทศไทยในแต่ละท้องถิ่น
- ส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ และการท่องเที่ยวที่สมดุลเชิงพื้นที่และเวลา
- ส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และการใช้เทคโนโลยีในการส่งเสริมการตลาด

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ

เป้าประสงค์

- องค์กรธุรกิจและประชาชนในระดับท้องถิ่นมีโอกาสและได้รับการสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้พื้นที่มากขึ้น

แนวทางการพัฒนา

- ส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism : CBT)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สนับสนุนการลงทุนจากภาคเอกชน และการจัดทำศูนย์ข้อมูล
สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว

2.2.3 สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร

2.2.3.1 แนวโน้มการท่องเที่ยว⁷

จากแผนการพัฒนากการท่องเที่ยว พ.ศ.2560-2564 ได้มีการสรุป
สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยเพื่อจัดทำแผนพัฒนาการ
ท่องเที่ยวของประเทศไทย จึงต้องพิจารณาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการ
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ดังนี้

1) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จาก
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เพิ่มสูงขึ้นติดอันดับที่ 11 ของโลก
สะท้อนให้เห็นจากแนวโน้มจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่าง
รวดเร็วและต่อเนื่อง โดยในระยะเวลาที่ผ่านมาจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่าง
ต่อเนื่องจาก 14 ล้านคน ในปี 2552 มาเป็น 29.8 ล้านคน ในปี 2558 ซึ่งมากเป็น
อันดับที่ 11 ของโลก ประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยมากที่สุดได้แก่
จีน มาเลเซีย ญี่ปุ่น เกาหลี และลาว ตามลำดับ

⁷ คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ "สถานการณ์ แนวโน้ม และทิศทางการท่องเที่ยว," แผนพัฒนา
การท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 : 5-8, 2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.1 ตารางแสดงจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ ในปี 2557 และ 2558
ที่มาจาก UNWTO Highlight 2016 Edition

อันดับ	จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ (ล้านบาท)			
	พ.ศ. ๒๕๕๘		พ.ศ. ๒๕๕๗	
๑	ฝรั่งเศส	๘๔.๕	ฝรั่งเศส	๘๓.๗
๒	สหรัฐอเมริกา	๗๗.๕	สหรัฐอเมริกา	๗๕.๐
๓	สเปน	๖๘.๒	สเปน	๖๔.๙
๔	จีน	๕๖.๙	จีน	๕๕.๖
๕	อิตาลี	๕๐.๗	อิตาลี	๔๘.๖
๖	ตุรกี	๓๙.๕	ตุรกี	๓๙.๘
๗	เยอรมันนี	๓๕	เยอรมันนี	๓๓.๐
๘	สหราชอาณาจักร	๓๔.๔	สหราชอาณาจักร	๓๒.๖
๙	เม็กซิโก	๓๒.๑	รัสเซีย	๒๙.๘
๑๐	รัสเซีย	๓๑.๓	เม็กซิโก	๒๙.๓
๑๑	ไทย	๒๙.๙	ฮ่องกง	๒๗.๘
๑๒	ออสเตรเลีย	๒๖.๗	มาเลเซีย	๒๗.๕
๑๓	ฮ่องกง	๒๖.๗	ออสเตรเลีย	๒๕.๓
๑๔	มาเลเซีย	๒๕.๗	ไทย	๒๔.๘
๑๕	กรีซ	๒๓.๖	กรีซ	๒๒.๐

2) รายได้จากการท่องเที่ยวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามจำนวนนักท่องเที่ยว ในปี 2558 รายได้จากการท่องเที่ยวอยู่ที่ 2.23 ล้านล้านบาท ปรับตัวสูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งในจำนวนนี้แบ่งเป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ จำนวน 1.44 ล้านล้านบาท และรายได้จากนักท่องเที่ยวไทย จำนวน 0.79 ล้านล้านบาท นอกจากนั้น จากการเก็บสถิติของ UNWTO ประเทศไทยมีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ สูงถึง 44.6 พันล้านเหรียญสหรัฐ หรือสูงเป็นอันดับที่ 6 ของโลก ทั้งนี้ คาดการณ์ว่ารายได้จากการท่องเที่ยว ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ในปี 2560 จะมีรายได้สูงถึง 2.5 ล้านล้านบาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.2 ตารางแสดงรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างประเทศในปี 2557 และ 2558
 ที่มาจาก UNWTO Highlight 2016 Edition

อันดับ	รายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ (ล้านเหรียญสหรัฐ)			
	พ.ศ. ๒๕๕๘		พ.ศ. ๒๕๕๗	
๑	สหรัฐอเมริกา	๒๐๔.๕๒	สหรัฐอเมริกา	๑๙๑.๓๓
๒	จีน	๑๑๔.๑๑	จีน	๑๐๕.๓๘
๓	สเปน	๕๖.๕๓	สเปน	๖๕.๑๑
๔	ฝรั่งเศส	๔๕.๙๒	ฝรั่งเศส	๕๘.๑๕
๕	สหราชอาณาจักร	๔๕.๕๖	สหราชอาณาจักร	๔๖.๕๔
๖	ไทย	๔๔.๕๕	อิตาลี	๔๕.๔๙
๗	อิตาลี	๓๙.๕๕	เยอรมันนี	๔๓.๓๒
๘	เยอรมันนี	๓๖.๘๗	มาเก๊า	๔๒.๕๕
๙	ฮ่องกง	๓๖.๑๕	ไทย	๓๘.๔๒
๑๐	มาเก๊า	๓๑.๓๐	ฮ่องกง	๓๘.๓๘
๑๑	ออสเตรเลีย	๒๙.๔๑	ออสเตรเลีย	๓๑.๙๔
๑๒	ตุรกี	๒๖.๖๒	ตุรกี	๒๙.๕๕
๑๓	ญี่ปุ่น	๒๔.๙๘	มาเลเซีย	๒๒.๖๐
๑๔	อินเดีย	๒๑.๐๑	ออสเตรีย	๒๐.๘๒
๑๕	ออสเตรีย	๑๘.๓๐	อินเดีย	๑๙.๗๐

3) การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่อครั้งสูงขึ้นถึงแม้วันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวจะลดลง โดยในปี 2558 นักท่องเที่ยวต่างชาติมีการใช้จ่ายเป็นจำนวน 5,072.69 บาทต่อวัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้ากว่าร้อยละ 6.23 ในทางตรงกันข้าม จำนวนวันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวลดลงมาอยู่ที่เฉลี่ย 9.55 วัน ซึ่งลดลงร้อยละ 3.5 จากปีที่ผ่านมา ทั้งนี้เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวระยะใกล้ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากประเทศจีนและมาเลเซีย รวมทั้งประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน อนึ่ง ปัจจัยโดยรวมยังส่งเสริมการพัฒนาของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ได้แก่ การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวจีน และ ค่าโดยสารสายการบินระหว่างประเทศที่ลดลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประเมินศักยภาพอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย

1) อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ทำให้ในปัจจุบัน การท่องเที่ยวได้กลายเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยหากพิจารณาจากความพร้อมและศักยภาพของประเทศไทยที่มีต่อการท่องเที่ยว พบว่าประเทศไทยยังมีจุดเด่นและข้อได้เปรียบจากประเทศคู่แข่งหลายประการ เช่น ท่าเรือที่ตั้งเป็นจุดศูนย์กลางของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ ทัศนียภาพที่สวยงามของคนไทย เป็นต้น นอกจากนี้ในปี 2558 World Economic Forum : WEF ได้จัดอันดับขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 35 จาก 141 ประเทศทั่วโลก โดยหากพิจารณาในด้านที่สำคัญ พบว่าด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 16 ด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อยู่ในอันดับที่ 34 ด้านแหล่งท่องเที่ยวความพร้อมของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในอันดับที่ 60 ทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่เป็นจุดแข็งของการท่องเที่ยวของไทย

2) การท่องเที่ยวของประเทศไทยได้รับการคัดเลือกให้เป็นที่สุดของโลกในการจัดอันดับระดับนานาชาติหลายอันดับ เช่น กรุงเทพมหานคร ได้รับเลือกเป็นเมืองท่องเที่ยวที่ดีที่สุดในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ในปี 2558 โดย Master Card's Asia Pacific Destination Index 2015 และได้รับรางวัลด้านการท่องเที่ยว Grand Travel Award จากนิตยสาร Travel News นิตยสารธุรกิจท่องเที่ยวชื่อดังจากภูมิภาคแอฟริกาใต้ ในปี 2554 ติดต่อกันเป็นเวลา 9 ปี เนื่องจากความมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยว ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นถึงความสามารถของประเทศไทยในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดเยี่ยมระดับโลก

2.2.3.2 เศรษฐกิจการท่องเที่ยวอิสระกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน

- จากข้อมูลการสำรวจล่าสุดของ Consultancy Fung Global Retail & Technology ระบุว่าตลาดการท่องเที่ยวอิสระกำลังเติบโตขึ้นเรื่อยๆ โดยพบว่า 52% ของทริปต่างประเทศจากนักท่องเที่ยวชาวจีนเป็นนักท่องเที่ยวอิสระ ขณะที่ 35% เป็นนักท่องเที่ยวกรุ๊ปทัวร์⁸ อีกทั้งจำนวนนักท่องเที่ยวอิสระจากประเทศจีนและแถบเอเชีย เดินทางมาท่องเที่ยวบริเวณถนนข้าวสารกันมากขึ้น เนื่องจากคนจีนรุ่นใหม่เป็นคนยุคมิลเลนเนียล ซึ่งมีทักษะการสื่อสารด้านภาษาอังกฤษและทักษะด้านมัลติมีเดียมากขึ้น ต้องการพักผ่อนหย่อนใจในราคาสมเหตุสมผล โดยคาดการณ์ว่านักท่องเที่ยวอิสระจากจีนที่เดินทางมาเที่ยงไทยจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งแม้ว่านักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะใช้จ่ายต่อวันน้อยกว่านักท่องเที่ยวแบบหมู่คณะ แต่นักท่องเที่ยวแบบอิสระจะอยู่ในไทยเป็นระยะเวลาานานกว่า ทำให้การใช้จ่ายโดยรวมไม่ต่างกันมากนัก แม้นักท่องเที่ยวจากประเทศแถบยุโรปจะลดลง แต่รายได้จากนักท่องเที่ยวจีนสามารถชดเชยได้ ส่งผลดีต่อผู้ประกอบการรายย่อยบริเวณถนนข้าวสาร เพราะการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะสร้างรายได้โดยตรงให้แก่ระบบเศรษฐกิจรากหญ้า โดยประเมินว่าจะมีนักท่องเที่ยวมาเที่ยงถนนข้าวสารมากกว่า 10,000 คนต่อวัน⁹

- จากแบบสำรวจการสอบถามนักท่องเที่ยวชาวจีน 800 คน โดยพบว่าประเทศไทยเป็นปลายทางยอดนิยมอันดับ 3 รองจากญี่ปุ่นและฮ่องกง โดยนักท่องเที่ยวอิสระมีค่าใช้จ่ายหมดไปกับค่าช้อปปิ้งเป็นอันดับหนึ่ง ทั้งนี้พบว่า 80% ของกลุ่มตัวอย่างที่ท่องเที่ยวอิสระค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตเพื่อวางแผนการท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เที่ยวแบบกรุ๊ปคณะ ซึ่งหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเพียงแค่ 52%⁹

- Garry Stasiulevicuis ประธานบริษัทแห่งหนึ่งในสหราชอาณาจักร (Counter Intelligence Retail) กล่าวว่าตัวเลขการเติบโตของนักท่องเที่ยวอิสระเป็นผลมาจากการผ่อนคลายความเข้มงวดในการออกวีซ่าและราคาค่าโดยสารเครื่องบินที่ลดลง

⁸ BBC Thailand. 2560. ท่องเที่ยวอิสระ. www.bbc.com/thai/Thailand-380091

⁹ รณิดา บริบูรณ์ภัทรกุล. 2560. ทริปอิสระพีแอร์. <https://www.prachachal.net/spinoff/news-8483>

2.2.3.3 กลุ่มนักท่องเที่ยวอิสระ

นักท่องเที่ยวอิสระครอบคลุมนักท่องเที่ยวทุกประเภทที่เดินทางท่องเที่ยวด้วยตัวเอง ซึ่งแบ่งได้ดังนี้

1) Backpacker² เป็นนักท่องเที่ยวที่เน้นการเดินทางแบบประหยัด ทั้งค่าเดินทางและที่พัก เกล็ดลักษณะคือการสะพายเป้ไปใหญ่เดินทางตามเส้นทางท่องเที่ยวที่ได้วางไว้และใช้บริการขนส่งสาธารณะเป็นหลัก เน้นเดินทางเพื่อหาประสบการณ์ ที่พักที่ให้บริการจึงมีสไตส์ที่เป็นเอกลักษณ์ แสดงถึงวัฒนธรรมท้องถิ่น มีกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้และสร้างความเข้าใจถึงวิถีชีวิตในชุมชน

รูปแบบการท่องเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา

สถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยม ได้แก่ ถนนข้าวสาร ถนนเยาวราช ตลาดนัดจตุจักร

นักท่องเที่ยวที่นิยม ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวยุโรป

2) Flashpacker² เป็นนักท่องเที่ยวประเภทใหม่ มีงบประมาณการท่องเที่ยวมากกว่า Backpacker ใช้บริการรถรับ-ส่งเพื่อความสะดวกสบายมากกว่าการใช้บริการรถขนส่งสาธารณะ มีทักษะด้านภาษาและการใช้สื่อมัลติมีเดีย

รูปแบบการท่องเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ การท่องเที่ยวเพื่อจับจ่ายใช้สอย การท่องเที่ยวเชิงการเรียนรู้

สถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยม ได้แก่ ถนนสีลม ย่านสยาม ย่านสุขุมวิท พิพิธภัณฑ์ต่างๆ ล่องเรือแม่น้ำเจ้าพระยา

นักท่องเที่ยวที่นิยม ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวเอเชีย นักท่องเที่ยวชาวยุโรป

3) Poshpacker³ เป็นนักท่องเที่ยวอิสระที่มีงบประมาณในการท่องเที่ยวค่อนข้างสูง มีรูปแบบการท่องเที่ยวที่หรูหราและมีสไตล์มากกว่านักท่องเที่ยวอิสระประเภทอื่น เน้นการเดินทางมาพักผ่อนโดยเฉพาะ เป็นกลุ่มที่ต้องการพักผ่อนโดยเฉพาะ โรงแรมที่ให้บริการเน้นความสบาย เรียบง่าย เหมือนได้พักผ่อนตัวเอง หรือเน้นความหรูหราเพื่อให้ลูกค้าได้รับบริการอย่างเหนือชั้น

รูปแบบการท่องเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงพักผ่อน การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงการเรียนรู้ การท่องเที่ยวเพื่อจับจ่ายใช้สอย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยม ได้แก่ ถนนสีลม ย่านพร้อมพงษ์ ย่านสุขุมวิท พิพิธภัณฑ์ต่างๆ ล่องเรือแม่น้ำเจ้าพระยา

นักท่องเที่ยวที่นิยม ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวเอเชีย นักท่องเที่ยวชาวยุโรป

2.2.3.4 แหล่งสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเป็นจำนวนมาก หนึ่งในปัจจัยหลักที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาได้ คือสถานที่ท่องเที่ยวที่มีหลากหลายและตอบโจทย์การท่องเที่ยวในทุกรูปแบบรวมถึงการท่องเที่ยวอิสระ โดยแบ่งสถานที่ท่องเที่ยวตามรูปแบบการท่องเที่ยวได้ดังนี้

สถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีจำนวนมากที่สุดในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่ประวัติศาสตร์ยาวนาน จึงมีสถาปัตยกรรมและโบราณสถานเปิดให้เข้าชมมากมาย รวมถึงแหล่งชุมชนเก่าแก่ที่อนุรักษ์จนถึงปัจจุบัน ได้แก่

- วัดพระศรีรัตนศาสดาราม หรือ วัดพระแก้ว (Temple of Emerald Buddha) สถานที่สำคัญอันดับต้นของกรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่ในพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร เป็นจุดมุ่งหมายหลักของนักท่องเที่ยวอิสระในกรุงเทพมหานคร เป็นสถาปัตยกรรมที่มีความสวยงามและวิจิตรตระการตา การเข้าชมต้องแต่งกายสุภาพเรียบร้อย เพื่อแสดงความเคารพต่อสถานที่ เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา 08.30-15.30 น.

- พระบรมมหาราชวัง (Grand Palace) เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมากเป็นอันดับที่ 16 ของโลก¹⁰ ตั้งอยู่ในเขตพระนคร เป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์สมัยรัตนโกสินทร์ ซึ่งเปิดให้นักท่องเที่ยวชมในบางหมู่อาคารเท่านั้น เปิดให้เข้าชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา 08.30-15.30 น.

- วัดอรุณราชวรารามราชวรมหาวิหาร หรือ วัดแจ้ง (Wat Arun) เป็นวัดที่มีความสำคัญในกรุงเทพมหานครเป็นอย่างมาก ตั้งอยู่เขตบางกอกใหญ่ ริมแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งธนบุรี จุดเด่นคือพระปรางค์ที่เป็นเสมือนแลนด์มาร์คของกรุงเทพมหานคร เปิดให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินขึ้นไปเยี่ยมชมความงามของพระปรางค์วัดอรุณได้แบบใกล้ชิด เปิดให้เข้าชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา 08.00-17.30 น.

¹⁰ 2560. พระบรมมหาราชวัง. https://th.wikipedia.org/wiki/พระบรมมหาราชวัง#cite_note-1

- วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร หรือ วัดโพธิ์ (Wat Pho) เป็นวัดที่มีพระเจดีย์มากที่สุดในประเทศไทย ตั้งอยู่เขตพระนคร ติดกับพระบรมมหาราชวัง ในวัดมีบริการนวดโดยหมอนวดที่ผ่านการเรียนแพทย์แผนโบราณโดยตรง อีกทั้งยังเป็นโรงเรียนแพทย์แผนโบราณด้วย เปิดให้เข้าชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา 08.00-17.00 น.

- ชุมชนเก่าแก่ในกรุงเทพมหานคร เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยเก่าแก่ของคนในชุมชนนั้นๆ ปัจจุบันเป็นทั้งที่อยู่อาศัยและแหล่งค้าขายบ้าง เป็นหนึ่งในสถานที่ที่นักท่องเที่ยวอิสระสนใจเพื่อเยี่ยมชมวิถีชีวิตชาวบ้านในชุมชนและชมความงามของสถาปัตยกรรมเก่า ส่วนใหญ่อยู่ในเขตพระนคร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย และเขตสัมพันธวงศ์ เป็นต้น ได้แก่ ถนนดินสอ บางลำพู บ้านบาตร บางขุนพรหม ย่านบางรัก เป็นต้น

สถานที่ท่องเที่ยวเพื่อจับจ่ายใช้สอย เป็นแหล่งที่ทำรายได้ให้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวอิสระทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้แก่

- ย่านสยาม แหล่งรวมศูนย์การค้าชื่อดังในกรุงเทพมหานคร รวมถึงค้าระดับคุณภาพสูงและแบรนด์จากต่างประเทศจำนวนมาก เป็นแหล่งรวมทั้งวัยรุ่นไทยและนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ศูนย์การค้าชื่อดัง ได้แก่ ศูนย์การค้าสยามพารากอน เซ็นทรัลเวิลด์ สยามเซ็นเตอร์ เป็นต้น

- ย่านประตูน้ำ เป็นแหล่งศูนย์การค้าสินค้าระดับกลางถึงระดับล่าง ส่วนมากเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวชาวเอเชีย เนื่องจากมีราคาถูกและปริมาณจำนวนมาก ได้แก่ศูนย์การค้าแพลตตินั่ม ประตูน้ำ ดิเก็บบอยก

- ถนนข้าวสาร ถนนที่นักท่องเที่ยวอิสระทุกคนต้องมาเยือน ตั้งอยู่ในย่านบางลำพู เขตพระนคร ถึงจะเป็นถนนที่มีภาพลักษณ์ที่ขัดแย้งกับวัดวาอารามและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอื่นๆที่รายล้อมอยู่ในย่านเมืองเก่าของเกาะรัตนโกสินทร์ แต่ในยามค่ำคืน บรรยากาศสองข้างทางกลับพลุกพล่านและคึกคักไปด้วยนักท่องเที่ยวจากทุกมุมโลก ทั้งแหล่งช้อปปิ้ง ร้านอาหารริมทาง และสถานที่สังสรรค์ยามค่ำคืน เป็นสถานที่รวมของนักท่องเที่ยวอิสระในกรุงเทพมหานคร เปิดบริการทั้งวัน แต่จะคึกคักในช่วงเวลา 15.00-2.00น.

- ตลาดนัดจตุจักร ตลาดยอดนิยมของนักท่องเที่ยวอิสระต่างประเทศในกรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่ในเขตจตุจักร รวมถึงสินค้าทุกประเภททั้งเสื้อผ้า อุปกรณ์ตกแต่งบ้าน สัตว์เลี้ยง ต้นไม้ และร้านอาหารริมทาง ในคุณภาพระดับกลางถึงต่ำ

วันพุธ-พฤหัสบดีเป็นตลาดนัดต้นไม้ เปิดบริการตั้งแต่เวลา 05.00-18.00 น. วันศุกร์เป็นตลาดนัดเซรามิค เปิดบริการตั้งแต่เวลา 08.00-21.00 น. วันเสาร์-อาทิตย์เป็นตลาดนัดทั่วไป เปิดบริการตั้งแต่เวลา 08.00-21.00 น. ปิดบริการวันจันทร์-อังคาร

- ย่านลำเพ็งและเยาวราช เป็นแหล่งคนจีนของกรุงเทพมหานคร (China Town) ตั้งอยู่ในเขตสัมพันธวงศ์ เป็นแหล่งรวมอาหารริมทางชื่อดัง (Street Food) เป็นอีกหนึ่งเสน่ห์ของการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร มีทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยถนนเยาวราชจะคึกคักมากในช่วงเวลา 17.00 เป็นต้นไป ส่วนตลาดลำเพ็ง แหล่งขายสินค้าส่งที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเลือกซื้อสินค้า เปิดบริการตั้งแต่เวลา 08.00-17.00 น.

- ย่านสีลม เป็นย่านธุรกิจสำคัญของกรุงเทพมหานคร โดยถูกขนานนามว่า วอลล์สตรีทของกรุงเทพมหานคร เนื่องจาก มีทั้งสำนักงานใหญ่ โรงแรม ตลอดจนศูนย์การค้าใหญ่ เป็นแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งขายสินค้าที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยวในเวลาว่าง รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวตอนกลางคืน นักท่องเที่ยวอิสระในย่านสีลมส่วนใหญ่ค่อนข้างมีงบประมาณในการเที่ยว เนื่องจากมีโรงแรมมีระดับอยู่จำนวนมาก และใช้บริการรถยนต์เช่าเพื่อรับ-ส่งไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

สถานที่ท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา

- พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร ตั้งอยู่ในบริเวณพระราชวังบวรสถานมงคล เขตพระนคร โดยเป็นพิพิธภัณฑ์ที่จัดแสดงในเรื่องประวัติศาสตร์ ศิลปะและโบราณคดีในไทย รวบรวมโบราณวัตถุชิ้นสำคัญของประเทศไทยไว้จำนวนมาก ควรค่าแก่การเยี่ยมชมและคงถึงเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมไทยที่โดดเด่นที่สุดแห่งหนึ่งในเกาะรัตนโกสินทร์ การเข้าชมควรแต่งกายสุภาพเรียบร้อย โดยเปิดให้เข้าชมทุกวัน ยกเว้นวันจันทร์และอังคาร ตั้งแต่เวลา 09.00-16.00น.

- นิทรรศรัตนโกสินทร์ เป็นพิพิธภัณฑ์ที่จัดแสดงประวัติความเป็นมา และวิถีชีวิตของคนไทยในบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยนำเสนอผ่านสื่อหลากหลายรูปแบบ เหมาะแก่การเข้าชมเพื่อเข้าใจความเป็นมาของบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ก่อนเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ โดยเปิดให้เข้าชมทุกวัน ยกเว้นวันจันทร์ ตั้งแต่เวลา 10.00-19.00 น.

- พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน ตั้งอยู่ในเขตปทุมวัน เป็นพิพิธภัณฑ์บ้านทรงไทยของคุณจิม ทอมป์สัน โดยแสดงให้เห็นถึงชีวิตและความเป็นอยู่ในอดีต

ผ่านงานของช่างไทย ด้านบนพิพิธภัณฑ์เป็นห้องอาหาร โดยเปิดให้เข้าชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา 09.00-17.00 น.

- สวนสัตว์ดุสิต หรือเขาดินวนา เป็นสวนสัตว์แห่งแรกของประเทศ ตั้งอยู่ในเขตดุสิต ใกล้กับพระที่นั่งอนันตสมาคม ภายในประกอบด้วยสัตว์ป่านานาชนิด เปิดให้เข้าชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา 08.00-18.00 น.

สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นสถานที่ที่มีแหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติ ได้แก่

- บางกระเจ้า เป็นปอดของกรุงเทพ ตั้งในบริเวณฝั่งตะวันตกเฉียงใต้ของกรุงเทพมหานคร มีป่าที่อุดมสมบูรณ์และกิจกรรมที่รองรับนักท่องเที่ยวเช่น ปั่นจักรยาน ที่พัก เป็นต้น

- สวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร มีทั้งหมด 34 สวน กระจายรอบกรุงเทพมหานคร เป็นสถานที่ธรรมชาติเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ทำกิจกรรมต่างๆ และออกกำลังกาย ซึ่งสวนสาธารณะแห่งแรกของกรุงเทพมหานคร คือสวนลุมพินี เขตปทุมวัน และกระจายตามแต่ละภูมิภาคของกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ฝั่งเหนือของกรุงเทพมหานคร เช่น สวนรมณีย์ทุ่งสีกัน เขตดอนเมือง สวนวชิรเบญจทัศ เขตดุสิต เป็นต้น ฝั่งตะวันออกของกรุงเทพมหานคร เช่น สวนเสรีไทย เขตบึงกุ่ม เป็นต้น ฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร เช่น สวนกัลปพฤกษ์ เขตบางแค เป็นต้น ฝั่งใต้ของกรุงเทพมหานคร เช่น สวนหลวง ร.9 เขตประเวศ เป็นต้น

สถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- ชุมชนบ้านแสนตอ ชุมชนเก่าย่านบางบัวทอง เป็นแหล่งท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครที่ติดทะเล นั่งเรือชมธรรมชาติป่าโกงกาง และกิจกรรมทางทะเลมากมาย อีกทั้งโฮมสเตย์รองรับนักท่องเที่ยว เป็นสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการความสงบและสัมผัสวิถีชีวิตริมน้ำโดยไม่ต้องไปไกลถึงต่างจังหวัด

- คลองตลิ่งชัน ตั้งอยู่ในเขตตลิ่งชัน เป็นชุมชนริมน้ำเก่าแก่ เป็นตลาดน้ำที่สำคัญของกรุงเทพมหานคร ซึ่งในชุมชนยังมีการทำเกษตรกรรม โดยให้นักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมได้ ทั้งแปลงผักต่างๆและพันธุ์กล้วยไม้ที่สวยงาม ทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสถึงพันธุ์ไม้ที่สวยงามในประเทศไทย

2.2.3.5 เส้นทางคมนาคมในกรุงเทพมหานคร

การท่องเที่ยวอิสระเป็นการท่องเที่ยวด้วยตัวเอง การคมนาคมจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวอิสระ สำหรับกรุงเทพมหานคร มีเส้นทางคมนาคมหลากหลายรูปแบบและจุดเชื่อมต่อของระบบขนส่งจำนวนมาก แบ่งระบบขนส่งสาธารณะตามวิธีการเดินทางได้ดังนี้

1) การคมนาคมทางบก การคมนาคมขนส่งของกรุงเทพมหานครในปัจจุบันเป็นระบบที่ใช้ทางบกเป็นหลัก โดยเฉพาะการคมนาคมขนส่งตามเส้นทางถนน เนื่องจากเข้าถึงชุมชนได้สะดวกกว่าระบบอื่น และเป็นการเดินทางโดยพึ่งยานพาหนะส่วนบุคคล ซึ่งอัตราส่วนการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลถึงร้อยละ 53 ในขณะที่สัดส่วนการใช้รถขนส่งมวลชนมีเพียงร้อยละ 47

1.1 โครงการข่ายถนนและทางด่วน โครงการข่ายถนนและทางด่วนในกรุงเทพมหานคร เป็นโครงข่ายหลักที่สำคัญของคมนาคมขนส่ง โดยในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีถนนสายสำคัญประมาณ 4,700 กิโลเมตร มีถนนสายหลักที่เป็นเส้นทางเข้า-ออกเมืองในทิศต่างๆ ดังนี้

ด้านทิศเหนือ ได้แก่ ถนนวิภาวดีรังสิต ถนนพหลโยธิน ถนนประชาชื่น ถนนงามวงศ์วาน ถนนรามอินทรา

ด้านทิศตะวันออก ได้แก่ ถนนสุขุมวิท ถนนเพชรบุรี ถนนพระราม 9 ถนนพระรามที่ 4 ถนนศรีนครินทร์ ถนนอ่อนนุช

ด้านทิศตะวันตก ได้แก่ ถนนเพชรเกษม ถนนบรมราชชนนี ถนนจรัญสนิทวงศ์ ถนนพุทธมณฑล ถนนวงแหวนรอบนอก

ด้านทิศใต้ ได้แก่ ถนนพระรามที่ 2 ถนนพระรามที่ 3 ถนนตากสิน และถนนเอกชัย เป็นต้น

1.2 โครงการข่ายระบบขนส่งมวลชน กรุงเทพมหานคร มีการบริการขนส่งมวลชนทางบก 4 ประเภท ได้แก่

- รถโดยสารประจำทาง องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานคร หรือขสมก. คือหน่วยงานรับผิดชอบในการจัดการบริการเดินรถโดยสารประจำทางในกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งสำหรับกรุงเทพมหานครนั้น ปัจจุบันมีรถโดยสารธรรมดา 158 เส้นทาง และรถโดยสารปรับอากาศ 47 เส้นทาง รถโดยสารประจำทางไม่เป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระเท่าที่ควร เนื่องจากมีหลากหลายเส้นทาง สำหรับนักท่องเที่ยวที่ไม่ชำนาญทางอาจทำให้หลงทางได้ง่าย

- รถไฟชานเมือง เป็นรถไฟรางธรรมดาให้บริการขนส่งผู้โดยสารชานเมืองในเขตปริมณฑล เป็นเส้นทางระยะสั้นที่มีความถี่ในการให้บริการสูงในช่วงเวลาเร่งด่วนเช้า-เย็น ได้แก่

สายเหนือ	หัวลำโพง-บางซื่อ-ดอนเมือง-อยุธยา-บ้านภาชี
สายตะวันออก	หัวลำโพง-มักกะสัน-ฉะเชิงเทรา-ศรีราชา
สายใต้	หัวลำโพง-บางซื่อ-นครปฐม
สายตะวันตก	สายแม่กลอง/วงเวียนใหญ่-มหาชัย

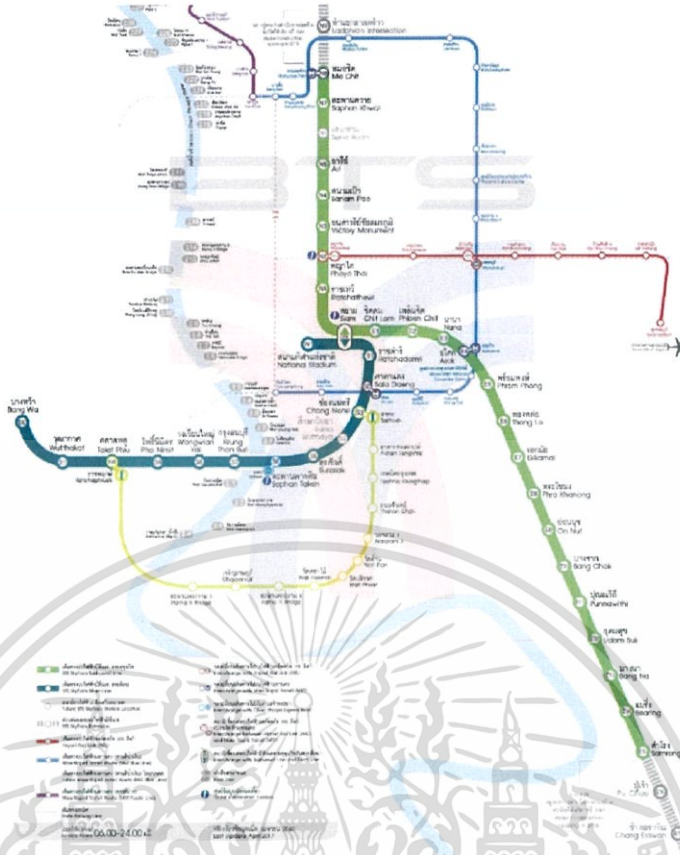
- รถไฟฟ้าขนส่งมวลชน (Bangkok Mass Transit System : BTS) เป็นรถไฟฟ้ามหานครให้บริการที่ครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ใจกลางกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นศูนย์รวมของธุรกิจการค้า ย่านที่พักอาศัย และแหล่งช้อปปิ้งชั้นนำ ปัจจุบันเปิดให้บริการ 2 สาย ได้แก่

สายสุขุมวิท ให้บริการสถานีหมอชิต-สำโรง

สายสีลม ให้บริการสถานีสนามกีฬาแห่งชาติ-บางหว้า

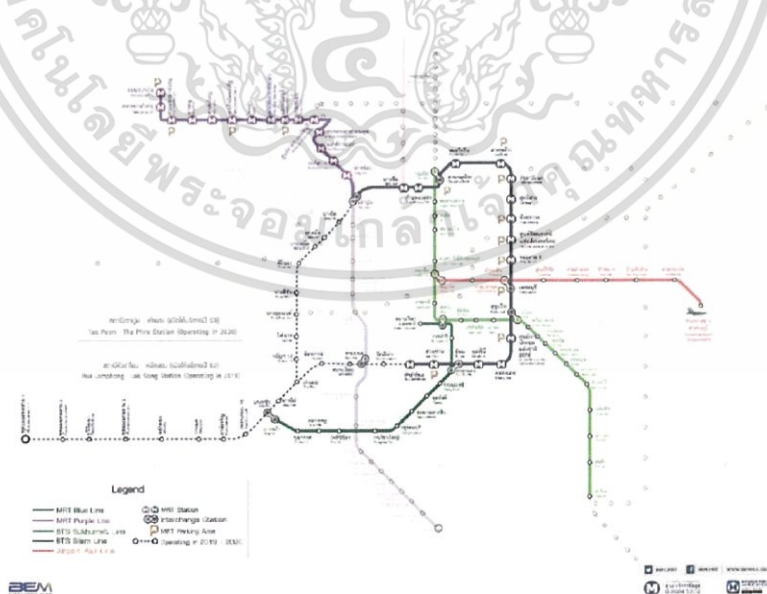
ซึ่งสถานีเชื่อมระหว่าง 2 สาย คือ สถานีสยาม และมีโครงการขยายต่อขยายเพื่อขยายพื้นที่ให้บริการในอนาคต เปิดให้บริการ 06.00-24.00 น.

- การรถไฟฟ้าใต้ดิน (Bangkok Expressway and Metro) เป็นรถไฟฟ้าใต้ดิน อยู่ในความรับผิดชอบของการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย ปัจจุบันเปิดให้บริการ 1 สาย ได้แก่ สายสีน้ำเงิน หัวลำโพง-บางซื่อ ทั้งหมด 18 สถานี และโครงการขยายสายสีม่วงในอนาคตได้แก่เส้นทางเตาปูน-ท่าพระ เปิดให้บริการตั้งแต่เวลา 06.00-24.00 น.

ภาพที่ 2.1 ภาพแสดงเส้นทางการเดินทางของรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน
 ที่มาจาก <http://www.bts.co.th/corporate/th/main.aspx>

แผนที่เส้นทางรถไฟฟ้า MRT สายสีน้ำเงินและสายสีม่วง
 Route Map of MRT Blue Line and MRT Purple Line

ภาพที่ 2.2 ภาพแสดงเส้นทางการเดินทางของรถไฟฟ้าใต้ดิน
 ที่มาจาก <http://www.bangkokmetro.co.th/map.aspx?Lang=Th&Menu=8>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากนี้ยังมีระบบขนส่งส่วนบุคคลซึ่งเป็นการให้บริการเส้นทางตามความต้องการของผู้โดยสาร เป็นระบบขนส่งที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระที่ไม่ชำนาญทางซึ่งสามารถระบุสถานที่และต่อราคาค่าโดยสารได้ ได้แก่

- รถยนต์รับจ้างสาธารณะ (Taxi) เป็นการโดยสารประเภทหนึ่งสำหรับผู้โดยสารคนเดียว หรือกลุ่มเล็กๆ โดยผู้ขับจะส่งผู้โดยสารระหว่างที่หนึ่งไปยังที่หนึ่งตามที่ผู้โดยสารต้องการจะไป ค่าบริการจะเริ่มตั้งแต่ 35 บาทและมากขึ้นตามระยะทางของปลายทาง ให้บริการทั่วทุกเขตของกรุงเทพมหานคร เป็นการเดินทางที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ เนื่องจากสามารถระบุสถานที่ที่จะไปได้ และสามารถจ่ายแบบเหมาขึ้นอยู่กับการต่อราคากับผู้ขับได้

- รถสามล้อเครื่อง หรือ รถตุ๊กตุ๊ก (Tuk-Tuk) รถสามล้อหลายสีที่เป็นเอกลักษณ์ประจำกรุงเทพมหานคร โดยสามารถได้ตั้งแต่ 1-4 คน ให้บริการบริเวณใจกลางเมืองกรุงเทพมหานครและสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ ราคาค่าโดยสารขึ้นอยู่กับระยะทางและการต่อรถกับคนขับ เหมาะกับการเดินทางระยะสั้น ไปยังแหล่งสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ เป็นที่นิยมในหมู่นักท่องเที่ยวอิสระจำนวนมาก เป็นเสน่ห์ของการท่องเที่ยวอิสระในกรุงเทพมหานคร

- มอเตอร์ไซด์รับจ้างสาธารณะ หรือ วินมอเตอร์ไซด์ เป็นการเดินทางระยะทางสั้นด้วยมอเตอร์ไซด์ ผู้ขับจะสวมเสื้อกั๊กสีส้ม มีจุดให้บริการตามซอยต่างๆและกระจายทั่วกรุงเทพมหานคร ระบุราคาค่าโดยสาร ณ จุดให้บริการสามารถต่อรถกับผู้ขับได้ ส่วนใหญ่เป็นที่นิยมสำหรับบุคคลทั่วไปที่ต้องการเดินทางในช่วงเร่งรีบ และพบหาได้ทั่วไปจึงเรียกใช้บริการได้ง่ายกว่าการขนส่งทางอื่น ยังไม่เป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ

2) การคมนาคมทางน้ำ เป็นการเดินทางโดยเรือโดยสารตามแม่น้ำลำคลองสายสำคัญในกรุงเทพมหานคร ซึ่งสถานที่ท่องเที่ยวจำนวนมากอยู่บริเวณริมแม่น้ำลำคลอง จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่สะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ

- เรือโดยสารแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำเจ้าพระยาเป็นเส้นทางเชื่อมระหว่างกรุงเทพมหานครฝั่งพระนครและฝั่งธนบุรี รวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญตั้งอยู่บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นจำนวนมาก การเดินทางโดยเรือจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่มีความนิยมจากนักท่องเที่ยวอิสระ เป็นการเดินทางและชมความงามของวิถีชีวิตชาวบ้านริมแม่น้ำไปในตัว โดยการบริการมีเรือ 5 ประเภท ได้แก่

1) เรือด่วนธรรมดาประจำทาง ให้บริการจากท่าวัดราชสิงขร – ท่านนทบุรี (พิบูลย์สงคราม3) ให้บริการทุกสถานี ยกเว้นท่ามหาราชและท่าพระราม5

2) เรือด่วนพิเศษธงส้ม ให้บริการจากท่าวัดราชสิงขร – ท่านนทบุรี (พิบูลย์สงคราม3)

3) เรือด่วนพิเศษธงเหลือง ให้บริการจากท่าวัดราชบูรณะ – ท่านนทบุรี (พิบูลย์สงคราม3)

4) เรือด่วนพิเศษธงเขียว ให้บริการจากท่าวัดสาทร – ท่าปากเกร็ด

5) เรือท่องเที่ยวเจ้าพระยา ให้บริการจากท่าวัดสาทร – พระอาทิตย์ ให้บริการสถานที่ที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ เช่น ท่าพระอาทิตย์ ท่ามหาราช และท่าเตียน เป็นต้น ราคาค่าโดยสารสูงกว่าเรือโดยสารแบบอื่น เหมาะกับนักท่องเที่ยวอิสระ
เรือโดยสารข้ามฟากแม่น้ำเจ้าพระยา ให้บริการจากท่านนทบุรี-ท่าสมุทรปราการ โดย ยึดฝั่งพระนครเป็นเป็นหลัก

- เรือโดยสารสาธารณะประจำทางในคลอง เป็นการโดยสารทางน้ำประจำคลองในกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นคลองบริเวณชานเมืองเดินทางเข้าใจกลางเมือง ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นบุคคลทั่วไป นักท่องเที่ยวสามารถใช้เส้นทางนี้เดินทางมาเที่ยวในเขตชานเมืองได้ เนื่องจากขนส่งบางประเภทยังให้บริการไม่ทั่วถึง ปัจจุบันการโดยสารประจำคลอง เปิดให้บริการ 2 คลอง ได้แก่

1) คลองแสนแสบ ให้บริการจากท่าวัดศรีบุญเรือง-ท่าผ่านฟ้าลีลาศ

2) คลองพระโขนง ให้บริการจากท่าพระโขนง-ท่าตลาดเอี่ยมสมบัติ

และจะมีเปิดการให้บริการอีก 2 เส้นทางในอนาคต ได้แก่ คลองภาษีเจริญ ฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร และ คลองรังสิตฝั่งเหนือของกรุงเทพมหานคร

เอเชียเท่านั้น เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระเดินทางไปยังภูมิภาคอื่นในประเทศไทย ในราคาประหยัด

2.3 แนวทางและรูปแบบการดำเนินงานของโครงการ

2.3.1 การให้บริการและช่วยเหลือนักท่องเที่ยวอิสระ

โดยเป็นแหล่งให้บริการสาธารณะต่างๆ รับร้องเรียน และบริการความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหากับนักท่องเที่ยวอิสระทั้งในประเทศและต่างประเทศ ประกอบด้วย

1) ศูนย์บริการช่วยเหลือนักท่องเที่ยว มุ่งเน้นการรับเรื่องร้องเรียน ปัญหาต่างๆที่เกิดกับนักท่องเที่ยวอิสระ ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความช่วยเหลือและแก้ปัญหาให้กับนักท่องเที่ยว

2) บริการสาธารณะต่างๆ มุ่งเน้นการอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ และความคล่องตัวในการเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ บริการห้องน้ำและห้องอาบน้ำสาธารณะ บริการรับฝากกระเป๋าและสัมภาระเมื่อต้องการเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละวัน

3) ห้องพักชั่วคราว เพื่อเป็นที่พักฉุกเฉินให้กับนักท่องเที่ยวในกรณีที่เกิดปัญหาในการเดินทาง เช่น ถูกโจรกรรม ถูกหลอกลวงและเกิดข้อผิดพลาดในการเดินทางต่างๆ

2.3.2 การเผยแพร่ความรู้และข้อมูลการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร

โดยเป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอิสระในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

1) ศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวอิสระ มุ่งเน้นการให้บริการข้อมูลทั้งพื้นฐานและเชิงลึกกับนักท่องเที่ยวอิสระ ทั้งข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอิสระ แนะนำสถานที่ท่องเที่ยว เส้นทางการเดินทาง และตารางการเดินทางตามรูปแบบการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวอิสระสนใจ

2) ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ มุ่งเน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลกรุงเทพมหานครและให้ความรู้ผ่านการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆที่น่าสนใจ เพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

3) ส่วนนิทรรศการ มุ่งเน้นการจัดแสดงเนื้อหาผ่านสื่อมัลติมีเดียที่น่าสนใจเกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยวอิสระในกรุงเทพมหานคร และแสดงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของกรุงเทพมหานครโดยให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดแสดงนิทรรศการ

2.3.3 การส่งเสริมการท่องเที่ยวอิสระในกรุงเทพมหานคร

โดยเป็นแหล่งอำนวยความสะดวกสิ่งของจำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวอิสระในกรุงเทพมหานครให้ดียิ่งขึ้น ประกอบด้วย

- 1) ส่วนพบปะสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ เพื่อเป็นสถานที่สาธารณะเพื่อการพักผ่อนระหว่างวันของนักท่องเที่ยวอิสระ มุ่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวอิสระในแต่ละเชื้อชาติ แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและแสดงความคิดเห็นที่มีต่อกรุงเทพมหานคร เพื่อนำมาปรับปรุงในจุดบกพร่องและพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครต่อไป
- 2) ร้านขายของและบริการเช่าอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางอิสระ เพื่ออำนวยความสะดวกและลดภาระในการจัดเตรียมอุปกรณ์ในการเดินทางให้กับนักท่องเที่ยว

บทที่ 3

การศึกษารายละเอียดของผู้ใช้โครงการ

3.1 ศึกษาโครงสร้างการบริหารองค์กรและการจัดส่วนงานของโครงการ

3.1.1 ศึกษาโครงสร้างการบริหารองค์กร

โครงการศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอิสระกรุงเทพมหานคร เป็นโครงการเสนอแนะที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวอิสระทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานครที่จะมีการเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในอนาคต การดำเนินงานและบุคลากรในโครงการจึงเป็นกลไกสำคัญที่มีส่วนช่วยในการทำให้โครงการดำเนินงานบรรลุตามจุดประสงค์ได้ โดยการกำหนดหน่วยงานภายในโครงการวิเคราะห์จากเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- 1) วิเคราะห์หน่วยงานจากวัตถุประสงค์โครงการ
- 2) วิเคราะห์จากโครงสร้างการบริหารกองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร
- 3) วิเคราะห์จากโครงสร้างการบริหารองค์กรของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

- 1) วิเคราะห์หน่วยงานจากวัตถุประสงค์โครงการ

ตารางที่ 3.1 แสดงการกำหนดผู้ให้บริการโครงการจากวัตถุประสงค์โครงการ

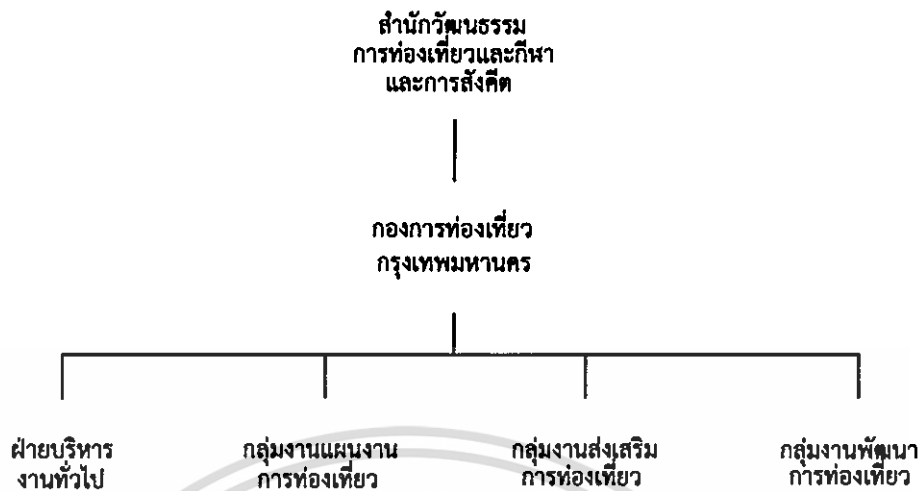
การกำหนดผู้ให้บริการของโครงการจากวัตถุประสงค์โครงการ			
	วัตถุประสงค์โครงการ	กิจกรรมและการดำเนินการ	ส่วนงานของโครงการ
1	เพื่อเป็นศูนย์กลางการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา ประสานงานระหว่างนักท่องเที่ยวอิสระกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเป็นสถานที่พักพิงฉุกเฉินในกรณีที่เกิดปัญหาแก่นักท่องเที่ยวอิสระ	รับร้องเรียน รับฟังปัญหาและติดต่อประสานงานกับหน่วยงานเพื่อขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหา	- แผนกรับร้องเรียน - แผนกประสานงาน
		ให้บริการที่พักพิงฉุกเฉินแก่นักท่องเที่ยวที่ประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ	- ฝ่ายบริการสาธารณะ
		ให้บริการสาธารณะรูปแบบต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อนักท่องเที่ยวอิสระเมื่อเกิดกรณีฉุกเฉิน	- หน่วยปฐมพยาบาล - ฝ่ายบริการสาธารณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การกำหนดผู้ให้บริการของโครงการจากวัตถุประสงค์โครงการ			
	วัตถุประสงค์โครงการ	กิจกรรมและการดำเนินการ	ส่วนงานของโครงการ
2	เพื่อเป็นศูนย์กลางการให้ความรู้และข้อมูลทั้งพื้นฐานและเชิงลึกของการท่องเที่ยวอิสระในกรุงเทพมหานคร เพื่อเพิ่มองค์ความรู้ให้กับนักท่องเที่ยว	ให้บริการข้อมูลเบื้องต้นและเชิงลึกเกี่ยวกับการเดินทางในกรุงเทพมหานคร	- แผนกบริการข้อมูล - ฝ่ายวิชาการ
		จัดแสดงข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับเดินทางในกรุงเทพมหานคร ทั้งการคมนาคม เส้นทาง การเดินทาง และสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร	- แผนกนิทรรศการ
		เป็นแหล่งเก็บรวบรวมสถิติและข้อมูลด้านการเดินทางท่องเที่ยวอิสระ	- แผนกวิชาการ - แผนกทะเบียนและสถิติ
3	เพื่อเป็นจุดพักของนักท่องเที่ยวและบริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นแก่นักท่องเที่ยวอิสระ	ให้บริการพื้นที่พักผ่อนสาธารณะและส่วนตัวสำหรับพักผ่อนระหว่างวัน	- ฝ่ายบริการสาธารณะ - ฝ่ายอาคารและสถานที่
		ให้บริการสาธารณะรูปแบบต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อนักท่องเที่ยวอิสระ	- ฝ่ายบริการสาธารณะ - ฝ่ายอาคารและสถานที่
		ประสานงานกับการขนส่งสาธารณะที่สำคัญในกรุงเทพมหานคร และให้บริการรถรับ-ส่งไปยังสถานที่ต่าง ๆ	- ฝ่ายประสานงาน - ฝ่ายบริการสาธารณะ
4	เพื่อเป็นจุดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทัศนคติของนักท่องเที่ยวอิสระที่มีต่อการเดินทางในกรุงเทพมหานคร เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาด้านการท่องเที่ยวต่อไป	พื้นที่สาธารณะสำหรับพบปะและทำกิจกรรมร่วมกันของนักท่องเที่ยวอิสระ	- แผนกประชาสัมพันธ์และวางแผน - ฝ่ายบริการสาธารณะ
		รับฟังความคิดเห็นและทัศนคติของนักท่องเที่ยวอิสระที่มีต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร	- แผนกประสานงาน - แผนกทะเบียนและสถิติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) วิเคราะห์จากโครงสร้างการบริหารโครงการกองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 3.1 แสดงโครงสร้างองค์กรของกองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร

(ที่มา จากกองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร

<https://www.bangkoktourist.com/index.php/contact/index?m=47&id=39>)

หน่วยงานที่แตกต่างจากหน่วยงานทั่วไป ได้แก่

1. กลุ่มงานแผนงานการท่องเที่ยว

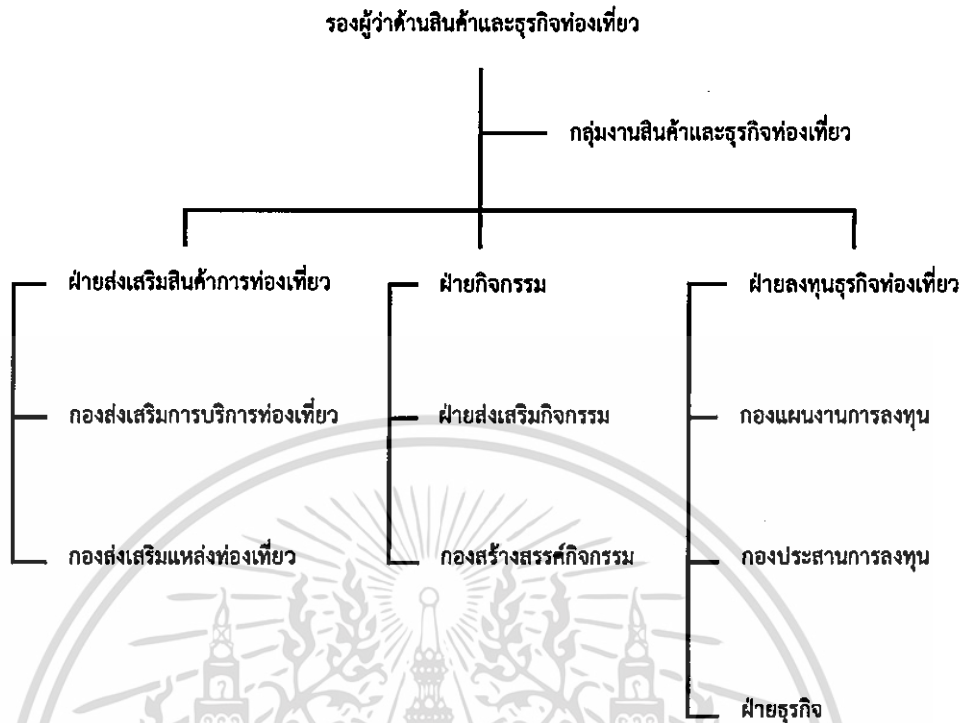
- มีหน้าที่ในการจัดทำแผนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร และแผนพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร

2. กลุ่มงานส่งเสริมการท่องเที่ยว

- มีหน้าที่ในการจัดทำสื่อ จัดทำกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานครในรูปแบบใหม่ๆ

- ส่งเสริมและพัฒนาการบริการด้านการท่องเที่ยว รวมถึงดูแลการทำงานของศูนย์บริการการท่องเที่ยวตามจุดต่าง ๆ ทั่วกรุงเทพมหานคร

3) วิเคราะห์จากโครงสร้างการบริหารองค์กรของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 3.2 แสดงโครงสร้างองค์กรของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ส่วนด้านสินค้าและธุรกิจการท่องเที่ยว

(ที่มาจาก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย <https://thai.tourismthailand.org/about-tat>)

หน่วยงานที่แตกต่างจากหน่วยงานทั่วไป ได้แก่

กลุ่มงานด้านสินค้าและธุรกิจ

- โดยแบ่งเป็นฝ่ายส่งเสริมสินค้าการท่องเที่ยว ฝ่ายกิจกรรม และฝ่ายลงทุนธุรกิจท่องเที่ยว

- มีหน้าที่หลักในการส่งเสริมสินค้าการท่องเที่ยวตามชุมชนต่าง ๆ

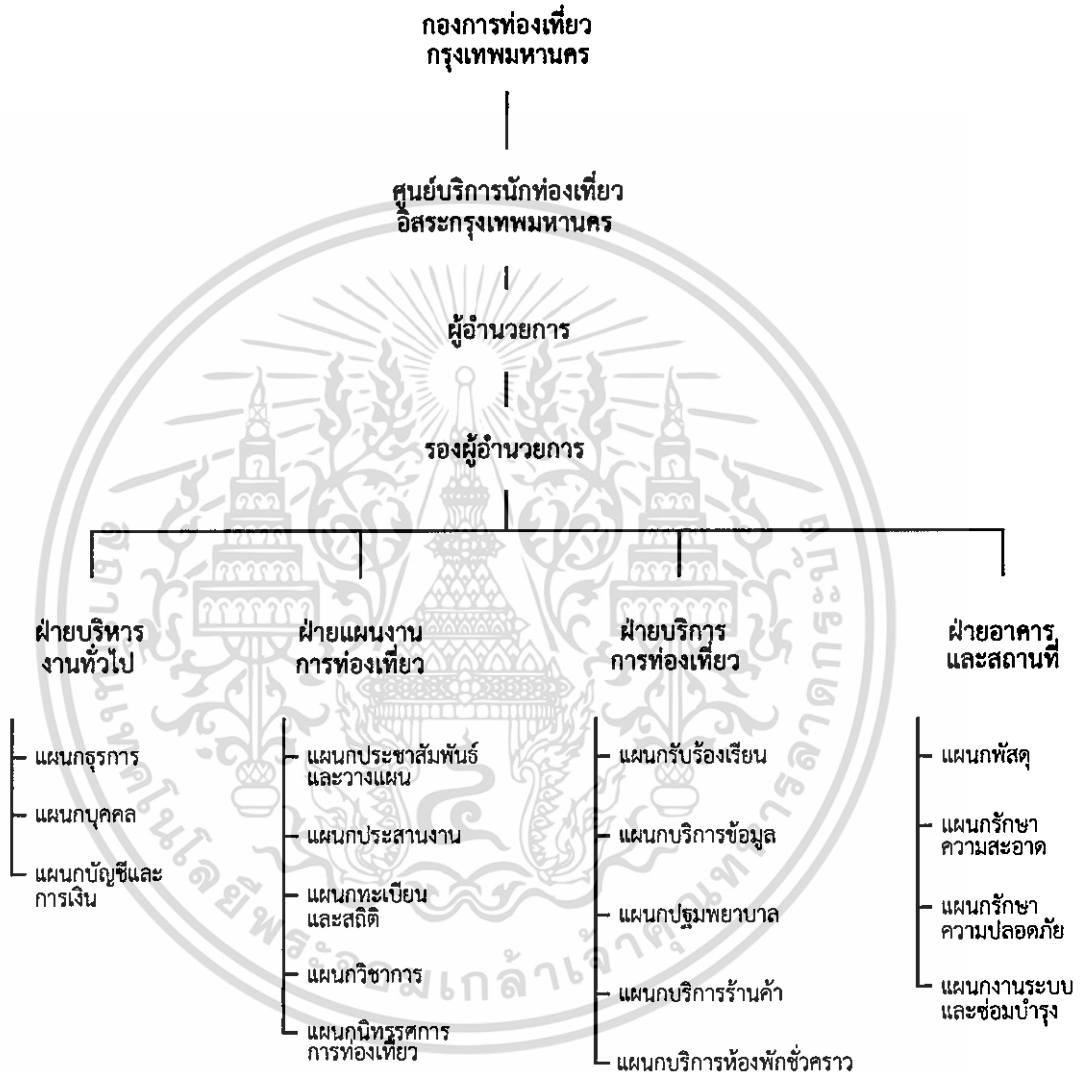
- ส่งเสริมแหล่งบริการการท่องเที่ยวต่าง ๆ

- ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ผลักดันแหล่งท่องเที่ยวที่ยังไม่เป็นที่นิยมให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยว

- สร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ ๆ ให้เข้ากับยุคสมัยและนักท่องเที่ยวทุกวัย

3.1.2 การจัดส่วนงานของโครงการ

จากการศึกษาโครงสร้างการบริหารองค์กรโครงการใกล้เคียงและวิเคราะห์จากจุดประสงค์โครงการ จึงสามารถสรุปส่วนดำเนินงานและหน้าที่แต่ละส่วนของโครงการได้ทั้งหมด 6 ส่วน ดังนี้

ภาพที่ 3.3 แสดงโครงสร้างองค์กรของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1) ฝ่ายบริหารงานโครงการ

มีหน้าที่ในการจัดการและบริหารงานทั้งหมดของโครงการ ประสานงานด้านการบริหารกับฝ่ายต่างๆภายในโครงการ คัดเลือก แต่งตั้งและมอบอำนาจแก่บุคลากรในส่วนดำเนินการต่างๆ ควบคุมการดำเนินงานของโครงการให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยแบ่งออกเป็น

- แผนกธุรการ
- แผนกบุคคล
- แผนกบัญชีและการเงิน

2) ฝ่ายแผนงานการท่องเที่ยว

มีหน้าที่ควบคุมการดำเนินงานของโครงการโดยมุ่งเน้นที่งานการท่องเที่ยว เผยแพร่ข่าวสารและกิจกรรมของโครงการ ติดต่oprสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง และเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติเกี่ยวกับการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน โดยแบ่งออกเป็น

- แผนกประชาสัมพันธ์และวางแผน
- แผนกประสานงาน
- แผนกทะเบียนและสถิติ
- แผนกวิชาการ
- แผนกนิทรรศการการท่องเที่ยว

3) ฝ่ายบริการนักท่องเที่ยว

มีหน้าที่จัดการและดำเนินงานส่วนที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยวโดยตรง แก่นักท่องเที่ยวอิสระ ให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาเพื่อสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมถึงจัดการและดำเนินงานส่วนที่ให้บริการทั่วไปแก่ผู้ใช้ทั่วไป ภายในโครงการ จัดการและดูแลอุปกรณ์สาธารณะต่าง ๆ ภายในโครงการ โดยแบ่งออกเป็น

- แผนกรับรองเรียน
- แผนกบริการข้อมูล
- แผนกปฐมพยาบาล
- แผนกบริการร้านค้า
- แผนกบริการห้องพักรั่วคราว

4) ฝ่ายอาคารและสถานที่

มีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมดูแลอาคารสถานที่ในด้านต่างๆ ส่งเสริมการดำเนินงานของหน่วยงานทุกฝ่ายในโครงการ ทั้งด้านเครื่องมือ อุปกรณ์และสถานที่ รวมถึงการซ่อมแซมและดูแลรักษาอุปกรณ์ประกอบอาคาร โดยแบ่งออกเป็น

- แผนกพัสดุ
- แผนกรักษาความสะอาด
- แผนกรักษาความปลอดภัย
- แผนกงานระบบและซ่อมบำรุงอาคาร

3.2 ประเภทผู้ใช้โครงการ

3.2.1 ผู้ใช้บริการโครงการ

คือบุคคลภายนอกที่เข้ามาใช้บริการและเยี่ยมชมภายในโครงการ ซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้

- 1) นักท่องเที่ยวอิสระต่างประเทศ
- 2) นักท่องเที่ยวอิสระชาวไทย
- 3) บุคคลทั่วไป, นักท่องเที่ยวทั่วไป
- 4) ผู้ประกอบการท่องเที่ยว

3.2.2 ผู้ให้บริการโครงการ

คือ บุคลากร พนักงานและเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ เป็นผู้ที่ทำงานภายในหรือเกี่ยวข้องกับโครงการ ซึ่งสามารถแบ่งตามหน่วยงานและหน้าที่ได้ดังนี้

- 1) ฝ่ายบริหารงานโครงการ แบ่งเป็น 3 แผนก ได้แก่
 - แผนกธุรการ
 - แผนกบุคคล
 - แผนกบัญชีและการเงิน
- 2) ฝ่ายแผนงานการท่องเที่ยว แบ่งเป็น 5 แผนก ได้แก่
 - แผนกประชาสัมพันธ์และวางแผน
 - แผนกประสานงาน
 - แผนกทะเบียนและสถิติ
 - แผนกวิชาการ
 - แผนกนิทรรศการการท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) ฝ่ายบริการนักท่องเที่ยว แบ่งเป็น 5 แผนก ได้แก่

- แผนกรับร้องเรียน
- แผนกบริการข้อมูล
- แผนกปฐมพยาบาล
- แผนกบริการร้านค้า
- แผนกบริการห้องพักชั่วคราว

4) ฝ่ายอาคารและสถานที่ แบ่งเป็น 4 แผนก ได้แก่

- แผนกพัสดุ
- แผนกรักษาความสะอาด
- แผนกรักษาความปลอดภัย
- แผนกงานระบบและซ่อมบำรุงอาคาร

3.3 การวิเคราะห์พฤติกรรมและการคาดการณ์ปริมาณผู้ใช้บริการโครงการ

3.3.1 การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้บริการโครงการ

ผู้ใช้บริการโครงการ คือบุคคลภายนอกที่เข้ามาใช้บริการหรือเยี่ยมชมโครงการ ซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้

1) นักท่องเที่ยวอิสระต่างประเทศ

คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางด้วยตนเอง โดยเดินทางมาจากประเทศของตนหรือจังหวัดอื่นในประเทศไทย

1.1 พฤติกรรมการใช้โครงการ

- แจ้งเรื่อง ร้องเรียน ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการเดินทางในกรุงเทพมหานคร โดยใช้เวลาประมาณ 30 นาที

- ฝากสัมภาระ ทำภารกิจส่วนตัว โดยใช้เวลาประมาณ 15-30 นาที

- หาข้อมูลและตัวช่วยในการวางแผนการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ใน

กรุงเทพมหานคร โดยใช้เวลาประมาณ 30 นาที

- ชมนิทรรศการในโครงการ โดยใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง

- นั่งพักผ่อนระหว่างวัน

- ร่วมกิจกรรมของโครงการ โดยใช้เวลาประมาณ 1 – 1 ชั่วโมงครึ่ง

- การเดินทาง เดินทางจากต่างประเทศโดยเครื่องบินหรือจากจังหวัดอื่น

ในประเทศไทยโดยเครื่องบินหรือรถโดยสาร

- เข้ามาใช้งานในทุกช่วงเวลาการทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 พฤติกรรมการท่องเที่ยว แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวยุโรป ชาวอเมริกา และชาวเอเชีย

1) นักท่องเที่ยวอิสระชาวยุโรป

- เป็นทั้ง Backpacker Flashpacker หรือ Poshpacker
- ต้องการหาแหล่งท่องเที่ยวรูปแบบใหม่และยังไม่มีที่นิยมในหมู่นักท่องเที่ยว
- ชอบความตื่นเต้นและท้าทายจึงต้องการกิจกรรมเสริมนอกจากการท่องเที่ยวทั่วไป เช่น กิจกรรม Extreme, Adventure หรือการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น
- วางตารางการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบจนเกินไป เพื่อมีเวลาในการศึกษาแต่ละ สถานที่ท่องเที่ยวอย่างลึกซึ้ง

2) นักท่องเที่ยวอิสระชาวอเมริกา

- ส่วนใหญ่จะเป็น Backpacker หรือ Flashpacker
- นิยมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ชมวิวทิวทัศน์ทั้งตัวเมืองและชนบท และบางกลุ่มที่นิยมการช้อปปิ้งจับจ่ายใช้สอย ตามแหล่งช้อปปิ้งและศูนย์การค้าต่างๆ ในทุกระดับ กิจกรรมรองลงมาได้แก่ การบันเทิง ผจญภัย การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสปา
- นิยมแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ จึงนิยมไปในภูมิภาคอื่นในประเทศไทยมากกว่ากรุงเทพมหานคร
- นิยมเข้าพักในสถานพักผ่อนที่มีเอกลักษณ์หรือวัฒนธรรม เช่น บูทีคโฮเทลในผู้มีรายได้อ่าง และ เกสต์เฮ้าส์ในผู้มีรายได้น้อย
- จองโรงแรมและที่พักผ่านอินเทอร์เน็ต ส่วนโปรแกรมนำเที่ยวจะจองผ่านบริษัทนำทัวร์

3) นักท่องเที่ยวอิสระชาวเอเชีย

- ส่วนใหญ่จะเป็น Flashpacker หรือ Poshpacker
- นิยมการท่องเที่ยวรูปแบบจับจ่ายใช้สอย ตามแหล่งช้อปปิ้งและศูนย์การค้าต่าง ๆ ในทุกระดับ
- นิยมแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมและตามกระแส และการแสดงที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย เช่น สยามนิรมิต
- เข้าพักในสถานพักผ่อนที่มีมาตรฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) นักท่องเที่ยวอิสระชาวไทย

คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางด้วยตนเอง มาจากต่างจังหวัดหรือเขต
ปริมณฑล

2.1 พฤติกรรมการใช้โครงการ

- หาข้อมูลและตัวช่วยในการวางแผนการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ใน
กรุงเทพมหานคร โดยใช้เวลาประมาณ 30 นาที
- หาสถานที่พักผ่อนและจุดเปลี่ยนเส้นทางโดยการขนส่ง
สาธารณะ
- เดินทางด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล รถบริการให้เช่าหรือบริการขนส่ง
สาธารณะ
- ใช้บริการตลอดเวลาทำการ โดยจะมีปริมาณมากในวันหยุดสุด
สัปดาห์หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์

2.2 พฤติกรรมการท่องเที่ยว

- นิยมสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยม หรือ ตามกระแสการ
ท่องเที่ยวในปัจจุบัน
- เน้นการท่องเที่ยวเชิงพักผ่อนมากกว่าการทำกิจกรรมเสริม
เพราะส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวอิสระชาวไทยเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่ม
ครอบครัว หรือ แบบคู่รัก
- นักท่องเที่ยวกลุ่มครอบครัว เน้นการเดินทางที่สะดวกสบาย โดย
รถยนต์ส่วนตัว จึงเน้นสถานที่ท่องเที่ยวที่สามารถขับรถไปจอดได้
- ต้องการบรรยากาศการท่องเที่ยวที่คุ้นเคย ปลอดภัย หลีกเลี่ยง
กิจกรรมที่เสี่ยงต่ออันตราย
- นิยมการจัดโปรแกรมที่ครบครัน คำนึงค่าการเดินทาง ทั้งด้านที่พัก
อาหารและเครื่องดื่ม

3) บุคคลทั่วไป, นักท่องเที่ยวทั่วไป

คือ บุคคลทั่วไป รวมถึงนักท่องเที่ยวทั่วไป ที่เข้ามาเยี่ยมชมโครงการใน ส่วน การให้ความรู้และนิทรรศการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร มีความสนใจ ในการท่องเที่ยวอิสระ การท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร หรือชุมชนในละแวกนั้น บุคคลทั่วไป

พฤติกรรมการใช้โครงการ

- ต้องการความรู้ หรือ นำข้อมูลไปใช้เพื่อจุดประสงค์อื่น
- เดินทางมาด้วยรถยนต์ส่วนบุคคลหรือบริการขนส่งสาธารณะ
- ส่วนใหญ่จะเข้ามาเยี่ยมชมโครงการในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุด และใช้เวลา 1-2 ชั่วโมงเพื่อเดินชมโครงการและพักผ่อน หย่อนใจ

4) ผู้ประกอบการท่องเที่ยว

ใช้บริการเพื่อศึกษาดูงาน ประชาสัมพันธ์กิจการการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว หรือหาข้อมูลประกอบการทำงาน

พฤติกรรมการใช้โครงการ

- ต้องการประชาสัมพันธ์ธุรกิจของตน โดยใช้โครงการเป็น สื่อกลางในการประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยว
- เดินทางมาด้วยรถยนต์ส่วนบุคคลหรือรถตู้เป็นหมู่คณะ เข้าชม โครงการในเวลาทำการของโครงการ

3.3.2 การคาดการณ์ปริมาณและสรุปจำนวนผู้ใช้บริการโครงการ

ผู้ใช้บริการโครงการใช้การคาดการณ์ปริมาณจากการคำนวณสถิติของ

กลุ่มเป้าหมายของผู้ใช้บริการ 3 กลุ่มใหญ่ ได้แก่

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครปีพ.ศ. 2556-2559

(ที่มา ข้อมูลจากกรมการท่องเที่ยว)

จำนวนนักท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร					
ประเภทนักท่องเที่ยว	ปี				
	พ.ศ.	2556	2557	2558	2559
	ค.ศ.	2013	2014	2015	2016
นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ		17,467,750	17,031,723	19,586,811	19,411,824
นักท่องเที่ยวชาวไทย		19,677,487	20,065,603	21,696,700	23,041,068
	รวม	37,145,237	37,097,326	41,283,511	42,452,892

ตารางที่ 3.3 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร แบ่งตามพฤติกรรมการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2559 (ที่มา ข้อมูลจากกรมการท่องเที่ยว)

ประเภทนักท่องเที่ยว	Group Tour	Non Group Tour
นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ	7,387,842	11,539,480
นักท่องเที่ยวชาวไทย	1,740,133	10,784,275
รวม	9,127,975	22,323,755

3.3.2.1 นักท่องเที่ยวอิสระต่างประเทศ

พิจารณาตามจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาท่องเที่ยวใน กรุงเทพมหานครจำนวนสูงสุดในปี พ.ศ.2559 มีจำนวน 19,411,824 คน โดยพิจารณาเฉพาะนักท่องเที่ยวประเภท Non Group Tour หรือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางด้วยตนเอง โดยมีจำนวน 11,539,480 คน

เลือกพิจารณาเฉพาะนักท่องเที่ยวที่เข้าพักในสถานพักแรม โดยอัตราการเข้าพักแรมในปี พ.ศ. 2559 เท่ากับร้อยละ 77.73 จำนวนนักท่องเที่ยวอิสระต่างประเทศที่เข้าพักแรมจึงมีจำนวน 8,969,638 คน คิดเป็นเฉลี่ยเดือนละ 747,470 คน คิดเป็นเฉลี่ยวันละ 24,112 คน คิดเป็นจำนวนนักท่องเที่ยวอิสระต่างประเทศที่ใช้โครงการ 5%

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้นจะได้จำนวนนักท่องเที่ยวอิสระต่างประเทศ 1,206 คนต่อวัน

โดยโครงการมีส่วนที่เปิดให้บริการ 2 ช่วงเวลา แบ่งเป็น

ส่วนที่ 1 08.30 - 18.30 น. (ตามเวลาราชการ) เป็นเวลา 10 ชั่วโมง

ส่วนที่ 2 ให้บริการ 24 ชั่วโมง

จึงสามารถสรุปจำนวนผู้ใช้งานสูงสุดต่อชั่วโมงได้เป็นดังนี้

ส่วนที่ 1 เปิดทำการ 10 ชั่วโมง = $1,206/10 = 121$ คนต่อชั่วโมง

ส่วนที่ 2 เปิดทำการ 24 ชั่วโมง = $1,206/24 = 50$ คนต่อชั่วโมง

ตารางที่ 3.4 แสดงการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เข้ามาใช้บริการ

อัตราการคิดคำนวณ	Non Group Tour	อัตราเข้าพัก	เฉลี่ยต่อ เดือน	เฉลี่ย ต่อวัน	คิดการเข้า ใช้บริการ	เฉลี่ยต่อชั่วโมง	
						ช่วงที่ 1	ช่วงที่ 2
		77.73%	/12	/31	5%	10 ชั่วโมง	14 ชั่วโมง
จำนวนนักท่องเที่ยว	11,539,480	8,969,638	747470	24112	1206	121	86

3.3.2.2 นักท่องเที่ยวชาวไทย

ตารางที่ 3.5 แสดงจำนวนผู้ให้บริการศูนย์บริการนักท่องเที่ยวทุกจุดในกรุงเทพมหานคร ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2559 - เดือนกันยายน พ.ศ. 2560 (ที่มา ข้อมูลจากกรมการท่องเที่ยว)

	นักท่องเที่ยวต่างชาติ	นักท่องเที่ยวชาวไทย	รวม
จำนวน	222,857	43,233	264,015
ร้อยละ	84%	16%	100%
อัตราส่วน	5	1	

นักท่องเที่ยวชาวไทยคิดจากสถิติการเข้ามาใช้บริการศูนย์บริการ

นักท่องเที่ยวประจำทุกจุดทั่วกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้อัตราส่วนนักท่องเที่ยว

ไทยต่อนักท่องเที่ยวต่างชาติเท่ากับ 1 : 5 จะได้จำนวนนักท่องเที่ยวใน

ประเทศ 241 คนต่อวัน

โดยโครงการมีส่วนที่เปิดให้บริการ 2 ช่วงเวลา จึงสามารถสรุปจำนวนผู้ใช้งานสูงสุดต่อชั่วโมงได้เป็นดังนี้

ส่วนที่ 1 เปิดทำการ 10 ชั่วโมง = $241/10 = 24$ คนต่อชั่วโมง

ส่วนที่ 2 เปิดทำการ 24 ชั่วโมง = $241/24 = 10$ คนต่อชั่วโมง

สรุปจำนวนผู้ใช้บริการ

นักท่องเที่ยวต่างประเทศ	1,206 คนต่อวัน
นักท่องเที่ยวในประเทศ	241 คนต่อวัน
รวมตัวเลขประมาณการ	1,447 คนต่อวัน
จำนวนผู้ใช้บริการสูงสุดต่อชั่วโมง แบ่งเป็น 2 ส่วน	
ส่วนที่ 1 เปิดทำการ 10 ชั่วโมง	145 คนต่อชั่วโมง
ส่วนที่ 2 เปิดทำการ 24 ชั่วโมง	60 คนต่อชั่วโมง

3.4 การวิเคราะห์พฤติกรรมและจำนวนผู้ใช้บริการโครงการ

3.4.1 การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้บริการโครงการ

บุคลากรผู้ใช้บริการของโครงการแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

1) ระดับผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ

การเข้าทำงานอยู่ระหว่างเวลา 08.30-18.30 น.

ลักษณะของการทำงาน ทำงานอยู่ในส่วนของตัวเองหรือในส่วนของสำนักงาน โดยอาจมีการเข้าประชุมงานในบางโอกาส รวมถึงต้อนรับผู้มาติดต่อเยี่ยมชมโครงการและผู้นำองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การเดินทางมาโครงการ มาด้วยรถประจำโครงการหรือรถยนต์ส่วนบุคคล

2) ระดับหัวหน้าแผนกต่างๆ

การเข้าทำงานอยู่ระหว่างเวลา 08.30-18.30 น.

ลักษณะของการทำงาน ทำหน้าที่อยู่ในส่วนของตัวเองในสำนักงาน โดยมีการเข้าประชุมงานในบางโอกาสและจัดการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ฝ่ายที่รับผิดชอบ

การเดินทางมาโครงการ เดินทางด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล มอเตอร์ไซด์ หรือรถโดยสารประจำทาง

3) ระดับเจ้าหน้าที่ประจำโครงการ

การเข้าทำงานอยู่ระหว่างเวลา 08.30-18.30 น.

ลักษณะการทำงาน ทำงานในส่วนของตัวเองตามจุดรับผิดชอบต่างๆ ภายในโครงการ

การเดินทางมาโครงการ รถมอเตอร์ไซด์หรือรถโดยสารประจำทาง

4) ระดับเจ้าหน้าที่ผลัดเวร

การทำงาน แบ่งเป็น 3 ช่วงเวลา ได้แก่

ช่วงที่ 1 08.30 - 18.30 น.

ช่วงที่ 2 18.30 - 00.30 น.

ช่วงที่ 3 00.30 - 08.30 น.

ลักษณะของการทำงาน ทำงานในส่วนของตัวเองตามจุดรับผิดชอบต่าง ๆ ภายในโครงการ

การเดินทางมาโครงการ รถมอเตอร์ไซด์หรือรถโดยสารประจำทาง

3.4.2 สรุปอัตรากำลังและหน้าที่ของผู้ให้บริการโครงการ

จากการวิเคราะห์หน่วยงานในโครงการจากวัตถุประสงค์ และศึกษาโครงสร้างองค์กรจากโครงการอื่น สามารถสรุปตำแหน่งหน้าที่แต่ละฝ่าย อัตรากำลังและช่วงเวลาทำงานได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.6 แสดงอัตรากำลังและตำแหน่งหน้าที่ของผู้ให้บริการโครงการ

	ตำแหน่งเจ้าหน้าที่	หน้าที่	อัตรา	กะที่	จำนวนรวม	
ฝ่ายอำนวยการ						
	ผู้อำนวยการโครงการ	เป็นผู้บริหารสูงสุด วางแผนและดูแลการบริหารโครงการ	1	1	1	
	รองผู้อำนวยการโครงการ	ช่วยงานผู้อำนวยการควบคุมการทำงานส่วนต่าง ๆ	1	1	1	
	เลขานุการ	จัดทำรายงาน บันทึกการประชุม และรายงานผลการประชุม รวบรวมข้อมูล ติดต่อร่างจดหมาย	1	1	1	
รวมฝ่ายอำนวยการ			3		3	
ฝ่ายบริหารงานโครงการ						
1	แผนกธุรการ	หัวหน้าแผนกธุรการ	รับนโยบายและกำหนดแนวทางการดำเนินงานของแผนกธุรการทั้งหมด	1	1	1
		เจ้าหน้าที่แผนกธุรการ	ดูแลงานลงทะเบียนต่าง ๆ ของโครงการ รับและตอบการติดต่อภายในและภายนอกโครงการ	1	1	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

		ตำแหน่งเจ้าหน้าที่	หน้าที่	อัตรา	กะที่	จำนวนรวม
			จัดพิมพ์และรวบรวมเอกสารต่าง ๆ			
2	แผนกบุคคล	หัวหน้าแผนกบุคคล	จัดสรรคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงาน			
			ดูแลการทำงานของเจ้าหน้าที่พิจารณาการเลื่อนขั้นและให้สวัสดิการต่าง ๆ	1	1	1
		เจ้าหน้าที่งานทะเบียนข้อมูล	รับผิดชอบงานข้อมูลบุคลากรทั้งหมดของโครงการ	1	1	1
3	แผนกบัญชีและการเงิน	หัวหน้าแผนกบัญชีและการเงิน	รับผิดชอบและควบคุมการดำเนินงานด้านบัญชีและการเงินของโครงการ	1	1	1
		เจ้าหน้าที่แผนกบัญชีและการเงิน	ทำบัญชีรายจ่ายและการเงินของแต่ละฝ่าย			
			รับผิดชอบการเบิกจ่ายเงินของบุคลากร	1	1	1
			รับจ่ายเงิน ทำรายงานด้านการเงิน			
รวมฝ่ายบริหารงานโครงการ				6		6
ฝ่ายแผนงานการท่องเที่ยว						
1	แผนกประชาสัมพันธ์และวางแผน	หัวหน้าแผนกประชาสัมพันธ์และวางแผน	รับผิดชอบและควบคุมงานด้านประชาสัมพันธ์และวางแผนโครงการ	1	1	1
		เจ้าหน้าที่งานประชาสัมพันธ์	แผนแพร่ข่าวสาร กิจกรรม และบริการต่าง ๆ ของโครงการแก่สาธารณชน	1	1	1
		เจ้าหน้าที่งานวางแผนกิจกรรมโครงการ	กำหนดแผนงานและกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโครงการ	1	1	1
			ประเมินผลแผนปฏิบัติงานโครงการ			
2	แผนกประสานงาน	หัวหน้าแผนกประสานงาน	รับผิดชอบและควบคุมการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ	1	1	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

		ตำแหน่งเจ้าหน้าที่	หน้าที่	อัตรา	กะที่	จำนวนรวม
		เจ้าหน้าที่แผนกประสานงาน	ติดต่อประสานงานร่วมกับหน่วยงานการท่องเที่ยวอื่นๆ	2	1	2
3	แผนกทะเบียนและสถิติ	หัวหน้าแผนกทะเบียนและสถิติ	กำหนดขอบเขตและความคุ้มครองจัดทำทะเบียนการท่องเที่ยวและรวบรวมสถิติ	1	1	1
		เจ้าหน้าที่แผนกทะเบียนข้อมูลท่องเที่ยว	จัดทำทะเบียนเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการท่องเที่ยว	1	1	1
		เจ้าหน้าที่แผนกรวบรวมสถิติ	จัดเก็บรวบรวมสถิติที่เกี่ยวกับโครงการและสถิติการท่องเที่ยว	1	1	1
			สรุปผลงานและความก้าวหน้าของโครงการ			
4	แผนกวิชาการ	หัวหน้าแผนกวิชาการ	รับผิดชอบงานและความคุ้มครองจัดทำข้อมูลการท่องเที่ยว	1	1	1
		เจ้าหน้าที่แผนกวิชาการ	จัดทำเอกสาร หนังสือ และสิ่งพิมพ์ต่างๆ			
			รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว จัดเป็นหมวดหมู่เพื่อนำเสนอในการจัดแสดงข้อมูลต่างๆ	2	1	2
5	แผนกนิทรรศการการท่องเที่ยว	ภัณฑารักษ์	รับผิดชอบและความคุ้มครองดำเนินงานจัดนิทรรศการ	1	1	1
		ผู้ช่วยภัณฑารักษ์	พิจารณาเนื้อหาการจัดนิทรรศการถาวรและชั่วคราว			
			ติดต่อประสานงานหน่วยงานต่างๆเพื่อขอข้อมูลและข่าวสาร	2	1	2
			จัดหาและดูแลวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดแสดงนิทรรศการ			
รวมฝ่ายแผนงานการท่องเที่ยว				15		15
ฝ่ายบริการนักท่องเที่ยว						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

		ตำแหน่งเจ้าหน้าที่	หน้าที่	อัตรา	กะที่	จำนวนรวม
1	แผนกรับ ร้องเรียน	หัวหน้าแผนกรับ ร้องเรียน	รับผิดชอบและควบคุมการ ดำเนินงานการรับร้องเรียน ปัญหานักท่องเที่ยว	1	1	1
		เจ้าหน้าที่แผนกรับ ร้องเรียน	รับฟังปัญหา คำร้องเรียนจาก นักท่องเที่ยว ติดต่อกับหน่วยงานประสานงาน เพื่อติดต่อไปยังหน่วยงาน ช่วยเหลืออื่น ๆ	3	1,2,3	9
2	แผนกบริการ ข้อมูล	หัวหน้าแผนกบริการ ข้อมูล	รับผิดชอบและควบคุมการ ดำเนินงานบริการด้านข้อมูล ข่าวสาร	1	1	1
		เจ้าหน้าที่แผนก บริการข้อมูล	ให้บริการคำแนะนำ คำปรึกษา ในข้อมูลการท่องเที่ยว ต้อนรับและอธิบายเส้นทาง การใช้โครงการแก่นักท่องเที่ยว และผู้ใช้โครงการอื่น ๆ	3	1	3
			เสนอเส้นทางท่องเที่ยวใน หลากหลายรูปแบบ			
			รวบรวมข้อมูลและปัญหาจาก นักท่องเที่ยว			
3	แผนกปฐม พยาบาล	หัวหน้าแผนกปฐม พยาบาล	รับผิดชอบและดูแลหน่วยปฐม พยาบาล	1	1	1
			จัดทำรายงานใช้อุปกรณ์ของ หน่วยปฐมพยาบาล			
		เจ้าหน้าที่แผนกปฐม พยาบาล	ประเมินอาการบาดเจ็บของ นักท่องเที่ยว ทำการปฐมพยาบาลเบื้องต้น เมื่อนักท่องเที่ยวได้รับการ บาดเจ็บ	1	1,2,3	3
4	แผนกบริการ ร้านค้าและ ร้านอาหาร	เจ้าหน้าที่แผนก บริการร้านค้า	จำหน่ายและให้บริการร้านค้า ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว	4	1	4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

		ตำแหน่งเจ้าหน้าที่	หน้าที่	อัตรา	กะที่	จำนวนรวม
5	แผนกบริการห้องพักชั่วคราว	เจ้าหน้าที่แผนกบริการห้องพักชั่วคราว	ดูแลและบริการนักท่องเที่ยวที่ต้องการใช้ห้องพัก	1	1	1
รวมฝ่ายบริการนักท่องเที่ยว				15		23
ฝ่ายอาคารและสถานที่						
1	แผนกพัสดุ	หัวหน้าแผนกพัสดุ	รับผิดชอบและควบคุมการดำเนินงานแผนกพัสดุ	1	1	1
		เจ้าหน้าที่แผนกพัสดุ	สำรวจความต้องการพัสดุ อุปกรณ์ของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อจัดหามาตามความต้องการ	1	1	1
			ควบคุมการเบิกจ่าย ครุภัณฑ์			
		เจ้าหน้าที่แผนกพัสดุ	เก็บรักษาพัสดุและครุภัณฑ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบของโครงการและหน่วยงานอื่น ๆ			
2	แผนกรักษาความสะอาด	หัวหน้าแผนกรักษาความสะอาด	รับผิดชอบและควบคุมการดำเนินงานรักษาความสะอาด	1	1	1
		เจ้าหน้าที่แผนกรักษาความสะอาด	ดูแลความสะอาดและความเรียบร้อยของโครงการ	5	1	5
			จัดตกแต่งสถานที่			
3	แผนกรักษาความปลอดภัย	หัวหน้าแผนกรักษาความปลอดภัย	รับผิดชอบและควบคุมการดำเนินงานรักษาความปลอดภัย	1	1	1
		เจ้าหน้าที่แผนกรักษาความปลอดภัย	ดูแลรักษาความปลอดภัย อาคารทั้งเวลาทำการและส่วนที่ให้บริการ 24 ชั่วโมง	2	1,2,3	6
			กรองบุคคลที่เข้ามาใช้บริการในช่วงนอกเวลาทำการ			
4	แผนกงานระบบและซ่อมบำรุง	หัวหน้าแผนกงานระบบและซ่อมบำรุง	รับผิดชอบและควบคุมการดำเนินงานงานระบบและซ่อมบำรุงอาคาร	1	1	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	ตำแหน่งเจ้าหน้าที่	หน้าที่	อัตรา	กะที่	จำนวนรวม
	เจ้าหน้าที่แผนกงานระบบไฟฟ้า	ตรวจสอบคุณภาพอุปกรณ์ไฟฟ้า ควบคุม และซ่อมแซมอุปกรณ์ระบบไฟฟ้า	1	1	1
	เจ้าหน้าที่แผนกงานระบบสุขาภิบาล	ตรวจสอบคุณภาพอุปกรณ์ประปา ควบคุม และสุขาภิบาลและซ่อมแซมอุปกรณ์ระบบสุขาภิบาล	1	1	1
	เจ้าหน้าที่แผนกงานระบบปรับอากาศ	ตรวจสอบคุณภาพอุปกรณ์ระบบปรับอากาศ ควบคุม และซ่อมแซมอุปกรณ์ระบบปรับอากาศ	1	1	1
	เจ้าหน้าที่แผนกงานซ่อมบำรุง	ดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมและบำรุงรักษาอาคาร	1	1	1
รวมฝ่ายอาคารและสถานที่			16		20
รวมบุคลากรไปโครงการ			55		67

จากตารางที่ 3.6 สามารถสรุปจำนวนบุคลากรทั้งหมดภายในโครงการได้เป็นส่วน
ดังนี้

ฝ่ายอำนวยการโครงการ	3	คน
1) ฝ่ายบริหารงานโครงการ	6	คน
- แผนกธุรการ	2	คน
- แผนกบุคคล	2	คน
- แผนกบัญชีและการเงิน	2	คน
2) ฝ่ายแผนงานการท่องเที่ยว	15	คน
- แผนกประชาสัมพันธ์และวางแผน	3	คน
- แผนกประสานงาน	3	คน
- แผนกทะเบียนและสถิติ	3	คน
- แผนกวิชาการ	3	คน
- แผนกนิทรรศการ	3	คน
3) ฝ่ายบริการนักท่องเที่ยว	23	คน
- แผนกรับรองเรียน	10	คน
- แผนกบริการข้อมูล	4	คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

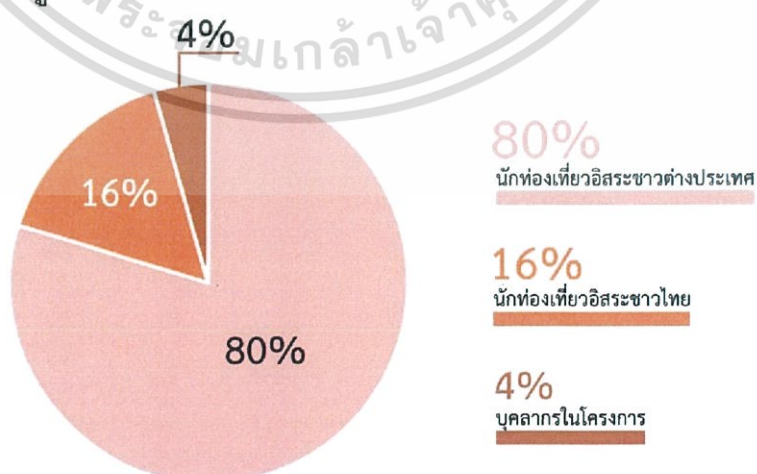
- แผนกปฐมพยาบาล	4	คน
- แผนกบริการร้านค้า	4	คน
- แผนกบริการห้องพักรับชั่วคราว	1	คน
4) ฝ่ายอาคารและสถานที่	20	คน
- แผนกพัสดุ	2	คน
- แผนกรักษาความสะอาด	6	คน
- แผนกรักษาความปลอดภัย	3	คน
- แผนกงานระบบและซ่อมบำรุงอาคาร	5	คน
รวมบุคลากรในโครงการ	67	คน

ตารางที่ 3.7 สรุปจำนวนบุคลากรในแต่ละช่วงเวลาทำการ

ช่วงเวลา	ช่วงเวลา	จำนวนชั่วโมง	จำนวนพนักงาน
1	08.30 - 18.30 น.	10	55
2	18.30 - 00.30 น.	7	6
3	00.30 - 08.30 น.	7	6
รวม		24	67

สรุปจำนวนผู้ใช้โครงการทั้งหมด

นักท่องเที่ยวต่างประเทศ	1,206 คนต่อวัน
นักท่องเที่ยวชาวไทย	241 คนต่อวัน
รวมตัวเลขประมาณการ บุคลากรโครงการ	1,447 คนต่อวัน 67 คนต่อวัน
รวมผู้ใช้โครงการต่อวัน	1,514 คนต่อวัน

ภาพที่ 3.4 แสดงอัตราส่วนผู้ใช้โครงการแต่ละส่วน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาและวิเคราะห์อาคารตัวอย่าง

4.1 เกณฑ์ในการเลือกศึกษาอาคารตัวอย่าง

ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอิสระกรุงเทพมหานคร เป็นโครงการที่มีจุดประสงค์เพื่อเป็นสถานที่บริการการช่วยเหลือและบริการข้อมูลให้กับนักท่องเที่ยวอิสระที่เดินทางในกรุงเทพมหานคร รวมถึงเป็นพื้นที่สาธารณะสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระและเผยแพร่เอกลักษณ์และวัฒนธรรมของชุมชนในบริเวณใกล้เคียง การศึกษาโครงการตัวอย่างในประเทศและต่างประเทศจึงเลือกศึกษาโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียงกันและมีเกณฑ์ในการเลือกดังต่อไปนี้

1. โครงการที่ให้บริการนักท่องเที่ยวและส่งเสริมการท่องเที่ยว
2. โครงการที่มีการจัดแสดงนิทรรศการ
3. โครงการที่เป็นพื้นที่สาธารณะใจกลางเมือง
4. โครงการที่ส่งเสริมเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของบริบทหรือท้องถิ่น

โดยประเด็นที่จะนำมาศึกษาและอ้างอิงกับโครงการมีดังต่อไปนี้

- ศึกษาแนวทางการดำเนินงานและรูปแบบการให้บริการ
- ศึกษาแนวความคิดในการออกแบบ
- ศึกษาแนวความคิดการวางผังโครงการและความสัมพันธ์กับบริบทโดยรอบ
- ศึกษาองค์ประกอบของโครงการ
- ศึกษาทางสัญจรภายในโครงการ
- ศึกษาการเลือกใช้วัสดุอาคาร

รายชื่อโครงการที่เป็นกรณีศึกษามีดังต่อไปนี้

- 1) การศึกษาอาคารตัวอย่างในประเทศ
 - ประตูเมืองภูเก็ต (Phuket Gateway)
 - นิทรรศน์รัตนโกสินทร์
- 2) การศึกษาอาคารตัวอย่างต่างประเทศ
 - Asakusa Culture and Tourism Center, Japan
 - Fazer Visitor Center, Finland
 - Visitor Center Emscher Village, Germany

4.2 การศึกษาและวิเคราะห์อาคารตัวอย่างในประเทศ

4.2.1 ประตูเมืองภูเก็ต (Phuket Gateway) ¹

เจ้าของโครงการ	องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต
ที่ตั้ง	จังหวัดภูเก็ต, ประเทศไทย
สถาปนิกผู้ออกแบบ	IDIN Architect
พื้นที่ใช้สอย	1,600 ตารางเมตร

Phuket Gateway จัดสร้างโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ในปี พ.ศ. 2550 บนพื้นที่ 25 ไร่ เพื่อเป็นห้องรับแขกแห่งแรกในการต้อนรับนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยรถยนต์ผ่านสะพานข้ามเทพกษัตรี-ท้าวศรีสุนทรเพื่อข้ามจากแผ่นดินใหญ่มายังเกาะภูเก็ต

ประเด็นที่ศึกษา

- ศึกษาแนวความคิดในการออกแบบ
- ศึกษาองค์ประกอบของโครงการ

แนวความคิดในการออกแบบ

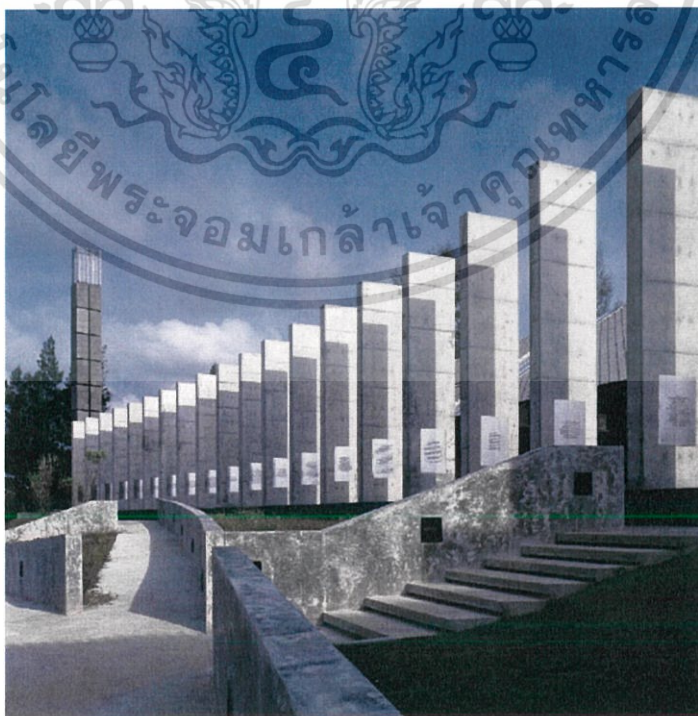
ผู้ออกแบบมีแนวคิดที่ต้องการแสดงออกถึงเอกลักษณ์เฉพาะของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นของภาคใต้ผ่านงานสถาปัตยกรรมร่วมสมัย เนื่องด้วยเมืองภูเก็ตนั้นเปรียบเสมือนหม้อที่หลอมรวมวัฒนธรรมที่หลากหลายเข้าด้วยกันผ่านรูปแบบสถาปัตยกรรมทั้งลักษณะพื้นถิ่นของภาคใต้ จีน มุสลิม ชิโน-โปรตุกีส อย่างไรก็ตาม ประตูเมืองภูเก็ต ไม่ได้แสดงออกถึงรูปแบบเฉพาะตัวของสถาปัตยกรรมหรือวัฒนธรรมใดๆ แต่ตีความคุณค่าของพื้นที่โดยการผสมผสานวัสดุพื้นถิ่นเข้ากับรูปแบบและการใช้สอยที่ร่วมสมัยจุดประสงค์หลักของโครงการคือการสร้างประตูเมืองที่เป็นจุดเด่นของเมืองภูเก็ต ผู้ออกแบบจึงมีแนวคิด “ประติมากรรมที่มีชีวิต” ที่บอกเล่าเรื่องราวต่างๆของเมืองภูเก็ตและเมื่อผู้คนเดินผ่านเข้ามาใช้งานประติมากรรมส่งผลให้ประติมากรรมนั้นมีชีวิตขึ้นมา ประติมากรรมบ้านและชีวิต สื่อเป็นรูปกระดองเต่าทะเลกับไซขนาดใหญ่มากมายพองด้านหน้าอาคาร โดยมีมือของศิลปินเอก ศาสตราจารย์ธนะ เลาหทัยกุล และประติมากรรมเสาศิลาต้องการที่จะสื่อถึงเสาศิลา Colonnade ที่เป็นทางเข้าของอาคารรูปแบบชิโน-โปรตุกีส เสาศิลาตั้งเป็นแนวไปจบที่ปลายทาง 29 ต้น โดยแฝงความหมายว่า เลข 2 คือท้าวเทพกษัตรี-ท้าวศรีสุนทร ส่วนเลข

¹ประตูเมืองภูเก็ต ที่มา : <https://www.archdaily.com/315505/phuket-gateway-idin-architects>

9 นั้นมีนัยถึงพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ซึ่งเป็นประติมากรรมขนาดใหญ่ที่ปิดผิวด้วยหินแกรนิตซึ่งแสดงถึงจุดกำเนิดของแร่ดีบุกซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของภูเก็ตมาช้านาน และชิ้นส่วนของหินแกรนิตแต่ละชิ้นที่มาประกอบกันก็เปรียบเสมือนกับวัฒนธรรมที่หลากหลายมาหลอมรวมกันเกิดเป็นเมืองภูเก็ตในปัจจุบัน

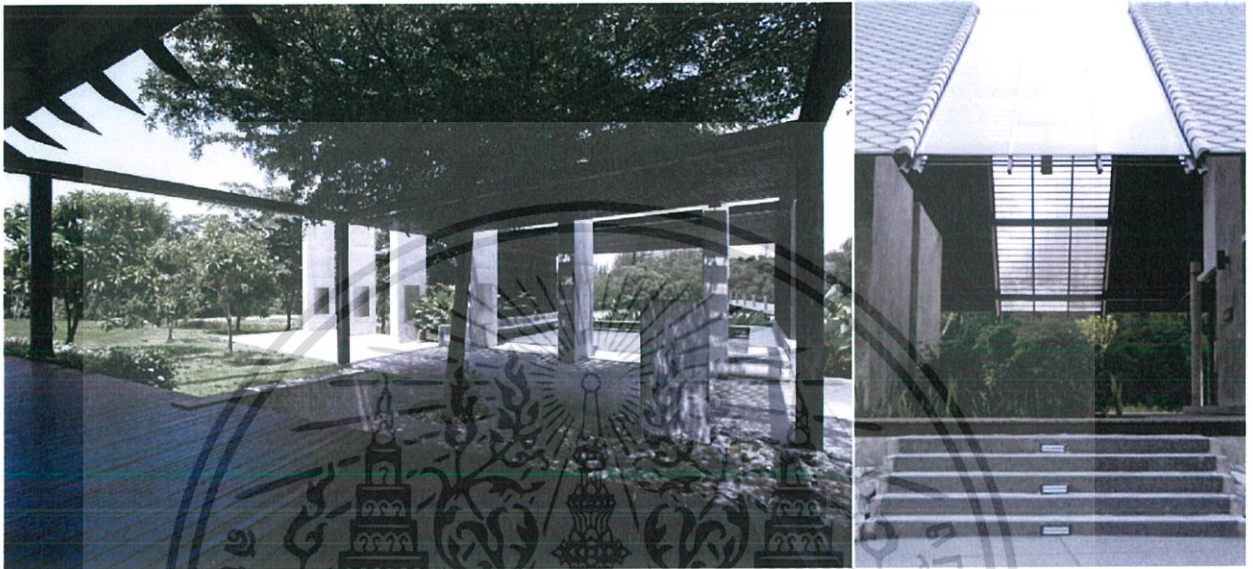
ภาพที่ 4.1 แสดงประติมากรรมกระดองเต่ากับไข่ทะเล

ภาพที่ 4.2 แสดงประติมากรรมเสาศิลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาคารขนาดเล็กที่เรียงตัวอยู่ด้านหลังเสาตึลาขนาดใหญ่ทั้ง 29 ต้น ออกแบบให้เป็นอาคารย่อยๆที่แทรกด้วยสวนขนาดเล็ก มีหลังคาขนาดใหญ่ครอบคลุมกลุ่มอาคารหลายๆหลังเข้าด้วยกัน แสดงออกถึงความเรียบง่ายและสงบ และเพื่อให้อาคารอยู่ร่วมกับธรรมชาติและตอบสนองต่อภูมิอากาศของท้องถิ่น มีการเจาะช่องแสงภายในตัวอาคารเพื่อให้แสงแดดสามารถลอดผ่านเข้าสู่ภายในอาคารได้

ภาพที่ 4.3 แสดงถึงการอยู่ร่วมกันระหว่างอาคารกับธรรมชาติ
องค์ประกอบโครงการ

- ศูนย์บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว
- ห้องประชุมและโรงภาพยนตร์ขนาดเล็กสำหรับชมวิถีทัศน์เมืองภูเก็ต
- สวนคดีท่องเที่ยว
- มุมเครื่องดื่ม (Kopi Corner) ให้บริการกาแฟและขนมพื้นบ้าน
- ร้านขายของที่ระลึก
- ผลิตภัณฑ์ศิลปาชีพจาก 14 จังหวัดในภาคใต้ โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ของภูเก็ต เช่น ผ้าบาติก ไข่มุก อาหารแปรรูป
- ห้องประชุมขนาด 60 ที่นั่ง
- ห้องสมุดเพื่อการท่องเที่ยว

วิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของโครงการ

1) ข้อดีของโครงการ

- ใช้สถาปัตยกรรมเป็นตัวเล่าเรื่องราวของบริษัทได้เป็นอย่างดี
- นำวัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นมาประยุกต์ใช้กับงาน

สถาปัตยกรรมร่วมสมัยได้อย่างลงตัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- คำนึงถึงการออกแบบอาคารให้เข้ากับธรรมชาติโดยรอบ

2) ข้อเสียของโครงการ

- โครงการขาดการดูแลเอาใจใส่ ทำให้ชำรุดทรุดโทรมไปมาก
- ตั้งอยู่ห่างไกลจากแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ทำให้มีผู้ใช้บริการน้อย
- เสาศิลาซึ่งเป็นคอนกรีตหล่อคอนข้างยากในการก่อสร้างและ

สิ้นเปลือง

4.2.2 นิทรรศน์รัตนโกสินทร์²

เจ้าของโครงการ	สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์
ที่ตั้ง	ถนนราชดำเนิน เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
สถาปนิกผู้ออกแบบ	
พื้นที่ใช้สอย	2,500 ตารางเมตร

ประเด็นที่ศึกษา

- ศึกษาแนวความคิดในการออกแบบ
- ศึกษาองค์ประกอบของโครงการ

นิทรรศน์รัตนโกสินทร์ เป็นอาคารการเรียนรู้รูปแบบใหม่ ที่มุ่งเป้าให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลความรู้ทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของเมืองไทย โดยอาคารดังกล่าวเป็นของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ที่ได้บูรณะตกแต่งภายในตัวอาคารเก่าที่หมดสัญญาเช่าแล้วให้เป็นอาคารพิพิธภัณฑ์ ภายใต้ความตั้งใจที่จะอนุรักษ์ สืบสาน และสร้างสรรค์ ความงามแห่งรัตนโกสินทร์จะเป็นกิจกรรมวัฒนธรรมที่สมบูรณ์ที่สุด ทั้งเรื่องราวของการแสดงที่อิงมาจากประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ การแสดง แสง เสียง และ มหรสพ ที่อลังการ เพื่อให้ชาวต่างชาติได้รู้ถึงความมหัศจรรย์ของวัฒนธรรมไทย ให้เยาวชนไทยและชาวไทยได้ภาคภูมิใจในความเป็นไทย.

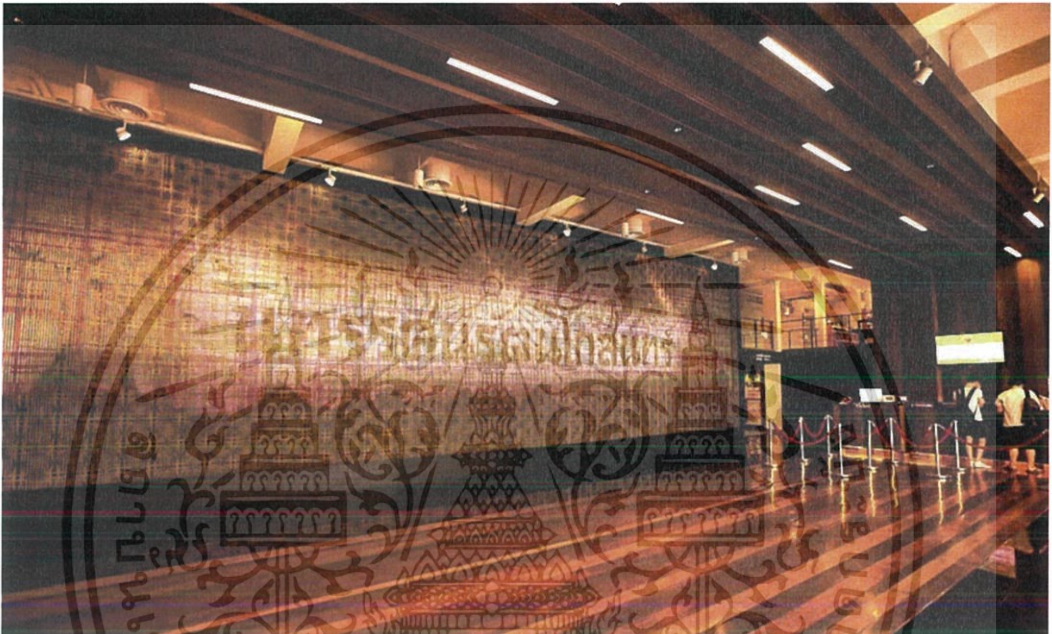
แนวความคิดในการออกแบบ

อาคารนิทรรศน์รัตนโกสินทร์ เป็นส่วนหนึ่งของโครงการปรับปรุงถนนราชดำเนิน ออกแบบโดย มล.ปุ้ม มาลากุล, คุณหมิว อภัยวงศ์ โดยมีแนวความคิดในการออกแบบอาคารเพื่อทำให้เป็น “มองเอลิเซ่เมืองไทย” ตามพระราชดำริเดิมของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

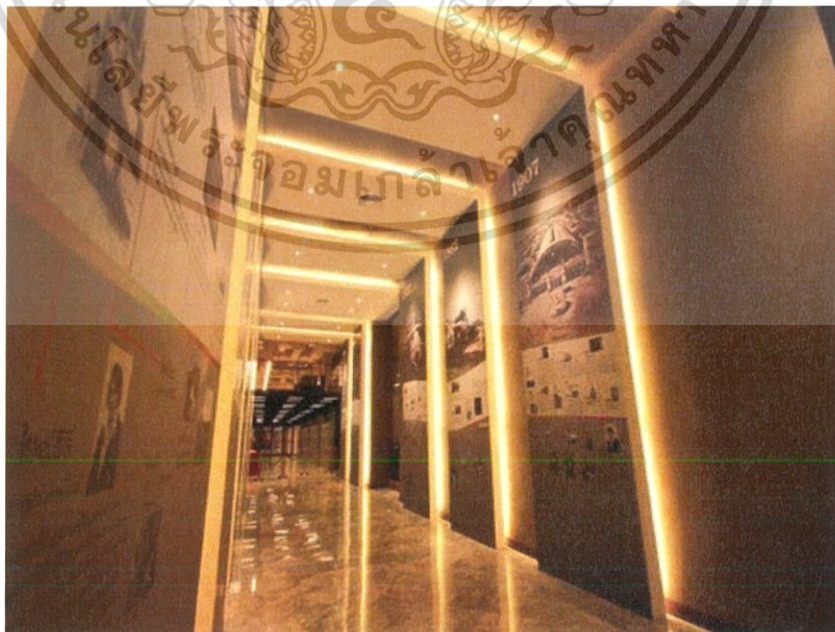
การออกแบบนิทรรศการต้องการสร้างความแปลกใหม่ที่แตกต่างจากพิพิธภัณฑ์แห่งอื่น คือ เป็นนิทรรศการที่มีการเปลี่ยนแปลงและเคลื่อนไหวตลอดเวลาผ่านกิจกรรม

² นิทรรศน์รัตนโกสินทร์ ที่มา : <https://www.nitasrattanakosin.com/home.php>

และการนำเสนอในรูปแบบต่างๆ รวบรวมเรื่องราวทุกอย่างของรัตนโกสินทร์ ไม่ว่าจะเป็นความยิ่งใหญ่ของพระบรมมหาราชวัง ซึ่งถือเป็นเกียรติยศแห่งแผ่นดินสยาม พระราชพิธีสำคัญต่างๆ สถาปัตยกรรม วัง วัด บ้านในแต่ละยุค สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจรอบๆ เกาะรัตนโกสินทร์ มหรสพอันทรงคุณค่ามากมาย ในรูปแบบของการจัดนิทรรศการ Installation Art Exhibition ด้วยเทคโนโลยีทันสมัย ทั้งสื่อจัดแสดง หุ่นจำลอง สื่อผสม เสมือนจริง 4 มิติ สื่อมัลติทัช มัลติมีเดียแอนิเมชันในลักษณะอินเทอร์แอ็กทีฟ เซลฟ์ เลิร์นนิ่ง (Interactive Self-learning)

ภาพที่ 4.4 แสดง โถงต้อนรับและประชาสัมพันธ์ของอาคารนิทรรศน์รัตนโกสินทร์

ภาพที่ 4.5 แสดง นิทรรศการและทางสัญจรของอาคารนิทรรศน์รัตนโกสินทร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบโครงการ

- นิทรรศการถาวร ได้นำเสนอเรื่องราวด้านต่างๆ แห่งยุครัตนโกสินทร์ ผ่านห้องจัดแสดง ซึ่งตั้งชื่อไว้อย่างคล้องจองกัน แบ่งเป็น 2 เส้นทาง โดยเส้นทางที่ 1 (หมายเลข 1-7) เส้นทางที่ 2 (หมายเลข 8-9) โดยรายละเอียดของห้องจัดแสดง มีดังนี้

1. รัตนโกสินทร์เรืองโรจน์ (Grandeur Rattanakosin) จัดแสดง ภาพยนตร์สีผสม 4 มิติ นำเสนอประวัติความเป็นมาของการกำเนิดกรุงรัตนโกสินทร์ ที่ยิ่งใหญ่ทัดเทียมกรุงศรีอยุธยา ด้วยพระอัจฉริยภาพในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ปฐมกษัตริย์แห่งบรมราชจักรี
2. เกียรติยศแผ่นดินสยาม (The Prestige of the Kingdom) จัดแสดง ความวิจิตรอลังการของพระบรมมหาราชวัง ตามคติความเชื่อในความเป็นสมมติเทพของพระมหากษัตริย์ ที่สะท้อนผ่านงานด้านสถาปัตยกรรม ศิลปกรรม ตลอดจนประวัติของพระแก้วมรกต เรื่องราวของวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และเกร็ดน่ารู้ น่าสนใจเกี่ยวกับชีวิตในวัง
3. เรื่องนามมหรสพศิลป์ (Remarkable Entertainments) จัดแสดง ความเป็นมา และรูปแบบของมหรสพสำคัญแห่งกรุงรัตนโกสินทร์หลากหลายประเภท ตลอดจนวิวัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของมหรสพและการแสดงประเภทต่างๆ ในแต่ละยุคสมัย ซึ่งบูรณาการและแตกสายจนมีความงาม และลักษณะเฉพาะแตกต่างกันไป
4. ลีละบิลพระราชพิธี (Renowned Ceremonies) จัดแสดงที่มาและความสำคัญของพระราชพิธี รวมทั้งเกร็ดความรู้เกี่ยวกับพระราชพิธีสำคัญของกรุงรัตนโกสินทร์
5. สง่าศรีสถาปัตยกรรม (Graceful Architectures) จัดแสดงรูปแบบสถาปัตยกรรมในยุครัตนโกสินทร์ อันเป็นเอกลักษณ์ของสยามประเทศ ผ่าน วัด บ้าน แห่งยุคสมัยรัตนโกสินทร์ ซึ่งมีวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงสอดคล้องกับปัจจัยแวดล้อม ความเจริญทางด้านเทคโนโลยี และการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมจากต่างประเทศ จนทำให้วัง วัด บ้าน ในกรุงรัตนโกสินทร์ มีลักษณะหลากหลายดังที่ปรากฏให้เห็นในปัจจุบัน
6. ตึ่มด้าย่านชุมชน (Impressive Communities) จัดแสดงความเป็นมา และเอกลักษณ์ของชุมชนบนเกาะรัตนโกสินทร์ เพียงแค่ก้าวเท้า ไปยังจุดที่ตั้งของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชุมชน จะปรากฏลดหลาดลยงาม นำผู้ชมไปทำความรู้จักชุมชนนั้น พร้อมชื่นชม ผลงานการรังสรรค์จากชุมชนต่างๆ ซึ่งบางชิ้นหาชมได้ยากในปัจจุบัน

7. เยี่ยมมยลถิ่นกรุง (Sight-Seeing Highlights) รวบรวมและนำเสนอ สถานที่ที่น่าสนใจบนเกาะรัตนโกสินทร์ หลายรูปแบบ ทั้งสถานที่ที่น่าสนใจในเชิง สถาปัตยกรรมอันสวยงาม สวนสาธารณะยอดนิยม พิพิธภัณฑที่ควรเยี่ยมชม แหล่งรวมอาหารการกินและจับจ่ายสินค้า ตลอดจนย่านที่เป็นสีสันในยามค่ำคืน ซึ่งแต่ละสถานที่ต่างก็มีบรรยากาศอันชวนให้หลงใหลในแบบฉบับของตัวเอง

8. เรื่องรุ่งโรจน์ไทย (The Colorful Thai Way of Living) รวบรวมและ นำเสนอวิถีชีวิตของคนไทย นับตั้งแต่ต้นกรุงรัตนโกสินทร์จวบจนถึงปัจจุบัน ผ่านมัลติมีเดีย เกมการเรียนรู้ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ปัจจุบันและอิทธิพลต่างๆ อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนไทยในแต่ละยุคสมัย

9. ดวงใจปวงประชา (The Heart and Soul of the Nation) รวบรวมและ นำเสนอเรื่องราว พระอัจฉริยภาพ และพระราชกรณียกิจที่สำคัญของ พระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี ทั้ง ๙ รัชกาล ตั้งแต่ต้นกรุงรัตนโกสินทร์จนถึง ปัจจุบัน

ภาพที่ 4.6 แสดง นิทรรศการ สง่าศรีสถาปัตยกรรม

- ห้องสมุดนิทรรศการรัตนโกสินทร์ เป็นห้องสมุดเฉพาะด้าน ที่รวบรวม หนังสือ สื่อมัลติมีเดีย เกี่ยวกับกรุงรัตนโกสินทร์ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
- โถงกิจกรรมอเนกประสงค์ สำหรับจัดนิทรรศการหรือกิจกรรมหมุนเวียน ตลอดปี ขนาด 300 ตารางเมตร
- จุดชมทิวทัศน์ ชั้น 4 ที่สามารถชมทัศนียภาพของถนนราชดำเนิน และ สถาปัตยกรรมในมุมมองกว้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บริการ อาหาร เครื่องดื่ม สินค้าของที่ระลึก

วิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของโครงการ

1) ข้อดีของโครงการ

- มีทางเลือกของเส้นทางการจัดนิทรรศการให้กับผู้ใช้บริการเลือก เป็นการช่วยลดเวลาและแยกเรื่องราวในการศึกษาอย่างชัดเจน
- นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดแสดงส่วนนิทรรศการ ทำให้เกิดความน่าสนใจในการเรียนรู้
- ที่ตั้งอยู่ในบริเวณที่สอดคล้องกับเรื่องราวของนิทรรศการ ทำให้มีพื้นที่จุดชมวิวยุคช่วยส่งเสริมนิทรรศการได้

2) ข้อเสียของโครงการ

- เส้นทางสัญจรนิทรรศการเข้าใจยาก จำเป็นต้องมีพนักงานคอยชี้แนะเป็นระยะทาง
- นิทรรศการใช้เวลาในการเยี่ยมชมนานเกินไป เนื่องจากเป็นนิทรรศการแบบปิด จึงมีทางเข้าและออกทางเดียว ทำให้ใช้เวลาในการชมทั้งหมดถึง 4 ชั่วโมง

4.3 การศึกษาและวิเคราะห์อาคารตัวอย่างต่างประเทศ

4.3.1 Asakusa Culture and Tourism Center³

ที่ตั้ง	ย่านอาซากุสะ จังหวัดโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น
สถาปนิกผู้ออกแบบ	Kengo Kuma & Associates
พื้นที่ใช้สอย	234.13 ตารางเมตร

ประเด็นที่ศึกษา

- ศึกษาแนวความคิดในการออกแบบ
- ศึกษาแนวความคิดการวางผังโครงการและความสัมพันธ์กับบริบท

โดยรอบ

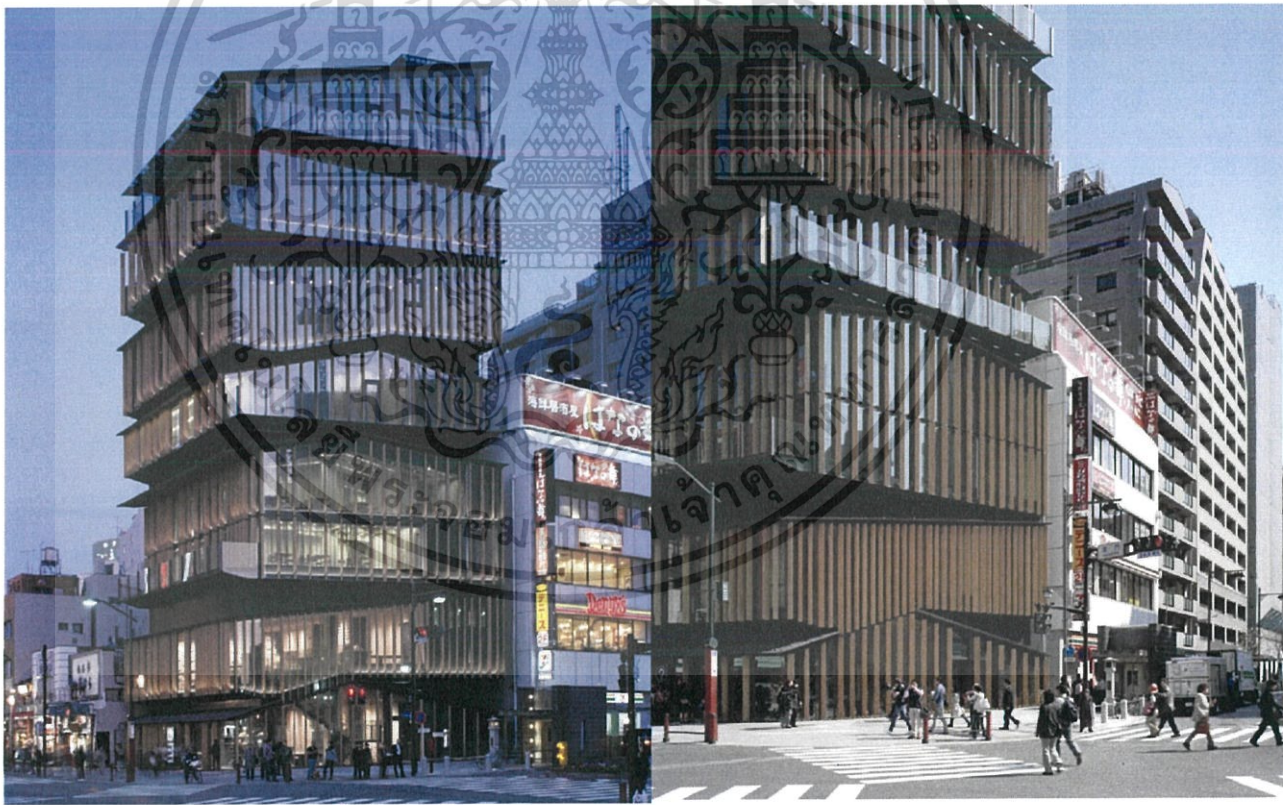
- ศึกษาองค์ประกอบของโครงการ

แนวคิดในการออกแบบ

เนื่องจากอาคารแห่งนี้ตั้งอยู่ใกล้กับกับประตู Kaminarimon ซึ่งถือเป็นบริบทที่เป็นจุดเด่นและมีเรื่องราวอีกมากมาย ทำให้การออกแบบอาคารนั้น

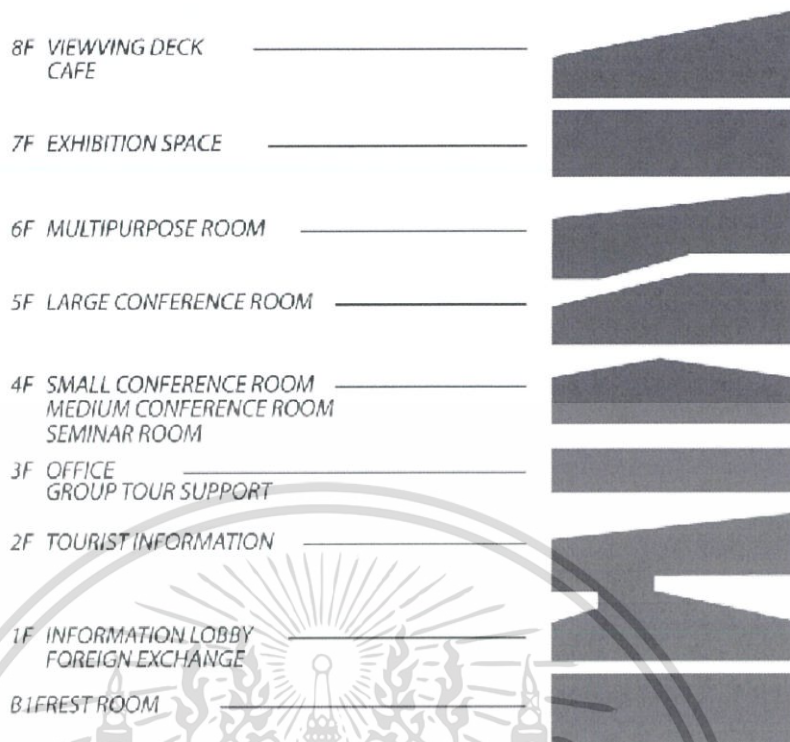
³ Asakusa Culture and Tourism Center ที่มา : <https://www.archdaily.com/251370/asakusa-culture-and-tourism-center-kengo-kuma-associates>

สถาปนิกผู้ออกแบบ Kengo Kuma ต้องการที่จะลดทอนความแข็งทื่อของอาคารลงด้วยการแบ่งตัวอาคารออกเป็น 8 ส่วนเหมือนกับการนำเอาบ้านหลังเล็กๆ 8 หลังมาวางเรียงกันสูงขึ้นเป็นอาคาร ทำให้เกิดรูปทรงของอาคารที่แปลกตาทั้งจากมุมมองภายนอกและมุมมองภายในที่มองออกสู่ทัศนียภาพของเมืองและยังเป็นการลดทอนความแข็งของตัวอาคารออกไป Facade ของอาคารเลือกใช้เป็นกระจกและระแนงไม้ขนาดใหญ่ รูปร่างของอาคารมีลักษณะที่เรียบง่าย ทันสมัย เน้นการแสดงเนื้อแท้ของวัสดุ แต่ว่าในขณะเดียวกันก็มีการดึงองค์ประกอบบางอย่างจากสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นของญี่ปุ่นมาลดทอนรายละเอียดลงให้น้อยที่สุด แต่ยังคงกลิ่นอายของความเป็นญี่ปุ่นไว้เพื่อแสดงออกถึงความเป็นญี่ปุ่น ตามจุดประสงค์ในการออกแบบของสถาปนิก คือ "recover the tradition of Japanese" ด้วยแนวความคิดในการออกแบบไม่ว่าจะเป็นเรื่องสี วัสดุและรูปทรงหลังคาชั้นต่างๆ ทำให้อาคารสามารถอยู่ร่วมกับวัดอาซากุสะได้ เป็นการออกแบบโดยคำนึงถึงบริบท แต่ในขณะเดียวกันก็มีความโดดเด่นในตัวเอง

ภาพที่ 4.7 แสดง การแบ่งตัวอาคารและ Facade ระแนงไม้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.8 แสดงพื้นที่การใช้งานในแต่ละส่วนของอาคาร องค์ประกอบของอาคาร

- ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว
- จุดแลกเปลี่ยนอัตราเงินต่างประเทศ
- สำนักงาน
- ส่วนประชาสัมพันธ์ผู้ประกอบการท่องเที่ยว
- ห้องประชุมขนาดใหญ่ กลาง เล็ก
- ห้องบรรยายและห้องฉายภาพยนตร์
- ห้องอเนกประสงค์
- ส่วนนิทรรศการ
- จุดชมวิว
- ร้านกาแฟ

วิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของโครงการ

1) ข้อดีของโครงการ

- ออกแบบโดยเคารพบริบทโดยรอบ คือบริเวณอาซากุสะ ทำให้ไม่เกิดการทำลายสภาพแวดล้อมและเข้ากันได้อย่างกลมกลืน
- แบ่งย่อยอาคารออกเป็นชิ้นส่วนเล็กๆ ลดทอนความแข็งของอาคารลงได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การนำสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นมาประยุกต์ใช้กับสถาปัตยกรรมร่วมสมัยสะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์ของบริษัท

2) ข้อเสียของโครงการ

- วัสดุไม้ต้องการการดูแลรักษาอย่างดีและอายุการใช้งานสั้น

4.3.2 Fazer Visitor Center ⁴

เจ้าของโครงการ	Fazor Group
ที่ตั้ง	ประเทศฟินแลนด์
สถาปนิกผู้ออกแบบ	K2S Architect
พื้นที่ใช้สอย	5,130 ตารางเมตร

ประเด็นที่ศึกษา

- ศึกษาแนวความคิดในการออกแบบ
- ศึกษาแนวความคิดการวางผังโครงการและความสัมพันธ์กับบริบท

โดยรอบ

- ศึกษาการเลือกใช้วัสดุอาคาร
- ศึกษาองค์ประกอบของโครงการ

แนวความคิดในการออกแบบ

เนื่องจาก Fazor Group เป็นบริษัทที่มีเอกลักษณ์ในตัวเอง ผู้ออกแบบจึงต้องการให้อาคารเป็นเสมือน Landmark ของบริษัทและพื้นที่นี้ โดยนำเอกลักษณ์ขององค์กรมาใช้ในการออกแบบ เช่น ส่วน Glasshouse ปลูกต้นไม้โก้ อ้อย วานิลล่า ซึ่งเป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการทำช็อกโกแลต ผลิตภัณฑ์ของ Fazor Group รวมถึงส่วนนิทรรศการที่แสดงถึงขั้นตอนการทำช็อกโกแลต ออกแบบให้พื้นที่สาธารณะอยู่ในระดับเดียวกับถนน เพื่อการเข้าถึงง่ายของผู้ใช้ มีการจัดผังแบบ Free Plan เพื่อการเปลี่ยนแปลงพื้นที่การใช้งานในอนาคต ตามแนวความคิดการสร้างประสบการณ์ใหม่ให้ผู้เยี่ยมชม

⁴ Fazer Visitor Center ที่มา : <https://www.archdaily.com/796321/fazer-visitor-center-and-meeting-center-k2s-architects>

ภาพที่ 4.9 แสดง Glasshouse ภายในอาคาร

ภาพที่ 4.10 แสดงผังอาคารที่มีแนวคิดในการจัดแบบ Free Plan

แนวความคิดการวางผังโครงการและความสัมพันธ์กับบริบทโดยรอบ

ความต้องการที่อยากให้เกิดความสัมพันธ์ขององค์กร และการเดินทางเข้าถึงง่าย จึงวางอาคารต้อนรับและ Meeting Center ไว้ตรงกลางระหว่าง Visitor Center สำนักงานเดิมและโรงงาน ทำให้เกิดเส้นทางที่เชื่อมกันได้ทุกอาคาร อีกทั้งอาคาร Visitor Center เป็นหน้าด่านของโครงการทั้งหมด เพื่อการเข้าถึงเอกลักษณ์เฉพาะขององค์กรและผู้ใช้บริการเข้าถึงได้ง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวความคิดในการเลือกใช้วัสดุ

เลือกใช้วัสดุตามแนวความคิด Sustainable Architecture โดยใช้ Finnish Wood ซึ่งเป็นวัสดุประจำท้องถิ่นมาใช้ตกแต่งฝ้าภายในอาคาร ชัดกับส่วนอื่นที่ตกแต่งด้วยสีขาว ทำให้วัสดุเด่นเป็นจุดดึงดูดสายตาและแสดงถึงเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น

ภาพที่ 4.11 แสดง ฝ้าไม้ที่นำวัสดุท้องถิ่นมาใช้
องค์ประกอบอาคาร

- โถงต้อนรับ
- ส่วนนิทรรศการ
- ห้องอเนกประสงค์
- ร้านขายของที่ระลึก
- ส่วนแสดงสินค้า
- ห้องประชุม

วิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของโครงการ

1) ข้อดีของโครงการ

- แสดงเอกลักษณ์ขององค์กรผ่านงานสถาปัตยกรรมได้อย่าง

ชัดเจน

- มีการวางผังอาคารที่สัมพันธ์กันเชื่อมต่อความสะดวกในการใช้

อาคาร

2) ข้อเสียของโครงการ

- พื้นที่ในแต่ละส่วนค่อนข้างน้อย ระบุผู้ใช้น้อยต่อครั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การวางผังแบบ Free Plan ทำให้การวางงานระบบค่อนข้างยากเนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา
- การออกแบบ Space within space ทำให้ยากต่อการเข้าถึงของเส้นทางสัญจรส่วนบริการ (Service Circulation)

4.3.3 Visitor Center Emscher Village ⁵

ที่ตั้ง	ประเทศเยอรมนี
สถาปนิกผู้ออกแบบ	Ooze Architect
พื้นที่ใช้สอย	1,263 ตารางเมตร

ประเด็นที่ศึกษา

- ศึกษาแนวความคิดในการออกแบบ
- ศึกษาแนวความคิดการออกแบบส่วนต้อนรับและผังทางสัญจร
- ศึกษาองค์ประกอบของโครงการ

แนวความคิดในการออกแบบ

แนวความคิดคือการใช้ Art Camp เป็นพื้นที่ต้อนรับผู้มาก่อนเข้าไปถึงหมู่บ้านศิลปิน โดยการนำตู้คอนเทนเนอร์หลากสีจากต่างประเทศ กับผ้าคลุมสลักกันเป็นเส้นทางในการสัญจร ทำให้เกิดความหลากหลายของพื้นที่ใช้งาน ทั้งพื้นที่ปิดล้อมภายในตู้คอนเทนเนอร์ และพื้นที่ outdoor เพื่อทำกิจกรรมภายนอก การใช้ Overhead Plane หลากหลายรูปแบบ แสดงถึงความหลากหลายของสีสะท้อนถึงความคิดของศิลปิน อีกทั้งทำให้เกิดความหลากหลายของแสงเงาที่ตกกระทบด้วย เป็นการสร้างประสบการณ์ที่แปลกใหม่ให้กับผู้ใช้ตามกาลเวลา

ภาพที่ 4.12 แสดง แนวความคิดในการออกแบบ Visitor Center Emscher Village

⁵ Visitor Center Emscher Village ที่มา : <https://www.archdaily.com/470106/visitor-center-emscher-village-ooze-architects>

ภาพที่ 4.13 แสดง ความหลากหลายของ Overhead Plane

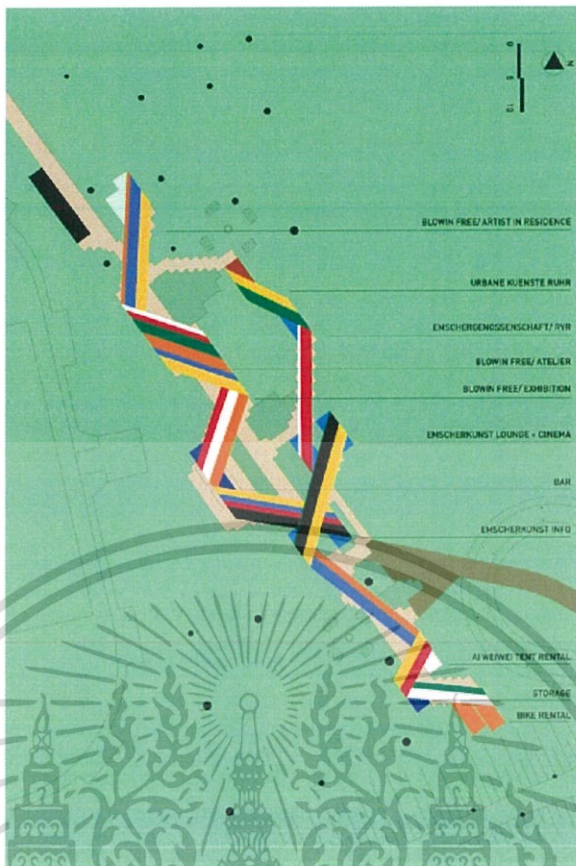
แนวความคิดออกแบบทางสัญจร

ออกแบบทางสัญจรตามลำดับขั้นตอนของกิจกรรม โดยเรียงจาก จุดให้
เช่าจักรยาน เพื่อปั่นไปจุดให้บริการข้อมูล ร้านกาแฟ ร้านค้า Lounge ห้องฉาย
ภาพยนตร์และสิ้นสุดที่หมู่บ้านของศิลปิน เป็นเสมือนการเล่าเรื่องราวของหมู่บ้าน
แห่งนี้ด้วยงานศิลปะที่หลากหลายสี และสร้างการเรียนรู้ไปในตัว รวมถึงใช้วัสดุของ
พื้นแปรงพื้นที่การใช้งานต่างๆ ได้แก่ ไม้พลาเกต กรวด หญ้า และสวนดอกไม้

ภาพที่ 4.14 แสดง ความหลากหลายของวัสดุพื้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.15 แสดง การเรียงลำดับพื้นที่การใช้งาน

องค์ประกอบโครงการ

- จุดบริการข้อมูล
- ส่วนนิทรรศการ
- ร้านค้า
- ร้านกาแฟ
- ห้องฉายภาพยนตร์
- บาร์เครื่องดื่ม
- บริการจักรยานให้เช่า

วิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของโครงการ

1) ข้อดีของโครงการ

- ความหลากหลายของเส้นทางสัญจร และการตั้งพื้นที่ภายนอกกับภายในอาคารให้สอดคล้องกัน ทำให้เกิดความน่าสนใจของงานสถาปัตยกรรม
- การเรียงลำดับพื้นที่การใช้งานเป็นลำดับขั้นตอน ทำให้เกิดความสะดวกในการใช้งาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) ข้อเสียของโครงการ

- ไม่เหมาะสมกับการใช้งานระยะยาว เนื่องจากตู้คอนเทนเนอร์มีอายุการใช้งานสั้นกว่าอาคารถาวรทั่วไป และต้องการการดูแลรักษาเป็นอย่างดี

- ความโปร่งของทางสัญจรไปยังแต่ละส่วนไม่เหมาะสมสภาพอากาศของประเทศไทย เนื่องจากไม่สามารถกันแดดและฝนได้

- อาคารแยกส่วนทำให้การจัดการดูแลของเจ้าหน้าที่และการรักษาความปลอดภัยค่อนข้างยาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

การศึกษาองค์ประกอบโครงการ

5.1 การศึกษาและกำหนดรายละเอียดองค์ประกอบโครงการ

ในการกำหนดรายละเอียดองค์ประกอบโครงการมีเกณฑ์ที่นำมาใช้ดังต่อไปนี้

1. กำหนดจากกิจกรรมของบุคลากรในโครงการ
2. กำหนดจากวัตถุประสงค์โครงการ
3. ศึกษาจากอาคารตัวอย่างทั้งในประเทศและต่างประเทศ

1) กำหนดจากกิจกรรมของบุคลากรในโครงการ

จากการจัดส่วนงานของผู้ให้บริการโครงการ สามารถกำหนดองค์ประกอบจากกิจกรรมของบุคลากรในโครงการได้ดังนี้

ตารางที่ 5.1 แสดงการกำหนดองค์ประกอบจากบุคลากรในโครงการ

หน่วยงานแต่ละฝ่าย	ตำแหน่งเจ้าหน้าที่	องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	
ฝ่ายอำนวยการ				
	ผู้อำนวยการโครงการ	สำนักงาน	- ห้องผู้อำนวยการ	
	รองผู้อำนวยการโครงการ	สำนักงาน	- ห้องรองผู้อำนวยการ	
	เลขานุการ	สำนักงาน	- ส่วนงานเลขานุการ - ห้องประชุม - โถงรับรอง - โถงพักคอย - Pantry - ห้องน้ำ	
ฝ่ายบริหารงานโครงการ				
1	แผนกธุรการ	หัวหน้าแผนกธุรการ	สำนักงาน	- ห้องหัวหน้าแผนกธุรการ
		เจ้าหน้าที่แผนกธุรการ	สำนักงาน	- ส่วนงานเจ้าหน้าที่แผนกธุรการ
2	แผนกบุคคล	หัวหน้าแผนกบุคคล	สำนักงาน	- ห้องหัวหน้าแผนกบุคคล
		เจ้าหน้าที่งานทะเบียนข้อมูล	สำนักงาน	- ส่วนงานเจ้าหน้าที่งานทะเบียนข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน่วยงานแต่ละฝ่าย		ตำแหน่งเจ้าหน้าที่	องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย
3	แผนกบัญชีและการเงิน	หัวหน้าแผนกบัญชีและการเงิน	สำนักงาน	- ห้องหัวหน้าแผนกบัญชีและการเงิน
		เจ้าหน้าที่แผนกบัญชีและการเงิน	สำนักงาน	- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่แผนกบัญชีและการเงิน
ฝ่ายแผนงานการท่องเที่ยว				
1	แผนกประชาสัมพันธ์และวางแผน	หัวหน้าแผนกประชาสัมพันธ์และวางแผน	สำนักงาน	- ห้องหัวหน้าแผนกประชาสัมพันธ์และวางแผน
		เจ้าหน้าที่งานประชาสัมพันธ์	สำนักงาน ส่วนประชาสัมพันธ์	- เคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์
		เจ้าหน้าที่งานวางแผนกิจกรรมโครงการ	สำนักงาน	- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานวางแผนกิจกรรมโครงการ
2	แผนกประสานงาน	หัวหน้าแผนกประสานงาน	สำนักงาน	- ห้องหัวหน้าแผนกประสานงาน
		เจ้าหน้าที่แผนกประสานงาน	สำนักงาน	- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่แผนกประสานงาน
3	แผนกทะเบียนและสถิติ	หัวหน้าแผนกทะเบียนและสถิติ	สำนักงาน	- ห้องหัวหน้าแผนกทะเบียนและสถิติ
		เจ้าหน้าที่แผนกทะเบียนข้อมูลท่องเที่ยว	สำนักงาน	- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่แผนกทะเบียนข้อมูลท่องเที่ยว
		เจ้าหน้าที่แผนกรวบรวมสถิติ	สำนักงาน	- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่แผนกรวบรวมสถิติ
4	แผนกวิชาการ	หัวหน้าแผนกวิชาการ	สำนักงาน	- ห้องหัวหน้าแผนกวิชาการ
		เจ้าหน้าที่แผนกวิชาการ	สำนักงาน	- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่แผนกวิชาการ
5	แผนกนิทรรศการการท่องเที่ยว	ภัณฑารักษ์	ส่วนนิทรรศการ	- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่นิทรรศการ
		ผู้ช่วยภัณฑารักษ์	ส่วนนิทรรศการ	- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่นิทรรศการ
ฝ่ายบริการนักท่องเที่ยว				
1	แผนกรับร้องเรียน	หัวหน้าแผนกรับร้องเรียน	ศูนย์บริการความช่วยเหลือ	- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่
		เจ้าหน้าที่แผนกรับร้องเรียน	ศูนย์บริการความช่วยเหลือ	- เคาน์เตอร์ศูนย์บริการความช่วยเหลือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน่วยงานแต่ละฝ่าย		ตำแหน่งเจ้าหน้าที่	องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย
2	แผนกบริการข้อมูล	หัวหน้าแผนกบริการข้อมูล	ศูนย์บริการข้อมูล	- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่
		เจ้าหน้าที่แผนกบริการข้อมูล	ศูนย์บริการข้อมูล	- เคา์นเตอร์ศูนย์บริการข้อมูล
3	แผนกปฐมพยาบาล	หัวหน้าแผนกปฐมพยาบาล	หน่วยปฐมพยาบาล	- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่
		เจ้าหน้าที่แผนกปฐมพยาบาล	หน่วยปฐมพยาบาล	- ห้องปฐมพยาบาล
4	แผนกบริการร้านค้า	เจ้าหน้าที่แผนกบริการร้านค้า	ส่วนบริการสาธารณะ	- ร้านค้า
5	แผนกบริการห้องพักชั่วคราว	เจ้าหน้าที่แผนกบริการห้องพักชั่วคราว	ห้องพักชั่วคราว	- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่
ฝ่ายอาคารและสถานที่				
1	แผนกพัสดุ	หัวหน้าแผนกพัสดุ	ส่วนซ่อมบำรุง	- คลังพัสดุ
		เจ้าหน้าที่แผนกพัสดุ		- คลังพัสดุ
2	แผนกรักษาความสะอาด	หัวหน้าแผนกรักษาความสะอาด	ส่วนบริการสาธารณะ	- ห้องน้ำประจำจุดต่าง ๆ
		เจ้าหน้าที่แผนกรักษาความสะอาด		
3	แผนกรักษาความปลอดภัย	หัวหน้าแผนกรักษาความปลอดภัย		- บัอมยามทางเข้าโครงการ จุดต่าง ๆ
		เจ้าหน้าที่แผนกรักษาความปลอดภัย		รอบโครงการ
4	แผนกงานระบบและซ่อมบำรุง	หัวหน้าแผนกงานระบบและซ่อมบำรุง	ส่วนงานระบบอาคาร	- ห้องหัวหน้าแผนกงานระบบและซ่อมบำรุง
		เจ้าหน้าที่แผนกงานระบบไฟฟ้า		- ห้องเจ้าหน้าที่แผนกงานระบบไฟฟ้า
		เจ้าหน้าที่แผนกงานระบบสุขาภิบาล		- ห้องเจ้าหน้าที่แผนกงานระบบสุขาภิบาล
		เจ้าหน้าที่แผนกงานระบบปรับอากาศ		- ห้องเจ้าหน้าที่แผนกงานระบบปรับอากาศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน่วยงานแต่ละฝ่าย	ตำแหน่งเจ้าหน้าที่	องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย
	เจ้าหน้าที่แผนกงาน ซ่อมบำรุง		- ห้องเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุง

2) กำหนดจากวัตถุประสงค์โครงการ

จากวัตถุประสงค์โครงการของโครงการสามารถนำมาพิจารณาในการกำหนดองค์ประกอบหลักของโครงการได้ดังนี้

ตารางที่ 5.2 แสดงการกำหนดองค์ประกอบจากวัตถุประสงค์โครงการ

การกำหนดองค์ประกอบของโครงการจากวัตถุประสงค์โครงการ			
	วัตถุประสงค์โครงการ	กิจกรรมและการดำเนินการ	องค์ประกอบหลัก
1	เพื่อเป็นศูนย์กลางการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาประสานงานระหว่างนักท่องเที่ยวอิสระกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเป็นสถานที่พักพิงฉุกเฉินในกรณีที่เกิดปัญหาแก่นักท่องเที่ยวอิสระ	รับร้องเรียน รับฟังปัญหาและติดต่อประสานงานกับหน่วยงานเพื่อขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหา	- ศูนย์บริการการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวอิสระ
		ให้บริการที่พักพิงฉุกเฉินแก่นักท่องเที่ยวที่ประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ	- ห้องพักชั่วคราว
		ให้บริการสาธารณูปโภคต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อนักท่องเที่ยวอิสระเมื่อเกิดกรณีฉุกเฉิน	- ห้องปฐมพยาบาล - ห้องน้ำสาธารณะ - ส่วนฝากสัมภาระ
2	เพื่อเป็นศูนย์กลางการให้ความรู้และข้อมูลทั้งพื้นฐานและเชิงลึกของการท่องเที่ยวอิสระในกรุงเทพมหานคร เพื่อเพิ่มองค์ความรู้ให้กับนักท่องเที่ยว	จัดแสดงข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับเส้นทางในกรุงเทพมหานคร ทั้งการคมนาคม เส้นทางการเดินทาง	- ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว - ส่วนแสดงนิทรรศการ
		จัดแสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร	- พื้นที่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมกรุงเทพมหานคร
		เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกจากคนในชุมชนและเผยแพร่ข้อมูลจำเป็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอิสระ	- ส่วนนิทรรศการ - ส่วนสำนักงานฝ่ายวางแผนและประชาสัมพันธ์
	เป็นแหล่งเก็บรวบรวมสถิติและข้อมูลด้านการเดินทางท่องเที่ยวอิสระ	- ส่วนสำนักงานฝ่ายบริหาร	
3	เพื่อเป็นจุดพักของนักท่องเที่ยวและบริการสิ่ง	ให้บริการพื้นที่พักผ่อนสาธารณะและส่วนตัวสำหรับพักผ่อนระหว่างวัน	- ลานอเนกประสงค์ - พื้นที่พักผ่อน - ห้องพักชั่วคราว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การกำหนดองค์ประกอบของโครงการจากวัตถุประสงค์โครงการ			
	วัตถุประสงค์โครงการ	กิจกรรมและการดำเนินการ	องค์ประกอบหลัก
	อำนวยความสะดวกที่จำเป็นแก่นักท่องเที่ยวอิสระ	ให้บริการสาธารณะรูปแบบต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อนักท่องเที่ยวอิสระ	- ห้องน้ำสาธารณะ - ส่วนรับฝากกระเป๋าและสัมภาระ - ร้านค้า
4	เพื่อเป็นจุดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทัศนคติของนักท่องเที่ยวอิสระที่มีต่อการเดินทางในกรุงเทพมหานครเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาด้านการท่องเที่ยวต่อไป	พื้นที่สาธารณะสำหรับพบปะและทำกิจกรรมร่วมกันของนักท่องเที่ยวอิสระ รับฟังความคิดเห็นและทัศนคติของนักท่องเที่ยวอิสระที่มีต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร	- ลานอเนกประสงค์

3) ศึกษาจากอาคารตัวอย่างทั้งในประเทศและต่างประเทศ

จากการศึกษาและวิเคราะห์อาคารตัวอย่างทั้งในประเทศและต่างประเทศสามารถสรุปองค์ประกอบพิเศษที่ข้างต้นไม่ได้กล่าวถึงได้ดังนี้

ตารางที่ 5.3 แสดงการศึกษาขององค์ประกอบจากอาคารตัวอย่าง

อาคารตัวอย่าง	องค์ประกอบพิเศษ
ประตูเมืองภูเก็ต (Phuket Gateway)	- ส่วนแสดงผลิตภัณฑ์ชุมชน
	- โรงภาพยนตร์ขนาดเล็ก
นิทรรศน์รัตนโกสินทร์	- จุดชมวิวเมือง
Asakusa Culture and Tourism Center, Japan	- จุดแลกเปลี่ยนอัตราเงินต่างประเทศ
	- จุดชมวิวเมือง
Fazer Visitor Center, Finland	- ส่วนแสดงผลิตภัณฑ์ชุมชน
Visitor Center Emscher Village, Germany	- โรงภาพยนตร์ขนาดเล็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปองค์ประกอบโครงการ

จากการศึกษาและกำหนดองค์ประกอบจากเกณฑ์ต่างๆ สามารถสรุปองค์ประกอบของโครงการรายละเอียด และองค์ประกอบย่อยได้ดังนี้

ตารางที่ 5.4 แสดงองค์ประกอบ รายละเอียด และองค์ประกอบย่อยของโครงการ

องค์ประกอบ	รายละเอียดองค์ประกอบ	องค์ประกอบย่อย
1) กิจกรรมบริการเบื้องต้นกับนักท่องเที่ยว		
1.1 ศูนย์บริการความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว (24 ชั่วโมง)	ส่วนที่รับร้องเรียนปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว ทั้งปัญหาการถูกหลอกลวง ทรัพย์สินสูญหาย และอุบัติเหตุ เป็นจุดรับเรื่องและพิจารณาการเยียวยานักท่องเที่ยวขึ้นเบื้องต้น เพื่อประสานงานไปยังหน่วยงานช่วยเหลืออื่นๆ หรือการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกในส่วนต่อไป	- โถงทางเข้า - เคาน์เตอร์รับร้องเรียน - ห้องทำงานเจ้าหน้าที่
1.2 หน่วยปฐมพยาบาล (24 ชั่วโมง)	หน่วยที่ให้บริการการปฐมพยาบาลเบื้องต้นกับเมื่อเกิดอุบัติเหตุกับนักท่องเที่ยว และพิจารณาอาการหากอาการไม่หนักสามารถให้พักในส่วนห้องพักรักษาได้ในระยะเวลาอันสั้น หากมีอาการบาดเจ็บหนัก จะประสานงานกับหน่วยพยาบาลใกล้เคียงเพื่อส่งนักท่องเที่ยวที่บาดเจ็บไปทำการรักษาต่อไป	- พื้นที่ตรวจและปฐมพยาบาล - พื้นที่เตียงพักรักษา เป็นพื้นที่ให้พักในระยะสั้นเพื่อเฝ้าดูอาการไม่เกิน 1 วัน - ส่วนจ่ายยาและเก็บยา - ห้องทำงานเจ้าหน้าที่
1.3 ห้องพักรักษา (24 ชั่วโมง)	ส่วนที่ให้บริการห้องพัก เมื่อเกิดปัญหาการถูกหลอกลวง สูญเสียทรัพย์สิน โดยต้องติดต่อทำเรื่องเป็นเวลานานและไม่มีที่พัก หรือในกรณีที่สถานพักรักษาข้างนอกเต็มและไม่สามารถหาที่ได้อีก โดยให้เข้าพักได้เกิน 2 คืนและช่วยประสานงานในการหาสถานพักรักษาข้างนอกในวันต่อไป	- ห้องพักรวม - ห้องน้ำและห้องอาบน้ำแยกชายและหญิง - ส่วนเก็บของและเปลี่ยนเสื้อผ้าแยกชายและหญิง
1.4 ห้องน้ำและห้องอาบน้ำสาธารณะ (24 ชั่วโมง)	เป็นห้องน้ำและห้องอาบน้ำสาธารณะที่ให้บริการในช่วงเวลาทำการโครงการ แยกกับส่วนที่พักรักษา โดยให้สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระที่ต้องการใช้บริการระหว่างวันในการเดินทาง	- ส่วนเก็บของและเปลี่ยนเสื้อผ้าแยกชายและหญิง - ห้องน้ำแยกชายและหญิง - ห้องอาบน้ำแยกชายและหญิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	รายละเอียดองค์ประกอบ	องค์ประกอบย่อย
1.5 ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว	ส่วนที่ให้บริการข้อมูลโดยตรงจากบุคลากรในโครงการ โดยนักท่องเที่ยวจะมาติดต่อเมื่อต้องการคำแนะนำในการหาสถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรม หรือตัวช่วยในการจัดตารางเวลาการท่องเที่ยวให้ตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมถึงส่วนที่นักท่องเที่ยวสามารถค้นคว้าหาข้อมูลได้ด้วยตนเองผ่านรูปแบบอุปกรณ์มัลติมีเดียหรืออินเทอร์เน็ต	- โถงทางเข้า - เคาน์เตอร์บริการข้อมูล - ส่วนบริการข้อมูลสารสนเทศและอินเทอร์เน็ต - ห้องทำงานเจ้าหน้าที่
1.6 ส่วนบริการรับฝากของและกระเป๋าเดินทาง	ส่วนที่ให้บริการฝากกระเป๋าหรือสัมภาระกับนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในละแวกนั้น เพื่อลดภาระในการแบกสัมภาระในการเดินทางระหว่างวัน โดยกำหนดเวลาการฝากสัมภาระได้ไม่เกิน 2 วัน	- เคาน์เตอร์รับฝากของ - ห้องเก็บของและกระเป๋า - ห้องทำงานเจ้าหน้าที่
1.7 ร้านค้าที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวอิสระ	พื้นที่จำหน่ายและให้บริการที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวอิสระ	- ร้านจำหน่ายอุปกรณ์การท่องเที่ยว คือพื้นที่จำหน่ายอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ เช่น กระเป๋าเดินทาง หมวก รองเท้า อุปกรณ์กล้อง อุปกรณ์จักรยาน เป็นต้น - ส่วนจำหน่ายอุปกรณ์ - ส่วนสวัสดิการใช้อุปกรณ์ - เคาน์เตอร์ชำระสินค้า - ห้องเก็บของ - ร้านสะดวกซื้อ - ร้านบริการซักรีด
2	โดยนิทรรศการ	
2.1 ส่วนนิทรรศการถาวร	พื้นที่สำหรับจัดนิทรรศการเรื่องราวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอิสระและการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร โดยจัดเรื่องราวเป็นห้องตามเส้นทางการเดินชม รวมถึงส่วนนิทรรศการที่ให้ผู้ประกอบการ นักวิชาการ นักท่องเที่ยวและคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดเพื่อได้ข้อมูลใหม่และมีการหมุนเวียนอยู่ตลอดเวลา	- โถงทางเข้า - ส่วนฝากของ - เคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์ - ส่วนจัดแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	รายละเอียดองค์ประกอบ	องค์ประกอบย่อย
2.2 ส่วนแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน	พื้นที่แสดงและจำหน่ายสินค้า บริการ และผลิตภัณฑ์ของชุมชนในกรุงเทพมหานคร	- ส่วนแสดงสินค้าชุมชน - ร้านขายผลิตภัณฑ์ชุมชน - เคาน์เตอร์ชำระสินค้า - ห้องเก็บของ
2.3 ส่วนสนับสนุนนิทรรศการ	ส่วนบริการของการจัดแสดงนิทรรศการต่างๆ	- ส่วนเตรียมงานแสดง - ส่วนขนถ่ายอุปกรณ์จัดแสดง - ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ - ส่วนปฏิบัติงาน - ห้องเก็บของและอุปกรณ์
3. ส่วนกิจกรรม		
3.1 พื้นที่อเนกประสงค์	พื้นที่สาธารณะสำหรับนักท่องเที่ยวและคนในชุมชนได้มาใช้บริการ ทั้งในการพักผ่อน การจัดกิจกรรมร่วมกัน พื้นที่เสวนาต่างๆ	- พื้นที่นั่งพักผ่อน เป็นจุดพักของนักท่องเที่ยวจากการเดินทางเหนื่อยๆระหว่างวัน - ลานอเนกประสงค์ คือลานสาธารณะสำหรับนักท่องเที่ยวและคนในชุมชนได้มาร่วมกันจัดทำกิจกรรมต่างๆ - พื้นที่แสดงความคิดเห็น คือพื้นที่สำหรับการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม แสดงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร หรือ คนในชุมชนเพื่อการพัฒนาต่อไป - ร้านเครื่องดื่ม
4. ส่วนหน่วยงาน		
4.1 ส่วนอำนวยการ		- ห้องทำงานผู้อำนวยการ - ห้องทำงานรองผู้อำนวยการ - ห้องทำงานเลขานุการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	รายการเงินอุดหนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์ประกอบรายปี
4.2 ฝ่ายบริหาร		4.2.1 แผนกธุรการ - ห้องหัวหน้าแผนกธุรการ - ส่วนงานเจ้าหน้าที่ แผนกธุรการ 4.2.2 แผนกบุคคล - ห้องหัวหน้าแผนกบุคคล - ส่วนงานเจ้าหน้าที่ แผนกบุคคล 4.2.3 แผนกบัญชีและการเงิน - ห้องหัวหน้าแผนกบัญชี และการเงิน - ส่วนงานเจ้าหน้าที่ แผนกบัญชีและการเงิน
4.3 ฝ่ายแผนงานการ ท่องเที่ยว		4.3.1 แผนกประชาสัมพันธ์และ วางแผน - ห้องหัวหน้าแผนก ประชาสัมพันธ์และวางแผน - ส่วนงานเจ้าหน้าที่ แผนกประชาสัมพันธ์และวางแผน 4.3.2 แผนกประสานงาน - ห้องหัวหน้าแผนก ประสานงาน - ส่วนงานเจ้าหน้าที่ แผนกประสานงาน 4.3.3 แผนกทะเบียนและสถิติ - ห้องหัวหน้าแผนกทะเบียน และสถิติ - ส่วนงานเจ้าหน้าที่ แผนกทะเบียนและสถิติ 4.3.4 แผนกวิชาการ - ห้องหัวหน้าแผนกวิชาการ - ส่วนงานเจ้าหน้าที่ แผนกวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	รายละเอียดองค์ประกอบ	องค์ประกอบย่อย
4.4 ส่วนสนับสนุนสำนักงาน	องค์ประกอบที่เป็นพื้นที่ส่วนกลางของส่วนสำนักงาน	- โถงพักคอย - ห้องรับรอง - ห้องประชุม - ส่วนสันตนาการ - เครื่องถ่ายเอกสาร - ห้องเก็บของ - Pantry - ห้องลิฟท์เกอร์ - ห้องน้ำ
๕ ส่วนปฏิบัติการภาคคณะ		
5.1 โถงทางเข้าและพักคอย	ส่วนต้อนรับของโครงการและเป็นพื้นที่แจกไปยังส่วนอื่นภายในโครงการ	- โถงทางเข้าโครงการ - ที่พักคอย
5.2 ส่วนที่จอดรถ		
ที่จอดรถยนต์ผู้ให้บริการ		- ที่จอดรถยนต์ผู้ให้บริการ
ที่จอดรถยนต์เจ้าหน้าที่		- ที่จอดรถยนต์เจ้าหน้าที่
ที่จอดรถมอเตอร์ไซด์		- ที่จอดรถมอเตอร์ไซด์
ที่จอดรถจักรยานบริการ	พื้นที่สำหรับจอดรถจักรยานให้เข้าสำหรับนักท่องเที่ยวเข้าบ้านรอบกรุงเทพมหานคร	- ที่จอดรถจักรยานบริการ - พื้นที่ล้างรถจักรยาน
จุดจอดรถขนส่งสาธารณะ		- จุดจอดรถขนส่งสาธารณะ
๖ ส่วนงานระบบอาคาร		
6.1 ฝายช่อมบ่ารุง		- ห้องเจ้าหน้าที่ฝายช่อมบ่ารุง - พื้นที่เอนกประสงค์สำหรับช่อมบ่ารุง - บริเวณรับ-ส่งของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	รายละเอียดองค์ประกอบ	องค์ประกอบย่อย
6.2 ฝ้ายอาคารและสถานที่		- ห้องหัวหน้าฝ้ายอาคารและสถานที่ - ฝ้ายรักษาความสะอาด - ห้องหัวหน้าแผนกรักษาความสะอาด - ห้องเจ้าหน้าที่พนักงานรักษาความสะอาด - ห้องหัวหน้าฝ้ายรักษาความปลอดภัย - ห้องควบคุมระบบรักษาความปลอดภัย
6.3 ห้องเก็บของโครงการ	ส่วนที่เก็บอุปกรณ์ทั่วไปที่ใช้ในโครงการ	- ห้องเก็บของโครงการ
6.4 ห้องขยะและพื้นที่แยกขยะ	ส่วนที่รวมและจัดการขยะของโครงการเพื่อนำไปทิ้งนอกโครงการ	- ห้องขยะและพื้นที่แยกขยะ
6.5 ห้องระบบไฟฟ้า	ส่วนที่ดูแลและควบคุมระบบไฟฟ้าของอาคาร	- ห้อง MDB - ห้อง Generator - ห้อง Transformer
6.6 ห้องระบบสุขาภิบาล	ส่วนที่ดูแลและควบคุมระบบสุขาภิบาลของอาคาร	- ห้องเครื่องปั๊ม - พื้นที่ถังเก็บน้ำ - บ่อบำบัดน้ำเสีย
6.7 ห้องระบบปรับอากาศ	ส่วนที่ดูแลและควบคุมระบบปรับอากาศของอาคาร	- ห้อง AHU - ห้อง Chiller - พื้นที่วาง Cooling Tower
6.8 ห้องระบบสื่อสาร	ส่วนที่ดูแลและควบคุมระบบสื่อสารของอาคาร	- ห้องใส่ตลับคั่นศึกษา - ห้องควบคุมระบบสื่อสารอาคาร - ห้อง Server - ห้องพักเจ้าหน้าที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 พื้นที่ใช้สอยภายในโครงการ

การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยเป็นขั้นตอนสำคัญของการทำรายละเอียดโครงการที่จะนำไปสู่ขั้นตอนการออกแบบทางสถาปัตยกรรม รายละเอียดการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยมีหลักการในการพิจารณาพื้นที่ใช้สอยดังนี้

- การกำหนดพื้นที่ใช้สอยในเบื้องต้น เป็นการคิดคำนวณพื้นที่ขั้นต่ำในการพิจารณาเพื่อขั้นตอนการออกแบบ

- ปริมาณและพฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร
- การจัดวางเฟอร์นิเจอร์และอุปกรณ์ประกอบ
- ช่วงระยะเวลาการใช้งาน
- ความต้องการขั้นพื้นฐาน

จากหลักการในการพิจารณาพื้นที่ใช้สอยสามารถกำหนดขนาดและคำนวณพื้นที่ใช้สอยโครงการได้ด้วยวิธีต่าง ๆ ดังนี้

1. ส่วนบริการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวอิสระ

1.1 ศูนย์บริการความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว

เนื่องจากส่วนนี้เปิดให้บริการ 24 ชั่วโมง จึงมีผู้ใช้โครงการสูงสุดต่อชั่วโมง 60 คน

- โถงทางเข้า

ผู้ใช้ 1 คนใช้เวลาประมาณ 30 นาทีถึง 1 ชั่วโมง

คิด 1 คนใช้พื้นที่ $0.8 \times 0.8 = 0.64$ ตร.ม.

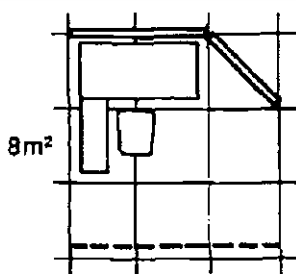
จะได้พื้นที่โถงทางเข้า $60 \times 0.64 = 38.4$ ตร.ม.

- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่

เจ้าหน้าที่ 1 คนใช้พื้นที่ 8 ตร.ม.

เจ้าหน้าที่ 4 คน

ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ใช้พื้นที่ $4 \times 8 = 32$ ตร.ม.

ภาพที่ 5.1 แสดงพื้นที่ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ต่อ 1 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 หน่วยปฐมพยาบาล

- พื้นที่ตรวจและปฐมพยาบาล

ห้องตรวจ 1 ห้อง ใช้พื้นที่ 20 ตร.ม.

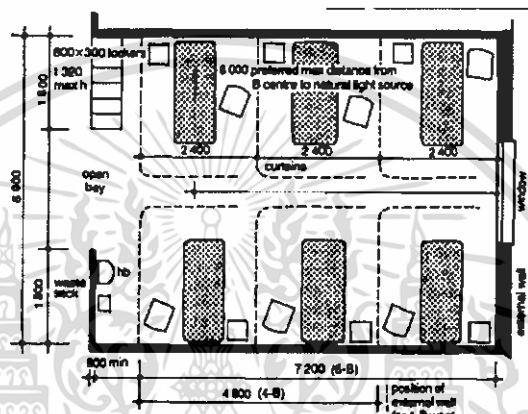
จำนวน 1 ห้อง 20 ตร.ม.

- พื้นที่เตียงพักฟื้น

คิดจำนวนผู้ใช้จาก 5% ของผู้ใช้ต่อชั่วโมง 3 คน

1 เตียง ใช้พื้นที่ $2.4 \times 3 = 8$ ตร.ม.

จะได้พื้นที่เตียงพักฟื้นทั้งหมด $3 \times 8 = 24$ ตร.ม.

ภาพที่ 5.2 แสดงพื้นที่เตียงพักฟื้น

1.3 ห้องพักชั่วคราว

- ห้องพักรวม

คิดจำนวนผู้ใช้จาก 1% ของผู้ใช้โครงการ 13 คน

1 ห้อง มี 2-4 เตียง 45 ตร.ม.

ต้องมีจำนวนห้องพัก 5 ห้อง

จะได้พื้นที่ห้องพัก $45 \times 5 = 225$ ตร.ม.

- ส่วนบริการเครื่องซักผ้าและอบผ้า

คิดจำนวนผู้ใช้จาก 10% ของผู้ใช้ต่อชั่วโมง 6 เครื่อง

เครื่องซักผ้าและเครื่องอบผ้า 1 เครื่อง ใช้พื้นที่

$0.7 \times 0.7 = 0.49$ ตร.ม.

จะได้พื้นที่ส่วนบริการเครื่องซักผ้าและอบผ้า

$6 \times 0.49 = 2.94$ ตร.ม.

1.4 ห้องน้ำและห้องอาบน้ำสาธารณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คิดจำนวนผู้ใช้จาก 2% ของผู้ใช้ต่อชั่วโมง	3 คน
1ห้องใช้พื้นที่	6 ตร.ม.
จะได้พื้นที่ห้องน้ำสาธารณะ	$6 \times 3 \times 2 = 36$ ตร.ม.
- ส่วนเก็บของและเปลี่ยนเสื้อผ้าแยกชายและหญิง	
1คนใช้พื้นที่	4 ตร.ม.
จะได้พื้นที่เก็บของและเปลี่ยนเสื้อผ้า	$12 \times 4 = 48$ ตร.ม.

1.5 ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว

เนื่องจากส่วนนี้เปิดให้บริการ 24 ชั่วโมง จึงมีผู้ใช้โครงการสูงสุดต่อชั่วโมง 60 คน

- โถงทางเข้า

ผู้ใช้ 1 คนใช้เวลาประมาณ	30 นาทีถึง 1 ชั่วโมง
คิด 1 คนใช้พื้นที่	$0.8 \times 0.8 = 0.64$ ตร.ม.
จะได้พื้นที่โถงทางเข้า	$60 \times 0.64 = 38.4$ ตร.ม.

- ส่วนบริการข้อมูลสารสนเทศและอินเทอร์เน็ต

250 ตร.ม.

1.6 ร้านค้าที่เกี่ยวกับนักท่องเที่ยวอิสระ

- ส่วนบริการรับฝากของและกระเป๋าเดินทาง

- ห้องเก็บของและกระเป๋า

ชั้นเก็บกระเป๋าขนาด 5 ตร.ม. เก็บกระเป๋าได้	15 ใบ
ต้องใช้ตู้เก็บกระเป๋า	8 ตู้
จะได้พื้นที่เก็บกระเป๋าสัมภาระ	$5 \times 8 = 40$ ตร.ม.

2. ส่วนกิจกรรม

2.1 พื้นที่อเนกประสงค์

- พื้นที่นั่งพักผ่อน

คิดจากจำนวน 50% ของผู้ใช้สูงสุดในโครงการต่อชั่วโมง	145 คน
1 คน ใช้พื้นที่	2.25 ตร.ม.
จะได้พื้นที่ส่วนสนทนาการ	$145 \times 2.25 = 326.25$ ตร.ม.

- ลานอเนกประสงค์

คิดจากจำนวนผู้ใช้สูงสุดในโครงการต่อชั่วโมง	145 คน
1 คน ใช้พื้นที่	1 ตร.ม.
จะได้พื้นที่ลานอเนกประสงค์	$145 \times 1 = 145$ ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ส่วนนิทรรศการ

3.1 ส่วนนิทรรศการ

- โถงทางเข้า

เนื่องจากผู้ใช้โครงการใช้เวลาในส่วนนิทรรศการถาวรประมาณ 1 ชั่วโมง ถึง 1 ชั่วโมงครึ่ง จึงได้จำนวนผู้ใช้โครงการสูงสุดต่อชั่วโมง =

145 คน

1 คนใช้พื้นที่

0.64 ตร.ม.

จะได้พื้นที่โถงทางเข้า

$145 \times 0.64 = 92.8$ ตร.ม.

- ส่วนจัดแสดง

สิ่งของจัดแสดงใช้พื้นที่ต่อชั้น เฉลี่ย 5.2 ตร.ม./ชั้น

ใช้สิ่งของจัดแสดง 38 ชั้น จะได้พื้นที่ 200 ตร.ม.ต่อ 1 ส่วนจัดแสดง

4. ส่วนสำนักงาน

4.1 ส่วนอำนวยการ

- ห้องทำงานผู้อำนวยการ

20 ตร.ม.

- ห้องทำงานรองผู้อำนวยการ

20 ตร.ม.

- ห้องทำงานเลขานุการ

โดยเลขานุการ 1 คน ใช้พื้นที่

12 ตร.ม.

มีเลขานุการ

1 คน

จะได้พื้นที่ห้องเลขานุการ

$1 \times 12 = 12$ ตร.ม.

รวมพื้นที่ส่วนอำนวยการ

52 ตร.ม.

4.2 ฝ่ายบริหาร

มี 3 แผนก ประกอบด้วย

- แผนกธุรการ

- แผนกบุคคล

- แผนกบัญชีและการเงิน

โดยหัวหน้าแผนก 1 คน ใช้พื้นที่

12 ตร.ม.

มีหัวหน้าแผนก

3 คน

จะได้พื้นที่ห้องหัวหน้าแผนก

$3 \times 12 = 36$ ตร.ม.

โดยเจ้าหน้าที่แผนก 1 คน ใช้พื้นที่

8 ตร.ม.

มีเจ้าหน้าที่

3 คน

จะได้พื้นที่ห้องเจ้าหน้าที่

$8 \times 3 = 24$ ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รวมพื้นที่ฝ่ายบริหาร	60 ตร.ม.
4.3 ฝ่ายแผนงานการทำงาน	
มี 4 แผนก ประกอบด้วย	
- แผนกประชาสัมพันธ์และวางแผน	
- แผนกประสานงาน	
- แผนกทะเบียนและสถิติ	
- แผนกวิชาการ	
โดยหัวหน้าแผนก 1 คน ใช้พื้นที่	12 ตร.ม.
มีหัวหน้าแผนก	4 คน
จะได้พื้นที่ห้องหัวหน้าแผนก	$4 \times 12 = 48$ ตร.ม.
โดยเจ้าหน้าที่แผนก 1 คน ใช้พื้นที่	8 ตร.ม.
มีเจ้าหน้าที่	8 คน
จะได้พื้นที่ห้องเจ้าหน้าที่	$8 \times 8 = 64$ ตร.ม.
รวมพื้นที่ฝ่ายบริหาร	112 ตร.ม.
4.4 ส่วนสนับสนุนสำนักงาน	
- โถงพักคอย	
คิดจำนวนผู้ใช้ 30% จากผู้ใช้สำนักงาน	7 คน
1 คน ใช้พื้นที่	$0.8 \times 0.8 = 0.64$ ตร.ม.
จะได้พื้นที่โถงพักคอย	$7 \times 0.64 = 4.48$ ตร.ม.
- ห้องประชุม	
คิดจำนวนผู้ใช้จากจำนวนบุคลากรทั้งหมดในสำนักงาน	21 คน
1 คน ใช้พื้นที่	1.5 ตร.ม.
จะได้พื้นที่ห้องประชุม	$21 \times 1.5 = 31.5$ ตร.ม.
- ส่วนสันทนากการ	
คิดจำนวนผู้ใช้จากจำนวนบุคลากรทั้งหมดในสำนักงาน	21 คน
1 คน ใช้พื้นที่	2.25 ตร.ม.
จะได้พื้นที่ส่วนสันทนากการ	$21 \times 2.25 = 47.25$ ตร.ม.
- เครื่องถ่ายเอกสารใช้พื้นที่	
3 ตร.ม./เครื่อง	
มี 1 เครื่อง จะได้พื้นที่เครื่องถ่ายเอกสาร	3 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ส่วนที่จอดรถ

- ที่จอดรถยนต์ผู้ใช้บริการ

คิดจำนวนจาก 7% ของผู้ใช้โครงการสูงสุดต่อวัน	12 คน
รถยนต์ 1 คัน ใช้พื้นที่	$2.5 \times 5 = 12.5$ ตร.ม.
จะได้พื้นที่จอดรถยนต์ผู้ใช้โครงการ	$12 \times 12.5 = 150$ ตร.ม.

- ที่จอดรถมอเตอร์ไซด์ผู้ใช้บริการ

คิดจำนวนจาก 5% ของผู้ใช้โครงการสูงสุดต่อวัน	8 คน
รถมอเตอร์ไซด์ 1 คัน ใช้พื้นที่	$1 \times 2 = 2$ ตร.ม.
จะได้พื้นที่จอดรถมอเตอร์ไซด์ผู้ใช้โครงการ	$8 \times 2 = 16$ ตร.ม.

- ที่จอดรถจักรยานผู้ใช้บริการ

คิดจำนวนจาก 5% ของผู้ใช้โครงการสูงสุดต่อวัน	8 คน
รถมอเตอร์ไซด์ 1 คัน ใช้พื้นที่	$1 \times 2 = 2$ ตร.ม.
จะได้พื้นที่จอดรถจักรยานผู้ใช้โครงการ	$8 \times 2 = 16$ ตร.ม.

- ที่จอดรถยนต์เจ้าหน้าที่

คิดจำนวนจากบุคลากรส่วนสำนักงานในโครงการแผนกละ มี 9 แผนก	3 คัน $9 \times 3 = 27$ คัน
รถยนต์ 1 คัน ใช้พื้นที่	$2.5 \times 5 = 12.5$ ตร.ม.
จะได้พื้นที่จอดรถยนต์เจ้าหน้าที่โครงการ	$27 \times 12.5 = 337.5$ ตร.ม.

- ที่จอดรถมอเตอร์ไซด์เจ้าหน้าที่

คิดจำนวนจากบุคลากรทั้งหมดในโครงการแผนกละ มีทั้งหมด 10 แผนก	2 คัน $10 \times 2 = 20$ คัน
รถมอเตอร์ไซด์ 1 คัน ใช้พื้นที่	$1 \times 2 = 2$ ตร.ม.
จะได้พื้นที่จอดรถมอเตอร์ไซด์เจ้าหน้าที่โครงการ	$20 \times 2 = 40$ ตร.ม.

สรุปพื้นที่ใช้สอยในโครงการ

ตารางที่ 5.5 แสดงองค์ประกอบโครงการและพื้นที่สอยของโครงการ โดยแบ่งเป็นช่วงเวลาการทำงานดังนี้

เปิดทำการ เวลา 08.30-16.30 น.

เปิดทำการ 24 ชั่วโมง

องค์ประกอบ		จำนวน ผู้ใช้	พื้นที่ ต่อ ผู้ใช้	จำนวน หน่วย	พื้นที่ ต่อ หน่วย	พื้นที่รวม
1	ส่วนบริการนักท่องเที่ยวอิสระ (24 ชั่วโมง)					
1	ศูนย์บริการความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว					
1	โรงพักคอย	60	1.2			72
2	เคาน์เตอร์รับร้องเรียน			1	40	40
3	ห้องทำงานเจ้าหน้าที่	4	8			32
	รวม					144
2	หน่วยปฐมพยาบาล					
1	พื้นที่ตรวจและปฐมพยาบาล			1	20	20
2	พื้นที่เตียงพักฟื้น	3	8			24
3	ห้องทำงานเจ้าหน้าที่	2	8			16
	รวม					60
3	ห้องพักรักษาตัว					
1	ห้องพักรวมแยกชายหญิง	13		5	46	230
2	ห้องน้ำและห้องอาบน้ำแยกชายและหญิง			2	35	56
3	ส่วนเก็บของและเปลี่ยนเสื้อผ้าแยกชายและหญิง			2	10	20
	ส่วนบริการเครื่องซักและอบผ้า			2	10	20
	รวม					326
4	ห้องน้ำและห้องอาบน้ำสาธารณะ					
1	ส่วนเก็บของและเปลี่ยนเสื้อผ้าแยกชายและหญิง			2	20	40
2	ห้องน้ำแยกชายและหญิง			2	80	160
3	ห้องอาบน้ำแยกชายและหญิง			2	20	40
	รวม					240
5	ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว					
1	โรงพักคอย	60	0.64			38.4
2	เคาน์เตอร์บริการข้อมูล			1	25	25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเภทกิจกรรม		จำนวน (ปี)	เงิน ค่า ใช้	จำนวน หน่วย	เงิน ค่า หน่วย	เงิน รวม
3	ส่วนบริการข้อมูลสารสนเทศและอินเทอร์เน็ต					250
4	ห้องทำงานเจ้าหน้าที่	2	8			16
รวม						329.4
6	ร้านค้าบริการนักท่องเที่ยว					
1	เคาน์เตอร์ Money Exchange			1	20	20
2	เคาน์เตอร์ Passport			1	20	20
3	ส่วนฝากของและกระเป๋าเดินทาง			1	42	42
4	ร้านจำหน่ายอุปกรณ์ท่องเที่ยว			1	50	50
5	ร้านสะดวกซื้อ			1	80	80
รวม						212
ยอดขอยืมบริการผ่อนปรนด้วยบัตรเครดิต						1311.4
คิดลด 5%						333.42
ยอดขอยืมบริการผ่อนปรนด้วยบัตรเครดิต						1702.82
2	ด้วยกิจกรรม					
1	พื้นที่เนกประสงค์					
1	พื้นที่นั่งพักผ่อน	145	2.25			326.25
	ห้องสมุด			1	150	150
	เคาน์เตอร์ชาร์จโทรศัพท์			1	25	25
2	ลานอเนกประสงค์	145	1			145
3	ร้านอาหาร			1	40	40
ยอดขอยืมกิจกรรม						683.25
คิดลด 5%						274.5
ยอดขอยืมกิจกรรม						920.75
3	ด้วยบริการสวัสดิการ					
1	ส่วนนิทรรศการ					
1	ช่องทางเข้า	145	1			145
2	ส่วนฝากของ			1	10	10
3	เคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์			1	30	30
4	ส่วนจัดแสดง			1		450
5	ห้องเก็บของ			1	20	20
รวม						655
2	ร้านจำหน่ายของที่ระลึก					
1	ร้านจำหน่ายของที่ระลึก			1	100	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่ง/ชื่อตำแหน่ง		จำนวน	ปี	ปี	ปี	ปี	ปี
2	เคาน์เตอร์ชำระสินค้า			1	15		15
3	ห้องเก็บของ			1	10		10
รวม							125
3	ส่วนสนับสนุนนิทรรศการ						
1	ส่วนขนถ่ายอุปกรณ์จัดแสดง			1	30		30
2	ห้องทำงานเจ้าหน้าที่	3	8				24
3	ส่วนปฏิบัติงาน			1	20		20
รวม							74
รวมฝ่ายบริหารและอาคาร							854
รวมฝ่ายวิชาการ							256.2
รวมฝ่ายสนับสนุนนิทรรศการ							9110.2
4	ฝ่ายวิชาการ						
1	ส่วนอำนวยการ						
1	ห้องทำงานผู้อำนวยการ	1	20				20
2	ห้องทำงานรองผู้อำนวยการ	1	20				20
3	ห้องทำงานเลขานุการ	1	12				12
รวมส่วนอำนวยการ							52
2	ฝ่ายบริหาร						
1	แผนกธุรการ						
	ห้องหัวหน้าแผนกธุรการ	1	12				12
	ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่แผนกธุรการ	1	8				8
2	แผนกบุคคล						
	ห้องหัวหน้าแผนกบุคคล	1	12				12
	ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่แผนกบุคคล	1	8				8
3	แผนกบัญชีและการเงิน						
	ห้องหัวหน้าแผนกบัญชีและการเงิน	1	12				12
	ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่แผนกบัญชีและการเงิน	1	8				8
รวมฝ่ายบริหาร							60
3	ฝ่ายแผนงานการท่องเที่ยว						
1	แผนกประชาสัมพันธ์และวางแผน						
	ห้องหัวหน้าแผนกประชาสัมพันธ์และการวางแผน	1	12				12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ในวงการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเภทงาน		จำนวน ชิ้น	พื้นที่ ตาราง เมตร	จำนวน ผนัง	พื้นที่ ตาราง เมตร	จำนวน ฝ้า
	ส่วนงานเจ้าหน้าที่แผนก ประชาสัมพันธ์และการวางแผน	2	8			16
2	แผนกประสานงาน					
	ห้องหัวหน้าแผนกประสานงาน	1	12			12
	ส่วนงานเจ้าหน้าที่แผนกประสานงาน	2	8			16
3	แผนกทะเบียนและสถิติ					
	ห้องหัวหน้าแผนกทะเบียนและสถิติ	1	12			12
	ส่วนงานเจ้าหน้าที่แผนกทะเบียนและ สถิติ	2	8			16
4	แผนกวิชาการ					
	ห้องหัวหน้าแผนกวิชาการ	1	12			12
	ส่วนงานเจ้าหน้าที่แผนกวิชาการ	2	8			16
รวมฝ่ายแผนงานการท่องเที่ยว						112
4	ส่วนสนับสนุนสำนักงาน					
1	โถงพักคอย	7	1			7
2	ห้องรับรอง			1	10	10
3	ห้องประชุม	21	1.5			31.5
5	เครื่องถ่ายเอกสาร			1	3	3
6	ห้องเก็บของ			1	10	10
7	Pantry			1	10	10
8	ห้องลิฟท์เกอร์			2	10	20
9	ห้องน้ำ			2	12	24
รวมส่วนสนับสนุนสำนักงาน						115.5
รวมอาคาร 30%						339.5
รวมอาคาร 30%						101.85
รวมอาคาร 30%						441.35
5	ส่วนเทคนิคอาคาร					
1	โถงทางเข้า	60	1			60
2	ห้องน้ำสาธารณะ					200
3	ที่จอดรถ					
	ที่จอดรถยนต์ผู้ใช้บริการ	12			12.5	150
	ที่จอดรถมอเตอร์ไซด์ผู้ใช้บริการ	10			2	20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเภทอาคาร		จำนวน (ไร่)	พื้นที่ (ก.ว.)	จำนวน ห้อง	พื้นที่ ต่อ ห้อง	มูลค่า ประเมิน
	ที่จอดรถจักรยานผู้ใช้บริการ	5			2	10
	ที่จอดรถยนต์เจ้าหน้าที่	28			12.5	350
	ที่จอดรถมอเตอร์ไซด์เจ้าหน้าที่	10			2	20
รวมที่จอดรถ						550
Circulation 100%						550
รวมส่วนที่จอดรถ						1100
รวมค่าของใช้ตกแต่งอาคาร						1100
๑) อาคารอเนกประสงค์						
1	ฝ่ายซ่อมบำรุง					
1	ห้องเจ้าหน้าที่ฝ่ายซ่อมบำรุง	2	8			16
2	พื้นที่เอนกประสงค์สำหรับซ่อมบำรุง			1	30	30
3	บริเวณรับ-ส่งของ			2	12.5	25
รวม						71
2	ฝ่ายอาคารและสถานที่					
1	ห้องหัวหน้าแผนกพัสดุ	1	12			12
2	ห้องเจ้าหน้าที่แผนกพัสดุ	1	8			8
3	ห้องหัวหน้าแผนกรักษาความสะอาด	1	12			12
4	ห้องเจ้าหน้าที่พนักงานรักษาความสะอาด	5	8			40
5	ห้องหัวหน้าฝ่ายรักษาความปลอดภัย	1	12			12
6	ห้องเจ้าหน้าที่ฝ่ายรักษาความปลอดภัย	2	8			16
7	ห้องควบคุมระบบรักษาความปลอดภัย			1	15	15
รวม						115
3	ห้องเก็บของโครงการ			1	30	30
4	ห้องขยะและพื้นที่แยกขยะ			1	20	20
5	ห้องระบบไฟฟ้า			1	105	105
6	ห้องระบบสุขาภิบาล			1	205	205
7	ห้องระบบปรับอากาศ			1	40	40
8	ห้องระบบสื่อสาร					
1	ห้องควบคุมระบบสื่อสารอาคาร			1	40	40
2	ห้อง Server			1	40	40
3	ห้องพักเจ้าหน้าที่	7	8			56
รวม						136
รวมค่าของใช้ตกแต่ง						722

เอกสารนี้เป็นเอกสารทงส่วนไวสำหรับกรเชงนเพื่อกรศกษเทอนน ไมอนุญาตหนนไปไซประเชชนคณกรคณ
ไมวกรณใด ๆ ทั้งสิ้น อิกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

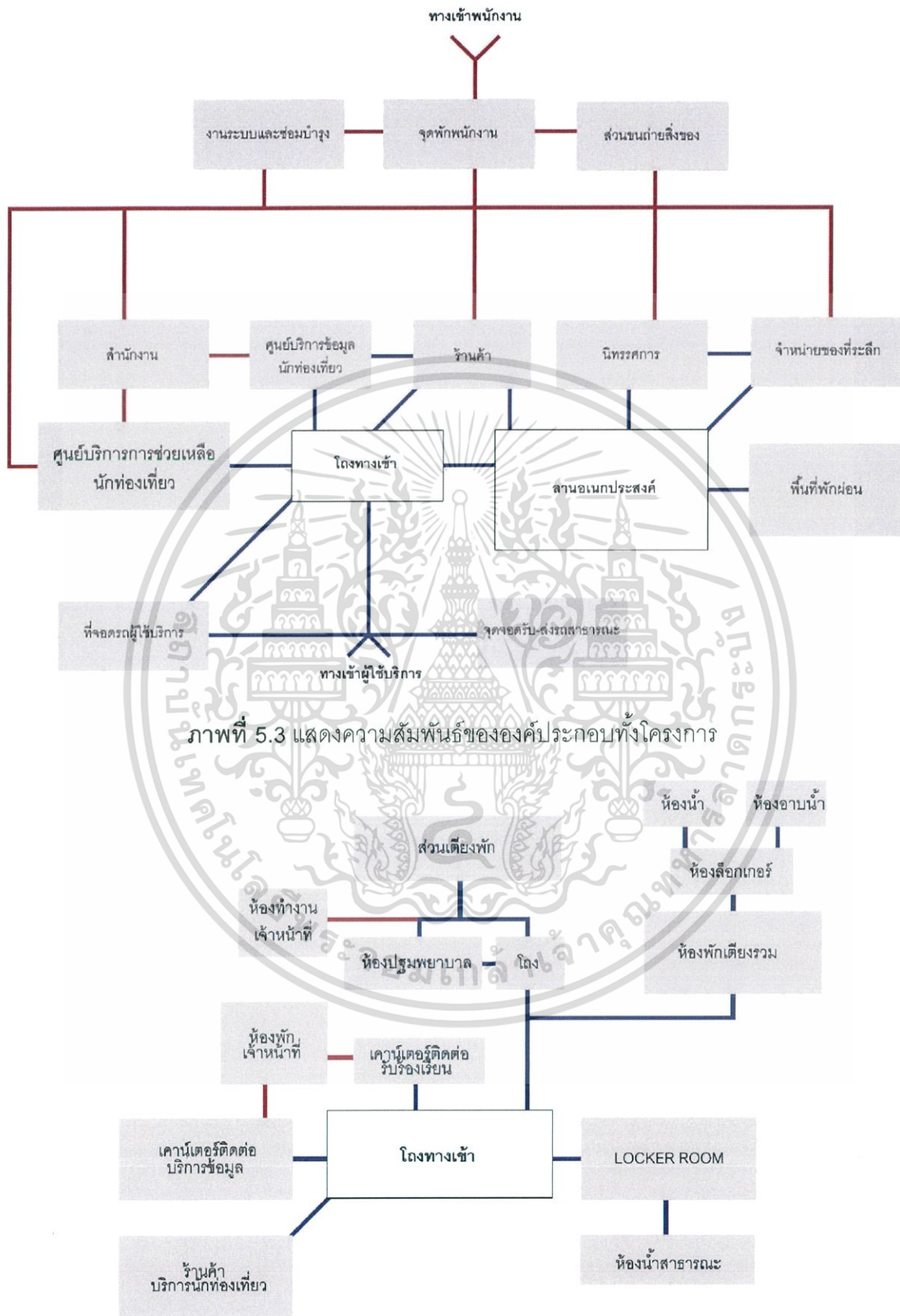
Circulation 30%	216:6
รวม ครอบคลุมระบบ	938:6

* ทางสัญจร Circulation 40% สำหรับพื้นที่ผู้ใช้บริการพร้อมสัมภาระและกระเป๋าเดินทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

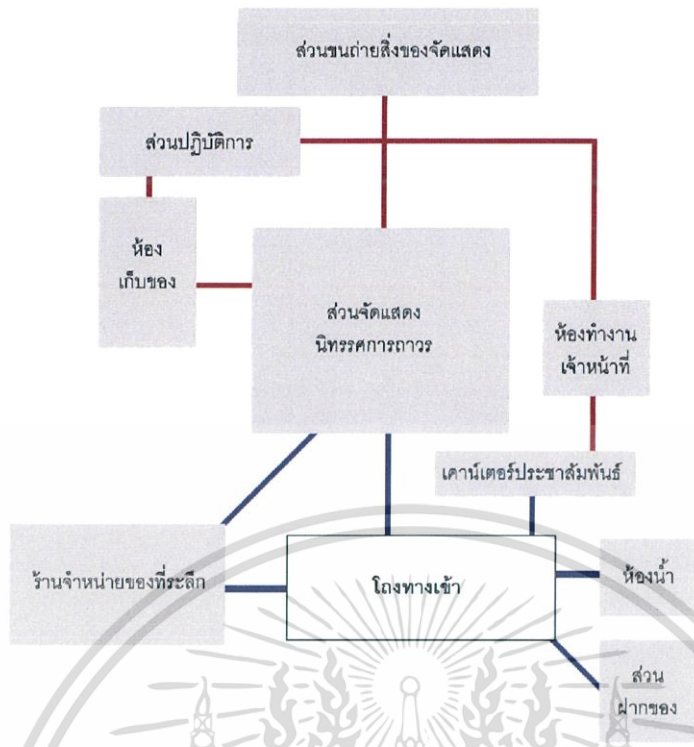
5.3 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโครงการ

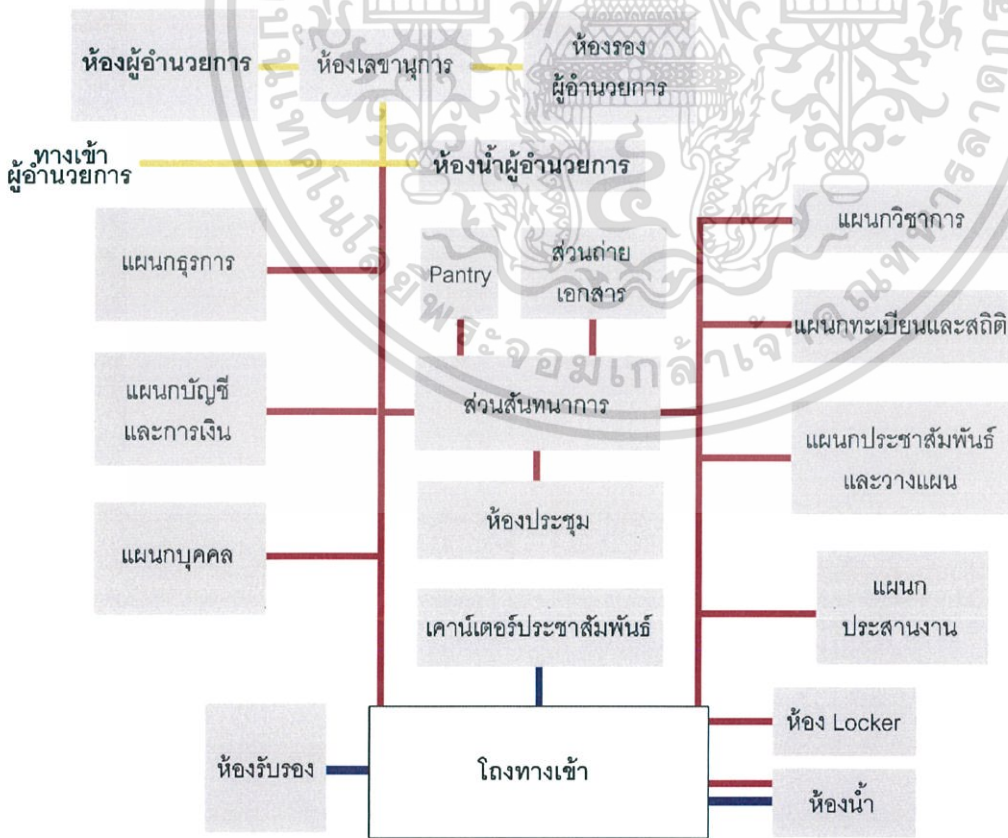
ภาพที่ 5.3 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้งโครงการ

ภาพที่ 5.4 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

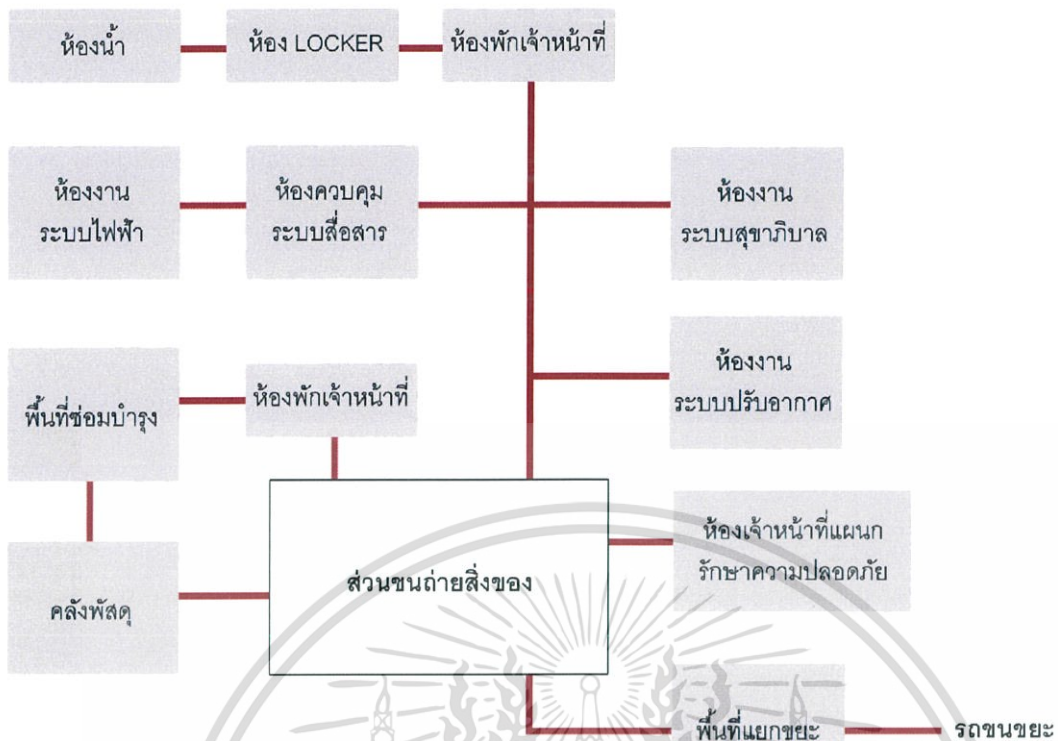

ภาพที่ 5.5 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนนิทรรศการ

ภาพที่ 5.6 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนสำนักงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.7 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนงานระบบและซ่อมบำรุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การกำหนดและวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ

โครงการศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอิสระกรุงเทพมหานคร เป็นโครงการเสนอแนะภายใต้ การดูแลของกรุงเทพมหานคร ซึ่งดำเนินการเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวอิสระและส่งเสริมการท่องเที่ยว ในกรุงเทพมหานคร อีกทั้งยังเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครที่เป็น ประโยชน์สำหรับบุคคลทั่วไปด้วย ดังนั้นที่ตั้งโครงการจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้โครงการบรรลุ จุดประสงค์ได้ การกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอย่างชัดเจนและวิเคราะห์การเลือกที่ตั้ง โครงการอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ซึ่งมีรายละเอียดต่อไปนี้

6.1 หลักเกณฑ์และแนวความคิดในการพิจารณาที่ตั้งโครงการ

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาที่ตั้งโครงการแบ่งเป็นหมวดหมู่และเรียงตามลำดับ ความสำคัญดังต่อไปนี้

1) ลักษณะทางกายภาพที่ตั้งโครงการ

- ขนาดที่ดิน

พิจารณาจากขนาดที่ดินและพื้นที่ก่อสร้างได้มากที่สุด (F.A.R.) เนื่องจากมีผลกับ รูปทรงและความสูงของอาคาร

- รูปร่างที่ดิน

เนื่องจากรูปร่างที่ดินที่เหมาะสมมีผลต่อการออกแบบพื้นที่ใช้สอย

2) กรรมสิทธิ์ที่ดิน

- ราคาที่ดิน

พิจารณาจากเจ้าของที่ดินเดิม และราคาที่ดินบริเวณที่ตั้งโครงการ

3) ความสัมพันธ์ระหว่างที่ตั้งโครงการกับการคมนาคม

- การเดินทางจากสนามบิน

พิจารณาจากระยะทางการเดินทางโดยการขนส่งสาธารณะจากสนามบินมายัง ที่ตั้งโครงการ ซึ่งควรมีระยะทางที่สั้น เข้าถึงง่ายเพื่อเป็นเสมือนหน้าด่านก่อนเดินทางไปยัง สถานที่อื่นๆ

- จำนวนจุดเชื่อมต่อการคมนาคม

พิจารณาจากจุดเชื่อมต่อสถานีของการขนส่งสาธารณะได้อย่างน้อย 2 เส้นทาง ขึ้นไป เพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยวในการเปลี่ยนเส้นทางไปยังย่านต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- จำนวนเส้นทางคมนาคมระยะใกล้

พิจารณาจากเส้นทางคมนาคมที่ตัดผ่านในระยะไม่เกิน 500 เมตร

- สภาพการจราจร

พิจารณาสภาพการจราจรของรถยนต์และรถโดยสารสาธารณะบริเวณไม่เกิน 500 เมตรจากที่ตั้งโครงการ

4) ความสัมพันธ์ระหว่างที่ตั้งโครงการกับสภาพแวดล้อมและบริบท

- ทัศนียภาพรอบโครงการ

โดยทัศนียภาพที่ดีสามารถเป็นจุดดึงดูดผู้ใช้งานและการเห็นได้ง่ายต่อนักท่องเที่ยว

- ระบบสาธารณูปโภค

สาธารณูปโภคที่เอื้ออำนวยต่อโครงการ เช่น ไฟฟ้า ประปา รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้บริการในลักษณะเดียวกับโครงการ โดยพิจารณาเลือกจากพื้นที่ที่ใกล้เคียงให้บริการในลักษณะเดียวกับโครงการ เพื่อความสะดวกต่อการประสานงาน ได้แก่ สถานีตำรวจและสถานพยาบาล

- จำนวนสถานที่ท่องเที่ยว

โดยพิจารณาจำนวนสถานที่ท่องเที่ยวในระยะ 500 เมตร ซึ่งจำนวนสถานที่ท่องเที่ยวมีผลต่อการเข้าถึงโครงการของนักท่องเที่ยว

- จำนวนสถานพักผ่อน

โดยพิจารณาจำนวนสถานที่ท่องเที่ยวในระยะ 500 เมตร ซึ่งจำนวนสถานพักผ่อนมีผลต่อการเข้าถึงโครงการของนักท่องเที่ยว

- จำนวนศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

จำนวนศูนย์บริการนักท่องเที่ยวสามารถบ่งบอกถึงการเข้าถึงของนักท่องเที่ยวและศักยภาพของที่ตั้งโครงการบริเวณนั้น โดยพิจารณาเลือกจากพื้นที่ที่ยังขาดแคลนจุดบริการนักท่องเที่ยว เพื่อกระจายการบริการให้ทั่วถึง ซึ่งปัจจุบันในกรุงเทพมหานครมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอยู่ 30 จุด

5) ลักษณะความเป็นย่าน

- ความเป็นย่านนักท่องเที่ยว

พิจารณาจากการสัญจรของนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ซึ่งสามารถบ่งบอกถึงศักยภาพของที่ตั้งที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงได้ง่าย รวมถึงประเภทของผู้ใช้บริการ

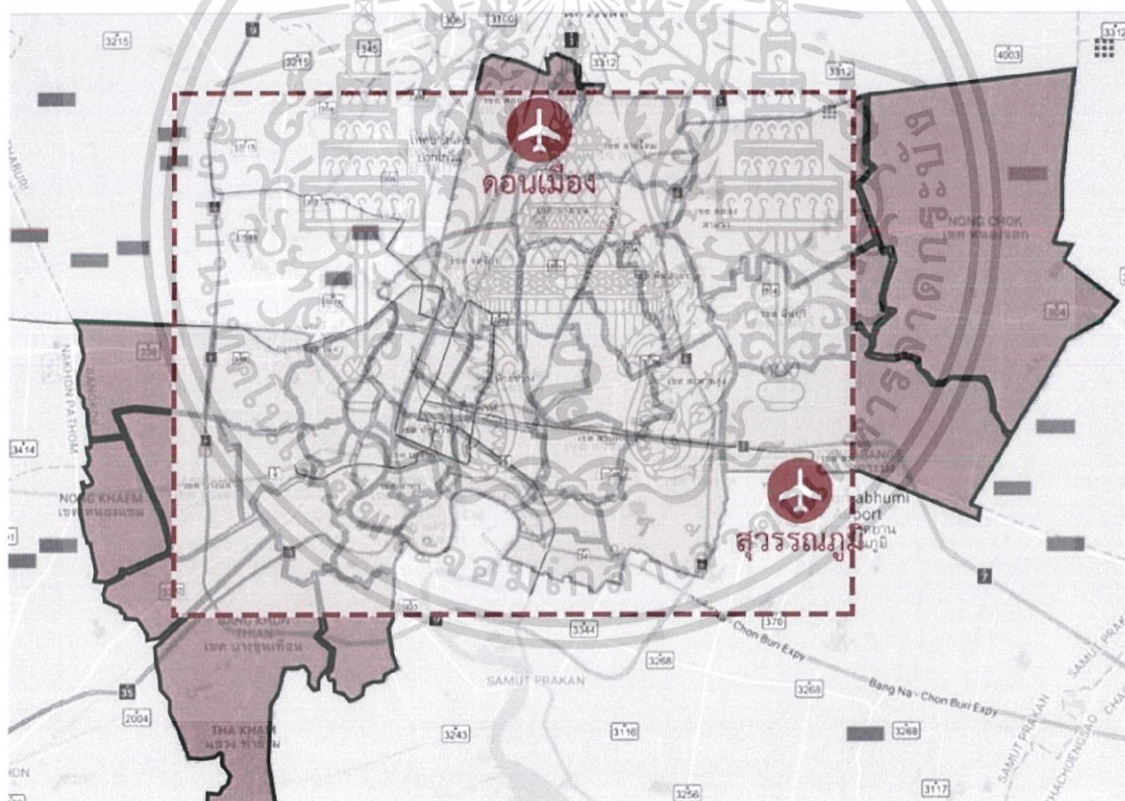
- ความปลอดภัย

เนื่องจากโครงการมีส่วนที่เปิดให้บริการ 24 ชั่วโมง จึงควรคำนึงถึงความปลอดภัย บริเวณรอบโครงการ โดยพิจารณาจากจำนวนจุดเสี่ยงในกรุงเทพมหานคร¹ ซึ่งเป็นจุด ล่อแหลมต่อการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่ เนื่องจากไฟฟ้าแสงสว่างไม่เพียงพอ เป็นพื้นที่ รกร้างและอาคารร้าง รวมถึงไม่มีกล้องวงจรปิด

6.2 การพิจารณาเลือกที่ตั้ง

6.2.1 การพิจารณาเลือกที่ตั้งระดับย่านที่ตั้ง

กรุงเทพมหานครมีทั้งหมด 50 เขต จึงเลือกพิจารณาย่านที่ตั้งโครงการจาก การคมนาคมจากสนามบินในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ สนามบินสุวรรณภูมิ และสนามบินดอนเมือง เข้ามาสู่แหล่งท่องเที่ยวซึ่งกระจุกตัวอยู่บริเวณใจกลางเมือง เนื่องจากสนามบินเป็น สถานที่แรกของนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางไปยังสถานที่อื่น ๆ

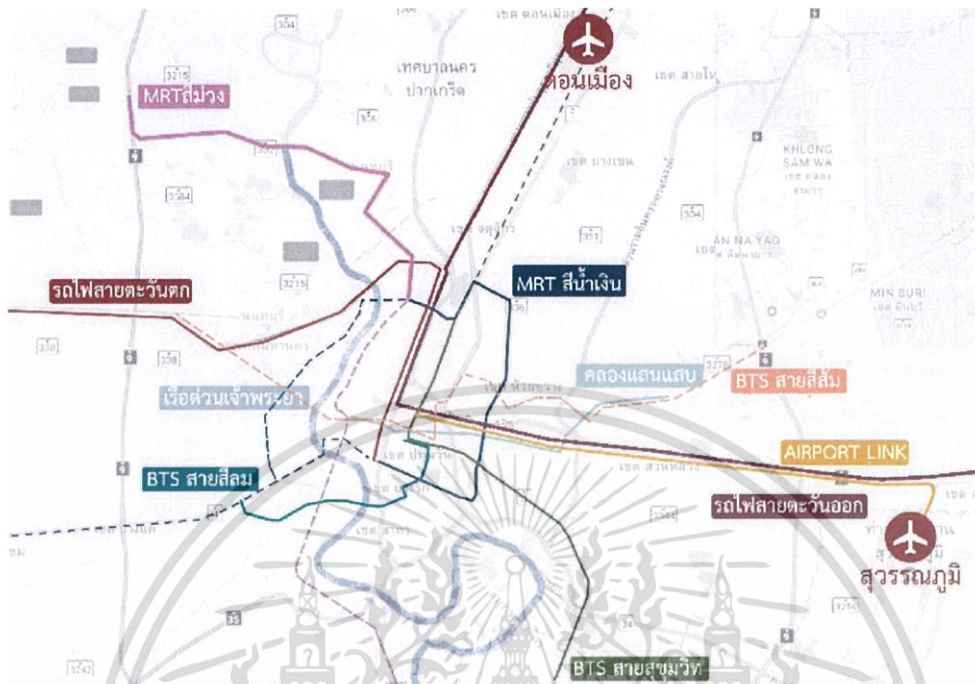

ภาพที่ 6.1 แสดงกรอบพื้นที่การพิจารณาย่านที่ตั้งโครงการ

¹ 217 จุดเสี่ยงทั่วกรุงเทพ : https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_207531

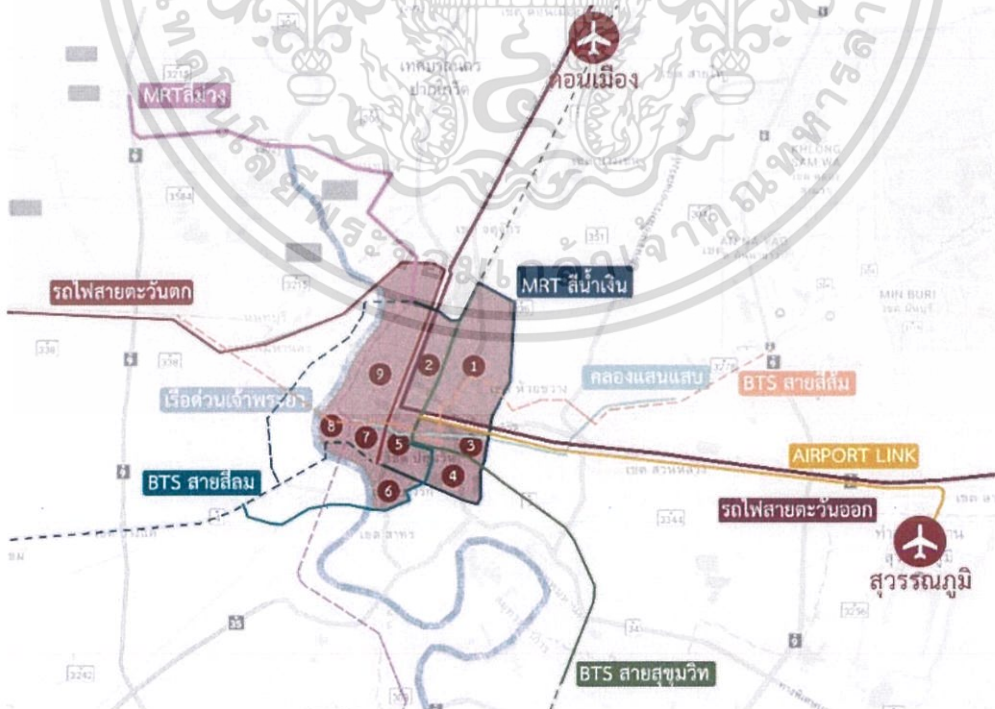
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยพิจารณาจากเส้นทางการขนส่งสาธารณะจากสนามบินมาสู่ใจกลาง
กรุงเทพมหานครและเส้นทางขนส่งสาธารณะอื่นๆ

ภาพที่ 6.2 แสดงเส้นทางคมนาคมระบบขนส่งสาธารณะในกรุงเทพมหานคร

เลือกพิจารณาพื้นที่ที่อยู่เขตการครอบคลุมของเส้นทางคมนาคมขนส่งสาธารณะ
โดยได้ 9 พื้นที่ ดังนี้

ภาพที่ 6.3 แสดงพื้นที่ที่นำมาพิจารณาเลือกย่านที่ตั้งโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

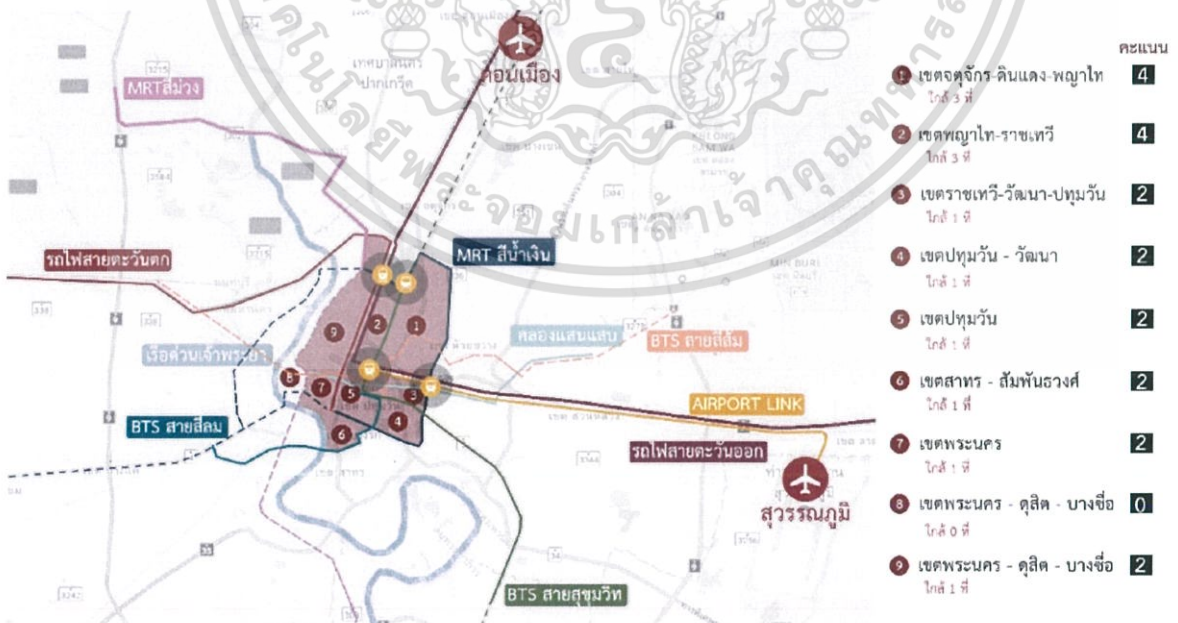
โดยแต่ละพื้นที่อยู่ในพื้นที่เขตดังต่อไปนี้

1. เขตจตุจักร-ดินแดง-พญาไท
2. เขตพญาไท-ราชเทวี
3. เขตราชเทวี-วัฒนา-ปทุมวัน
4. เขตปทุมวัน-วัฒนา
5. เขตปทุมวัน
6. เขตสาทร-สัมพันธวงศ์
7. เขตพระนคร
8. เขตพระนคร-ดุสิต-บางซื่อ
9. เขตพระนคร-ดุสิต-บางซื่อ

จากพื้นที่ในการพิจารณา 9 พื้นที่ นำมาพิจารณาในการเลือกย่านที่ตั้งโครงการ โดยใช้เกณฑ์พิจารณาและค่าน้ำหนักคะแนนดังต่อไปนี้

ดีมาก	4	คะแนน
ดี	3	คะแนน
ปานกลาง	2	คะแนน
น้อย	1	คะแนน
น้อยที่สุด	0	คะแนน

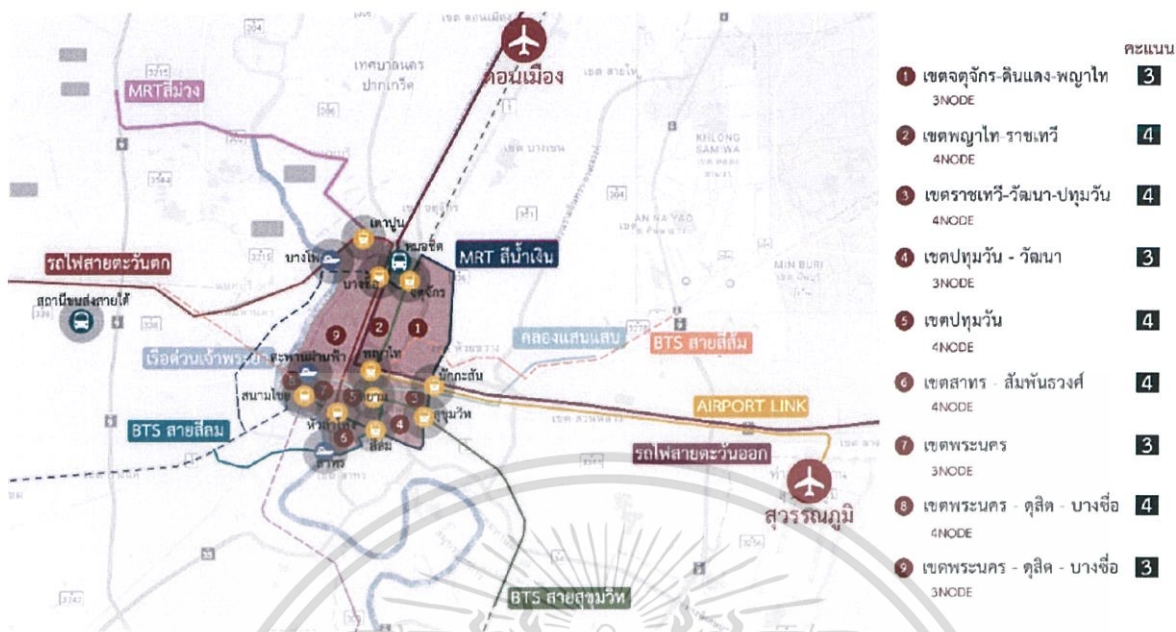
1) การเดินทางจากสนามบิน (ค่าน้ำหนัก 4)

ภาพที่ 6.4 แสดงแผนที่จุดเชื่อมการคมนาคมจากสนามบินกับระบบขนส่งสาธารณะในบริเวณพื้นที่พิจารณา

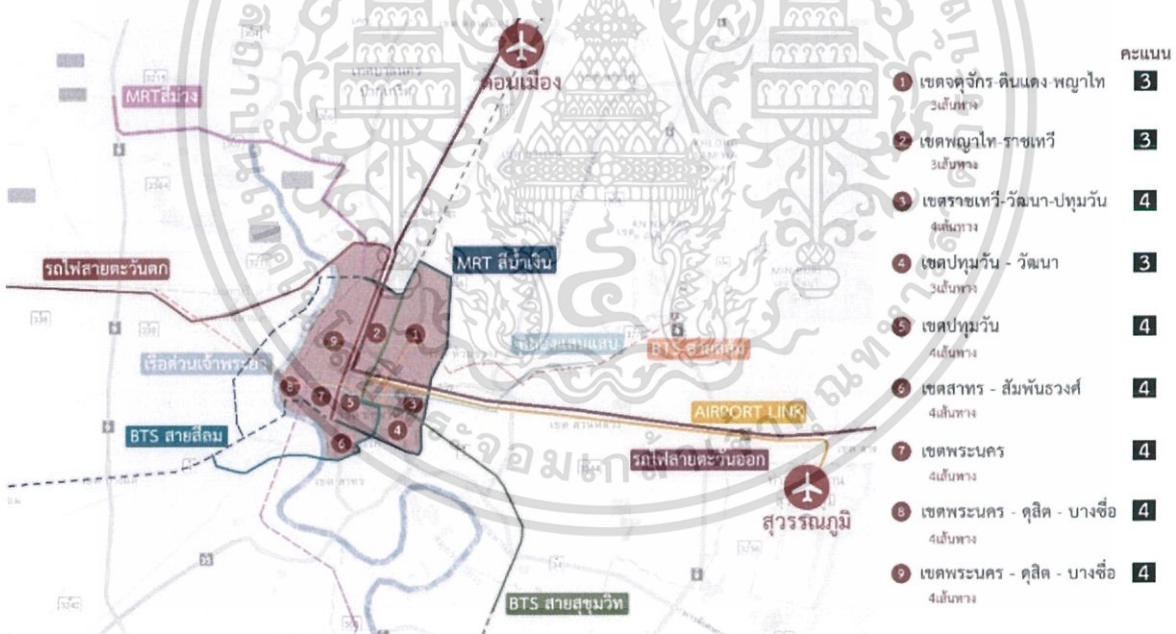
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) จำนวนจุดเชื่อมต่อการคมนาคม (ค่าน้ำหนัก 4)

ภาพที่ 6.5 แสดงแผนที่จุดเชื่อมต่อการคมนาคมระบบขนส่งสาธารณะในบริเวณพื้นที่ที่พิจารณา

3) จำนวนเส้นทางคมนาคมระยะใกล้ (ค่าน้ำหนัก 2)

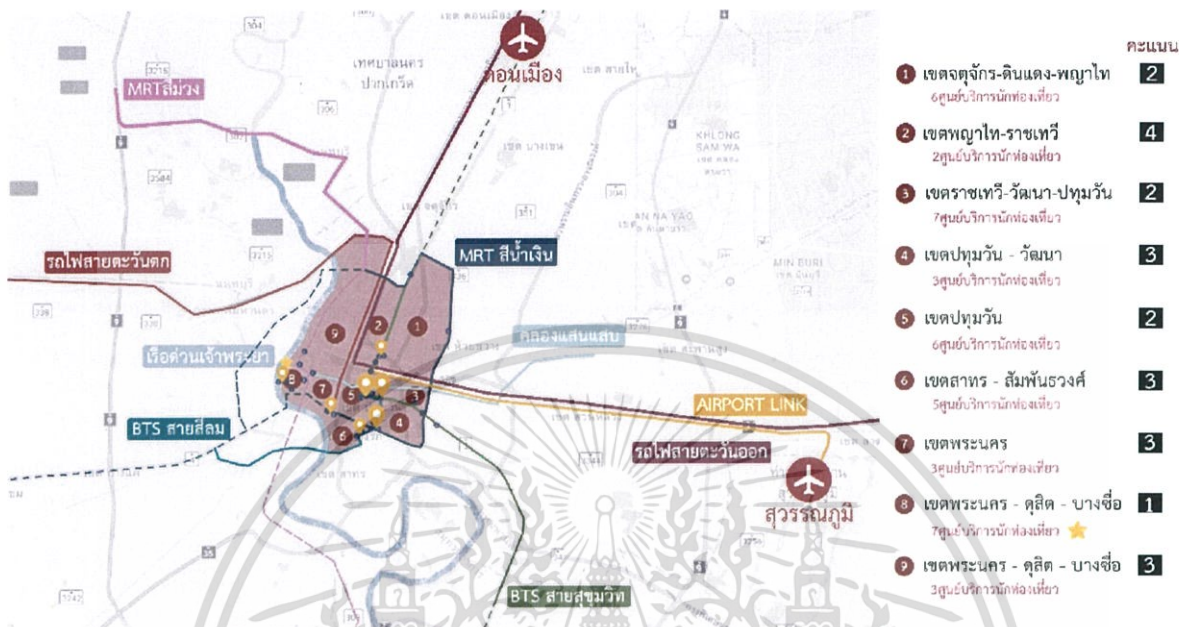

ภาพที่ 6.6 แสดงแผนที่เส้นทางคมนาคมระบบขนส่งสาธารณะในบริเวณพื้นที่ที่พิจารณา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4) จำนวนศูนย์บริการนักท่องเที่ยว² (ค่าน้ำหนัก 2)

โดยกองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครเป็นสำนักงานและศูนย์กลางการให้บริการ ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ 8 จึงให้คะแนนน้อยกว่าพื้นที่อื่น

ภาพที่ 6.7 แสดงแผนที่จำนวนศูนย์บริการท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่พิจารณา

5) จำนวนสถานที่ท่องเที่ยว (ค่าน้ำหนัก 2)

โดยสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยมสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ³ ให้คะแนน 2 คะแนน

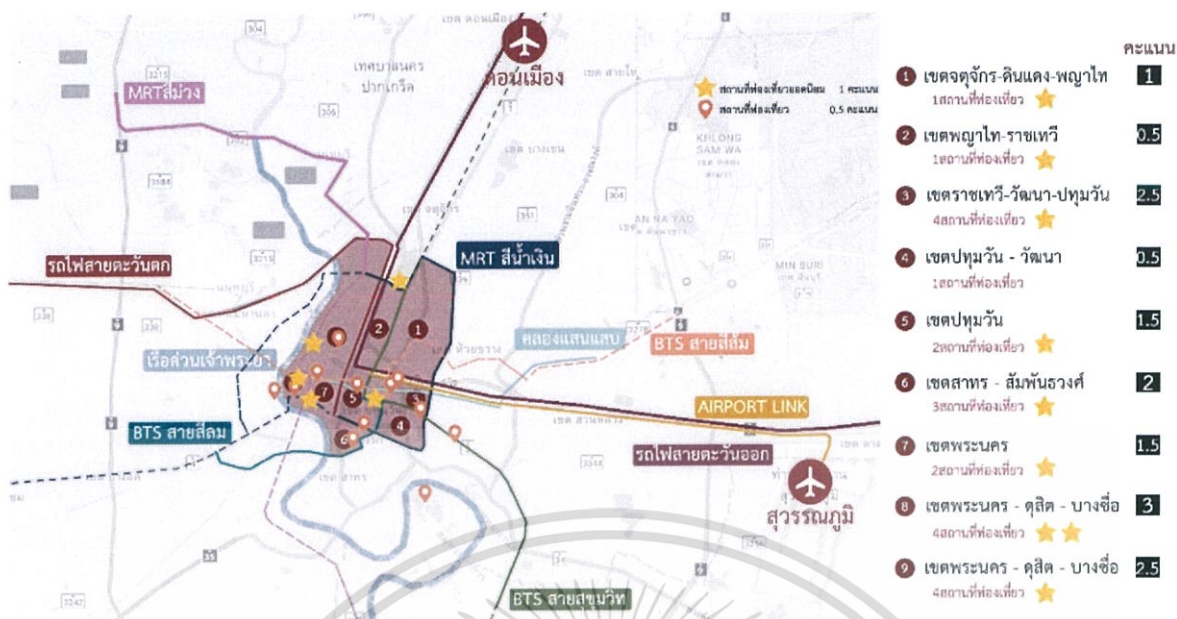
ได้แก่

1. ตลาดนัดจตุจักร
2. ถนนข้าวสาร
3. วัดพระศรีรัตนศาสดารามและพระบรมมหาราชวัง
4. ถนนเยาวราช
5. ย่านสยามและแหล่งศูนย์การค้า

² กองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร, ที่ตั้งจุดให้บริการส่วนหน้า กองการท่องเที่ยวและทัมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

³ ทำอากาศยานสุวรรณภูมิ, 2560, 10 สถานที่เที่ยวแนะนำในกรุงเทพมหานคร, <http://suvarnabhumiairport.com/th/popular-destinations/1898/10-สถานที่เที่ยวแนะนำในกรุงเทพมหานคร>

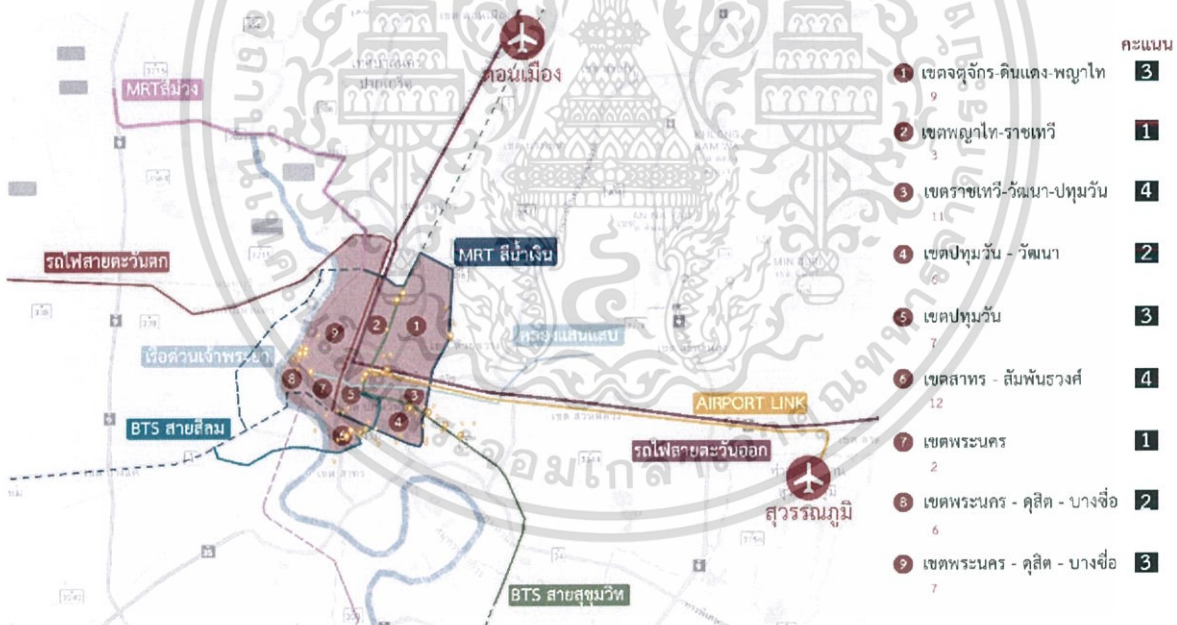
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.8 แสดงแผนที่สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญบริเวณพื้นที่พิจารณา

6) จำนวนสถานพักผ่อน (ค่าน้ำหนัก 3)

โดยมุ่งเน้นที่โฮสเทล ซึ่งเป็นสถานพักผ่อนยอดนิยมของนักท่องเที่ยวอิสระ

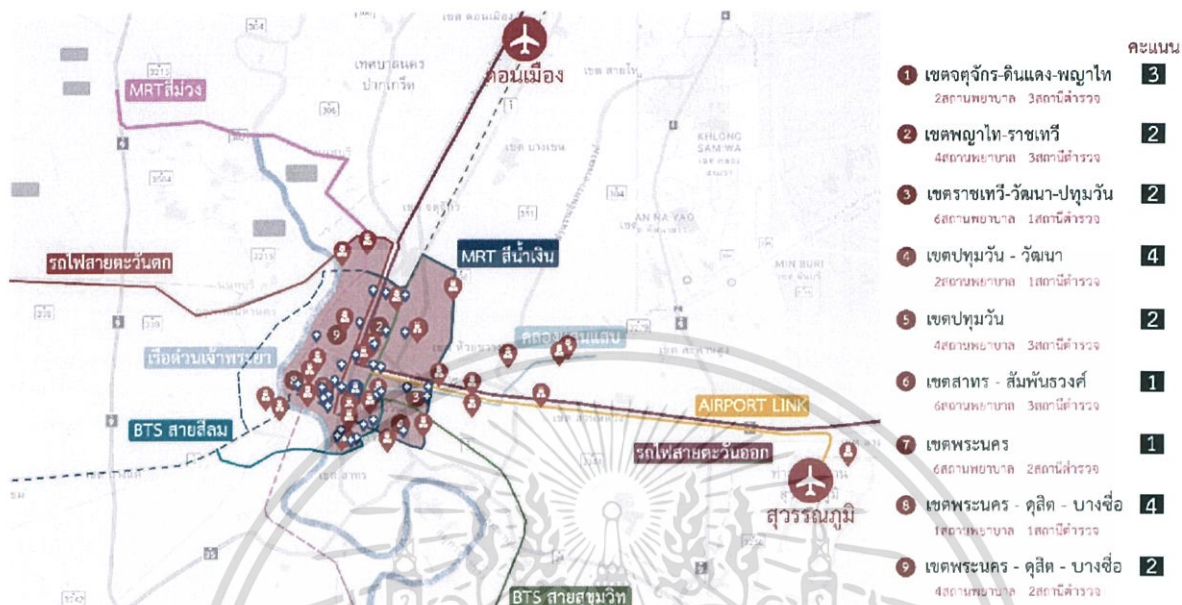
ภาพที่ 6.9 แสดงแผนที่จำนวนโฮสเทลบริเวณพื้นที่พิจารณา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7) สิ่งอำนวยความสะดวก (ค่าน้ำหนัก 3)

โดยพิจารณาจากสถานที่ที่เอื้อต่อการดำเนินงานของโครงการ ได้แก่

สถานพยาบาล สถานีตำรวจ

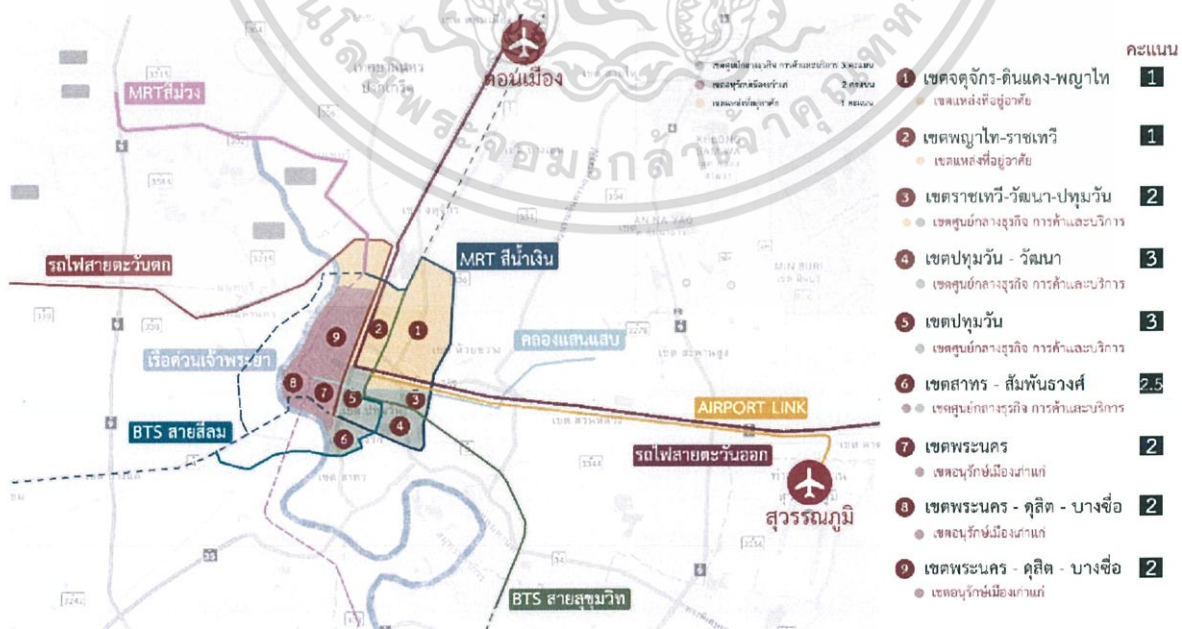
ภาพที่ 6.10 แสดงแผนที่ตำแหน่งสถานพยาบาลและสถานีตำรวจบริเวณพื้นที่พิจารณา

8) เอกลักษณะของย่าน (ค่าน้ำหนัก 2)

โดย เขตศูนย์กลางธุรกิจ การค้าและบริการ

เขตอนุรักษ์เมืองเก่าแก่

เขตแหล่งที่อยู่อาศัย

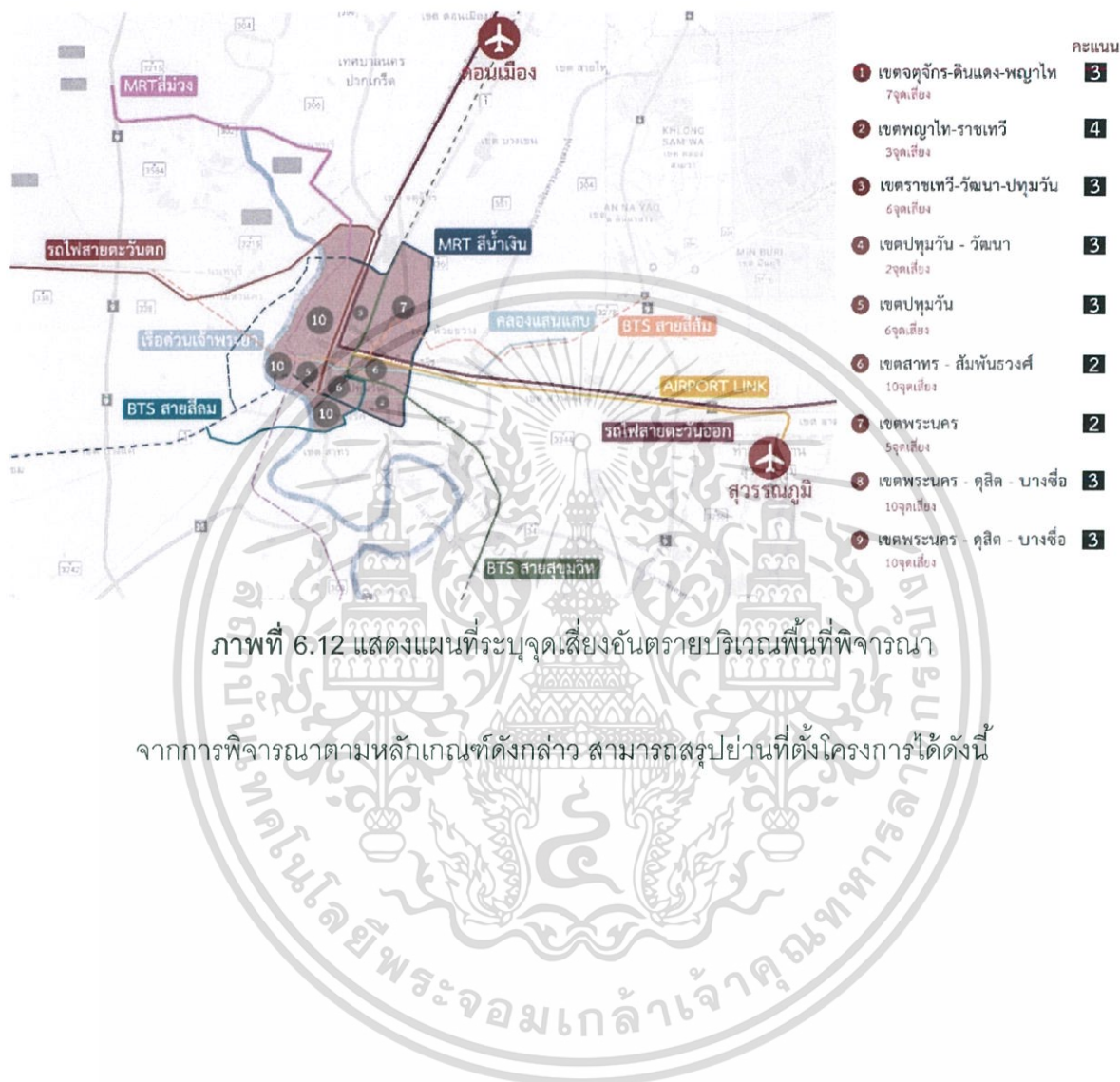

ภาพที่ 6.11 แสดงแผนที่บอกเอกลักษณ์ประจำพื้นที่พิจารณา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9) จำนวนจุดเสี่ยงอันตราย (ค่าน้ำหนัก 1)

พิจารณาจากจำนวนจุดเสี่ยงในกรุงเทพมหานคร¹ ซึ่งเป็นจุดล่อแหลมต่อการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่ เนื่องจากไฟฟ้าแสงสว่างไม่เพียงพอ เป็นพื้นที่รกร้างและอาคารร้าง รวมถึงไม่มีกล้องวงจรปิด

ภาพที่ 6.12 แสดงแผนที่ระบุจุดเสี่ยงอันตรายบริเวณพื้นที่พิจารณา

จากการพิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถสรุปย่านที่ตั้งโครงการได้ดังนี้

¹ 217 จุดเสี่ยงทั่วกรุงเทพฯ : https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_207531

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6.1 แสดงตารางวิเคราะห์คะแนนการพิจารณาขานที่ตั้งโครงการ

หลักเกณฑ์ในการพิจารณา	น้ำหนัก	พื้นที่ที่ 1		พื้นที่ที่ 2		พื้นที่ที่ 3		พื้นที่ที่ 4		พื้นที่ที่ 5		พื้นที่ที่ 6		พื้นที่ที่ 7		พื้นที่ที่ 8		พื้นที่ที่ 9	
		คะแนน	รวม	คะแนน	รวม	คะแนน	รวม	คะแนน	รวม	คะแนน	รวม	คะแนน	รวม	คะแนน	รวม	คะแนน	รวม	คะแนน	รวม
1 การคมนาคม																			
การเข้าถึงจากสนามบิน	4	4	16	4	16	2	8	2	8	2	8	2	8	2	8	0	0	2	8
จุดตัดการคมนาคม	4	3	12	4	16	4	16	3	12	4	16	4	16	3	12	4	16	3	12
ติดเส้นทางคมนาคม	3	3	9	3	9	4	12	3	9	4	12	4	12	4	12	4	12	4	12
2 สภาพแวดล้อม																			
จำนวนศูนย์บริการ	2	2	4	4	8	2	4	3	6	2	4	3	6	3	6	1	2	3	6
สถานที่ท่องเที่ยว	2	1	2	0.5	1	2.5	5	0.5	1	1.5	3	2	4	1.5	3	3	6	2.5	5
จำนวนสถานพักผ่อน	3	3	9	1	3	4	12	2	6	3	9	4	12	1	3	2	6	3	9
สาธารณูปโภค	3	3	9	2	6	2	6	4	12	2	6	1	3	1	3	4	12	2	6
3 ความเป็นย่าน																			
เอกลักษณ์ของเขต	2	1	2	1	2	2	4	3	6	3	6	2.5	5	2	4	2	4	2	4
ความปลอดภัย	1	3	3	4	4	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	3	3	3	3
รวมคะแนน			66		65		70		63		67		68		53		61		65

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนของขานที่ตั้งโครงการทั้ง 3 แห่งแล้ว พบว่ามีศักยภาพที่ใกล้เคียงกันจากคะแนนที่ได้เลยกัน ซึ่งขานที่ตั้งโครงการที่ได้คะแนนสูงสุด 3 พื้นที่ ได้แก่

พื้นที่ที่ 3 เขตราชเทวี-วัฒนา-ปทุมวัน

พื้นที่ที่ 6 เขตสาทร-สัมพันธวงศ์

พื้นที่ที่ 5 เขตปทุมวัน

ได้ 70 คะแนน

ได้ 68 คะแนน

ได้ 67 คะแนน

ภาพที่ 6.13 แสดงแผนที่พื้นที่ย่านที่ตั้งโครงการทั้ง 3 พื้นที่

6.2.2 การพิจารณาเลือกตำแหน่งที่ตั้งโครงการ

จากการพิจารณาย่านที่ตั้งโครงการ สามารถสรุปย่านที่ตั้งโครงการที่เหมาะสมอยู่ในพื้นที่ที่ 3 เขตราชเทวี-วัฒนา-ปทุมวัน
พื้นที่ที่ 5 เขตปทุมวัน
พื้นที่ที่ 6 เขตสาทร-สัมพันธวงศ์

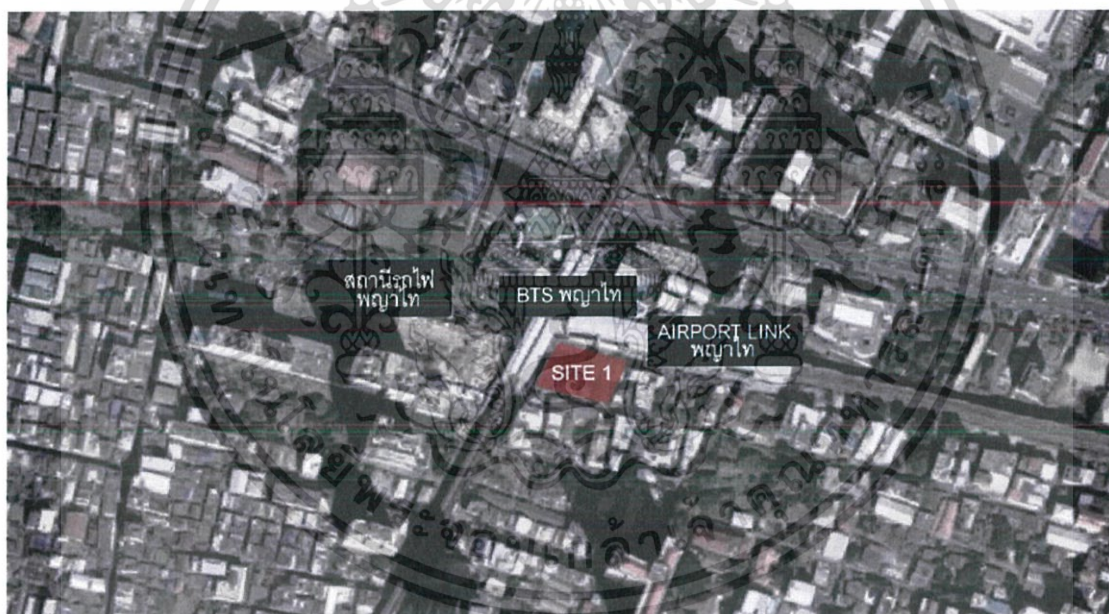
โดยเลือกพิจารณาตำแหน่งที่ตั้งโครงการที่อยู่ในขอบเขตภายใน 3 พื้นที่ข้างต้น ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.14 แสดงแผนที่ที่ตั้งโครงการทั้ง 3 ที่ตั้งโครงการ

1) ที่ตั้งโครงการที่ 1

ภาพที่ 6.15 แสดงแผนที่ที่ตั้งโครงการที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6.2 แสดงข้อมูลที่ตั้งโครงการที่ 1

ปัจจัยในการพิจารณา	รายละเอียด
1. ตำแหน่งที่ตั้ง	ที่ตั้ง ถนนพญาไท แขวงถนนพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ทิศเหนือ เขตทางรถไฟและรถไฟฟ้า Airport Raillink พญาไท ทิศตะวันออก อาคารพาณิชย์ ทิศตะวันตก ถนนพญาไทและสถานีรถไฟพญาไท ทิศใต้ ซอยโกลิศและอาคารพาณิชย์
2. ลักษณะทางกายภาพของที่ดิน	ขนาดที่ดิน : 3,024 ตารางเมตร ราคาที่ดิน : 400,000 ต่อตารางเมตร รูปร่างที่ดิน : เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า โดยด้านแคบเป็นด้านหน้า โครงการ
3. กฎหมายการสร้างอาคาร	ผังสีแดง เขตพาณิชย์กรรม อยู่ในเขต พ 4-2 FAR : 8 OSR : 4 สามารถสร้างอาคารได้สูงสุด 24,192 ตารางเมตร
4. การเข้าถึงโครงการ	- การเดินทางมาจากสนามบินสุวรรณภูมิโดยใช้บริการ แอร์พอร์ตลิงค์ถึงสถานีพญาไท ทางลงจากสถานีอยู่ด้านหน้าที่ตั้งโครงการ - ด้านหน้าโครงการเป็นจุดตัดของเส้นทางคมนาคมถึงสามเส้นทาง ได้แก่ รถไฟฟ้าสถานีพญาไท แอร์พอร์ตลิงค์สถานีพญาไท และรถไฟสายตะวันออกสถานีพญาไท - สภาพการจราจรค่อนข้างหนาแน่นบริเวณแยก ทั้งในช่วงเวลาเช้าและเย็น เนื่องจากมีรถไฟสายตะวันออกตัดผ่านถนน
5. สภาพแวดล้อมโดยรอบ	- มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว 1 จุด ในระยะ 50 เมตรซึ่งอยู่บริเวณทางลงสถานีรถไฟพญาไท ทางออกที่ 4 - ที่ตั้งอยู่ในเขตราชเทวี เป็นเขตเชื่อมต่อระหว่างแหล่งศูนย์การค้าและย่านอนุรักษ์ จึงเป็นศูนย์กลางในการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวได้หลากหลายประเภท - มีสถานพักผ่อนประเภทไฮสเทคจำนวนมาก รวมถึงใกล้สถานพยาบาลและสถานีตำรวจ
6. ความเป็นย่าน	ที่ตั้งโครงการที่ 1 เป็นแหล่งธุรกิจเนื่องจากมีสำนักงานและอาคารชุดพักอาศัยจำนวนมาก อีกทั้งยังเป็นจุดเชื่อมย่านอนุรักษ์ฝั่งเขต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจัยในการพิจารณา	รายละเอียด
	ดุสิตและแหล่งการค้าฝั่งเขตปทุมวัน เป็นจุดรวมของการคมนาคมหลายเส้นทาง เป็นเสมือนศูนย์กลางก่อนเดินทางไปยังที่อื่นๆ
7. ความปลอดภัย	มีจุดเสี่ยงอันตราย 6 จุด ในระยะไม่เกิน 500 เมตรจากที่ตั้งโครงการ
8. ทัศนียภาพรอบโครงการ	เนื่องจากด้านทิศเหนือและตะวันตกของโครงการติดกับรถไฟฟ้าสถานีพญาไทและแอร์พอร์ตลิงค์สถานีพญาไท จึงทำให้บดบังทัศนียภาพหน้าโครงการ

2) ที่ตั้งโครงการที่ 2

ภาพที่ 6.16 แสดงแผนที่ที่ตั้งโครงการที่ 2

ตารางที่ 6.3 แสดงข้อมูลที่ตั้งโครงการที่ 2

ปัจจัยในการพิจารณา	รายละเอียด
1. ตำแหน่งที่ตั้ง	ที่ตั้ง ถนนรองเมือง แขวงรองเมือง เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ทิศเหนือ ถนนรองเมือง และสถานีรถไฟหัวลำโพง ทิศตะวันออก อาคารพานิชย์ ทิศตะวันตก แยกหัวลำโพง และถนนพระรามสี่ ทิศใต้ รถไฟฟ้าใต้ดินสถานีหัวลำโพง
2. ลักษณะทางกายภาพของที่ดิน	ขนาดที่ดิน : 3,077 ตารางเมตร ราคาที่ดิน : 500,000 ต่อตารางเมตร

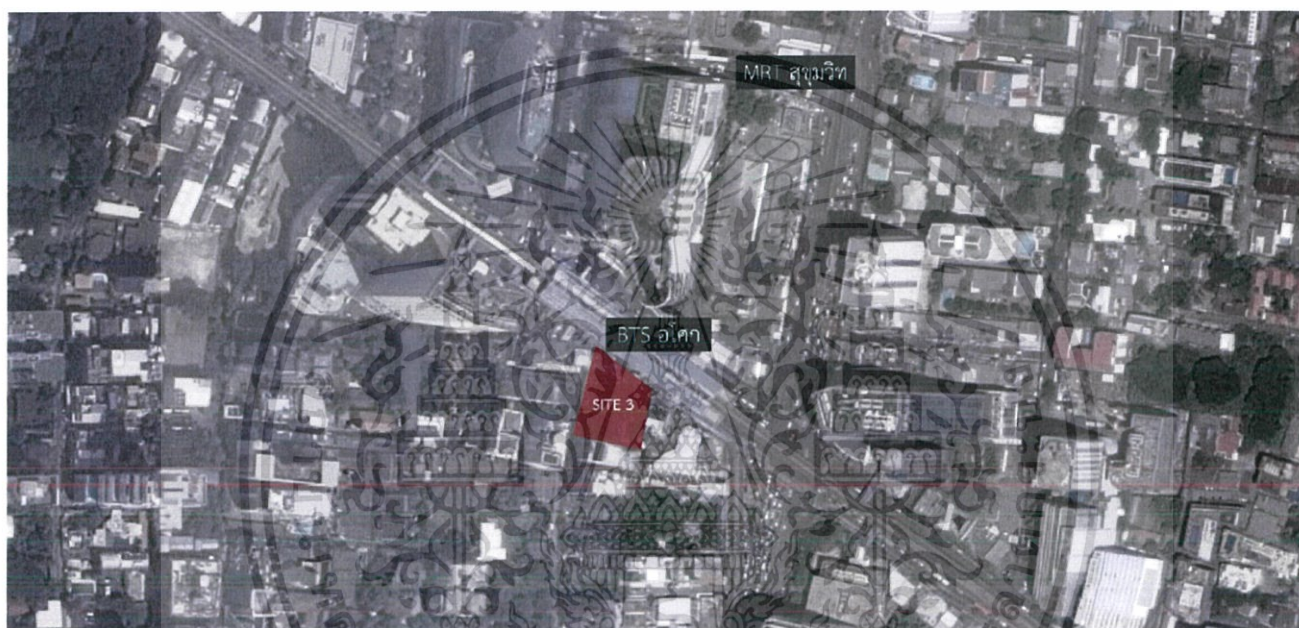
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจัยในการพิจารณา	รายละเอียด
	รูปร่างที่ดิน : เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า โดยด้านยาวติดกับถนนหน้าโครงการ
3. กฎหมายการสร้างอาคาร	ผังสีแดง เขตพาณิชย์กรรม อยู่ในเขต พ 3-21 FAR : 7 OSR : 4.5 สามารถสร้างอาคารได้สูงสุด 21,539 ตารางเมตร
4. การเข้าถึงโครงการ	- การเดินทางมาจากสนามบินสุวรรณภูมิโดยใช้บริการ แอร์พอร์ตลิงค์ลงที่สถานีมักกะสัน และต่อรถไฟฟ้าใต้ดินสถานีเพชรบุรีมาลงที่สถานีหัวลำโพง หรือ ใช้บริการรถไฟฟ้าสายตะวันออกมาลงที่สถานีหัวลำโพง - ที่ตั้งอยู่ติดกับสถานีรถไฟหัวลำโพง ซึ่งเป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างรถไฟฟ้าสายตะวันออกสถานีหัวลำโพงและรถไฟฟ้าใต้ดินสถานีหัวลำโพง แต่เนื่องจากสถานีหัวลำโพงเป็นสถานีปลายทางเมื่อต้องการเดินทางไปยังย่านอนุรักษ์จึงใช้บริการได้แค่รถยนต์และบริการสาธารณะเท่านั้น - สภาพการจราจรค่อนข้างหนาแน่นบริเวณแยก ทั้งในช่วงเวลาเช้าและเย็น เนื่องจากตั้งอยู่หน้าสถานีหัวลำโพงจึงเป็นจุดรับ-ส่งของรถยนต์อย่างหนาแน่น
5. สภาพแวดล้อมโดยรอบ	- มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในระยะ 20 เมตร จำนวน 1 จุด บริเวณหน้ารถไฟฟ้าใต้ดินสถานีหัวลำโพง - สถานีหัวลำโพงติดกับเขตสัมพันธวงศ์ ซึ่งเป็นย่านอาคารอนุรักษ์และแหล่งการค้าเก่าแก่อย่างถนนเยาวราช และอยู่ในระยะไม่ไกลจากแม่น้ำเจ้าพระยา จึงทำให้สะดวกในการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ - มีสถานพักผ่อนประเภทไฮสเทคกระจายตัวประปรายรอบบริเวณ รวมถึงสถานพยาบาลและสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน
6. ความเป็นย่าน	ที่ตั้งโครงการที่ 2 เป็นจุดเชื่อมต่อการคมนาคมที่เก่าแก่และเป็นจุดเริ่มต้นย่านอนุรักษ์ และสถาปัตยกรรมที่เก่าแก่ จึงเป็นแหล่งการค้าและแหล่งชุมชนเก่าแก่ มีคนไทยจำนวนมากและส่วนใหญ่เป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางไปยังจังหวัดอื่นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจัยในการพิจารณา	รายละเอียด
7. ความปลอดภัย	มีจุดเสี่ยงอันตราย 10 จุด ในระยะไม่เกิน 500 เมตรจากที่ตั้งโครงการ
8. ทัศนียภาพรอบโครงการ	ที่ตั้งโครงการอยู่บริเวณหัวมุมของแยกหัวลำโพง โดยด้านหน้าโครงการหันไปทางสถานีหัวลำโพง ซึ่งเป็นทัศนียภาพที่สามารถเปิดมุมมองและเป็นจุดดึงดูดผู้ใช้จากสถานีหัวลำโพงได้

3) ที่ตั้งโครงการที่ 3

ภาพที่ 6.17 แสดงแผนที่ที่ตั้งโครงการที่ 3

ตารางที่ 6.4 แสดงข้อมูลที่ตั้งโครงการที่ 3

ปัจจัยในการพิจารณา	รายละเอียด
1. ตำแหน่งที่ตั้ง	ที่ตั้ง ถนนสุขุมวิท แขวงคลองตันเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ทิศเหนือ สถานีรถไฟโศกและถนนสุขุมวิท ทิศตะวันออก อาคารพานิชย์ ทิศตะวันตก ซอยสุขุมวิท 14 ทิศใต้ คอนโด Le Cote สุขุมวิท 14
2. ลักษณะทางกายภาพของที่ดิน	ขนาดที่ดิน : 2,057 ตารางเมตร ราคาที่ดิน : 200,000 ต่อตารางเมตร รูปร่างที่ดิน : เป็นรูปสี่เหลี่ยมคางหมู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจัยในการพิจารณา	รายละเอียด
3. กฎหมายการสร้างอาคาร	ผังสีแดง เขตพาณิชยกรรม อยู่ในเขต พ 5-4 FAR : 10 OSR : 3 สามารถสร้างอาคารได้สูงสุด 20,570 ตารางเมตร
4. การเข้าถึงโครงการ	- การเดินทางมาจากสนามบินสุวรรณภูมิโดยใช้บริการ แอร์พอร์ตลิงค์ลงที่สถานีมีกกะสัน และต่อรถไฟฟ้าใต้ดินสถานีเพชรบุรีมาลงที่สถานีสุขุมวิท ใช้ทางเชื่อม Skywalk เดินมาที่สถานีรถไฟฟ้าอโศก ใช้ทางออกที่ 1 - ที่ตั้งอยู่ติดกับสถานีรถไฟฟ้าอโศก ซึ่งเป็นสถานีเชื่อมต่อไปยังรถไฟฟ้าใต้ดินสถานีสุขุมวิทได้ - สภาพการจราจรหนาแน่นมากบริเวณถนนสุขุมวิท และแยกอโศก
5. สภาพแวดล้อมโดยรอบ	- มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในระยะ 50 เมตร จำนวน 1 จุด บริเวณสถานีรถไฟฟ้าอโศก - ย่านอโศกเป็นแหล่งศูนย์การค้าและนักท่องเที่ยวจำนวนมาก โดยส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวระดับงบประมาณสูงกว่า Backpacker เป็นแหล่งจับจ่ายใช้สอย รวมถึงแหล่งธุรกิจมีสำนักงานจำนวนมาก จึงเป็นแหล่งรวมตัวระหว่างนักท่องเที่ยวต่างชาติและคนไทย - มีสถานพักผ่อนประเภทโรงแรม 4-5 ดาวจำนวนมาก ส่วนสถานพยาบาลและสถานีดำรวจอยู่ในระยะไกล
6. ความเป็นย่าน	ที่ตั้งโครงการที่ 3 เป็นทั้งแหล่งศูนย์การค้า และแหล่งธุรกิจ จึงมีการสัญจรของคนจำนวนมาก ทั้งคนไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติ
7. ความปลอดภัย	มีจุดเสี่ยงอันตราย 6 จุด ในระยะไม่เกิน 500 เมตรจากที่ตั้งโครงการ
8. ทัศนียภาพรอบโครงการ	ด้านหน้าโครงการติดกับสถานีรถไฟฟ้าอโศก จึงทำให้ทัศนียภาพหน้าอาคารถูกบดบัง แต่ทัศนียภาพจากภายในที่ตั้งโครงการสามารถมองเห็นศูนย์การค้า Terminal 21 และ ได้อย่างชัดเจน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

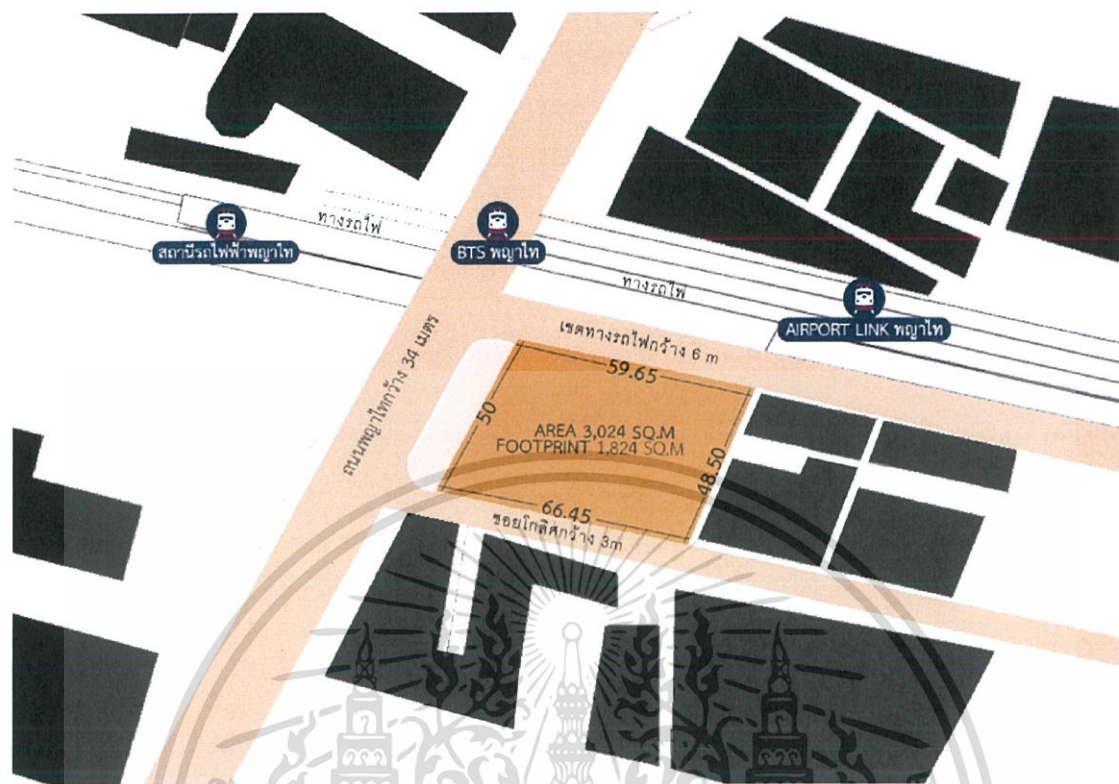
จากการวิเคราะห์ตำแหน่งที่ตั้งโครงการทั้ง 3 ที่ตั้งโครงการ สามารถสรุปค่าน้ำหนักและคะแนนได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6.5 แสดงตารางวิเคราะห์คะแนนการพิจารณาที่ตั้งโครงการ

หลักเกณฑ์ในการพิจารณา	น้ำหนัก	SITE 1		SITE 2		SITE 3	
		เขตสระแก้ว		เขตปทุมวัน		เขตอัมพนา	
		คะแนน	รวม	คะแนน	รวม	คะแนน	รวม
1 รูปทรงที่ดิน	3	3	9	3	9	4	12
2 ราคาที่ดิน	2	3	6	3	6	4	8
3 การคมนาคม							
จุดตัดการคมนาคม	4	4	16	3	12	3	12
ถนนลาดลงถนนคดเคี้ยว	3	4	12	2	6	3	9
ดินเลนทางคมนาคม	2	4	8	3	6	3	6
คลองระบาย	1	3	3	4	4	2	2
4 สภาพแวดล้อม							
ทัศนียภาพ	4	3	12	4	16	2	8
ลักษณะภูมิประเทศ	3	4	12	3	9	4	12
สถานที่ท่องเที่ยว	2	2	4	4	8	3	6
จำนวนสถานที่พักผ่อน	2	4	8	3	6	4	8
จำนวนศูนย์บริการ	1	3	3	3	3	4	3
5 ความเป็นย่าน							
เอกลักษณ์ของเขต	4	3	12	3	12	4	16
ความปลอดภัย	2	3	6	4	8	3	6
รวมคะแนน			111		105		108

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนของตำแหน่งที่ตั้งโครงการทั้ง 3 แห่งแล้ว พบว่ามีศักยภาพที่ใกล้เคียงกันจากคะแนนที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งที่ตั้งโครงการที่ได้คะแนนสูงสุดได้แก่ ที่ตั้งโครงการที่ 1 ได้ 111 คะแนน รองลงมาคือ ที่ตั้งโครงการที่ 3 ได้ 108 คะแนน และที่ตั้งโครงการที่ 2 ได้คะแนนน้อยที่สุด คือ 105 คะแนน

6.3 การวิเคราะห์ศักยภาพที่ตั้งโครงการ

ภาพที่ 6.18 แสดงแผนที่ที่ตั้งโครงการ

6.3.1 ตำแหน่งที่ตั้งและการเข้าถึงโครงการ

1) ตำแหน่งที่ตั้งโครงการ

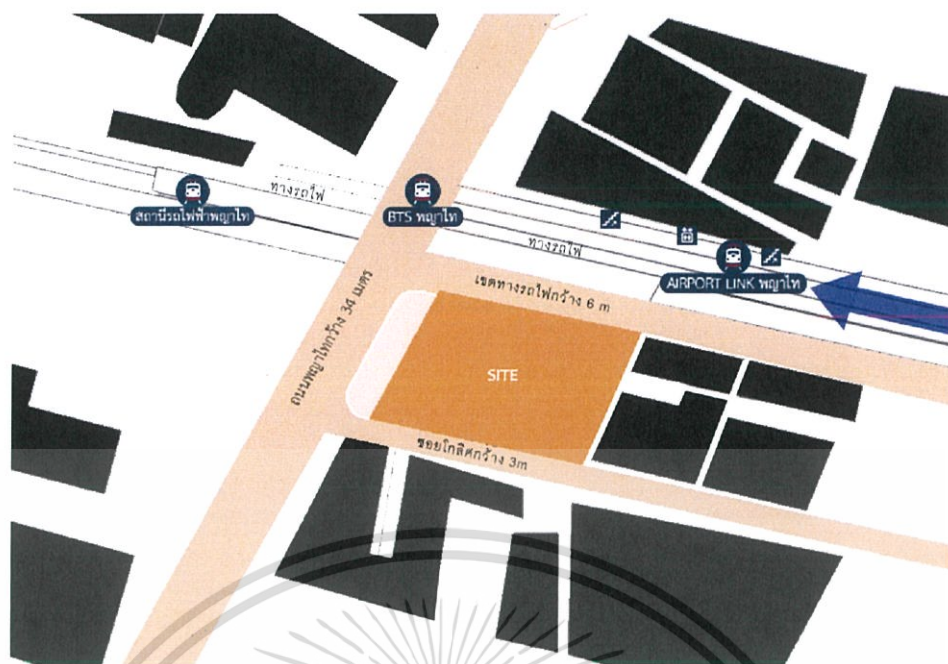
ที่ตั้ง ถนนพญาไท แขวงถนนพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร
ทิศเหนือ เขตทางรถไฟและสถานีรถไฟ Airport Raillink พญาไท
ทิศตะวันออก อาคารพาณิชย์
ทิศตะวันตก ถนนพญาไท และสถานีรถไฟพญาไท
ทิศใต้ ซอยโกลิศและอาคารพาณิชย์

2) การเข้าถึงโครงการ

- การเดินทางโดยระบบขนส่งสาธารณะ

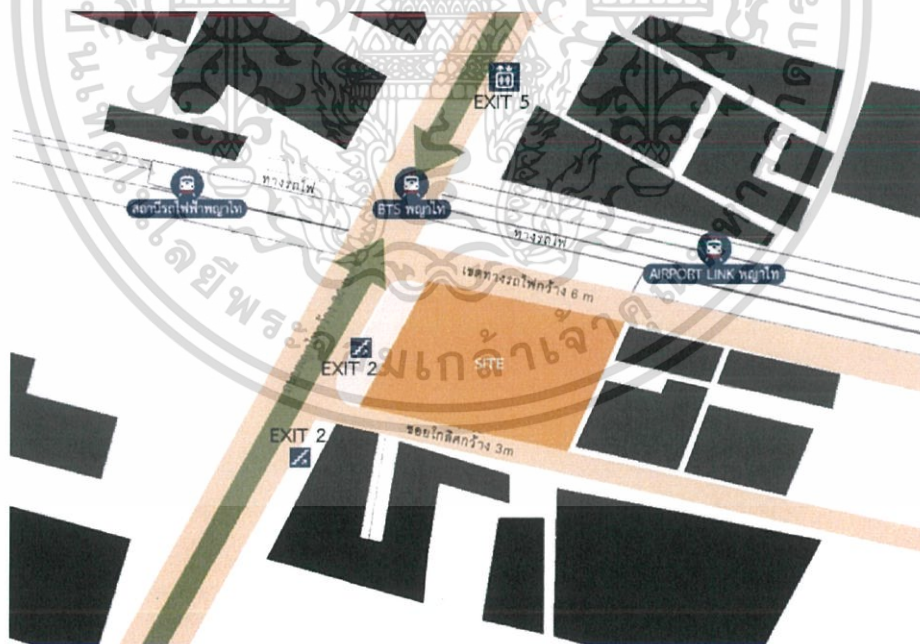
1) เดินทางจากสนามบินสุวรรณภูมิโดยแอร์พอร์ตลิงค์สถานีสุวรรณภูมิ ลงสถานีพญาไท ใช้เวลา 40 นาทีโดยประมาณ ค่าบริการ 45 บาท ที่ตั้งโครงการอยู่บริเวณทางลงของสถานี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.19 แสดงการเดินทางโดยแอร์พอร์ตลิงค์

2) เดินทางโดยรถไฟฟ้ามหานครจากสถานีปลายทางหมอชิต และสถานีปลายทางแบิ้ง ลงที่สถานีพญาไท ใช้ทางออกที่ 2 สำหรับผู้พิการและผู้ใช้บริการที่มีสัมภาระใช้ลิฟต์โดยสารทางออกที่ 5⁴

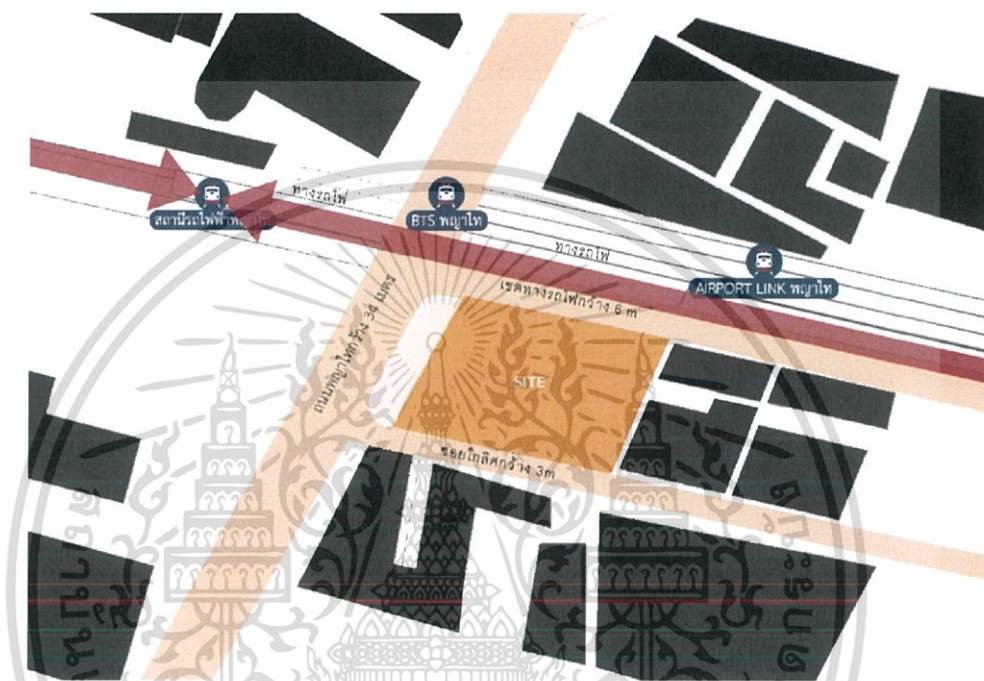
ภาพที่ 6.20 แสดงการเดินทางโดยรถไฟฟ้ามหานคร

⁴ ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ. 2554. เส้นทางให้บริการในปัจจุบัน : http://www.bts.co.th/customer/th/02-route-current_new.aspx

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) เดินทางจากสนามบินดอนเมือง โดยรถไฟฟ้ามหานครสายสีแดงเข้ม (ก่อสร้างเสร็จในปี 2562)⁵ จากสถานีดอนเมือง มายังสถานีราชวิถี และเปลี่ยนเส้นทางไปสายสีแดงอ่อนจากสถานีราชวิถีมายังสถานีพญาไท

4) เดินทางโดยรถไฟฟ้าสายตะวันออกได้ทั้งจากสนามบินสุวรรณภูมิ และสนามบินดอนเมือง

ภาพที่ 6.21 แสดงการเดินทางโดยรถไฟฟ้าสายตะวันออก

5) เดินทางโดยรถไฟฟ้าใต้ดินลงสถานีสามย่าน ใช้ทางออกที่ 1⁴ ถึงหน้าวัดหัวลำโพง ใช้บริการรถยนต์สาธารณะมาทางพญาไท ที่ตั้งโครงการอยู่ซ้ายมือ

6) เดินทางโดยเรือโดยสารคลองแสนแสบลงที่สถานีสะพานหัวช้าง เดินเท้าเป็นระยะทาง 900 เมตร ใช้เวลา 12 นาที หรือใช้บริการรถยนต์สาธารณะได้

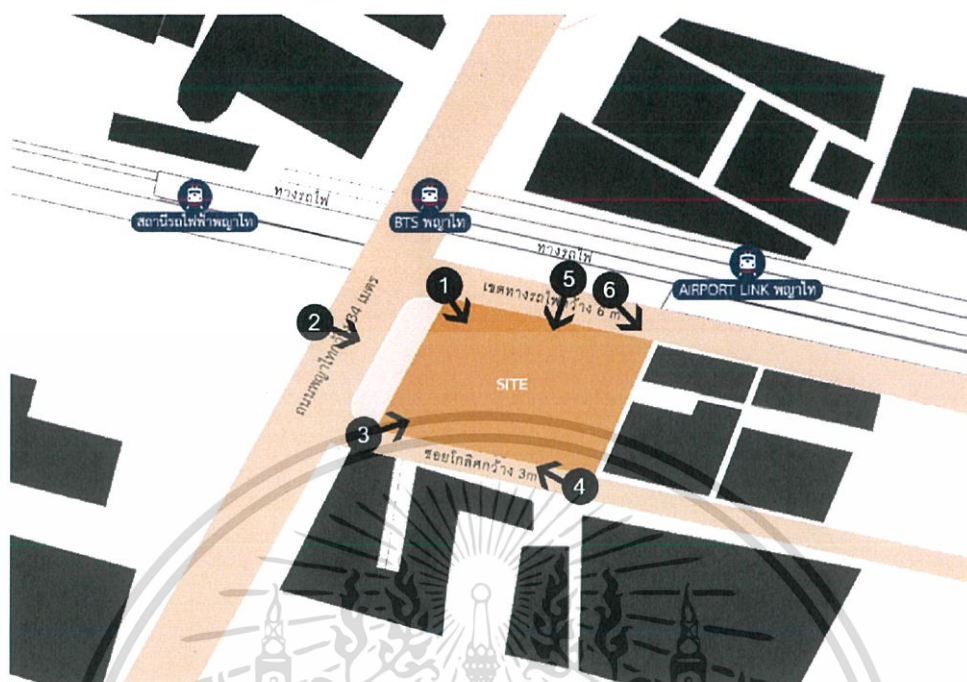
7) เดินทางโดยเรือด่วนเจ้าพระยาลงที่สถานีสี่พระยา ใช้บริการรถยนต์สาธารณะมาทางถนนสี่พระยาและถนนพญาไท โครงการอยู่ทางซ้ายมือ

⁴ ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ. 2554. เส้นทางให้บริการในปัจจุบัน : http://www.bts.co.th/customer/th/02-route-current_new.aspx

⁵ รถไฟฟ้าชานเมืองสายสีแดงเข้ม : <https://th.wikipedia.org/wiki/รถไฟฟ้าชานเมืองสายสีแดงเข้ม>

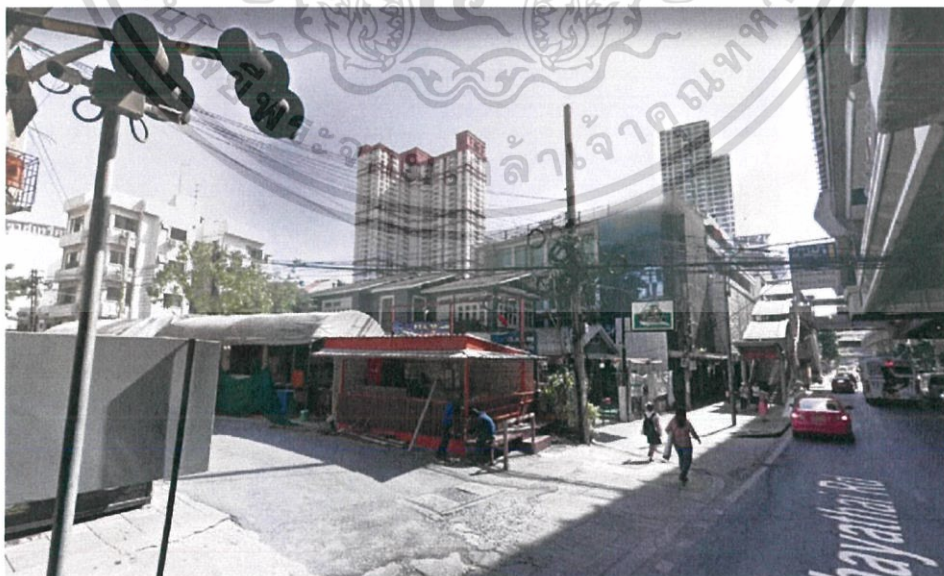
6.3.2 ทักษะนิยภาพและบริบทโดยรอบโครงการ

1) ทักษะนิยภาพรอบโครงการ

ภาพที่ 6.23 แสดงมุมมองทัศนียภาพในแต่ละจุดบริเวณโครงการ

ทิศเหนือติดกับเขตทางรถไฟกว้าง 6 เมตรและสถานีรถไฟ Airport-Railink พญาไท ด้านหน้าโครงการเป็นทางออกที่ 2 ของสถานีรถไฟฟ้าพญาไท สำหรับผู้พิการและผู้ใช้บริการที่มีสัณนิบาของสถานีรถไฟฟ้าใช้ทางออกที่ 5 และเดินข้ามรถไฟมายังที่ตั้งโครงการ

ภาพที่ 6.24 แสดงทัศนียภาพหมายเลข 1

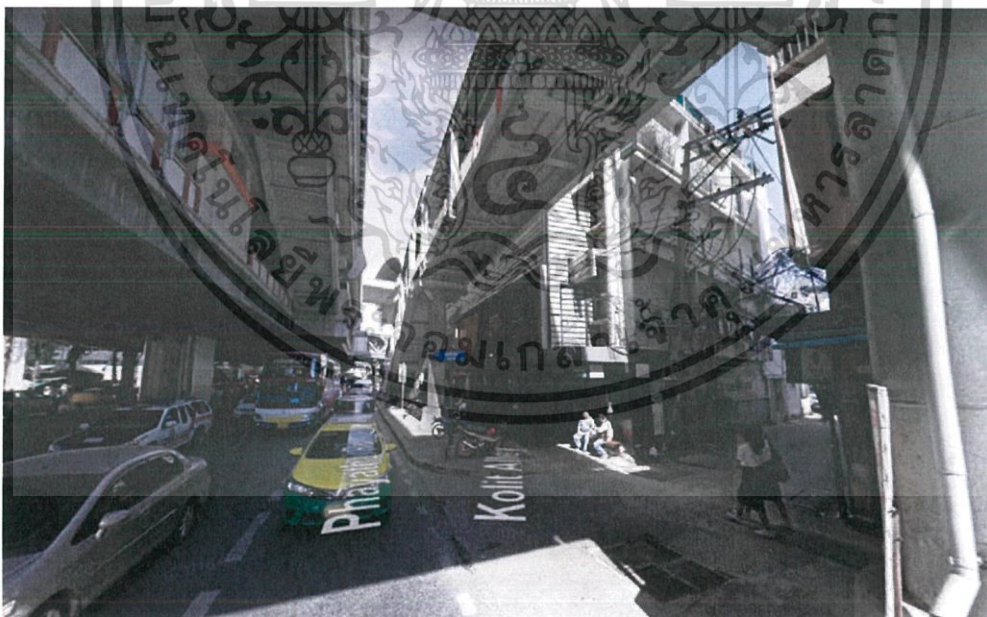
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทิศตะวันตกติดกับถนนพญาไทและรถไฟฟ้าสถานีพญาไท ซึ่งเป็นด้านหน้าโครงการ จึงมองเห็นทางเข้าโครงการเพียงแค่ชั้นล่างจากถนนฝั่งตรงข้าม

ภาพที่ 6.25 แสดงทัศนียภาพหมายเลข 2

บันไดทางลงของสถานีรถไฟฟ้าพญาไทอยู่ด้านหน้าโครงการจึงทำให้มองเห็นได้จากทั้งด้านบนของสถานีและด้านล่างของสถานี

ภาพที่ 6.26 แสดงทัศนียภาพหมายเลข 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทิศใต้ติดกับซอยไกลิศ กว้าง 3.5 เมตรและอาคารพาณิชย์สูง 4 ชั้น เช่นเดียวกับทิศ ตะวันออกติดกับอาคารพาณิชย์ ทำให้บดบังทัศนียภาพในระดับล่าง แต่สามารถมองเห็น อาคารสูงข้างเคียงได้ เมื่อขึ้นไปชั้นบนของอาคาร รวมถึงตึกใบหยกด้วย

ภาพที่ 6.27 แสดงทัศนียภาพหมายเลข 4

ภาพที่ 6.28 แสดงทัศนียภาพหมายเลข 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

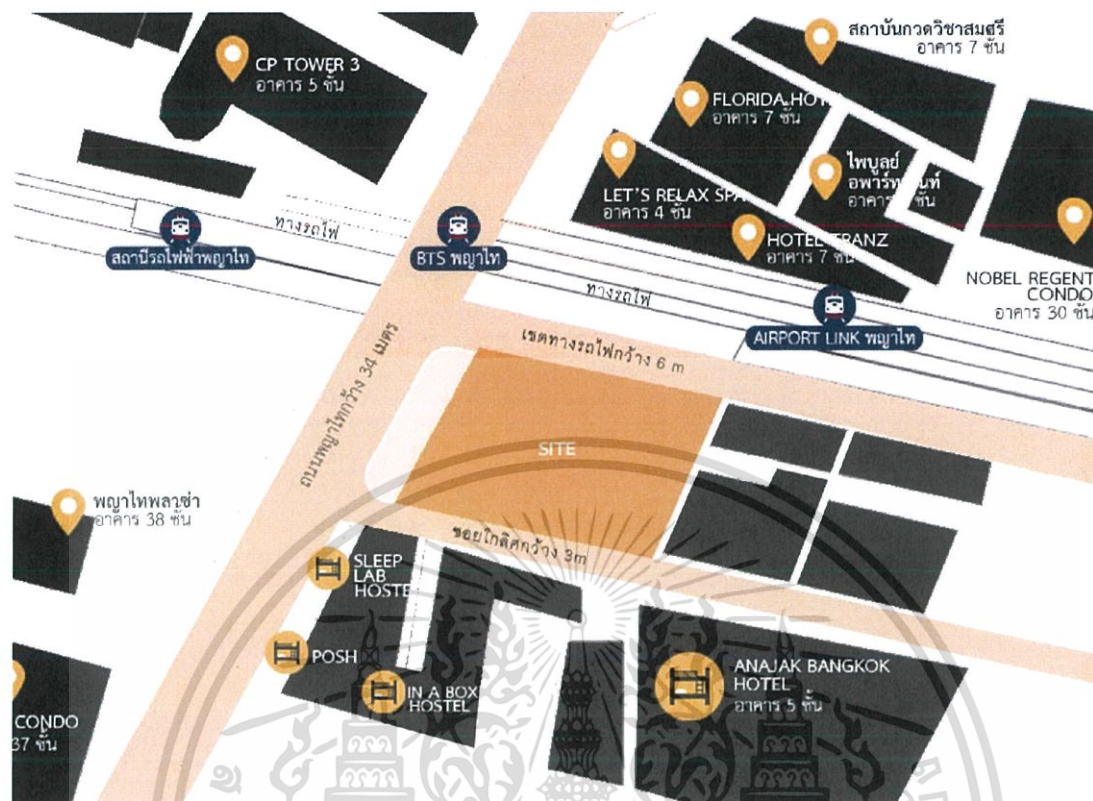

ภาพที่ 6.29 แสดงทัศนียภาพหมายเลข 6

ที่ตั้งโครงการที่ 1 อยู่ในพื้นที่จุดเชื่อมต่อการคมนาคมและความเป็นย่านของนักท่องเที่ยว ซึ่งทำให้เข้าถึงง่ายและสะดวก แต่เนื่องจากอยู่ใต้รถไฟฟ้ามหานคร จึงทำให้ทัศนียภาพหน้าโครงการถูกบดบัง ซึ่งข้อเสียนี้สามารถแก้ไขได้ด้วยการออกแบบทางสถาปัตยกรรมและการเปิดมุมมองจากภายในโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) บริบทโดยรอบโครงการ

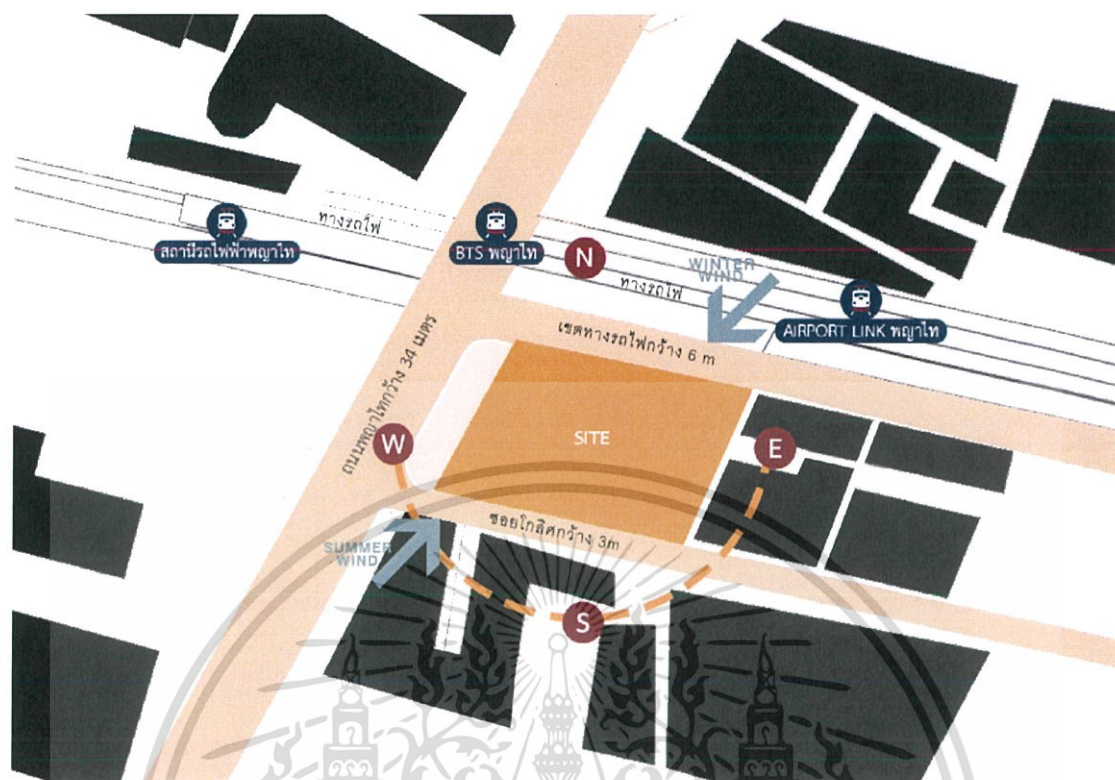

ภาพที่ 6.30 แสดงบริบทรอบโครงการ

โครงการติดกับสถานีรถไฟฟ้าถึง 3 เส้นทาง ได้แก่ สถานีรถไฟฟ้าพญาไท แอร์พอร์ตลิงค์พญาไท และสถานีรถไฟฟ้าพญาไท จึงมีนักท่องเที่ยวสัญจรผ่านหน้าโครงการจำนวนมาก รวมถึงเป็นแหล่งของสถานพักแรมราคาประหยัด หรือโฮสเทล

อาคารรอบข้างส่วนใหญ่เป็นอาคารสูง และอาคารพานิชย์ ซึ่งมีผลต่อทัศนียภาพและทิศทางของลมและแสงสว่าง สำหรับโครงการที่มีความเกี่ยวข้องกับโครงการอยู่ในระยะไม่ไกลมาก ได้แก่ สถานีตำรวจนครบาลพญาไท อยู่ห่าง 550 เมตร และโรงพยาบาลพญาไท 1 อยู่ห่าง 600 เมตร

6.3.3 สภาพภูมิอากาศ

ภาพที่ 6.31 แสดงทิศทางลมและแดดรอบที่ตั้งโครงการ

ภูมิอากาศโดยทั่วไปของที่ตั้งโครงการ อยู่ในกรุงเทพมหานคร มีแนวผ่านของลมฤดูร้อนและลมมรสุมฤดูฝนจากทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ในฤดูหนาวจะมีลมเย็นผ่านมาจากทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

ซึ่งที่ตั้งโครงการในทางทิศตะวันตกถูกบดบังด้วยสถานีรถไฟฟ้าพญาไท ทำให้ลมเย็นผ่านได้ไม่ดีเท่าที่ควร ส่วนทิศใต้ติดกับอาคารพาณิชย์สูง 4 ชั้น ทำให้รับแสงแดดในช่วงบ่ายและถูกบดบังแสงแดดจากสถานีรถไฟฟ้าในช่วงเย็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาการออกแบบทางสถาปัตยกรรม

7.1 การออกแบบเพื่อมวลชน (Universal Design)

การออกแบบเพื่อมวลชนเป็นแนวคิดในการออกแบบที่คำนึงถึงการใช้งาน ความคุ้มค่า สมประโยชน์ ครอบคลุมสำหรับทุกคน และไม่ต้องดัดแปลงพิเศษหรือเฉพาะเจาะจงเพื่อบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยเริ่มต้นจากการคำนึงถึงคนทุกประเภท รวมถึงผู้พิการทางสายตา ทางหู ร่างกาย ทางปัญญา คนที่อ่านหนังสือไม่ออก เป็นต้น เพื่อให้งานออกแบบมีส่วนร่วมช่วยในการทำให้อทุกคนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีเป็นปกติสุข

หลักการพื้นฐานของการออกแบบมวลชน (Principles of Universal Design) ¹

- 1) ความเสมอภาค (Equitability) ใช้งานได้กับทุกคนในสังคมอย่างเท่าเทียมกัน เช่น การติดตั้งอุปกรณ์อาคาร 2 ระดับ ระดับสำหรับคนทั่วไปและระดับคนพิการ
- 2) ความยืดหยุ่น (Flexibility) ใช้งานได้กับผู้ที่มีขนาดชายแหวหรือปรับสภาพความสูงต่ำขึ้นลงได้ตามความสูงของผู้ใช้
- 3) ใช้ง่ายและเข้าใจง่าย (Simple, Intuitive use) มีภาพหรือคำอธิบายที่เรียบง่ายสำหรับคนทุกประเภททั้งอ่านหนังสือได้และไม่ได้ โดยใช้รูปภาพเป็นสัญลักษณ์สากล สื่อสารให้เข้าใจง่าย
- 4) ข้อมูลชัดเจน (Perceptible Information) มีข้อมูลเพียงพอ ง่ายสำหรับประกอบการใช้งานที่เพียงพอ
- 5) มีระบบป้องกันอันตราย (Tolerance for Error) เพื่อความทนทานต่อการใช้งานที่ผิดพลาด
- 6) พยายาม (Low Physical Effort) สะดวกและไม่ต้องออกแรงมาก เช่น ใช้ที่เปิดก๊อกน้ำแบบยกขึ้นกด-ลง แทนการใช้ก๊อกแบบเกลียว เป็นต้น
- 7) ขนาดและสถานที่ที่เหมาะสม (Appropriate size and space for approach) และใช้งานในเชิงปฏิบัติการได้ โดยคิดออกแบบเมื่อสำหรับคนร่างกายใหญ่โต คนที่เคลื่อนไหวร่างกายยาก เช่น ขนาดของห้องน้ำ โถส้วมใหญ่เพียงพอสำหรับคนที่ร่างกายใหญ่โต รวมถึงคนพิการที่ใช้รถเข็นคันใหญ่ ซึ่งในทุกพื้นที่ต้องออกแบบให้ใหญ่พอที่รถเข็นจะสามารถหมุนรอบตัวได้

¹ การออกแบบเพื่อมวลชน (Universal Design) : <https://sites.google.com/site/hci82559/universal-design>

สำหรับโครงการศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอิสระกรุงเทพมหานคร การคำนึงถึงการออกแบบเพื่อมวลชน สามารถแบ่งตามประเภทผู้ใช้งานได้ดังนี้

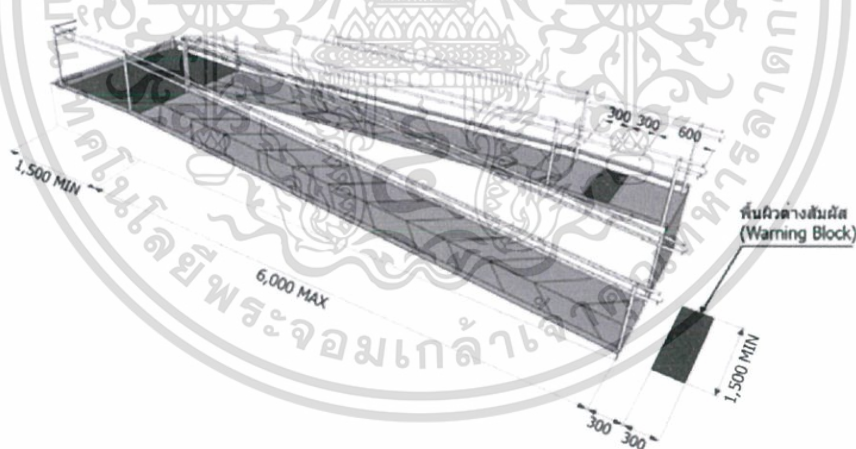
- 1) ผู้ใช้งานทั่วไป โดยคำนึงถึงหลักการออกแบบพื้นที่ทางสถาปัตยกรรมทั่วไป
- 2) นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ (ยกเว้นชาวเอเชีย) ส่วนใหญ่มีสัดส่วนขนาดร่างกายที่ใหญ่กว่านักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวเอเชีย การใช้งานที่פקกระเปาะขนาดใหญ่มาด้วย จึงจำเป็นต้องออกแบบพื้นที่ให้ใหญ่กว่าผู้ใช้งานทั่วไป โดยคำนึงถึงพื้นที่การวางสัมภาระ ขณะใช้งานส่วนต่างๆ และทางเดินภายในโครงการที่เผื่อไว้ในเวลาที่มีผู้ใช้งานจำนวนมาก เพื่อหลีกเลี่ยงการเบียดเสียดของผู้คนและลดการเกิดปัญหาจราจรขึ้นได้

นักท่องเที่ยวบางกลุ่มเดินทางเป็นครอบครัวซึ่งมีเด็กใช้งานด้วย จึงจำเป็นต้องออกแบบอุปกรณ์การใช้งานให้มีครบทุกประเภท ทั้งในระดับทั่วไป ระดับชาวต่างชาติ และระดับเด็ก เพื่อการใช้งานที่สะดวกยิ่งขึ้น

- 3) ผู้พิการทั้งทางร่างกาย สายตา การได้ยิน ทางปัญญา²
คำนึงถึงสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้ออำนวยต่อผู้พิการทุกประเภทภายในโครงการ ประกอบด้วย

- ทางลาดบริการสำหรับรถเข็นในทุกการเปลี่ยนถ่ายระดับพื้น

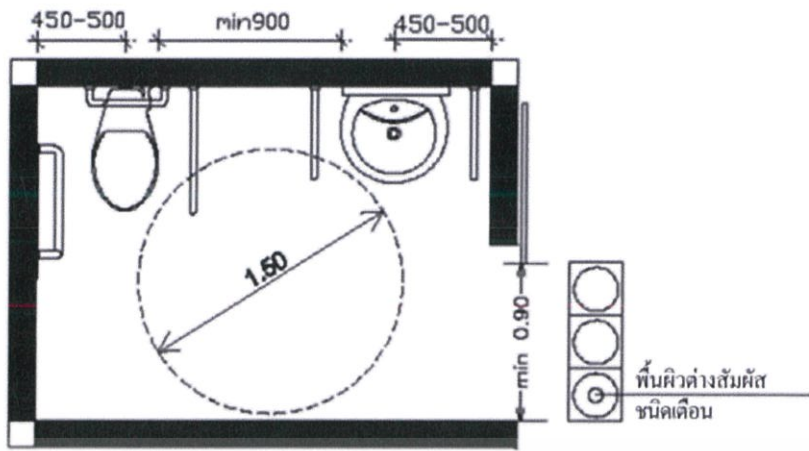
ภาพที่ 7.1 แสดงทางลาดสำหรับผู้พิการที่ใช้รถเข็น

- ห้องส้วมสำหรับคนพิการ โดยมีราวจับรอบอุปกรณ์ ประตูเลื่อนกว้างกว่าทั่วไป และ ความกว้างภายในห้องส้วมที่เว้นให้รถเข็นสามารถหมุนได้โดยรอบ

² กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2550. คู่มือการออกแบบสภาพแวดล้อม สำหรับคนพิการ และคนทุพพลภาพ.

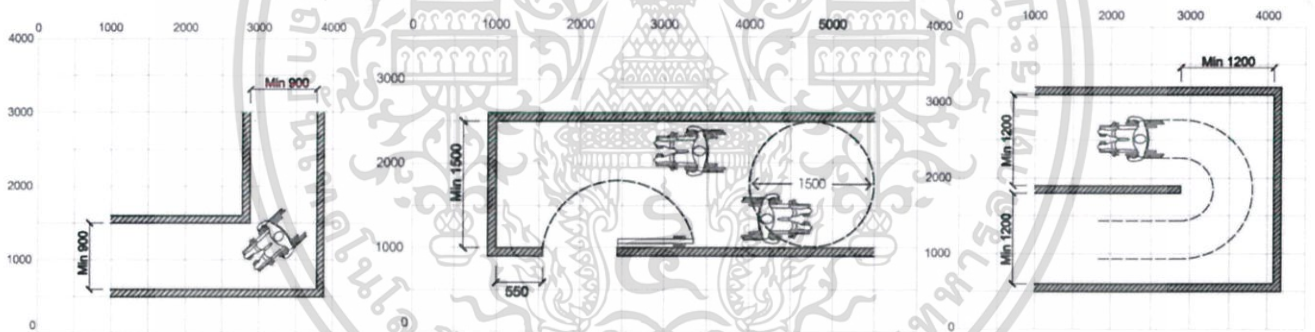
<http://www.bluerollingdot.org/articles/design/179>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

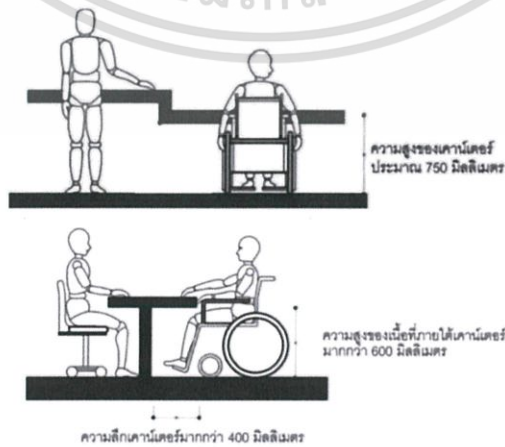

ภาพที่ 7.2 แสดงการออกแบบผังห้องน้ำผู้พิการ

- มีการติดตั้งสัญญาณเตือนภัยในอาคาร และมีแสงสีแดงกำกับอยู่ทุกจุด เพื่อให้คนพิการทางการได้ยินทราบถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น
- สิ่งอำนวยความสะดวกภายนอกอาคาร ประกอบด้วย ที่จอดรถ ทางลาด ทางเข้าอาคาร ทางเดินระหว่างอาคาร ทางเชื่อมระหว่างอาคาร รววจับบันได บ้าย ประตู พื้นผิวสัมผัสต่างๆ

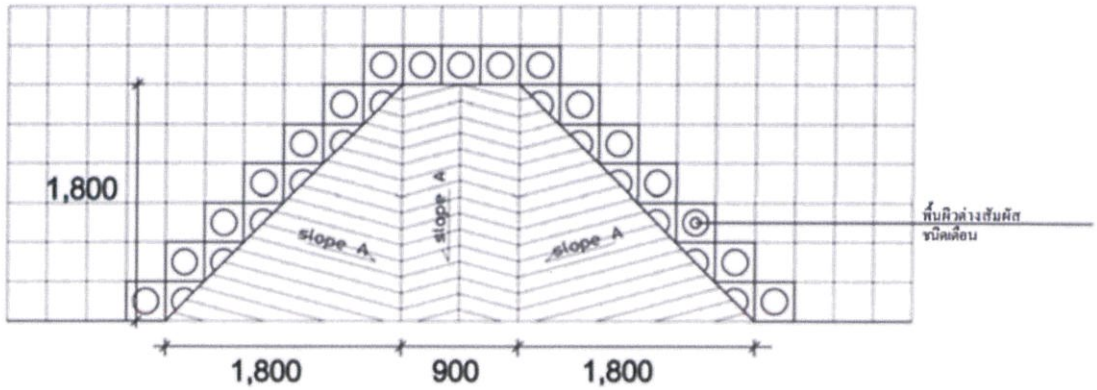

ภาพที่ 7.3 แสดงระยะทางเดินภายในอาคารสำหรับผู้พิการที่ใช้รถเข็น

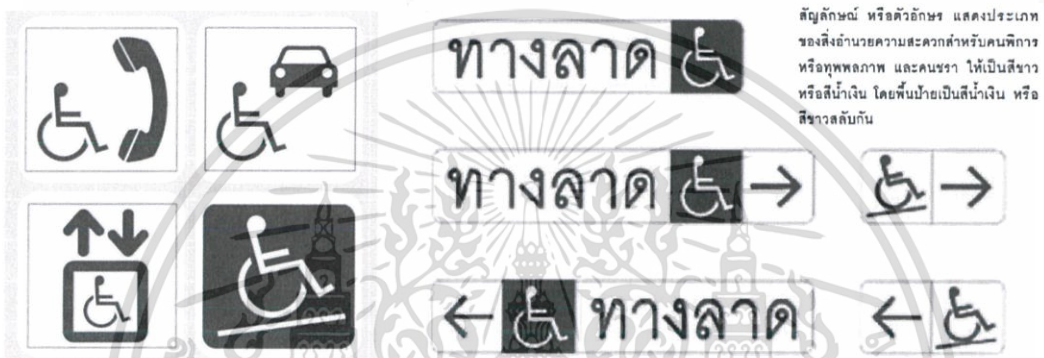

ภาพที่ 7.4 แสดงระยะการออกแบบเคาน์เตอร์สำหรับผู้พิการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 7.5 แสดงทางลาดขอบถนนสำหรับผู้พิการที่ใช้รถเข็น

ภาพที่ 7.6 แสดงป้ายบอกทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ

7.2 การออกแบบเพื่อสื่อความหมาย

โครงการศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอิสระกรุงเทพมหานคร เป็นอาคารสาธารณะที่รองรับผู้ใช้งานในทุกรูปแบบและเชื้อชาติ ซึ่งการจะสื่อสารกับผู้ใช้งานจึงต้องมีภาษาสากลที่ในการบอกและอธิบายใช้งานของอาคารให้ทุกคนเข้าใจตรงกันอย่างง่ายและชัดเจน โดยใช้สัญลักษณ์ประจำโครงการเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดข้อความ ซึ่งมีหลักการออกแบบ ดังนี้

การออกแบบกราฟฟิก³

เป็นลักษณะของการออกแบบพื้นผิว 2 มิติ เพื่อเป็นสื่อกลางสำหรับการถ่ายทอดข้อความ ความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์จากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง เพื่อให้เข้าใจและรู้เรื่องโดยใช้ประสาทตาในการรับรู้ส่วนใหญ่

ความสำคัญของการออกแบบกราฟฟิก

1. เป็นสื่อกลางในการสื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจตรงกัน จากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งได้อย่างถูกต้องและชัดเจน

³ จุฑารัตน์ จอกสูงเนิน. 2556. การออกแบบกราฟฟิก. <http://bowtysnoo.blogspot.com/>

2. สามารถทำหน้าที่เป็นสื่อ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เกิดการศึกษากับกลุ่มเป้าหมาย ได้เป็นอย่างดี

3. ช่วยทำให้เกิดความน่าสนใจ ประทับใจ และน่าเชื่อถือแก่ผู้พบเห็น

4. ช่วยให้เกิดการกระตุ้นทางความคิด และการตัดสินใจอย่างรวดเร็ว

5. ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

6. ทำให้ผู้พบเห็นเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทั้งทางด้านการกระทำและความคิด

องค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยทำให้งานกราฟฟิกมีความโดดเด่น น่าสนใจ ผู้ออกแบบต้องใช้หลักและวิธีการทางศิลปะเป็นแนวทางในการออกแบบ โดยพิจารณา ดังนี้

1) รูปแบบตัวอักษรและขนาด

การสร้างรูปแบบตัวอักษรให้มีรูปแบบแปลกตา สวยงาม จะช่วยเร่งเร้าความรู้สึก ตอบสนองได้เป็นอย่างดี โดยเน้นความชัดเจนสวยงาม สอดคล้องกับจุดประสงค์ ความสัมพันธ์ของข้อความนำเรื่องและข้อความรายละเอียด นอกจากนั้นขนาดของตัวอักษร ต้องมีความพอดี อ่านได้ง่าย สื่อความได้ชัดเจน ไม่ลึกซึ้งจนเกินไป

2) การกำหนดระยะห่างและพื้นที่ว่าง

จัดระเบียบข้อมูล โดยเน้นความเป็นระเบียบและความชัดเจน คำนึงถึงระยะห่างของผู้อ่านและพื้นที่ว่างที่ช่วยพักสายตาในการอ่าน ซึ่งจะทำให้อ่านได้สบายตาและสื่อความหมายได้อย่างรวดเร็ว

3) การกำหนดสี

สีมีบทบาทอย่างมากที่ช่วยเน้นความชัดเจน ทำให้สะดุดตา และสร้างความสวยงาม การกำหนดสีขึ้นอยู่กับประเภทของพื้นที่การใช้งานและอารมณ์ที่ต้องการสื่อความหมาย ควรคำนึงถึงสีบนตัวภาพ พื้นภาพและตัวอักษรที่จะไม่ทำให้กลมกลืนจนไม่สามารถสื่อสารได้

4) การจัดวางตำแหน่ง

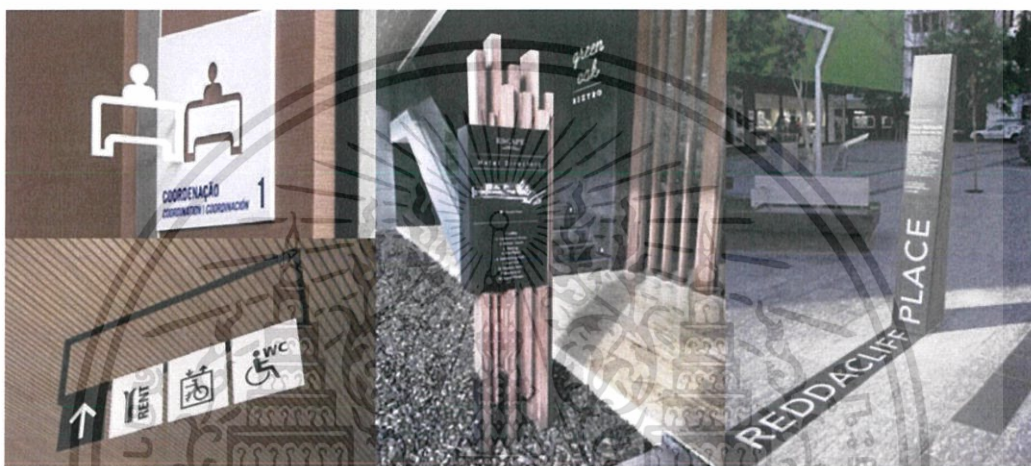
เป็นการจัดวางโครงร่าง ตำแหน่งข้อความทั้งหมด และส่วนประกอบอื่น ๆ ที่ปรากฏ ต้องคำนึงถึงการเน้นบางส่วนให้เด่น และการจัดวางส่วนข้อความรองให้สมดุลกัน ความพอเหมาะพอดีของภาพรวมจะทำให้งานออกแบบมีความน่าเชื่อถือและน่าสนใจ

5) รูปแบบเข้ากับยุคสมัย

สัญลักษณ์สื่อความหมายควรเป็นไปตามยุคสมัยและหลีกเลี่ยงสิ่งที่เป็นนิยมชั่วคราว หลีกเลี่ยงการใช้ตัวหนังสือมากเกินไป

สำหรับโครงการศูนย์บริการนักท่องเที่ยวที่วชิระกรุงเทพมหานคร ต้องคำนึงถึงภาษาที่จะเลือกใช้ป้ายต่าง ๆ ภายในโครงการ เนื่องจากมีผู้ใช้งานจากทุกเชื้อชาติ ควรเลือกใช้ภาษาหลักที่เป็นสากล โดยอาจเพิ่มบางภาษาเฉพาะประเทศที่มีนักท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครมากกว่าประเทศอื่น ภาษาที่เลือกใช้ ยกตัวอย่างเช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาอาหรับ ภาษารัสเซีย เป็นต้น

การออกแบบสัญลักษณ์ที่ดียังสามารถใช้ในการแบ่งพื้นที่การใช้งานแต่ละส่วน ซึ่งทำให้เห็นถึงระดับความส่วนตัวและไม่ส่วนตัวของแต่ละพื้นที่ และบ่งบอกช่วงเวลาในการใช้งานแต่ละส่วนได้ด้วย

ภาพที่ 7.7 แสดงตัวอย่างการออกแบบป้ายบอกทิศทางภายในอาคาร (ที่มาจาก [https://www.pinterest.com/search/pins/?q=signage&rs=typed&term_meta\[\]=signage%7Ctyped](https://www.pinterest.com/search/pins/?q=signage&rs=typed&term_meta[]=signage%7Ctyped))

ภาพที่ 7.8 แสดงตัวอย่างการออกแบบสัญลักษณ์บอกตำแหน่งพื้นที่ในโครงการ (ที่มาจาก [https://www.pinterest.com/search/pins/?q=symbol%20design&rs=typed&term_meta\[\]=symbol%7Ctyped&term_meta\[\]=design%7Ctyped](https://www.pinterest.com/search/pins/?q=symbol%20design&rs=typed&term_meta[]=symbol%7Ctyped&term_meta[]=design%7Ctyped))

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.3 แนวทางในการเลือกใช้วัสดุที่ใช้ในโครงการ

แนวทางในการเลือกใช้วัสดุในโครงการมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

1) สะท้อนเอกลักษณ์การท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

เลือกใช้วัสดุสะท้อนเอกลักษณ์ของประเทศไทยและการท่องเที่ยว เพื่อเป็นการสื่อความหมายของงานสถาปัตยกรรมให้ผู้ใช้งานเข้าใจเอกลักษณ์ของประเทศไทย เป็นเสมือนการต้อนรับ และสร้างความน่าสนใจให้นักท่องเที่ยว สามารถดึงดูดผู้คนให้เข้ามาใช้งานในโครงการได้มากขึ้น

2) สื่อถึงลักษณะการใช้งาน

เนื่องจากเป็นโครงการที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวซึ่งเป็นแขกของประเทศ วัสดุที่เลือกใช้จึงต้องสื่อถึงความเป็นกันเอง ความเข้าถึงง่าย ไม่ทางการจนเกินไป โดยใช้ขนาดที่เป็นสัดส่วนมนุษย์ Human Scale เพื่อไม่ให้เกิดความรู้สึกยิ่งใหญ่เกินการใช้งาน และวัสดุที่ไม่สร้างความหรรษาจนเกินไป ทำให้ผู้ใช้เกิดความรู้สึกเกร็งและไม่ผ่อนคลาย

3) เข้ากับทัศนียภาพสภาพแวดล้อมใจกลางเมือง

โดยศึกษาการใช้วัสดุและโทนสีของอาคารข้างเคียง สถานีรถไฟฟ้า แล้วนำมาใช้พิจารณาเลือกวัสดุในโครงการให้สอดคล้องกับบริบทโดยรอบ

4) คำนึงถึงการป้องกันมลภาวะรอบข้าง

เนื่องจากที่ตั้งโครงการอยู่ในใจกลางเมือง จึงทำให้เกิดมลภาวะทั้งทางเสียง ฝุ่นละออง และควันเสียจากรถยนต์ วัสดุหุ้มอาคารจึงต้องคำนึงถึงคุณสมบัติในการป้องกันมลภาวะดังกล่าวไม่ให้รบกวนการใช้งานภายในอาคาร รวมถึงการป้องกันด้วยการฉนวนต่าง ๆ

5) คำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมโดยรอบ

เลือกใช้วัสดุที่ไม่ปล่อยสารพิษหรือผลเสียต่อสภาพแวดล้อมในอาคารและนอกอาคาร รวมถึงวัสดุที่มีค่าการสะท้อนแสงต่ำ เพื่อลดแสงจ้าในช่วงเวลากลางวันที่มีผลกระทบต่อผู้คนสัญจรและยานพาหนะบริเวณรอบโครงการ รวมถึงวัสดุที่เก็บเสียงเวลาฝนตกหนัก เพื่อป้องกันเสียงฝนกระทบกับวัสดุจนเป็นเสียงรบกวนแก่ผู้คนภายนอกและผู้คนภายในโครงการด้วย

6) ราคาที่เหมาะสมและคุ้มค่าต่อการติดตั้ง

เลือกใช้วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น ขนส่งง่ายและติดตั้งง่าย ราคาสมเหตุสมผล

7) มีความคงทนและแข็งแรง

เลือกใช้วัสดุที่มีอายุการใช้งานและการดูแลรักษาง่าย เพื่อลดปัญหาการซ่อมแซมอาคารในภายหลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษางานระบบที่เกี่ยวข้อง

8.1 ระบบโครงสร้างอาคาร

การเลือกใช้ระบบโครงสร้างอาคารโครงการศูนย์บริการนักท่องเที่ยววิสระ มีปัจจัยในการเลือกใช้โครงสร้างอาคาร ดังต่อไปนี้

- 1) เป็นโครงสร้างที่มีขนาดไม่ใหญ่จนเกินไป เพื่อแก้ปัญหาความหนาแน่นของบริบทโดยรอบและลดทอนความทึบตันของอาคาร
- 2) มีความแข็งแรงและปลอดภัยต่อผู้ใช้งานโครงการ
- 3) มีความเหมาะสมต่อพื้นที่ใช้งานในแต่ละส่วนของโครงการ
- 4) มีความคุ้มค่าในด้านงบประมาณ
- 5) มีการคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- 6) มีความสวยงามทางสถาปัตยกรรม

โดยแบ่งระบบโครงสร้างอาคารในแต่ละส่วนตามตำแหน่งของโครงสร้าง ดังต่อไปนี้

8.1.1 โครงสร้างหลักอาคาร

เลือกใช้โครงสร้างพื้น Post Tension (ระบบคอนกรีตอัดแรง) และเสาคอนกรีตหล่อในที่ ใช้ในส่วนการใช้งานทั่วไป เนื่องจาก

- สามารถลดจำนวนและขนาดของเสาเสาให้น้อยลงมากกว่าระบบเสาคาน ทำให้ง่ายต่อการวางพื้นที่ส่วนกลาง และการออกแบบตกแต่งภายใน

- สามารถลดความสูงของชั้นพื้นลง เพิ่มพื้นที่ความสูงของฝ้าได้ง่ายและคุ้มค่าต่อการเพิ่มจำนวนชั้นของอาคาร

- สามารถลดขนาดของคานให้เล็กลงกว่าระบบอื่น ๆ ทำให้ง่ายต่อการออกแบบรูปด้านอาคาร

- ราคาก่อสร้างประหยัดกว่าระบบอื่น ๆ เนื่องจากก่อสร้างง่าย รวดเร็ว ไม่ซับซ้อน และใช้วัสดุกำลังแรงสูง เช่น คอนกรีต, ลวดอัดแรงกำลังสูง

- ง่ายต่อการติดตั้งงานระบบ และประหยัดในการเดินท่อต่าง ๆ

ภาพที่ 8.1 แสดงโครงสร้างพื้น Post Tension และการก่อสร้างพื้น Post Tension
(ที่มา <http://www.poonmix.com/ready-mix-concrete/e7dfdบักคอนกรีตอัดแรง.html>)

8.1.2 โครงสร้างหลังคา

การพิจารณาเลือกใช้โครงสร้างหลังคาควรคำนึงถึง การป้องกันความร้อนจากแสงแดด กันความชื้นและระบายน้ำฝนได้ดี เหมาะสมกับงบประมาณและควรคำนึงถึงความสวยงามจากมุมมองด้านบน เนื่องจากบริบทรอบโครงการส่วนใหญ่เป็นอาคารสูง และสถานีรถไฟที่มีผู้คนสัญจรไปมา โดยเลือกใช้โครงสร้างหลังคาดังต่อไปนี้

- โครงสร้างหลังคาเทเรียบ (Flat Roof) ในส่วนการใช้งานทั่วไปของโครงการ เป็นหลังคาคอนกรีต เช่นเดียวกับคอนกรีตเสริมเหล็ก โดยไม่ต้องใส่สารกันซึม หรือทำระบบกันซึมคลุมด้านบน เป็นหลังคาที่ใช้เหล็กแผ่นพับเป็นไม้แบบสำหรับเทคอนกรีต ซึ่งใช้เหล็กเสริมในพื้นที่น้อยกว่าหลังคาคอนกรีตเสริมเหล็ก ทำให้ความหนาของคอนกรีตลดลง

8.1.3 โครงสร้างผนัง

เป็นเสมือนเปลือกหุ้มอาคาร ซึ่งมีผลต่อความสวยงามอาคาร จึงเลือกใช้ตามความเหมาะสมต่อพื้นที่การใช้งานในแต่ละส่วน เข้ากับสภาพแวดล้อม คงทนต่อแรงลมที่กระทำด้านข้าง และผลกระทบต่อบริบทรอบข้าง เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีการสัญจรของคนจำนวนมาก โดยเลือกใช้โครงสร้างผนังดังต่อไปนี้

- ผนังกระจก ใช้กับพื้นที่ที่ต้องการเปิดมุมมองและแสงสว่างเข้าอาคาร ซึ่งต้องคำนึงถึงคุณสมบัติการกันความร้อน การดูแลรักษา การติดตั้งกับโครงสร้างหลักของอาคารซึ่งมีผลต่อรูปลักษณ์ของอาคาร และ ค่าการสะท้อนแสงที่มีผลกระทบต่อมุมมองของผู้คนที่สัญจรไปมาบริเวณหน้าโครงการ

- ผนังก่ออิฐฉาบปูน ใช้กับพื้นที่ในส่วนที่ต้องการปิดทึบหรือส่วนบริการ โดยมีราคาการก่อสร้างง่ายและถูก แต่ใช้เวลาในการก่อสร้างมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8.2 งานระบบประกอบอาคาร

8.2.1 ระบบไฟฟ้าและแสงสว่าง แบ่งออกเป็น

8.2.1.1 ระบบไฟฟ้ากำลัง

ใช้ระบบ 3 เฟส 4 สาย แรงดัน 220/380 โวลท์ ตามมาตรฐานของการไฟฟ้า โดยติดตั้งสายเคเบิลจากระบบสายส่งจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคที่ผ่านท่อโลหะฝังดินไปยังหม้อแปลงไฟฟ้า (Transformer) และติดตั้งเครื่องวัดกระแสไฟฟ้าเพื่อลดแรงดัน และสามารถจ่ายกระแสไฟฟ้าสู่แผงจ่ายไฟฟ้าเพื่อจ่ายไปสู่อุปกรณ์ไฟฟ้าต่าง ๆ ในอาคาร

8.2.1.2 ระบบไฟฟ้าฉุกเฉิน

เป็นระบบที่ใช้เมื่อเกิดกรณีฉุกเฉินภายในอาคาร โดยเครื่องกำเนิดไฟฟ้าฉุกเฉิน (Generator) จะทำงานเมื่อเกิดการขัดข้องในระบบไฟฟ้าขึ้น โดยตัวรับกำลังเครื่องกำเนิดไฟฟ้าใช้เป็นเครื่องยนต์แก๊สโซลีน (Gasoline Engine) โดยการทำงานของเครื่องกำเนิดไฟฟ้าไม่ควรใช้เวลายาวเกิน 8 วินาที ซึ่งเมื่อระบบไฟฟ้าขัดข้อง สวิตช์โอนย้ายอัตโนมัติ (Automatic Transfer Switch) จะถูกสับจากตำแหน่งที่ต่อเข้ากับระบบไฟฟ้าปกติมายังเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเพื่อรับพลังงานไฟฟ้าแล้วส่งไปใช้งานในส่วนที่จำเป็น เช่น ห้อง Server ส่วนบริการนักท่องเที่ยว 24 ชั่วโมง และเมื่อระบบไฟฟ้ากลับสู่สภาวะปกติแล้ว สวิตช์โอนย้ายอัตโนมัติถูกสลับตำแหน่งระบบไฟฟ้าปกติ แต่เครื่องกำเนิดไฟฟ้ายังคงทำงานต่อไปอีกประมาณ 5-10 นาที เพราะในกรณีที่ไฟฟ้าปกติเกิดมีปัญหาก็ สวิตช์โอนย้ายอัตโนมัติจะได้สับไปตำแหน่งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าได้และสามารถรับไฟจากเครื่องกำเนิดไฟฟ้าได้เลย รวมถึงเพื่อป้องกันเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเกิดปัญหาขึ้นจากการสตาร์ทเครื่องบ่อย

8.2.1.3 ระบบไฟฟ้าแสงสว่าง

ไฟฟ้าแสงสว่างเป็นระบบ 220 โวลท์ Single Phase สำหรับใช้กับไฟฟ้าแสงสว่างเต้าเสียบ ดวงโคมไฟ เป็นต้น แบ่งการให้แสงสว่างตามพื้นที่การใช้งานดังต่อไปนี้

- การให้แสงสว่างสำหรับพื้นที่การใช้งานทั่วไป โดยจะต้องคำนึงถึง

- การมองเห็น (Visibility) เป็นการกำหนดความสว่างให้มีความเหมาะสมกับการใช้งานในแต่ละส่วน และสัมพันธ์ต่อการใช้สายตาของผู้ใช้บริการ

- ความสวยงามและการตกแต่ง (Decoration) วัสดุอุปกรณ์ในการให้แสงสว่างควรออกแบบให้สวยงามและเก็บเรียบร้อย บางส่วนควรปิดซ่อนไม่ให้เห็น เช่น สายไฟ แฉงไฟ หรืออุปกรณ์บางอย่างอาจออกแบบให้แสดงได้ นอกจากนี้ยังมีการให้แสงในบางส่วนนอกเหนือพื้นที่การใช้งาน เช่นการให้แสงบริเวณเพดานโดยรอบ การให้แสงเน้นของผนัง เป็นต้น

- บรรยากาศ (Mood) การสร้างบรรยากาศและอารมณ์เป็นส่วนสำคัญสำหรับการออกแบบแสงสว่างโดยเฉพาะพื้นที่ที่ต้องปรับเปลี่ยนหรือสร้างประสบการณ์ที่แปลกใหม่ให้กับผู้ใช้บริการ เช่น ห้องแสดงนิทรรศการ เป็นต้น

การให้แสงสว่างสำหรับห้องสมุดสำหรับพื้นที่อ่านหนังสือ ควรหลีกเลี่ยงการให้แสงตรง (Direct Light) ทั้งจากดวงโคมและแสงธรรมชาติ ซึ่งทำได้โดยการเลือกใช้วัสดุผนังและเพดานให้มีสีสว่าง แต่มีความเข้มข้นของแสงน้อยกว่าบริเวณที่อ่านหนังสือ และใช้สีที่ใกล้เคียงกัน เนื่องจากสีที่ตัดกันจะส่งผลเสียต่อการมองเห็นและทำให้เกิดการเพ่งและเหนื่อยในการใช้สายตาการอ่านหนังสือ

การให้แสงสว่างสำหรับงานจัดแสดง ใช้การจัดแสงสว่างพื้นที่โดยรวมในรูปแบบของฟิสิกส์กัน ซึ่งไม่ต้องการแสงจ้าเกินไป โดยใช้แสงสีนวล (Warm White) ที่ให้แสงสีส้มออกส้มเหลือง เพื่อให้เกิดความรู้สึกละมุนตา และสร้างบรรยากาศในการชมนิทรรศการ สำหรับส่วนของวัตถุจัดแสดง ใช้แสงสว่างเน้นเป็นจุดโดยใช้ไฟ Spot Light เพื่อเน้นวัตถุจัดแสดงให้โดดเด่นมากยิ่งขึ้น

8.2.2 ระบบสุขาภิบาล

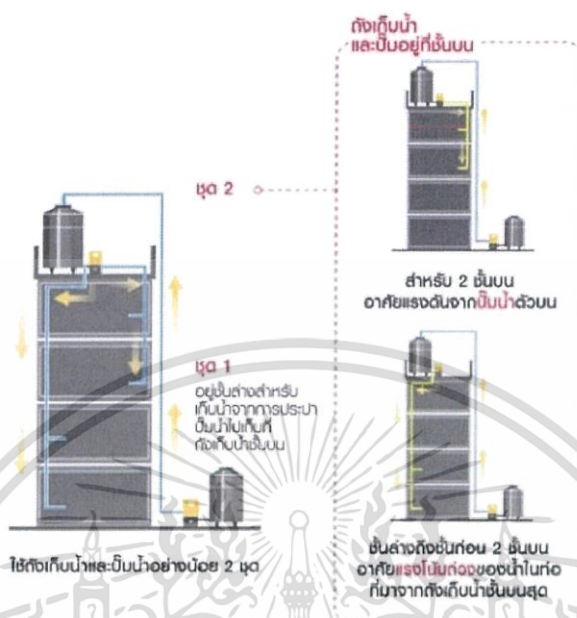
ระบบสุขาภิบาลในโครงการสามารถแบ่งออกได้ 4 ระบบ ได้แก่

8.2.2.1 ระบบน้ำใช้

น้ำที่นำมาใช้ในโครงการรับมาจากการประปาส่วนภูมิภาค ซึ่งรับมาในปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการ และมีคุณภาพดี ปราศจากเชื้อโรค เหมาะที่ใช้เพื่อการอุปโภคและบริโภค โดยเลือกใช้ระบบจ่ายน้ำประปาลง (Down Feed Distribution System) เนื่องจากโครงการมีความสูงประมาณ 4-5 ชั้น โดยมีเครื่องสูบน้ำอยู่ที่ชั้นรองจากชั้นที่วาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถึงเก็บน้ำแล้วจ่ายน้ำไปยังหัวจ่ายน้ำต่าง ๆ เนื่องจากชั้นที่ตำแหน่งอยู่ใกล้ถึงเก็บน้ำจะมีแรงดันน้อยกว่าชั้นที่ต่ำสุด รวมถึงติดตั้งวาล์วลดความดัน (Pressure Reducing Valve) ที่ชั้นล่างสุด เพื่อลดความดันของน้ำที่ส่งลงมาจากชั้นบนสุด

ภาพที่ 8.2 แสดงการทำงานของระบบจ่ายน้ำประปาลง (Down Feed Distribution System) (ที่มา <http://www.scgbuildingmaterials.com/th/HomeConsult/Blog/new-home/ระบบน้ำประปาภายในบ้าน.aspx>)

8.2.2.2 ระบบบำบัดน้ำเสีย

โดยน้ำเสียแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) น้ำทิ้ง คือน้ำเสียที่ผ่านการใช้งานมาแล้วจากอ่างล้างหน้า ที่อาบน้ำ ห้องครัวซึ่งต้องผ่านบ่อดักไขมันเพื่อนำคราบไขมันจากเศษอาหารออกก่อนส่งไปยังบ่อดักน้ำรอบโครงการ และระบายออกสู่สาธารณะ

2) น้ำโสโครก คือน้ำเสียที่มาจากโถชักโครก ซึ่งไม่อนุญาตให้ทิ้งลงท่อสาธารณะทันที เนื่องจากทำให้เกิดมลภาวะทางน้ำและกลิ่นได้ ต้องผ่านการบำบัดภายในโครงการให้เป็นน้ำดีก่อนระบายลงสู่ท่อสาธารณะ ซึ่งวิธีการบำบัดน้ำเสียเลือกใช้การบำบัดน้ำเสียแบบบ่อเติมอากาศ หรือ Aerobic System

ระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อเติมอากาศ (Aerobic System)

เป็นระบบบำบัดน้ำเสียที่อาศัยการเติมออกซิเจนจากเครื่องเติมอากาศ (Aerator) ที่ติดตั้งแบบทุ่นลอยหรือยึดติดกับแท่นก็ได้ เพื่อเพิ่มออกซิเจนในน้ำให้มีปริมาณเพียงพอเพื่อจุลินทรีย์สามารถนำไปใช้ย่อยสลายสารอินทรีย์ในน้ำเสียได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เร็วขึ้นกว่าการปล่อยให้ย่อยสลายตามธรรมชาติ ทำให้ระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อเติมอากาศสามารถบำบัดน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถลดปริมาณความสกปรกของน้ำเสียในรูปของค่าบีโอดี (Biochemical Oxygen Demand; BOD) ได้ร้อยละ 80-95 โดยอาศัยหลักการทำงานของจุลินทรีย์ภายใต้สภาวะที่มีออกซิเจน (Aerobic) โดยมีเครื่องเติมอากาศ ซึ่งนอกจากจะทำหน้าที่เพิ่มออกซิเจนในน้ำแล้วยังทำให้เกิดการกวนผสมของน้ำในบ่อด้วย ทำให้เกิดการย่อยสลายสารอินทรีย์ได้อย่างทั่วถึงภายในบ่อ

ภาพที่ 8.3 แสดงบัตน้ำเสียแบบเติมอากาศ

(ที่มา <http://www.iseehomecomplex.com/2015/05/unblock-toilet-full.html>)

8.2.2.3 ระบบระบายน้ำฝน

ระบบระบายน้ำฝนส่วนใหญ่เป็นการระบายน้ำฝนจากหลังคา โดยน้ำฝนจะไหลผ่านรางระบายน้ำฝน ซึ่งขนาดและรูปร่างรางจะถูกกำหนดโดยลักษณะของหลังคา หากน้ำฝนสามรรถระบายในแนวตั้งได้ทันที น้ำฝนจะไม่ล้นรางระบาย รวมถึงความลึกของรางที่ต้องเผื่อกรณีที่มีท่อระบายน้ำอุดตัน จึงต้องมีตะแกรงครอบที่ท่อระบายน้ำกันเศษใบไม้และขยะเข้าไปอุดตันในท่อระบายน้ำ ขนาดของท่อระบายน้ำฝนชนิดในแนวตั้งต้องไม่เล็กกว่า 6 นิ้ว และไม่ควรเล็กกว่าขนาดท่อที่ระบายน้ำจำนวนเท่ากันในแนวระดับ

สำหรับช่องระบายน้ำฝน ควรมีที่กรองขยะปิดบนช่อง และต้องให้น้ำไหลเข้าไม่น้อยกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของพื้นที่หน้าตัดของท่อน้ำฝน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8.2.3 ระบบปรับอากาศ

สำหรับระบบปรับอากาศเลือกใช้ตามเวลาการใช้งาน ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่มีการเปิดการใช้งานที่แตกต่างกันแต่ละส่วน จึงเลือกใช้ระบบปรับอากาศที่สามารถเปิด-ปิดได้ตามเวลาที่ต้องการ ได้แก่ ระบบปรับอากาศ VRV Air Conditioning System

- ระบบปรับอากาศ VRV Air Conditioning System เป็นระบบปรับอากาศที่ใช้น้ำยาปรับอากาศเป็นสื่อความเย็น โดยมีความสามารถปรับปริมาณน้ำยาทำความเย็นที่ส่งออกจากตัวคอมเพรสเซอร์เข้าสู่ Fan Coil เปลี่ยนแปลงตามความต้องการ

อุปกรณ์ที่ต้องใช้ได้แก่ Fan Coil Unit ตามพื้นที่ที่ต้องการปรับอากาศ, Condensing Unit ตัวทำความเย็นและระบายความร้อนออกสู่อากาศ โดยต้องติดตั้งในพื้นที่ที่สามารถระบายความร้อนได้ดีและรวมในพื้นที่เดียวกัน โดยต้องติดตั้งอุปกรณ์ท่อแบ่งจ่ายน้ำยา (REFNET Pipe System) เป็นอุปกรณ์เสริมที่ทำให้ สามารถเดินท่อน้ำยาแบบหรือแยกท่อ เหมือนการเดินระบบท่อน้ำปะปา ทำให้การติดตั้งท่อน้ำยาปรับอากาศ สะดวก ประหยัด และยืดหยุ่น กว่าเดินท่อน้ำยาในระบบอื่น ๆ

ระบบนี้สามารถติดตั้ง Fan coil unit หลายชุด กับ Condensing unit เพียงตัวเดียวได้ ซึ่งระยะห่างไม่ควรเกิน 100 เมตร

8.2.4 ระบบป้องกันอัคคีภัยและดับเพลิง

แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ตามลักษณะการใช้งาน ได้แก่

8.2.4.1 ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ (Fire Alarm System)

การเลือกใช้ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกับลักษณะการเกิดเพลิงไหม้ในพื้นที่นั้น ๆ ซึ่งระบบเหล่านี้สามารถควบคุมให้ทำงานแจ้งเหตุเพลิงไหม้หรือทำงานร่วมกับระบบดับเพลิงอื่น ๆ ได้ทันที ได้แก่

- เครื่องตรวจจับความร้อน (Heat Detector) ใช้ในพื้นที่ที่มีความร้อนและคาดว่าจะเกิดเพลิงลุกไหม้เร็ว โดยเลือกใช้ประเภท Fixed Temperature ในส่วนครัว ห้องเครื่องไฟฟ้า ส่วนเก็บของ ช่อมบ่ารุง และเลือกใช้ประเภท Rate of Rise ในส่วนของทางเดิน ห้องโถงหรือพื้นที่สาธารณะต่าง ๆ

ภาพที่ 8.4 แสดงเครื่องดับจับความร้อนชนิด Fixed Equipment และ Rate of Rise
(ที่มา <https://www.indiamart.com/proddetail/rate-of-rise-heat-detector-10787236397.html>)

- เครื่องดับจับควัน (Smoke Detector) มักใช้ในการเกิดเพลิงไหม้ที่คาด
ว่าจะเกิดขึ้นอย่างช้าๆ และมีควันมาก เช่น ในสำนักงาน เป็นต้น

ภาพที่ 8.5 แสดงเครื่องดับจับควัน (Smoke Detector)

(ที่มา <https://www.indiamart.com/proddetail/ceiling-smoke-detector-9475385355.html>)

- ระบบเตือนไฟแบบใช้คน อุปกรณ์เริ่มสัญญาณจากบุคคล (Manual Station)
ได้แก่ สถานีแจ้งสัญญาณเตือนอัคคีภัยแบบใช้มือกด (Manual Push Station)

ภาพที่ 8.6 แสดงอุปกรณ์เตือนอัคคีภัยแบบใช้มือกด

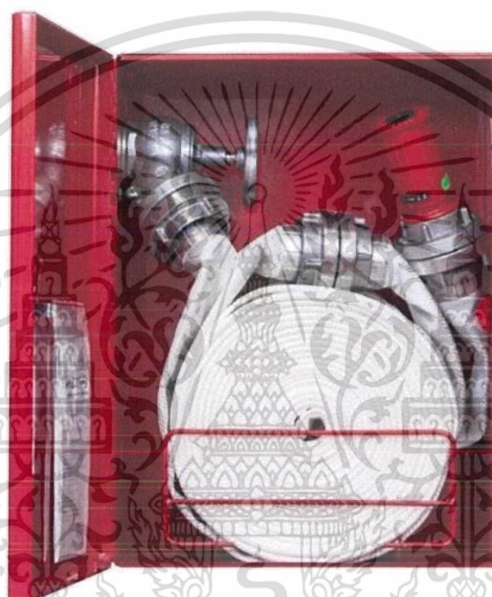
(ที่มา <http://www.thaihomealarm.com/category/30/ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้/manual-pull-stations>)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8.2.4.2 ระบบดับเพลิง (Fire Extinguishing System)

ระบบดับเพลิงในอาคารมีหลายแบบ ขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้สอยอาคารแต่ละชนิด ได้แก่

- ระบบสายฉีดน้ำดับเพลิง ประกอบด้วยตู้สายฉีดน้ำดับเพลิง (Fire Hose Cabinet) และท่อยืน (Standing Pipe) น้ำที่ใช้ในการดับเพลิงอาจใช้น้ำจากถังเก็บน้ำสำรองดับเพลิงโดยสูบน้ำผ่านเครื่องปั้มน้ำดับเพลิง หรือรับจากหัวรับน้ำดับเพลิงจากรถดับเพลิงนอกอาคารเมื่อปริมาณน้ำสำรองไม่เพียงพอผ่านท่อยืนระบบท่อเปียก

ภาพที่ 8.7 แสดงตู้สายฉีดน้ำดับเพลิง (Fire Hose Cabinet)

(ที่มา <http://symantecbd.com/products/fire-safety/fire-standpipe-hydrant-and-sprinkler-system/>).

- ระบบดับเพลิงแบบมือถือ จะนิยมติดตั้งไว้ในอาคาร สำหรับดับเพลิงไหม้ที่เกิดขึ้นในระยะแรกและสามารถหยิบมาใช้ได้สะดวกและทันที่ซึ่งมีการจำแนกออกเป็นหลายแบบ การใช้งานขึ้นอยู่กับประเภทของเพลิงที่เกิดขึ้นจากสารติดไฟหรือเหตุเพลิงไหม้ต่างกรณีกัน

- ระบบหัวกระจายน้ำดับเพลิง แบ่งตามตัวกลางที่ใช้ คือระบบใช้น้ำ และระบบใช้แก๊ส โดยระบบใช้น้ำดับเพลิงแบบฉีดน้ำฝอย (Sprinkler system) มี 3 ชนิด ได้แก่

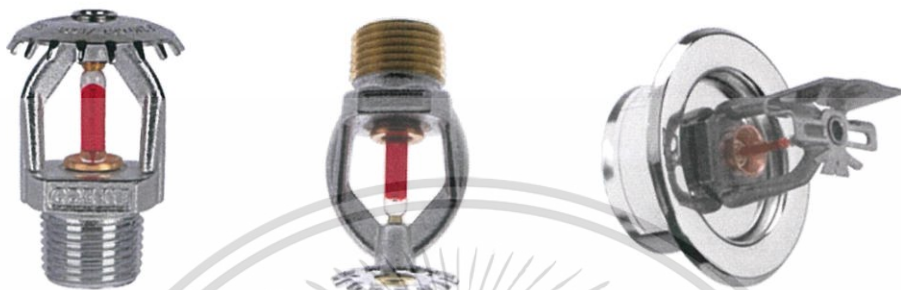
- 1) ชนิดหัวหงาย(Upright) ใช้กับพื้นที่ที่ไม่มีฝ้าเพดาน โดยติดตั้งโครงแขวนขนานกับท่อย่อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) ชนิดหัวคว่ำ(Pendent) ใช้กับพื้นที่ที่ติดตั้งฝ้าเพดาน

3) ชนิดติดกำแพง (Sidewall) ใช้เฉพาะพื้นที่อันตรายน้อยและมีเพดานเรียบ

โดยระยะห่างในการติดตั้งหัวกระจายน้ำดับเพลิงขึ้นอยู่กับระดับความอันตรายของพื้นที่ครอบครอง

ภาพที่ 8.8 แสดงหัวกระจายน้ำดับเพลิงชนิดหัวหงาย หัวคว่ำและชนิดติดกำแพง (ที่มาจาก <http://www.supplyhouse.com/Fire-Sprinkler-Heads-Hangers-10065000>)

8.2.5 ระบบขนส่งในอาคาร

ระบบขนส่งในอาคาร เป็นระบบขนส่งแนวตั้ง

1) ระบบขนส่งแนวตั้ง

1) ลิฟต์โดยสาร (Passenger Elevator)

ลิฟต์สามารถบรรทุกผู้โดยสารได้ไม่เกิน 15 คน โดยเลือกลิฟต์ระบบไฮดรอลิกกับลิฟต์โดยสารที่ต้องการความสวยงาม เช่น ลิฟต์กระจก หรือต้องการตั้งอยู่บริเวณศูนย์กลางโถง เนื่องจากลิฟต์ระบบไฮดรอลิกทำงานด้วยเครื่องไฮดรอลิกด้านล่าง จึงไม่จำเป็นต้องมีห้องเครื่องด้านบน และเลือกใช้ลิฟต์ระบบขับเคลื่อนด้วยสายเคเบิลกับลิฟต์โดยสารทั่วไปที่ผนังโดยรอบเป็นผนังปิดทึบ ซึ่งเป็นระบบที่นิยมใช้กันมากที่สุด โดยทำงานผ่านสายเคเบิลคล้องผ่านรอก จึงจำเป็นต้องมีตำแหน่งห้องเครื่องอยู่ด้านบนของลิฟต์

2) ลิฟต์บริการ (Freight Elevator)

ลิฟต์บริการจะมีขนาดใหญ่กว่าลิฟต์โดยสาร บรรทุกน้ำหนักได้ตั้งแต่ 10-15 ตันเนื่องจากใช้สำหรับขนส่งเอกสารหรือสิ่งของไปยังชั้นต่าง ๆ มีความเร็วต่ำกว่าลิฟต์ทั่วไป ประตูลิฟต์เปิดได้ 2-3 บานหรือมากกว่าและเปิดในทิศทางเดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 8.9 แสดงลิฟต์โดยสารและลิฟต์บริการ

(ที่มา <https://dir.indiamart.com/delhi/passenger-elevator.html>)

8.2.6 ระบบการสื่อสาร

ระบบการสื่อสาร ประกอบด้วย

8.2.6.1 ระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ต

ในส่วนพื้นที่ให้บริการข้อมูลและสารสนเทศ เลือกใช้ระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ต ระบบ IP-PBX โดยเชื่อมต่อแต่ละเครื่องผ่านสาย LAN (Local Area Network) เนื่องจากเป็นระบบเครือข่ายที่ใช้ในระยะไม่ไกลมากอยู่ภายในอาคารเดียวกัน สามารถรับส่งข้อมูลได้ด้วยความเร็วสูงและมีข้อผิดพลาดน้อย โดยเป็นโครงสร้างเครือข่ายแบบ Star Network คือเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์เข้ากับอุปกรณ์ส่วนกลางแบบกระจายซึ่งหากมีเครื่องใดเสียหายจะไม่เป็นผลกระทบต่อเครื่องอื่นในระบบ

ในส่วนพื้นที่ส่วนกลางทั้งหมด ให้บริการสัญญาณอินเทอร์เน็ตไร้สาย (Wireless) โดยเชื่อม กล้องส่งสัญญาณ Router และกระจายตามจุดที่ต้องการส่งสัญญาณ

8.2.6.2 ระบบสัญญาณโทรศัพท์

เลือกใช้ระบบสัญญาณโทรศัพท์ ระบบ IP-PBX (Internet Protocol-Private Branch Exchange) ติดต่อบอร์ดภายในองค์กรด้วยสาย LAN เชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ต ทำให้ประหยัดในการเดินสาย LAN

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8.2.6.3 ระบบเสียงประกาศ

เลือกใช้ระบบเสียงประกาศ DPS System (Digital Public Address System) โดยแบ่งการใช้งานในแต่ละส่วน ผ่าน Receiving Unit ในแต่ละพื้นที่ สามารถเชื่อมต่อกับระบบ Fire Alarm เพื่อใช้ประกาศกรณีมีเหตุฉุกเฉิน

8.2.6.4 ระบบเก็บข้อมูล

โดยจัดให้มีห้อง Server อยู่ใกล้แหล่งบริการข้อมูลสารสนเทศ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลของโครงการทั้งหมด โดยเครื่อง Server จะบรรจุอยู่ใน Server Rack วางอยู่ในห้องที่มีการควบคุมอุณหภูมิที่ 10-28 องศาเซลเซียส ซึ่งต้องมีการปรับอากาศตลอดเวลา รวมถึงระบบควบคุมความชื้น Precision Air Conditioner ควบคุมระดับความชื้นที่ 40-60% rH และต้องมีการเชื่อมกับระบบไฟสำรองฉุกเฉินกรณีไฟดับ

ภาพที่ 8.10 แสดงตู้ Server Rack เก็บข้อมูล

(ที่มา <https://www.racksolutions.com/server-racks>)

8.2.7 ระบบรักษาความปลอดภัย

การควบคุมรักษาความปลอดภัยภายในโครงการ สามารถป้องกันและรักษาความปลอดภัยได้ด้วยวิธีต่าง ๆ ดังนี้

1) ความปลอดภัยจากวิธีการออกแบบทางสถาปัตยกรรม

- ออกแบบให้มีทางเข้าออกโครงการเพียงทางเดียว เพื่อง่ายต่อการควบคุมและป้องกันการเข้ามาของบุคคลภายนอก โดยบริเวณทางเข้าจะต้องไม่มีส่วนที่สามารถปีนขึ้นได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ออกแบบโดยแบ่งพื้นที่การใช้งานที่แตกต่างกัน ทั้งช่วงเวลาที่ใช้งานและประเภทผู้ใช้งานในแต่ละส่วนให้ชัดเจน โดยพื้นที่ที่เปิดใช้งาน 24 ชั่วโมงควรอยู่หน้าโครงการเพื่อการเข้าถึงง่าย และแยกเส้นทางสัญจรของผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการให้ชัดเจน

- จัดแสงสว่างให้เพียงพอบริเวณหน้าโครงการ ภายนอกโครงการ และส่วนที่ให้บริการ 24 ชั่วโมงในเวลากลางคืน

- บริเวณทางเดินที่จอดรถควรจะเป็นพื้นที่โล่งที่สามารถมองเห็นได้จากทุกส่วนของโครงการ หลีกเลี่ยงการออกแบบไม่ให้เกิดมุมลับตาคน

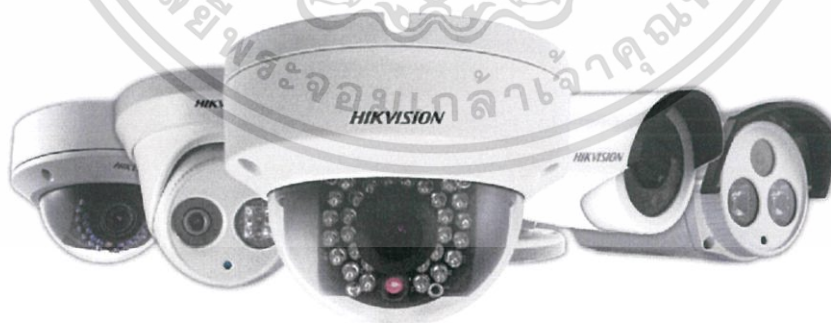
2) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

โดยจัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยตลอด 24 ชั่วโมงตรงตำแหน่งทางเข้าออกของโครงการ รวมถึงควบคุมการทำงานของอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยภายในโครงการทั้งหมด

3) การติดตั้งระบบและอุปกรณ์รักษาความปลอดภัย

- ระบบโทรทัศน์วงจรปิด (Close Circuit Television : CCTV)

ประกอบด้วยเครื่องรับโทรทัศน์จำนวนหลายเครื่องติดตั้งไว้ยังจุดต่างๆ ของอาคารที่ต้องการรักษาความปลอดภัย โดยจะทำการติดตั้งไว้บริเวณมุมของแต่ละห้องเพื่อมุมมองที่เห็นได้โดยรอบ สามารถควบคุมจากห้องควบคุมความปลอดภัยส่วนกลางของอาคาร นอกจากนี้ ยังสามารถบันทึกภาพเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ผิดปกติเกิดภายในห้องควบคุมได้ โดยจะมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำการณืตลอด 24 ชั่วโมง

ภาพที่ 8.11 แสดงโทรทัศน์วงจรปิด (Close Circuit Television : CCTV)

(ที่มา <https://www.indiamart.com/laptopcarepoint-services/cctv-camera.html>)

- สัญญาณภัยประตูและหน้าต่าง (Door and Window Alarm)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องจะทำการส่งสัญญาณไปยังห้องโถงส่วนกลาง เมื่อประตูหน้าต่าง หรือช่องเปิดของอาคารถูกจัดทำลานหรือมีผู้นุกรุกเข้ามาในบริเวณเขตหวงห้าม โดยใช้ลำแสงที่ไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่าเป็นตัวจับตำแหน่งผู้นุกรุก

- อุปกรณ์ส่งสัญญาณทั้งหมดจะเป็นระบบวงจรปิด คือมีกระแสไฟฟ้าไหลในวงจรตลอดเวลาและจะทำงานเมื่อวงจรถูกตัดหรือถูกรบกวน กระแสไฟฟ้าที่ใช้เป็นกระแสตรงแรงเคลื่อนต่ำ มีระบบควบคุมการไหลของกระแสไฟฟ้าอย่างเที่ยงตรง พร้อมทั้งมีระบบไฟฟ้าสำรองเพื่อป้องกันกระแสไฟฟ้ายดับ รวมถึงต้องทำการติดตั้งมิดชิดกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม การทำงานของอุปกรณ์จะต้องไม่มีเสียงหรือมีสิ่งผิดสังเกตให้บุคคลภายนอกหรือผู้นุกรุกรู้ตัวได้

8.2.8 ระบบกำจัดขยะ

เมื่อหมดช่วงเวลาทำการ เจ้าหน้าที่รักษาความสะอาดจะรวบรวมขยะจากถังขยะที่วางประจำอยู่ตามจุดต่าง ๆ ทั้งหมดในโครงการ แล้วแยกทิ้งขยะลงตามประเภทของถังขยะที่แบ่งไว้ 3 ประเภท ได้แก่

1) ขยะเปียก ซึ่งควรแยกกับขยะส่วนอื่นเนื่องจากมีปริมาณมากจากส่วนของตลาดชุมชน

2) ขยะแห้ง

3) ขยะรีไซเคิล

ซึ่งจุดรวมขยะควรอยู่ในตำแหน่งที่รถขยะของเทศบาลสามารถเข้ามาเก็บได้ง่ายเป็นประจำทุกวัน เพื่อนำไปกำจัดด้วยวิธีต่างๆตามประเภทของขยะ และควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความสะอาดดูแลทำความสะอาดโครงการประจำวัน เพื่อลดปัญหาขยะสะสมจากผู้ใช้บริการที่ไม่รักษาความสะอาดในโครงการ

สำหรับในส่วนของห้องพักรับพัสดุ จัดให้มีห้องเก็บผ้าเก่าอยู่บริเวณที่รถบริการรับผ้าซักรีดเข้าถึงได้ง่าย เพื่อนำผ้าเก่าไปซักภายนอกโครงการและรับผ้าที่ผ่านการทำความสะอาดแล้วในจุดเดียวกัน

บทที่ 9

ผลงานการออกแบบ

9.1 แนวความคิดในการออกแบบ

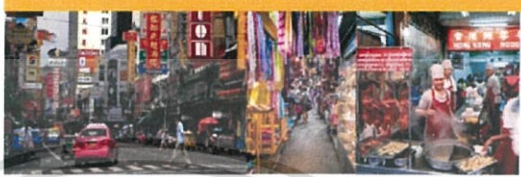
WHY BANGKOK
SA-NAE BANGKOK

CENTER
ศูนย์กลางของเมือง

VARIETY
ศิลปะทุกแขนงเพื่อการท่องเที่ยว

LOW COST OF LIVING
ค่าครองชีพต่ำ

THAI JAI-DEE
คนไทยใจดี

WHY SERVICE CENTER
WELCOME TO BANGKOK

WHY F.I.T.
FREE INDIVIDUAL TOURIST

40% OF ALL TOURISTS มีจำนวนนักท่องเที่ยวอิสระ 40% จากนักท่องเที่ยวทั้งหมด

มีจำนวนนักท่องเที่ยวอิสระเพิ่มขึ้นในทุกๆปี เนื่องจากบริการที่สะดวกสบายและปลอดภัย

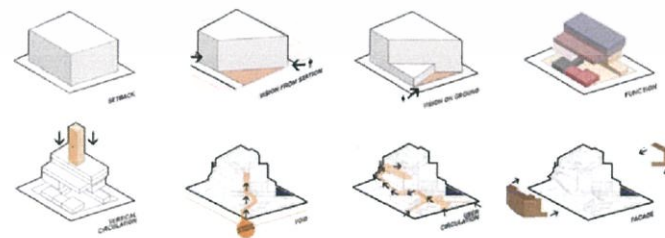
HOSTEL ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น 10% ในทุก ๆ ปี

ภาพที่ 9.1 แสดงความเป็นมาของโครงการ

SITE ANALYSIS

MASS DEVELOP

MOOD&TONE

SERVICE SPACE

1 CLEAR TRANSPARENTLY

CIRCULATION SPACE

2 CLEAR MOVEMENT CONTRAST

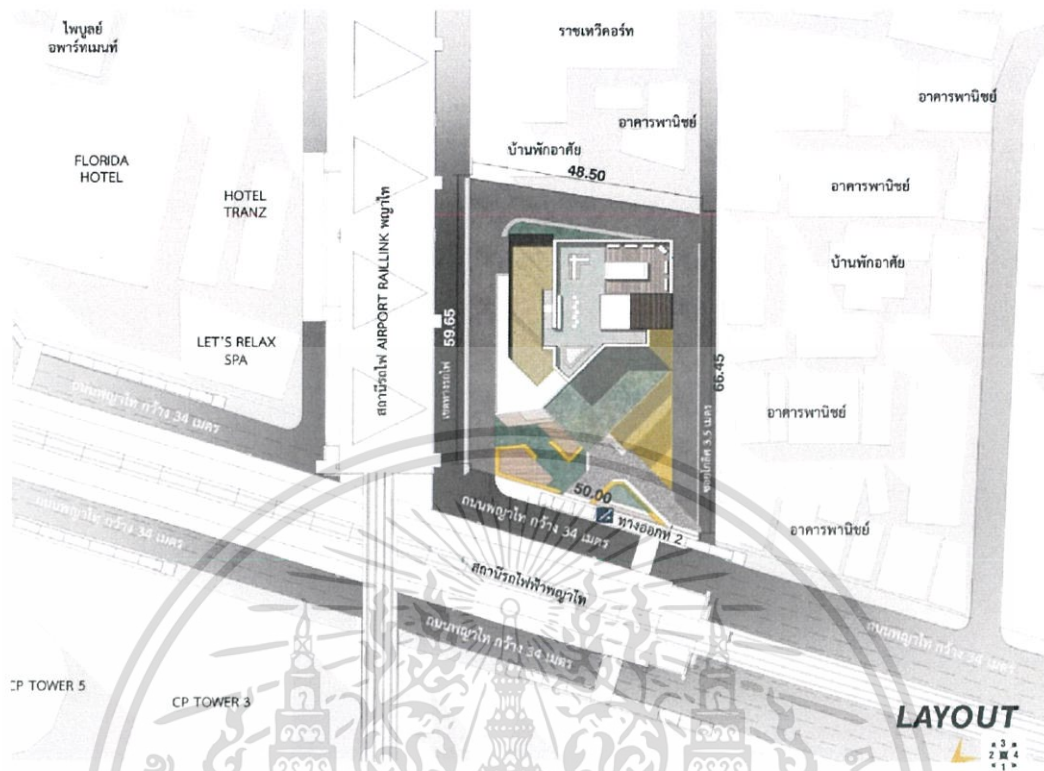
SEEN SPACE

3 CHANGEABLE SCENARIOS TRANSPARENTLY

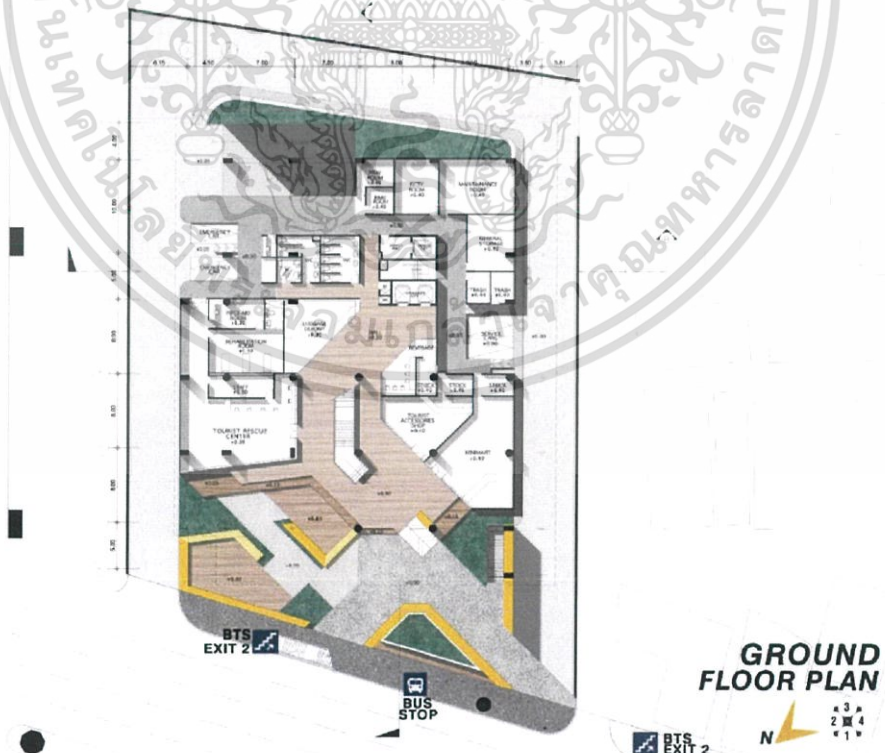
ภาพที่ 9.2 แสดงขั้นตอนการออกแบบ Mass Form อาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9.2 ผลงานการออกแบบสถาปัตยกรรม

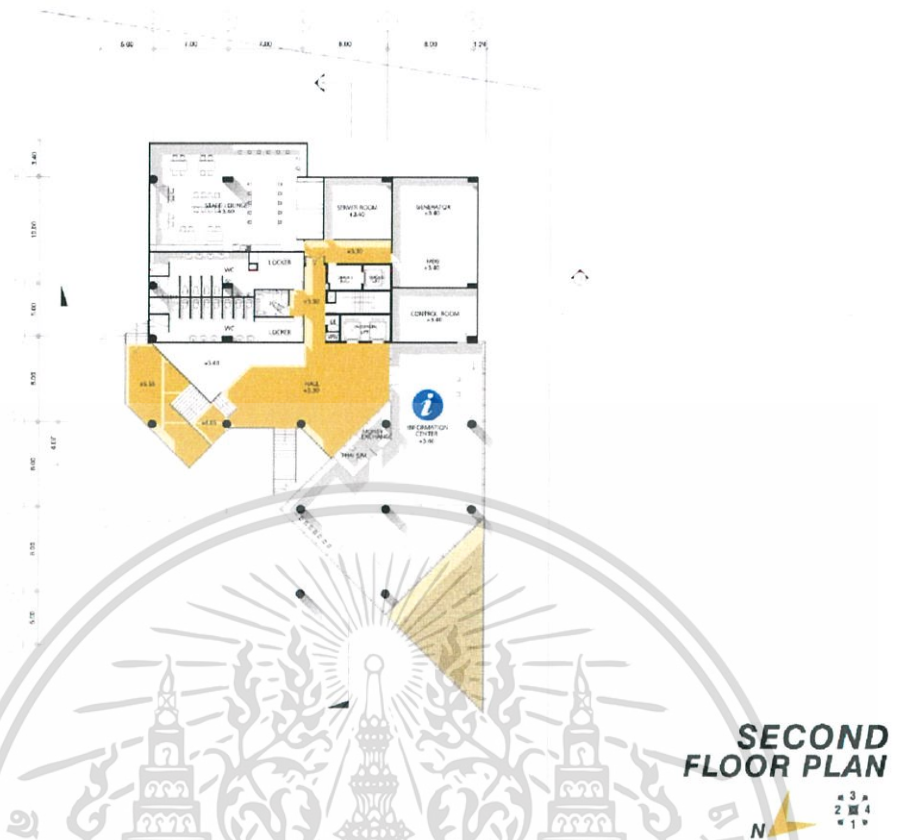

ภาพที่ 9.3 แสดงผังบริเวณ

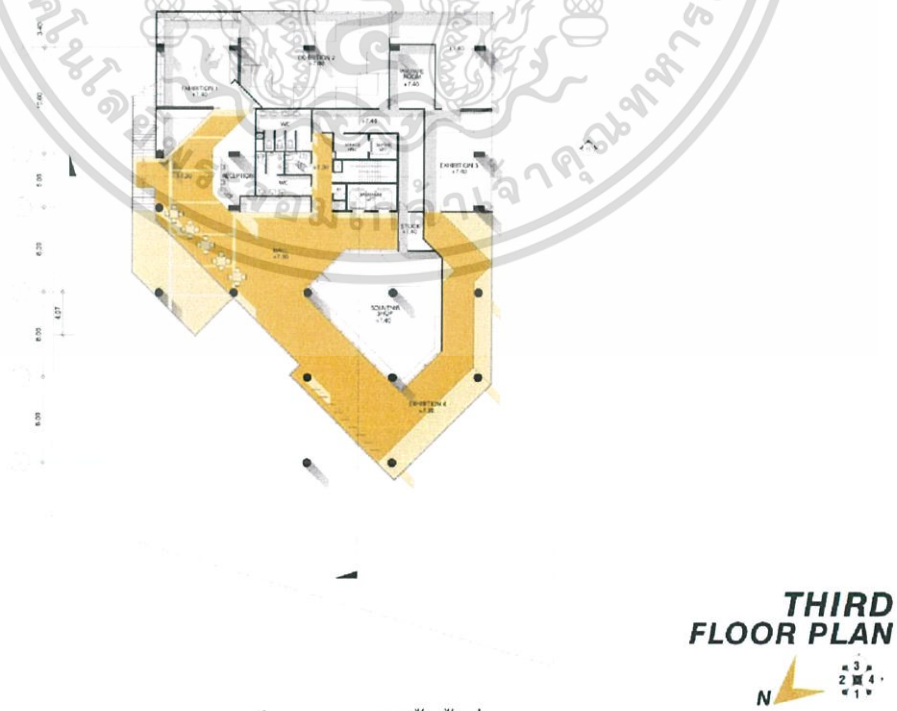

ภาพที่ 9.4 แสดงผังพื้นที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

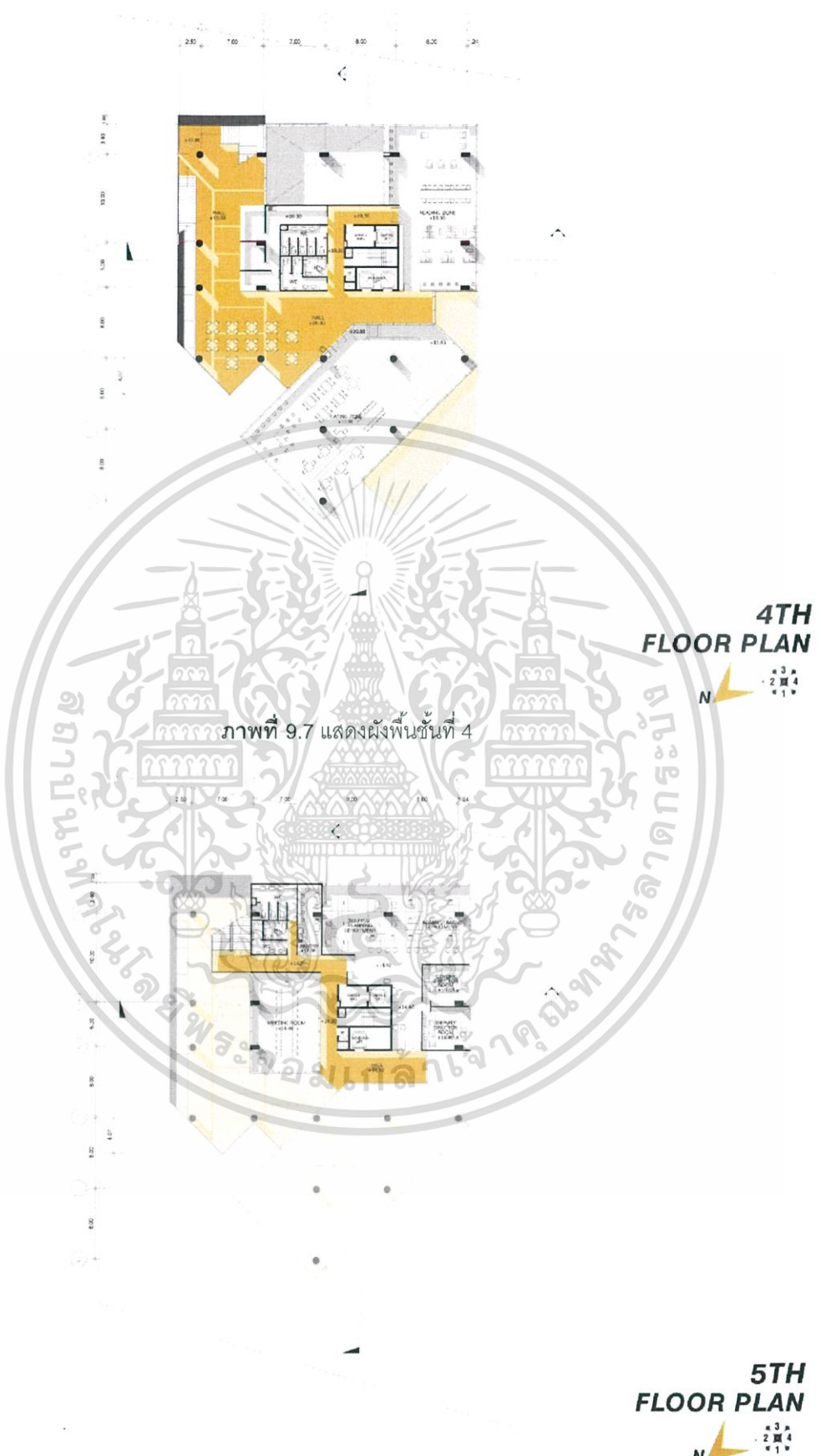

ภาพที่ 9.5 แสดงผังพื้นที่ 2

ภาพที่ 9.6 แสดงผังพื้นที่ 3

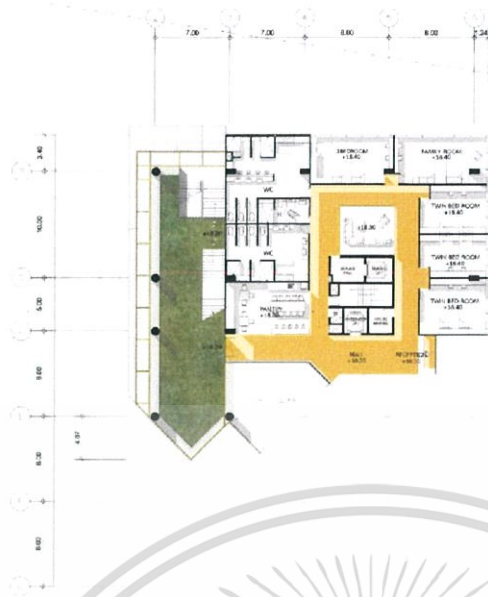
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 9.7 แสดงผังพื้นที่ 4

ภาพที่ 9.8 แสดงผังพื้นที่ 5

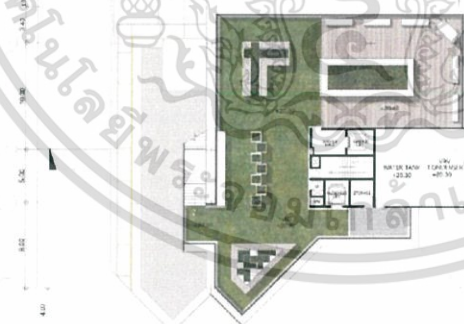
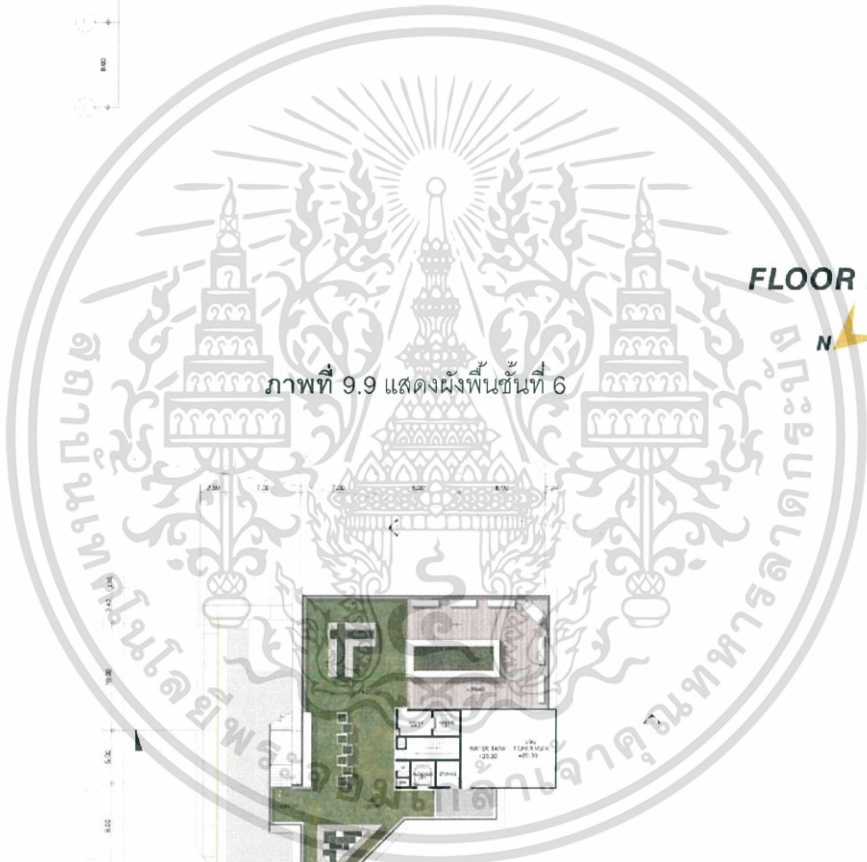
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6TH FLOOR PLAN

ภาพที่ 9.9 แสดงผังพื้นที่ 6

7TH FLOOR PLAN

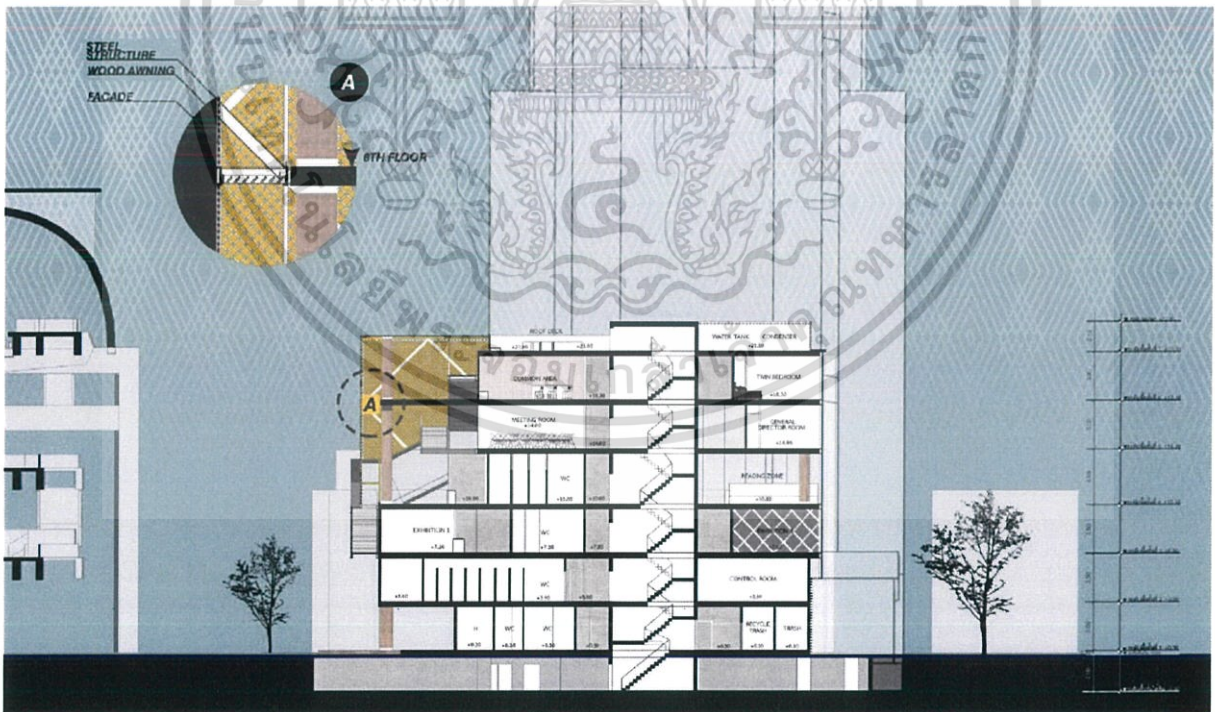

ภาพที่ 9.10 แสดงผังพื้นที่ 7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 9.11 แสดงรูปตัด A

ภาพที่ 9.12 แสดงรูปตัด B

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

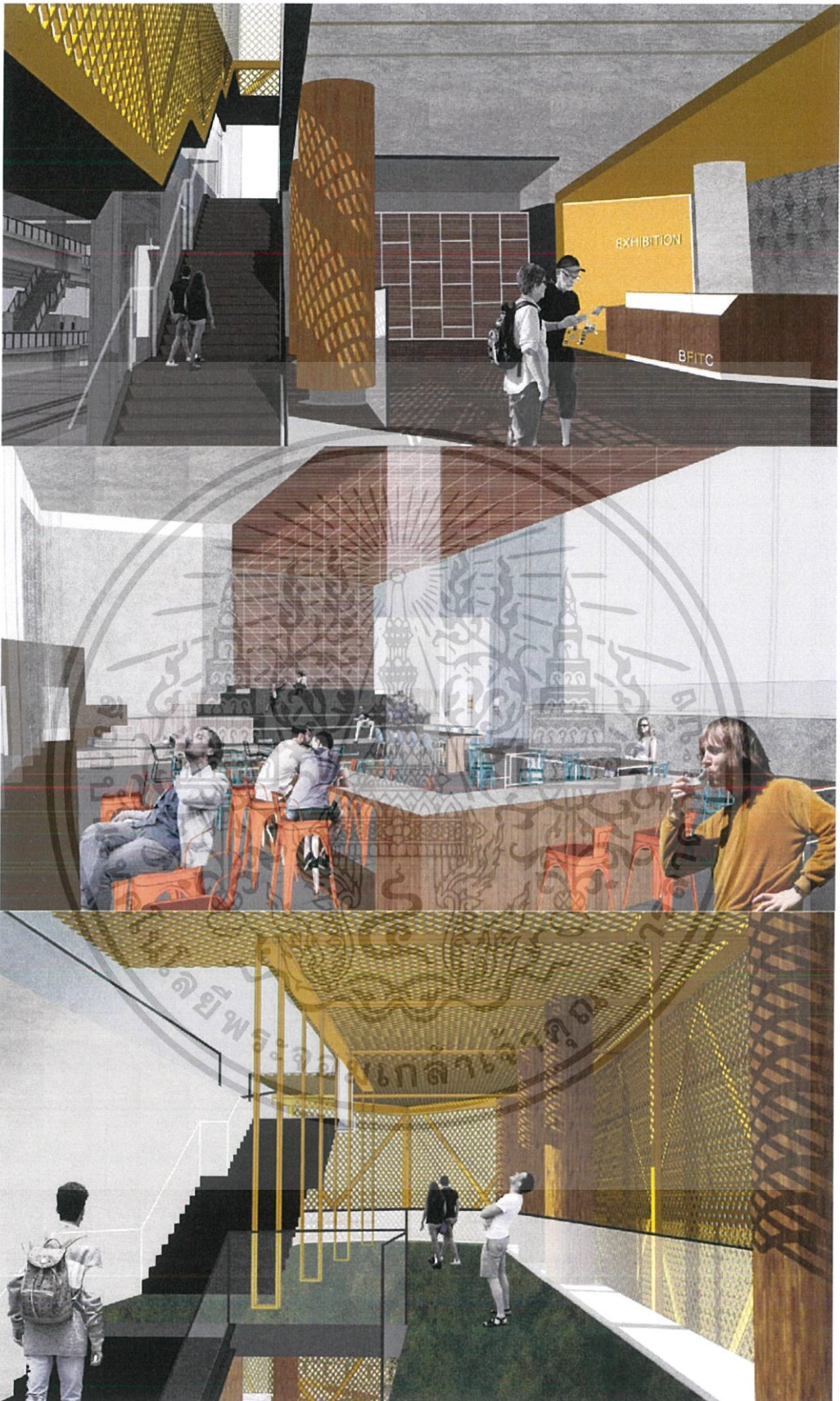
ภาพที่ 9.13 แสดงรูปด้านอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 9.14 แสดงทัศนียภาพภายนอกโครงการ

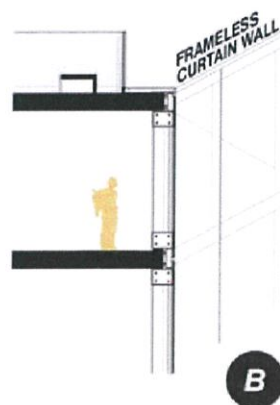
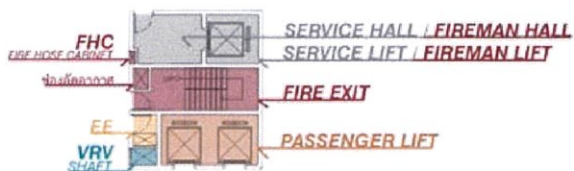
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

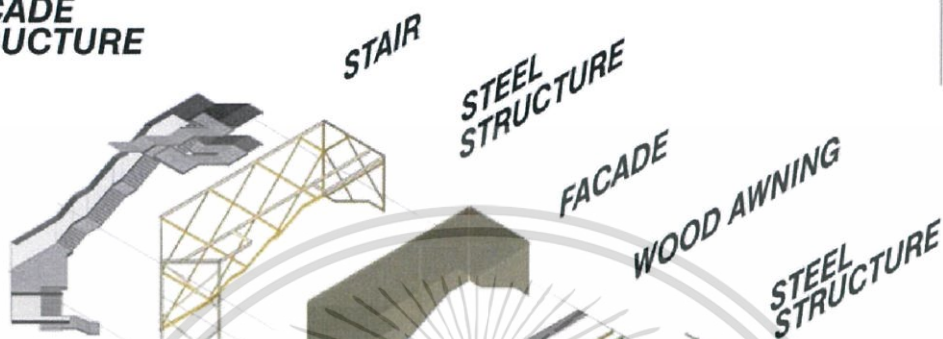
ภาพที่ 9.15 แสดงทัศนียภาพภายในโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

CORE

FACADE STRUCTURE

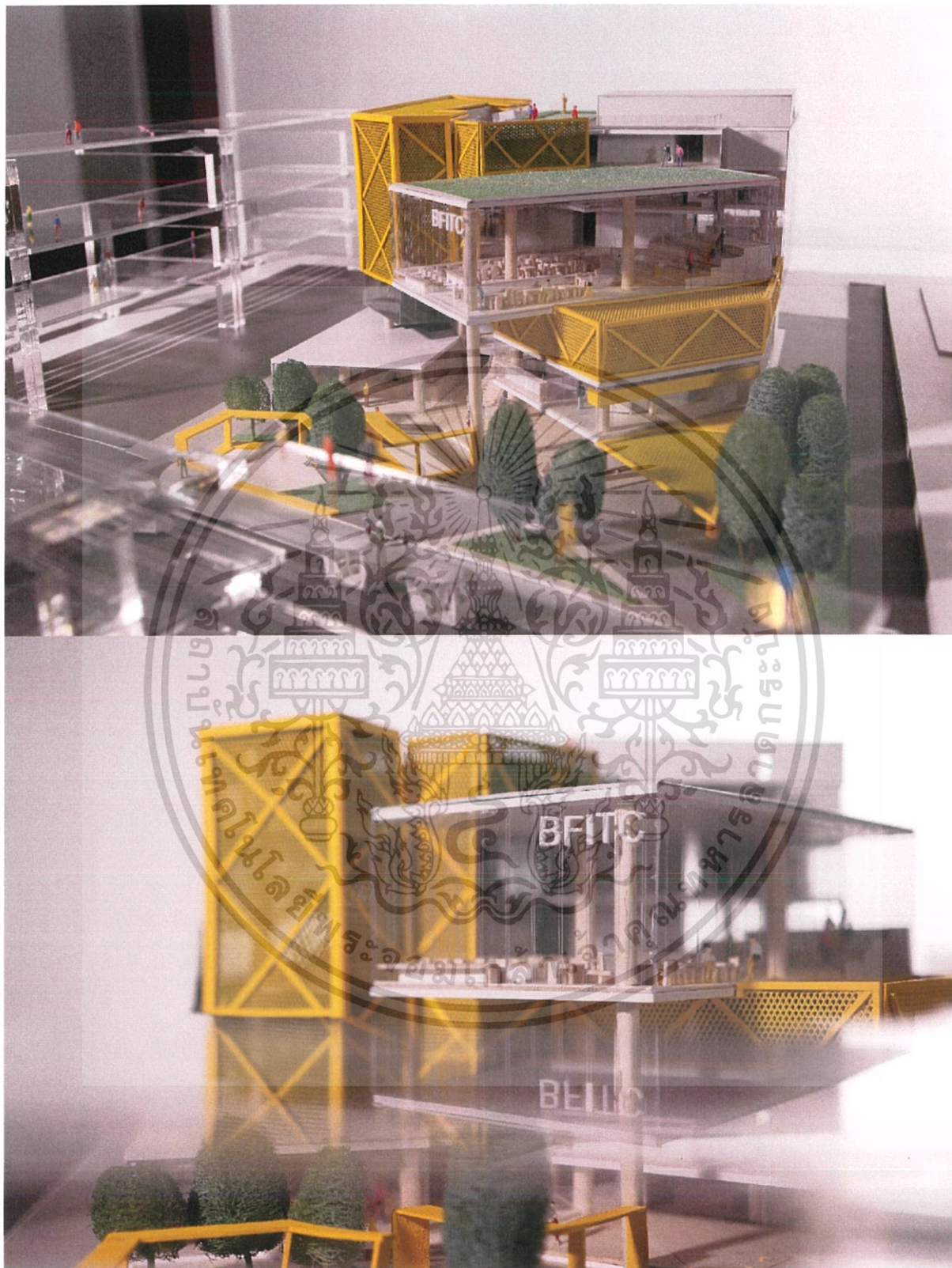
FLOOR STRUCTURE

ภาพที่ 9.16 แสดงโครงสร้างและ Detail อาคาร

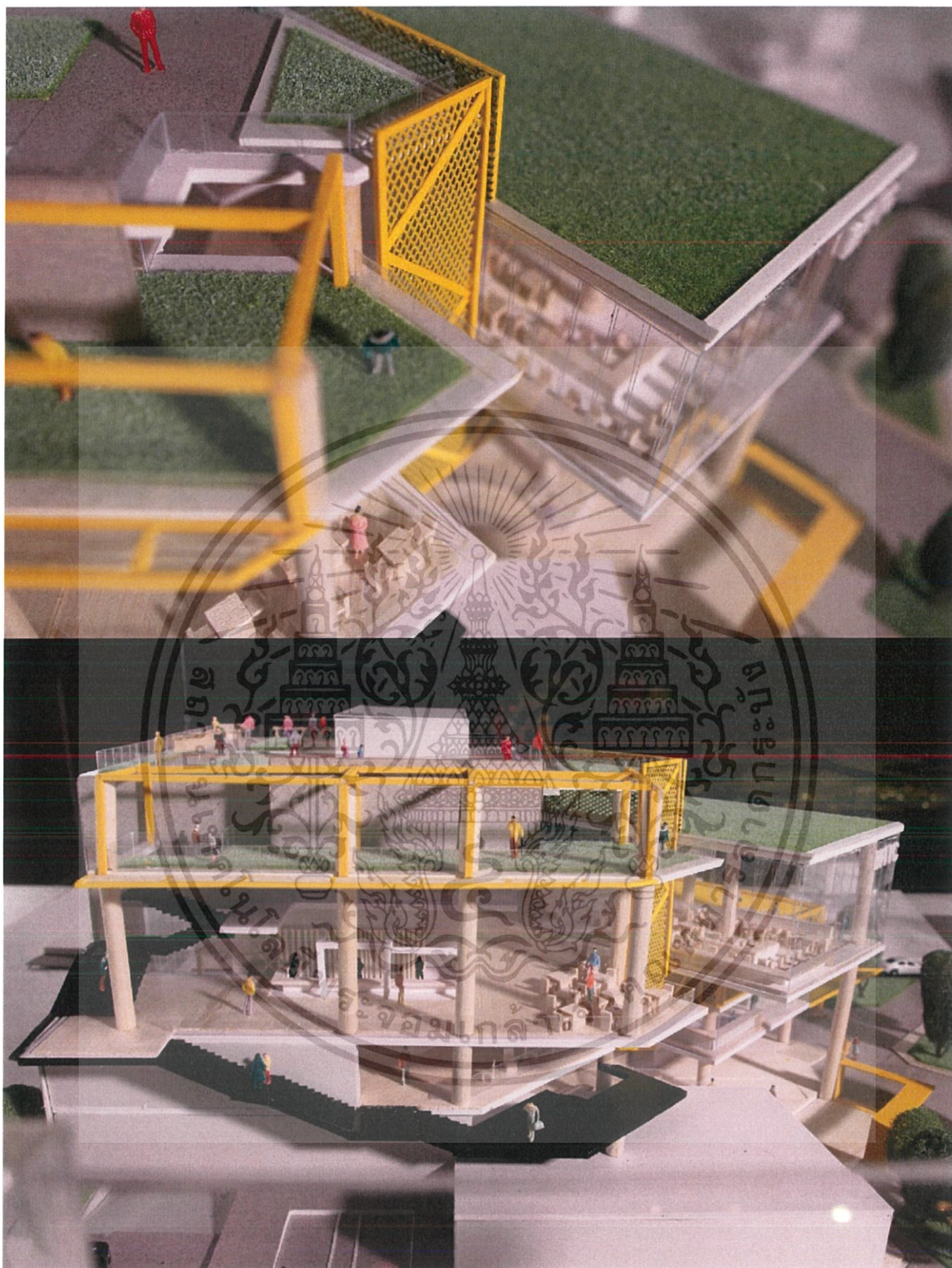
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9.3 หุ่นจำลองสถาปัตยกรรม

ภาพที่ 9.17 แสดงหุ่นจำลอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 9.18 แสดงหุ่นจำลอง (2)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

กฎหมายที่มีผลต่อการออกแบบ

กฎกระทรวง ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2517)

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

(6) “โรงแรมหรสพ” หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นโรงแรมหรสพตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันภัยอันตรายอันเกิดแต่การเล่นมหรสพ

(7) “โรงแรม” หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

(9) “ภัตตาคาร” หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นที่ขายอาหารหรือเครื่องดื่มโดยมีพื้นที่สำหรับตั้งโต๊ะอาหารไว้บริการภายในอาคารหรือภายนอกอาคาร

(11) “สำนักงาน” หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคาร ที่ใช้เป็นที่ทำการ

(12) “อาคารขนาดใหญ่” หมายความว่า อาคารที่สร้างขึ้นเพื่อใช้อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารเป็นที่ประกอบกิจการประเภทเดียวหรือหลายประเภท โดยมีความสูงจากระดับถนน ตั้งแต่ 15 เมตรขึ้นไปและมีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน 1,000 ตารางเมตรหรือมีพื้นที่รวมกันทุกชั้นหรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกันเกิน 2,000 ตารางเมตร

(13) “ห้องโถง” หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นที่ชุมนุมหรือประชุม

ข้อ 2 ให้กำหนดประเภทของอาคารซึ่งต้องมีที่จอดรถยนต์ ที่กัลบรยยนต์ และทางเข้าออกรถยนต์ไว้ ดังต่อไปนี้

(1) โรงแรมหรสพที่มีพื้นที่สำหรับจัดที่นั่งสำหรับคนดูตั้งแต่ 500 ที่ขึ้นไป

(2) โรงแรมที่มีห้องพักตั้งแต่ 30 ห้องขึ้นไป

(4) ภัตตาคารที่มีพื้นที่สำหรับตั้งโต๊ะอาหารตั้งแต่ 150 ตารางเมตรขึ้นไป

(6) สำนักงานที่มีพื้นที่ตั้งแต่ 300 ตารางเมตรขึ้นไป

(7) อาคารขนาดใหญ่

(8) ห้องโถงของโรงแรมตาม (2) ภัตตาคารตาม (4) หรืออาคารขนาดใหญ่ตาม (7)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ 3 จำนวนที่จอดรถต้องจัดให้มีตามกำหนดดังต่อไปนี้

(1) ในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร เฉพาะในเขตเทศบาลนครหลวง ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 25 ลงวันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2516

(ก) โรงแรมสห ให้มีที่จอดรถไม่น้อยกว่า 1 คัน ต่อจำนวนที่นั่งสำหรับคนดู 20 ที่ เศษของ 20 ที่ให้คิดเป็น 20 ที่

โรงแรมสหที่อยู่ในท้องที่ของเขตพระนคร เขตธนบุรี เขตบางรัก เขตปทุมวัน เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย และเขตสัมพันธวงศ์ ให้มีที่จอดรถไม่น้อยกว่า 1 คันต่อจำนวนที่นั่งสำหรับคนดู 10 ที่นั่ง เศษของ 10 ที่ให้คิดเป็น 10 ที่

(ข) โรงแรม ที่มีห้องพักไม่เกิน 100 ห้อง ให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 10 คัน สำหรับห้องพัก 30 ห้องแรก ให้คิดอัตรา 1 คันต่อ 5 ห้อง เศษของ 5 ห้องให้คิดเป็น 5 ห้อง

(ง) ภัตตาคาร ให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คัน ต่อพื้นที่ตั้งโต๊ะอาหาร 15 ตารางเมตร เศษของ 15 ตารางเมตรให้คิดเป็น 15 ตารางเมตร

(ฉ) สำนักงานให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คันต่อพื้นที่ 60 ตารางเมตร เศษของ 60 ตารางเมตรให้คิดเป็น 60 ตารางเมตร

(ช) อาคารขนาดใหญ่ ให้มีที่จอดรถยนต์ตามจำนวนที่กำหนดของแต่ละประเภทของอาคารที่ใช้เป็นที่ประกอบกิจการในอาคารขนาดใหญ่นั้นรวมกันหรือให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คันต่อพื้นที่อาคาร 120 ตารางเมตร เศษของ 120 ตารางเมตรให้คิดเป็น 120 ตารางเมตร ทั้งนี้ให้ถือที่จอดรถยนต์จำนวนที่มากกว่าเป็นเกณฑ์

ข้อ 4 อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นที่ประกอบกิจการหลายประเภท ถ้าเป็นประเภทของอาคารที่ต้องการที่จอดรถยนต์ ที่กลับรถยนต์ และทางเข้าออกของรถยนต์ตามข้อ 2 ต้องจัดให้มีจำนวนที่จอดรถยนต์ตามที่กำหนดในข้อ 3 ของแต่ละประเภทของอาคารที่ใช้เป็นที่ประกอบกิจการในอาคารหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคารนั้นรวมกัน

ข้อ 8 ทางเข้าออกรถยนต์ต้องกว้างไม่น้อยกว่า 6 เมตร ในกรณีที่จัดให้รถยนต์วิ่งได้ทางเดียว ทางเข้าและทางออกต้องกว้างไม่น้อยกว่า 3.50 เมตร โดยต้องหาเครื่องหมายแสดงทางเข้าและทางออกไว้ให้ปรากฏ และปากทางเข้าออกของรถยนต์ต้องเป็นดังนี้

(1) แนวศูนย์กลางปากทางเข้าออกของรถยนต์ต้องไม่อยู่ในที่ที่เป็นทางร่วมหรือทางแยก และต้องห่างจากจุดเริ่มต้นโค้งหรือหักมุมของขอบทางร่วมหรือขอบทางแยกสาธารณะ มีระยะไม่น้อยกว่า 20 เมตร สำหรับโรงแรมระยะดังกล่าวต้องไม่น้อยกว่า 50 เมตร

กฎกระทรวง ฉบับที่ 33 (พ.ศ. 2535)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

“อาคารขนาดใหญ่พิเศษ” หมายความว่า อาคารที่ก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารเป็นที่อยู่อาศัยหรือประกอบกิจการประเภทเดียวหรือหลายประเภทโดยมีพื้นที่รวมกันทุกชั้นหรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกันตั้งแต่ 10,000 ตารางเมตรขึ้นไป

หมวด 1 ลักษณะของอาคาร เนื้อที่ว่างของภายนอกอาคารและแนวอาคาร

ข้อ 2 ที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งของอาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษที่มีพื้นที่อาคารรวมไม่เกิน 30,000 ตารางเมตร ต้องมีด้านหนึ่งด้านใดของที่ดินนั้นยาวไม่น้อยกว่า 12.00 เมตร ติดถนนสาธารณะที่มีเขตทางกว้างไม่น้อยกว่า 10.00 เมตร และถนนสาธารณะนั้นต้องมีเขตทางกว้างไม่น้อยกว่า 10.00 เมตร ยาวต่อเนื่องกันโดยตลอดนับตั้งแต่ที่ตั้งอาคารจนไปเชื่อมต่อกับถนนสาธารณะอื่นที่มีเขตทางกว้างไม่น้อยกว่า 10.00 เมตร

ข้อ 3 อาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องมีถนนหรือที่ว่างปราศจากสิ่งปกคลุมโดยรอบอาคารกว้างไม่น้อยกว่า 6.00 เมตร และระดับเพลิงสามารถเข้าออกได้โดยสะดวกที่ว่างตามวรรคหนึ่ง ให้รวมระยะเขตห้ามก่อสร้างอาคารบางชนิดหรือบางประเภทริมถนน หรือทางหลวงตามข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องเข้ามาเป็นที่ว่างได้ในกรณีที่มีข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกำหนดแนวสร้างหรือขยายถนนใช้บังคับให้เริ่มที่ว่างตามวรรคหนึ่งตั้งแต่นั้น

ข้อ 4 พื้นหรือผนังของอาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องห่างเขตที่ดินของผู้อื่นและถนนสาธารณะไม่น้อยกว่า 6.00 เมตร

ข้อ 5 อาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องมีค่าสูงสุดของอัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมกันทุกชั้นต่อพื้นที่ดินของอาคารทุกหลังที่ก่อสร้างขึ้นในที่ดินแปลงเดียวกันไม่เกิน 10 ต่อ 1

ข้อ 6 อาคารสูง หรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องมีที่ว่างอันปราศจากสิ่งปกคลุมไม่น้อยกว่าอัตราส่วน ดังต่อไปนี้

(2) อาคารพาณิชย์ โรงงาน อาคารสาธารณะและอาคารอื่นที่ไม่ได้ใช้เป็นที่อยู่อาศัย ต้องมีที่ว่างอันปราศจากสิ่งปกคลุมไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของพื้นที่ดินแปลงนั้น

หมวด 2 ระบบระบายอากาศ และระบบป้องกันเพลิงไหม้

ข้อ 9 การระบายอากาศในอาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องจัดให้มีการระบายอากาศโดยวิธีธรรมชาติหรือโดยวิธีกล ดังต่อไปนี้

(1) การระบายอากาศโดยวิธีธรรมชาติ ให้ใช้เฉพาะกับพื้นที่มีผนังด้านนอกอย่างน้อยหนึ่งด้าน โดยให้มีช่องเปิดสู่ภายนอกอาคารได้ เช่น ประตู หน้าต่าง หรือบานเกล็ด ซึ่งต้องเปิดไว้ระหว่างใช้สอยพื้นที่นั้น ๆ และพื้นที่ของช่องเปิดนี้ต้องเปิดได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของพื้นที่นั้น

(2) การระบายอากาศโดยวิธีกล ให้ใช้กับพื้นที่อาคารใดก็ได้ โดยให้มีกลอุปกรณ์ขับเคลื่อนอากาศเพื่อให้เกิดการนำอากาศภายนอกเข้ามาตามอัตราดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดง อัตราการระบายอากาศ

ลำดับ	สถานที่	อัตราการระบายอากาศไม่น้อยกว่าปริมาณอากาศปริมาตรของห้องใน 1 ชั่วโมง
1	ห้องน้ำ ห้องส้วมของที่พักอาศัยหรือสำนักงาน	2
2	ห้องน้ำ ห้องส้วมของอาคารสาธารณะ	4
5	โรงแรมหรือสพ	4
6	สถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม	7
7	สำนักงาน	7
8	ห้องพักในโรงแรมหรืออาคารชุด	7
10	ห้องครัวของสถานที่จำหน่ายอาหารและ	24
11	ลิฟต์โดยสารและลิฟต์ดับเพลิง	30

สำหรับห้องครัวของสถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มจะให้ใช้อัตราการระบายอากาศน้อยกว่าที่กำหนดได้ แต่ต้องมีการระบายอากาศครอบคลุมแหล่งที่เกิดของกลิ่น ควัน หรือก๊าซที่ต้องการระบาย ทั้งนี้ ต้องไม่น้อยกว่า 12 เท่าของปริมาตรของห้องใน 1 ชั่วโมง

สถานที่อื่น ๆ ที่มีได้ระบุไว้ในตารางให้ใช้อัตราการระบายอากาศของสถานที่ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันตำแหน่งช่องนำอากาศเข้าโดยวิธีกล ต้องห่างจากที่เกิดอากาศเสียและช่องระบายอากาศซึ่งไม่น้อยกว่า 5.00 เมตร สูงจากพื้นดินไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร

การนำอากาศเข้าและการระบายอากาศทั้งโดยวิธีกล ต้องไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง

ข้อ 10 การระบายอากาศในอาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษที่มีการปรับภาวะอากาศด้วยระบบปรับภาวะอากาศ ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) ต้องมีการนำอากาศภายนอกเข้ามาในพื้นที่ปรับภาวะอากาศหรือดูดอากาศจากภายในอาคารพื้นที่ปรับภาวะอากาศออกไปไม่น้อยกว่าอัตราดังต่อไปนี้ เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 แสดง การระบายอากาศในกรณีที่มีระบบปรับอากาศ

ตัวชี้วัด	สถานที่	ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ลบ.คณ.เมตร
3	สำนักงาน	2
6	ห้องพักในโรงแรมหรืออาคารชุด	2
10	โรงพยาบาล (บริเวณที่นั่งสำหรับคนดู)	4
11	ห้องเรียน	4
14	ห้องประชุม	6
15	ห้องน้ำ ห้องส้วม	1
16	สถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม (ห้องรับประทานอาหาร)	1
18	ห้องครัว	3

(2) ห้ามนำสารทำความเย็นชนิดเป็นอันตรายต่อร่างกาย หรือติดไฟได้ง่ายมาใช้กับระบบปรับอากาศที่ใช้สารทำความเย็นโดยตรง

(3) ระบบปรับอากาศด้วยน้ำ ห้ามต่อท่อน้ำของระบบปรับอากาศเข้ากับท่อน้ำของระบบประปาโดยตรง

(4) ระบบท่อลมของระบบปรับอากาศต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(ข) ท่อลมส่วนที่ติดตั้งผ่านผนังกันไฟหรือพื้นที่ทำด้วยวัสดุทนไฟต้องติดตั้งลิ้นกันไฟที่ปิดอย่างสนิทโดยอัตโนมัติ เมื่ออุณหภูมิสูงเกินกว่า 74 องศาเซลเซียส และลิ้นกันไฟต้องมีอัตราการทนไฟไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมง 30 นาที

(ค) ห้ามใช้ทางเดินร่วม บันได ช่องบันได ช่องลิฟต์ของอาคารเป็นส่วนหนึ่งของระบบท่อลมส่งหรือระบบท่อลมกลับ เว้นแต่ส่วนที่เป็นพื้นที่ว่างระหว่งเพดานกับพื้นห้องชั้นเหนือขึ้นไปหรือหลังคาที่มีส่วนประกอบของเพดานที่มีอัตราการทนไฟไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมง

5) การขับเคลื่อนอากาศของระบบปรับอากาศต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(ข) ระบบปรับอากาศที่มีลมหมุนเวียนตั้งแต่ 50 ลูกบาศก์เมตรต่อนาทีขึ้นไป ต้องติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับควันหรืออุปกรณ์ตรวจสอบการเกิดเพลิงไหม้ที่มีสมรรถนะไม่ต่ำกว่า อุปกรณ์ตรวจจับควันซึ่งสามารถ บังคับให้สวิตช์หยุดการทำงานของระบบได้โดยอัตโนมัติ

ข้อ 14 อาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องมีระบบจ่ายพลังงานไฟฟ้าสำรองสำหรับกรณีฉุกเฉินแยกเป็นอิสระจากระบบอื่น และสามารถทำงานได้โดยอัตโนมัติเมื่อระบบจ่ายไฟฟ้าปกติหยุดทำงานแหล่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าสำรองสำหรับกรณีฉุกเฉินตามวรรคหนึ่ง ต้องสามารถจ่ายพลังงานไฟฟ้าได้ เพียงพอตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(1) จ่ายพลังงานไฟฟ้าเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองชั่วโมงสำหรับเครื่องหมายเหตุทาง
ถูกเงิน ทางเดิน ห้องโถง บันได และระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้

(2) จ่ายพลังงานไฟฟ้าตลอดเวลาที่ใช้งานสำหรับลิฟต์ดับเพลิง เครื่องสูบน้ำดับเพลิงห้อง
ช่วยชีวิตถูกเงินระบบสื่อสาร เพื่อความปลอดภัยของสาธารณะและกระบวนการผลิตทาง
อุตสาหกรรมที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพอนามัยเมื่อกระแสไฟฟ้าขัดข้อง

ข้อ 16 ในอาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องมีระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ทุกชั้น
ระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(1) อุปกรณ์ส่งสัญญาณเพื่อให้หนีไฟที่สามารถส่งเสียงหรือสัญญาณให้คนที่อยู่ในอาคาร
ได้ยินหรือทราบอย่างทั่วถึง

(2) อุปกรณ์แจ้งเหตุที่มีทั้งระบบแจ้งเหตุอัตโนมัติและระบบแจ้งเหตุที่ใช้มือเพื่อให้อุปกรณ์
ตาม (1) ทำงาน

ข้อ 20 อาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องจัดให้มีระบบดับเพลิงอัตโนมัติ เช่น
SPRINKLE SYSTEM หรือระบบที่เทียบเท่า ที่สามารถทำงานได้ด้วยตัวเองทันทีเมื่อมีเพลิงไหม้
โดยให้สามารถทำงานครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดทุกชั้นในการนี้ ให้แสดงแบบแปลนและรายการ
ประกอบแบบแปลนของระบบดับเพลิงอัตโนมัติในแต่ละชั้นของอาคารไว้ด้วย

กฎกระทรวงฉบับที่ 39 (พ.ศ. 2537)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

หมวด 1 แบบและวิธีการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบป้องกันอัคคีภัย

ข้อ 2 อาคารดังต่อไปนี้ต้องมีวิธีการเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัยตามที่กำหนดในกระทรวง
นี้

(2) อาคารที่ใช้เป็นที่ชุมนุมของประชาชน เช่น โรงมหรสพ หอประชุม โรงแรม สถาน
พยาบาล สถานศึกษา หอสมุด สถานกีฬาในร่ม ตลาด ห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า สถานบริการ
ทำอากาศยาน อาคาร จอดรถ สถานีขนส่งมวลชน ที่จอดรถ ท่าจอดเรือ ภัตตาคาร สำนักงาน
สถานที่ทำการของราชการ โรงงาน และอาคารพาณิชย์ เป็นต้น

ข้อ 5 อาคารอื่นนอกจากอาคารตามข้อ 3 วรรคหนึ่ง ที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกัน
เกิน 2,000 ตารางเมตร ต้องมีระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ทุกชั้นด้วย

ข้อ 6 ระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ตามข้อ 4 และข้อ 5 อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(1) อุปกรณ์แจ้งเหตุที่มีทั้งระบบแจ้งเหตุอัตโนมัติและระบบแจ้งเหตุที่ใช้มือเพื่อให้ อุปกรณ์ส่งสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ทำงาน

(2) ให้อุปกรณ์ส่งสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ที่สามารถส่งเสียงหรือสัญญาณให้คนที่อยู่ใน อาคารได้ยินหรือทราบอย่างทั่วถึงเพื่อให้หนีไฟ

ข้อ 7 อาคารตามข้อ 2(2) และ (3) ที่มีความสูงตั้งแต่ 2 ชั้นขึ้นไป และอาคารตามข้อ 2(4) ที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน 2,000 ตารางเมตร ในแต่ละชั้นต้องมีป้ายบอกชั้นและ ป้ายบอกทางหนีไฟด้วยตัวอักษรขนาดที่มีความสูงไม่น้อยกว่า 10 เซนติเมตร หรือสัญลักษณ์ที่อยู่ใน ตำแหน่งที่จะมองเห็นได้ชัดเจนตลอดเวลา และต้องมีแสงสว่างจากระบบไฟฟ้าฉุกเฉินเพียงพอที่จะมองเห็นช่องทางหนีไฟได้ชัดเจนขณะเพลิงไหม้

หมวด 2 แบบและจำนวนของห้องน้ำและห้องส้วม

ข้อ 9 ห้องน้ำและห้องส้วมจะแยกจากกันหรือรวมอยู่ในห้องเดียวกันก็ได้ แต่ต้องมี ลักษณะที่จะรักษาความสะอาดได้ง่าย และต้องมีช่องระบายอากาศไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของ พื้นที่ห้อง หรือมีพัดลมระบายอากาศได้เพียงพอ ระยะตั้งระหว่างพื้นห้องถึงเพดานยอดฝาหรือผนัง ตอนต่ำสุดต้องไม่ต่ำกว่า 1.80 เมตร ในกรณีที่ห้องน้ำและห้องส้วมแยกกัน ต้องมีขนาดพื้นที่ของ ห้องแต่ละห้องไม่น้อยกว่า 0.90 ตารางเมตร และต้องมีความกว้างภายในไม่น้อยกว่า 0.90 เมตร แต่ถ้าห้องน้ำและห้องส้วมรวมอยู่ในห้องเดียวกัน ต้องมีพื้นที่ภายในไม่น้อยกว่า 1.50 ตารางเมตร

หมวด 3 ระบบจัดแสงสว่างและการระบายอากาศ

ข้อ 13 ในกรณีที่จัดให้มีการระบายอากาศโดยวิธีธรรมชาติ ห้องในอาคารทุกชนิดทุก ประเภทต้องมีประตู หน้าต่าง หรือช่องระบายอากาศด้านติดกับอากาศภายนอกเป็นพื้นที่รวมกัน ไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของพื้นที่ของห้องนั้น ทั้งนี้ ไม่นับรวมพื้นที่ของประตู หน้าต่าง และช่อง ระบายอากาศที่ติดต่อกับห้องอื่นหรือช่องทางเดินภายในอาคาร

ข้อ 14 ในกรณีที่ไม้อาจจัดให้มีการระบายอากาศโดยวิธีธรรมชาติตามข้อ 13 ได้ ให้จัดให้ มีการระบายอากาศโดยวิธีกลซึ่งใช้อุปกรณ์ขับเคลื่อนอากาศ กลอุปกรณ์นี้ต้องทำงานตลอดเวลา ระหว่างที่ใช้สอยพื้นที่นั้น และการระบายอากาศต้องมีการนำอากาศภายนอกเข้ามาในพื้นที่ไม่ น้อยกว่าอัตราที่กำหนดไว้ในตารางที่ 4 ท้ายกฎกระทรวงนี้

สำหรับห้องครัวของสถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม ถ้าได้จัดให้มีการระบายอากาศ ครอบคลุมแหล่งที่เกิดของกลิ่น ควัน หรือก๊าซที่ต้องการระบายในขนาดที่เหมาะสมแล้ว จะมีอัตราการ ระบายอากาศในส่วนอื่นของห้องครัวนั้นน้อยกว่าที่กำหนดไว้ในตารางตามวรรคหนึ่งก็ได้แต่

ต้องไม่น้อยกว่า 12 เท่าของปริมาตรของห้องใน 1 ชั่วโมงสถานที่อื่น ๆ ที่มีได้ระบุไว้ในตารางให้ใช้อัตราการระบายอากาศของสถานที่ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับอัตราที่กำหนดไว้ในตารางดังกล่าว

ข้อ 17 โรงงาน โรงแรม โรงมหรสพ ห้องประชุม สถานกีฬาในร่ม สถานพยาบาล สถานิชนสงฆวัดชน สำนักงาน ห้างสรรพสินค้า หรือตลาด ต้องจัดให้มีระบบจ่ายพลังงานไฟฟ้าสำรองสำหรับกรณีฉุกเฉิน เช่น แบตเตอรี่ หรือเครื่องกำเนิดไฟฟ้า เป็นต้น แยกเป็นอิสระจากระบบที่ใช้อยู่ตามปกติ และสามารถทำงานได้โดยอัตโนมัติเมื่อระบบจ่ายพลังงานไฟฟ้าปกติหยุดทำงาน แหล่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าสำรองสำหรับกรณีฉุกเฉินตามวรรคหนึ่ง ต้องสามารถจ่ายพลังงานไฟฟ้า ได้เพียงพอตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) จ่ายพลังงานไฟฟ้าเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมง สำหรับเครื่องหมายแสดงทางออกฉุกเฉิน ทางเดิน ห้องโถง บันได บันไดหนีไฟ และระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้

(2) จ่ายพลังงานไฟฟ้าตลอดเวลาที่ใช้งานสำหรับห้อง ไอ.ซี.ยู. ห้อง ซี.ซี.ยู. ห้องช่วยชีวิตฉุกเฉินระบบสื่อสาร และ เครื่องสูบน้ำดับเพลิง เพื่อความปลอดภัยสาธารณะและกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรมที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพอนามัยเมื่อกระแสไฟฟ้าขัดข้อง ตารางที่ 3 แสดง จำนวนห้องน้ำและห้องส้วมของอาคาร

ชนิดหรือประเภทของอาคาร	ห้องด้วย		ห้องปกติ	
	ที่ชาย สาธารณะ	ที่ชาย ปิดกั้น	ห้องปกติ	อ่างล้าง มือ
(7) หอประชุมหรือโรงมหรสพ ต่อพื้นที่อาคาร 200 ตารางเมตร หรือต่อ 100 คน ที่กำหนดให้ใช้สอยนั้น ทั้งนี้ให้ถือจำนวนที่มากกว่าเป็นเกณฑ์				
(ก) สำหรับผู้ชาย	1	2	-	1
(ข) สำหรับผู้หญิง	2	-	-	1
(9) สำนักงานต่อพื้นที่อาคาร 300 ตารางเมตร				
(ก) สำหรับผู้ชาย	1	2	-	1
(ข) สำหรับผู้หญิง	2	-	-	1
(10) ภัตตาคาร ต่อพื้นที่สำหรับตั้งโต๊ะอาหาร 200 ตารางเมตร				
(ก) สำหรับผู้ชาย	1	2	-	1
(ข) สำหรับผู้หญิง	2	-	-	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 แสดง ความเข้มของแสงสว่าง

ลำดับ	สถานที่ (ประเภทหอพักโรงเรียน)	หน่วยความเข้มของแสงสว่าง (ลักซ์ (LUX))
1	ที่จอดรถ	50
5	โรงมหรสพ (บริเวณที่นั่งสำหรับคนดูขณะที่ไม่มีการ	10
11	ห้องน้ำ ห้องส้วมของโรงมหรสพ สถานพยาบาล มวลดชน ห้างสรรพสินค้า หรือตลาด	20
12	ห้องสมุด ห้องเรียน	30
13	ห้องประชุม	30
14	บริเวณที่ทำงานในสำนักงาน	30

กฎกระทรวง ฉบับที่ 41 (พ.ศ. 2537)

ข้อ 2 ที่จอดรถ 1 คัน ต้องเป็นพื้นที่สี่เหลี่ยมผืนผ้า และต้องมีลักษณะและขนาด ดังนี้

(1) ในกรณีที่จอดรถขนานกับแนวทางเดินรถหรือทำมุมกับแนวทางเดินรถน้อยกว่าสามสิบองศา ให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร และความยาวไม่น้อยกว่า 6.00 เมตร

(2) ในกรณีที่จอดรถตั้งฉากกับแนวทางเดินรถ ให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร และความยาวไม่น้อยกว่า 5.00 เมตร แต่ทั้งนี้ จะต้องไม่จัดให้มีทางเข้าออกของรถเป็นทางเดินรถทางเดียว

(3) ในกรณีที่จอดรถทำมุมกับแนวทางเดินรถมากกว่าสามสิบองศา ให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร และความยาวไม่น้อยกว่า 5.50 เมตร

ข้อ 3 ที่จอดรถแต่ละคัน ต้องมีเครื่องหมายแสดงลักษณะและขอบเขตของที่จอดรถไว้ให้ปรากฏบนพื้นและต้องมีทางเดินรถเชื่อมต่อโดยตรงกับทางเข้าออกของรถ และที่กลับรถ

ข้อ 4 ระยะความสูงสุทธิระหว่างพื้นที่ที่ใช้จอดรถ ทางเดินรถ และทางลาดขึ้นลงของรถ กับส่วนที่ต่ำสุดของชั้นที่ถัดไปของอาคาร ต้องไม่น้อยกว่า 2.10 เมตร

กฎกระทรวง ฉบับที่ 55 (พ.ศ. 2543)

ออกตามออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

“อาคารสาธารณะ” หมายความว่า อาคารที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการชุมนุมคนได้โดยทั่วไป เพื่อกิจกรรมทางราชการ การเมือง การศึกษา การศาสนา การสังคม การนันทนาการ หรือการพาณิชย์กรรม เช่น โรงมหรสพ หอประชุม โรงแรม โรงพยาบาล สถานศึกษา หอสมุด สนามกีฬา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลางแจ้ง สนามกีฬาในร่มตลาด ห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า สถานบริการ ท่าอากาศยาน อุโมงค์ สะพาน อาคารจอดรถ สถานีรถ ท่าจอดเรือ โป๊ะจอดเรือ สุสาน ฌาปนสถาน ศาสนสถาน เป็นต้น

“อาคารพิเศษ” หมายความว่า อาคารที่ต้องการมาตรฐานความมั่นคงแข็งแรง และความปลอดภัยเป็นพิเศษ เช่น อาคารดังต่อไปนี้

- 1) โรงมหรสพ อัฒจันทร์ หอประชุม หอสมุด หอศิลป์ พิพิธภัณฑ์สถาน หรือ ศาสนสถาน
- 2) อุโมงค์ คานเรือ หรือท่าจอดเรือ สำหรับเรือขนาดใหญ่เกิน 100 ตันกรอส
- 3) อาคารหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสูงเกิน 15 เมตร หรือสะพาน หรืออาคารหรือโครงหลังคาช่วงหนึ่งเกิน 10 เมตร หรือมีลักษณะโครงสร้างที่อาจก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อสาธารณะชนได้
- 4) อาคารที่เก็บวัสดุไวไฟ วัสดุระเบิด หรือวัสดุกระจายแพร่พิษ หรือรังสีตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

“อาคารขนาดใหญ่” หมายความว่า อาคารที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้น หรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังคาเดียวกันเกิน 2,000 ตารางเมตร หรืออาคารที่มีความสูงตั้งแต่ 15 เมตรขึ้นไป และมีพื้นที่รวมกันทุกชั้น หรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังคาเดียวกันเกิน 1,000 ตารางเมตรแต่ไม่เกิน 2,000 ตารางเมตร การวัดความสูงของอาคารให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงพื้นดาดฟ้า สำหรับอาคารทรงจั่วหรือปั้นหยาให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงยอดผนังของชั้นสูงสุด

“สำนักงาน” หมายความว่า อาคาร หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นสำนักงานหรือที่ทำการ

“โรงมหรสพ” หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นสถานที่สำหรับฉายภาพยนตร์ แสดงละคร แสดงดนตรี หรือแสดงมหรสพอื่นใด และมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดให้สาธารณะชนเข้าชมการแสดงนั้น โดยจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม

“ภัตตาคาร” หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นที่ขายอาหารหรือเครื่องดื่ม โดยมีพื้นที่สำหรับตั้งโต๊ะอาหารไว้บริการภายในอาคารหรือภายนอกอาคาร

หมวดที่ 1 ลักษณะของอาคาร

ข้อ 5 รั้วหรือกำแพงกันเขตที่อยู่ชุมชนสาธารณะที่มีความกว้างตั้งแต่ 3 เมตรขึ้นไปและมีมุมน้อยกว่า 135 องศา ต้องปาดมุมรั้วหรือกำแพงกันเขตนั้นโดยให้ส่วนที่ปาดมุมมีระยะไม่น้อยกว่า 4 เมตร และทำมุมกับแนวถนนสาธารณะเป็นมุมเท่า ๆ กัน

หมวดที่ 2 ส่วนต่างๆของอาคาร ส่วน

ที่ 1 วัสดุของอาคาร

ข้อ 15 เสา คาน พื้น บันได และผนังของอาคารสูงตั้งแต่สามชั้นขึ้นไป โรงมหรสพ หอประชุม โรงงาน โรงพยาบาล หอสมุด ห้างสรรพสินค้า อาคารขนาดใหญ่ สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ ท่าอากาศยาน หรืออุโมงค์ ต้องทำด้วยวัสดุถาวรที่เป็นวัสดุทนไฟด้วย

ข้อ 18 ครัวในอาคารต้องมีพื้นและผนังที่ทำด้วยวัสดุถาวรที่เป็นวัสดุทนไฟ ส่วนฝาและเพดานนั้นหากไม่ได้ทำด้วยวัสดุถาวรที่เป็นวัสดุทนไฟก็ให้บุด้วยวัสดุทนไฟส่วนที่ 2 พื้นที่ภายในอาคาร

ข้อ 21 ช่องทางเดินในอาคาร ต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่าตามที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้
ตารางที่ 5 แสดง ขนาดช่องทางเดินในอาคาร

ประเภท	ความกว้าง
2. อาคารอยู่อาศัยรวม หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก สำนักงาน อาคารสาธารณะ อาคารพาณิชย์ โรงงาน อาคารพิเศษ	1.5 เมตร

ข้อ 22 ห้องหรือส่วนของอาคารที่ใช้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ต้องมีระยะดิ่งไม่น้อยกว่าตามที่กำหนดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6 แสดง ระยะดิ่งในอาคารตามประเภทการใช้อาคาร

ประเภท	ความสูงห้อง
1. ห้องที่ใช้เป็นที่พักอาศัย บ้านแถว ห้องพักโรงแรม ห้องเรียน นักเรียน อนุบาล ครัวสำหรับอาคารอยู่อาศัย ห้องพักคนไข้พิเศษ ช่องทางเดินในอาคาร	2.60 เมตร
2. ห้องที่ใช้เป็นสำนักงาน ห้องเรียน ห้องอาหาร ห้องโถง ภัตตาคาร โรงงาน	3.00 เมตร
3. ห้องขายสินค้า ห้องประชุม ห้องคนไข้รวม คลังสินค้า โรงคริว ตลาด และอื่นๆที่คล้ายกัน	3.50 เมตร
5. ระเบียบ	2.20 เมตร

ระยะดิ่งตามวรรคหนึ่งให้วัดจากพื้นถึงพื้น ในกรณีของชั้นใต้หลังคาให้วัดจากพื้นถึงยอดฝาหรือยอดผนังอาคาร และในกรณีของห้องหรือส่วนของอาคารที่อยู่ภายในโครงสร้างของหลังคา ให้วัดจากพื้นถึงยอดฝาหรือยอดผนังของห้องหรือส่วนของอาคารดังกล่าวที่ไม่ใช่โครงสร้างหลังคา

ห้องในอาคารซึ่งมีระยะดิ่งระหว่างพื้นถึงพื้นอีกชั้นหนึ่งตั้งแต่ 5 เมตรขึ้นไป จะทำพื้นชั้นลอยในห้องนั้นก็ได้ โดยพื้นชั้นลอยในห้องดังกล่าวนั้นต้องมีเนื้อที่ไม่เกินร้อยละสี่สิบของเนื้อที่ห้อง ระยะดิ่งระหว่างพื้นชั้นลอยถึงพื้นอีกชั้นหนึ่งต้องไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร และระยะดิ่งระหว่างพื้นห้องถึงพื้นชั้นลอยต้องไม่น้อยกว่า 2.40 เมตรด้วย

ห้องน้ำ ห้องส้วม ต้องมีระยะดิ่งระหว่างพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2 เมตร

ส่วนที่ 3 บันไดของอาคาร

ข้อที่ 24 บันไดของอาคารอยู่อาศัยรวม หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก สำนักงานอาคารสาธารณะ อาคารพาณิชย์ โรงงาน และอาคารพิเศษ สำหรับที่ใช้กับชั้นที่มีพื้นที่อาคารชั้นเหนือขึ้นไปรวมกันไม่เกิน 300 ตารางเมตร ต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร แต่สำหรับบันไดของอาคารดังกล่าวที่ใช้กับชั้นที่มีพื้นที่อาคารชั้นเหนือขึ้นไปรวมกันเกิน 300 ตารางเมตร ต้องมีความกว้างสุทธิ 1.50 เมตร ถ้าความกว้างสุทธิของบันไดน้อยกว่า 1.50 เมตร ต้องมีบันไดอย่างน้อยสองบันไดและแต่ละบันไดต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร

บันไดของอาคารที่ใช้เป็นที่ชุมนุมของคนจำนวนมาก เช่น บันไดห้องประชุมหรือห้องบรรยายที่มีพื้นที่รวมกันตั้งแต่ 500 ตารางเมตรขึ้นไป หรือบันไดห้องรับประทานอาหารหรือสถานบริการที่มีพื้นที่รวมกันตั้งแต่ 1,000 ตารางเมตรขึ้นไป หรือบันไดของแต่ละชั้นของอาคารนั้นที่มีพื้นที่รวมกันตั้งแต่ 2,000 ตารางเมตรขึ้นไป ต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร อย่างน้อยสองบันไดถ้ามีบันไดเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 3 เมตร

บันไดที่สูงเกิน 4 เมตร ต้องมีชานพักบันไดทุกช่วง 4 เมตร หรือน้อยกว่านั้น และระยะดิ่งจากชั้นบันไดหรือชานพักบันไดถึงส่วนต่ำสุดของอาคารที่อยู่เหนือขึ้นไปต้องสูงไม่น้อยกว่า 2.10 เมตร ชานพักบันไดและพื้นหน้าบันไดต้องมีความกว้างและความยาวไม่น้อยกว่าความกว้างสุทธิของบันได เว้นแต่บันไดที่มีความกว้างสุทธิเกิน 2 เมตรชานพักบันไดและพื้นหน้าบันไดจะมีความยาวไม่เกิน 2 เมตร

บันไดตามวรรคหนึ่งและวรรคสองต้องมีลูกตั้งสูงไม่เกิน 18 เซนติเมตร ลูกนอนเมื่อหักส่วนที่ขึ้นบันไดเหลื่อมกันออกแล้วเหลือความกว้างไม่น้อยกว่า 25 เซนติเมตร และต้องมีราวบันไดกั้นตักบันไดที่มีความกว้างสุทธิเกิน 6 เมตร และช่วงบันไดสูงเกิน 1 เมตร ต้องมีราวบันไดทั้งสองข้าง บริเวณจมูกบันไดต้องมีวัสดุกันลื่น

ข้อ 25 บันไดตามข้อ 24 จะต้องมีระยะห่างไม่เกิน 40 เมตร จากจุดที่ไกลสุดบนพื้นชั้นนั้น

ข้อ 26 บันไดตามข้อ 23 และข้อ 24 ที่เป็นแนวโค้งเกิน 90 องศา จะไม่มีชานพักบันไดก็ได้ แต่ต้องมีความกว้างเฉลี่ยของลูกนอนไม่น้อยกว่า 22 เซนติเมตร สำหรับบันไดตามข้อ 23 และไม่น้อยกว่า 24 เซนติเมตร สำหรับบันไดตามข้อ 24

ส่วนที่ 4 บันไดหนีไฟ

ข้อ 28 บันไดหนีไฟภายนอกอาคารต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 60 เซนติเมตร และต้องมีผนังส่วนที่บันไดหนีไฟพาดผ่านเป็นผนังที่ปิดกั้นด้วยวัสดุถาวรที่เป็นวัสดุทนไฟ บันไดหนีไฟตามวรรคหนึ่ง ถ้าทอดไม่ถึงพื้นชั้นล่างของอาคารต้องมีบันไดโลหะที่สามารถเลื่อน หรือยึดหรือหย่อนลงมาจนถึงพื้นชั้นล่างก็ได้

ข้อ 30 บันไดหนีไฟภายในอาคารต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร มีผนังที่ปิดกั้นด้วยวัสดุถาวรที่เป็นวัสดุทนไฟกั้นโดยรอบเว้นแต่ส่วนที่เป็นช่องระบายอากาศและช่องประตูหนีไฟ และต้องมีอากาศถ่ายเทจากภายนอกอาคารได้โดยแต่ละชั้นต้องมีช่องระบายอากาศที่เปิดสู่ภายนอกอาคารได้ที่พื้นที่รวมกันไม่น้อยกว่า 1.4 ตารางเมตรกับต้องมีแสงสว่างเพียงพอทั้งกลางวันและกลางคืน

ข้อ 31 ประตูหนีไฟต้องทำด้วยวัสดุทนไฟ มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร สูงไม่น้อยกว่า 1.90 เซนติเมตร และต้องทำเป็นบานเปิดชนิดผลักออกสู่ภายนอกเท่านั้น กับต้องติดอุปกรณ์ชนิดที่บังคับให้บานประตูปิดได้เอง และต้องสามารถเปิดออกได้โดยสะดวกตลอดเวลา ประตูหรือทางออกสู่บันไดหนีไฟต้องไม่มีธรณีหรือขอบกั้น

ข้อ 32 พื้นหน้าบันไดหนีไฟต้องกว้างไม่น้อยกว่าความกว้างของบันไดและอีกด้านหนึ่งกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร

หมวด 3 ที่ว่างภายนอกอาคาร

ข้อ 33 อาคารแต่ละหลังหรือหน่วยต้องมีที่ว่างตามที่กำหนดดังต่อไปนี้

(1) อาคารที่อยู่อาศัย และอาคารที่อยู่อาศัยรวม ต้องมีที่ว่างไม่น้อยกว่า 30 ใน 100 ส่วนของพื้นที่ชั้นใดชั้นหนึ่งที่มีมากที่สุดของอาคาร

(2) ห้องแถว ตึกแถว อาคารพาณิชย์ โรงงาน อาคารสาธารณะ และอาคารอื่นซึ่งไม่ได้ใช้เป็นที่อยู่อาศัย ต้องมีที่ว่างไม่น้อยกว่า 10 ใน 100 ส่วนของพื้นที่ชั้นใดชั้นหนึ่งที่มีมากที่สุดของอาคาร แต่ถ้าอาคารดังกล่าวใช้เป็นที่อยู่อาศัยด้วยต้องมีที่ว่างตาม (1)

หมวด 4 แนวอาคารและระยะต่างๆ ของอาคาร

ข้อ 42 อาคารที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงใกล้แหล่งน้ำสาธารณะ เช่น แม่น้ำ คู คลอง ลำธาร หรือลำกระโดง ถ้าแหล่งน้ำสาธารณะนั้นมีความกว้างน้อยกว่า 10 เมตร ต้องร่นแนวอาคารให้ห่างจากเขตแหล่งน้ำสาธารณะไม่น้อยกว่า 3 เมตร แต่ถ้าแหล่งน้ำสาธารณะนั้นมีความกว้างตั้งแต่ 10 เมตร ต้องร่นแนวอาคารให้ห่างจากเขตแหล่งน้ำสาธารณะนั้นไม่น้อยกว่า 6 เมตร

สำหรับอาคารที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงใกล้แหล่งน้ำสาธารณะขนาดใหญ่ เช่น บึง ทะเลสาบ หรือทะเลต้องร่นแนวอาคารให้ห่างจากเขตแหล่งน้ำสาธารณะนั้นไม่น้อยกว่า 12 เมตร

ทั้งนี้ เว้นแต่สะพาน เขื่อน รั้ว ท่อระบายน้ำ ท่าเรือ ป้าย อุโมงค์ คานเรือ หรือที่วางที่ใช้เป็นที่จอดรถไม่ต้องร่นแนวอาคาร

ข้อ 43 ให้อาคารที่สร้างตามข้อ 41 และข้อ 42 ต้องมีส่วนต่ำสุดของกันสาดหรือส่วนยื่นสถาปัตยกรรมสูงจากระดับทางเท้าไม่น้อยกว่า 3.25 เซนติเมตร ทั้งนี้ ไม่นับส่วนตกแต่งที่ยื่นจากผนังไม่เกิน 50 เซนติเมตร

และต้องมีที่รับจากกันสาดหรือหลังคาต่อแนบหรือฝังในผนัง หรือเสาอาคารลงสู่ท่อน้ำสาธารณะ หรือป้อพัก

ข้อ 44 ความสูงของอาคารไม่ว่าจากจุดหนึ่งจุดใด ต้องไม่เกินสองเท่าของระยะราบ วัดจากจุดนั้นไปตั้งฉากกับแนวเขตด้านตรงข้ามของถนนสาธารณะที่อยู่ใกล้อาคารนั้นที่สุดความสูงของอาคารให้วัดแนวตั้งจากระดับถนนหรือระดับพื้นดินที่ก่อสร้างขึ้นไปถึงส่วนของอาคารที่สูงที่สุดสำหรับอาคารทรงจั่วหรือปั้นหยาให้วัดถึงยอดผนังของชั้นสูงสุด

ข้อ 50 ผนังอาคารที่มีหน้าต่าง ประตู ช่องระบายอากาศหรือช่องแสงหรือระเบียงของอาคารต้องมีระยะห่างจากแนวเขตที่ดิน ดังนี้

1) อาคารที่มีความสูงไม่เกิน 9 เมตร ผนังหรือระเบียงต้องอยู่ห่างเขตหรือที่ดินไม่น้อยกว่า 2 เมตร อาคารที่มีความสูงเกิน 9 เมตร แต่ไม่ถึง 23 เมตร ผนังหรือระเบียงต้องอยู่ห่างเขตที่ดินไม่น้อยกว่า 3 เมตร

ผนังของอาคารที่อยู่ห่างเขตที่ดินน้อยกว่าตามที่กำหนดไว้ใน (1) หรือ (2) ต้องอยู่ห่างจากเขตที่ดินไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร เว้นแต่จะก่อสร้างชิดเขตที่ดินและอาคารดังกล่าวจะก่อสร้างได้สูงไม่เกิน 15 เมตรผนังของอาคารที่อยู่ชิดเขตที่ดิน หรือห่างจากเขตที่ดินน้อยกว่าที่ระบุใน (1) หรือ (2) ต้องก่อสร้างเป็นผนังทึบ และคานฟ้าของอาคารด้านนั้นให้ทาบผนังทึบสูงจากคานฟ้าไม่น้อยกว่า 1.80 เมตร ในกรณีก่อสร้างชิดเขตที่ดินข้างเคียงต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของที่ดินข้างเคียงนั้นด้วย

บรรณานุกรม

กรมการท่องเที่ยว. 2560. **สถิตินักท่องเที่ยว**. [Online]. Available :

<http://www.tourism.go.th/view/1/สถิตินักท่องเที่ยว/TH-TH>

กองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร. 2560. **เกี่ยวกับกทม.** [Online]. Available :

<https://www.bangkoktourist.com/index.php/contact/index?m=47&id=39>

กองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร. 2560. **ที่ตั้งจุดให้บริการส่วนหน้า กองการท่องเที่ยวและ
ชุมนุมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ : กองการท่องเที่ยว
กรุงเทพมหานคร

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2550. **คู่มือการออกแบบ**

สภาพแวดล้อม สำหรับคนพิการ และคนทุพพลภาพ. [Online]. Available :

<http://www.bluerollingdot.org/articles/design/179>

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2560. **รายงานภาวะเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ฉบับที่ 7**.

กรุงเทพฯ : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ. 2560. **แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ**

ฉบับที่ 2. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ

จุฬารัตน์ จอกสูงเนิน. 2556. **การออกแบบกราฟฟิก**. [Online]. Available :

<http://bowtysnoo.blogspot.com/>

ชวัลนุช อุทยาน. 2560. **พฤติกรรมนักท่องเที่ยว**. [Online]. Available :

<https://touristbehaviour.wordpress.com/3/>.

นายจิระวัฒน์ สุขลย และคณะ. 2559. **การออกแบบเพื่อมวลชน (Universal Design)**.

[Online]. Available : <https://sites.google.com/site/hci82559/universal-design>

นารทชนก อยู่จำรัส. 2560. **เหตุผลที่โรงแรมควรบุกตลาด F.I.T.** [Online]. Available :

<https://smartfinder.asia/th/เหตุผลที่โรงแรมควรบุกตลาด>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิทรรศรัตนโกสินทร์. 2560. นิทรรศรัตนโกสินทร์. [Online]. Available :

<https://www.nitasrattanakosin.com/home.php>

ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ. 2560. 10 สถานที่เที่ยวแนะนำในกรุงเทพมหานคร. [Online].

Available : <http://suvarnabhumiairport.com/th/popular-destinations/1898/10-สถานที่เที่ยวแนะนำในกรุงเทพมหานคร>

บริษัท เจนเนอรัล เอนจิเนียริ่ง จำกัด (มหาชน). 2560. ระบบพื้นไร้คาน. [Online]. Available

: <http://www.gel.co.th/th/post-tension-slab>

บริษัท ซี.พี.แลนด์ จำกัด (มหาชน). 2560. ภาพรวมโครงการอาคารซีพีทาวเวอร์พญาไท.

[Online]. Available : <http://www.cp-tower.com/cptower/bangkokmetropolitan/phayathai.html>

ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ. 2554. เส้นทางให้บริการรถไฟฟ้าในปัจจุบัน. [Online].

Available : http://www.bts.co.th/customer/th/02-route-current_new.aspx

Archdaily. 2556. ประตูเมืองภูเก็ต. [Online]. Available :

<https://www.archdaily.com/315505/phuket-gateway-idin-architects>

Archdaily. 2555. Asakusa Culture and Tourism Center. [Online]. Available :

<https://www.archdaily.com/251370/asakusa-culture-and-tourism-center-kengo-kuma-associates>

Archdaily. 2559. Fazer Visitor Center. [Online]. Available :

<https://www.archdaily.com/796321/fazer-visitor-center-and-meeting-center-k2s-architects>

Archdaily. 2557. Visitor Center Emscher Village. [Online]. Available :

<https://www.archdaily.com/470106/visitor-center-emscher-village-ooze-architects>

Maz Gould. 2560. Are you a Backpacker, Flashpacker or a Poshpacking ? [Online].

Available : <http://over50sflashpackingdiaries.blogspot.com/2015/11/are-you-backpacker-flashpacker-or.html>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้